

آموزش ذهن خوانی به کودکان اتیسم: راهنمای کاربردی برای والدین و مربیان

نویسنده: پاتریشیا هاولین، سیمون
بارون-کوهن و جولی هادوین

مترجم: حسین رضائی

Howlin, Patricia

سرشناسه: هاولین، پاتریشیا

عنوان و نام پدیدآوران: آموزش ذهن خوانی به کودکان اتیسم: راهنمای کاربردی برای والدین و مربیان/پاتریشیا هاولین، سیمون بارون-کوهن، جولی هادوین. ترجمه: حسین رضائی

Teaching Children With Autism to Mind-read : A Practical Guide for Teachers and

یادداشت: عنوان اصلی:
Parents. C, 1999

Baron-Cohen, Simon.

موضوع: آموزشی

Hadwin, Julie.

شناسه افزوده: بارون-کوهن، سیمون.

شناسه افزوده: هادوین، جولی.

شناسه افزوده: حسین رضائی، ۱۳۶۱، مترجم

این کتاب ترجمه‌ای است از:

Teaching Children With Autism to Mind-read :
A Practical Guide for Teachers and Parents.
Howlin, Patricia.; Baron-Cohen, Simon.; Hadwin, Julie.
Wiley, 1999

فهرست عناوین

۸.....	فصل اول: آشنایی با نظریه ذهن.....
۹.....	آشنایی با نظریه ذهن
۱۳.....	اهمیت ذهن خوانی:
۱۳.....	ذهن خوانی چه فوایدی دارد؟
۱۳.....	درک رفتار اجتماعی
۱۳.....	درک زبان و ارتباطات بین فردی
۱۴.....	دیگر کاربردهای ذهن خوانی
۱۴.....	تشخیص حرف راست از دروغ
۱۴.....	توانایی همدردی
۱۴.....	خودآگاهی
۱۵.....	مشکلات کودکان اوتیسم در ذهن خوانی
۱۵.....	نمونه هایی از کودکان اوتیسم دارای ناتوانی در ذهن خوانی
۱۵.....	ناتوانی در تشخیص احساسات سایرین
۱۶.....	ناتوانی در توجه کردن به معلومات سایرین
۱۶.....	ناتوانی در درک نیات سایرین
۱۶.....	ناتوانی در تشخیص میزان علاقه شنونده به صحبت های خود
۱۶.....	ناتوانی در درک منظور گوینده
۱۶.....	ناتوانی در پیش بینی تصور احتمالی دیگران از اعمال خود
۱۷.....	ناتوانی در تشخیص سوتفاهم ها
۱۷.....	ناتوانی در فریب دادن سایرین یا تشخیص سوء استفاده
۱۷.....	ناتوانی در تشخیص دلیل مردم برای انجام برخی از کارها
۱۷.....	آیا می توان ذهن خوانی را به افراد اوتیسم آموزش داد؟
۱۸.....	اصول آموزش ذهن خوانی به کودکان اوتیسم

۱۹	افزایش تعمیم پذیری آموزش ها.....
۱۹	این آموزشها برای کدام دسته از کودکان اوتیسم مناسب هستند؟
۲۰	ساختار راهنمای آموزشی
۲۱	فصل دوم: آموزش احساسات.....
۲۲	پنج سطح درک احساسات.....
۲۲	سطح اول: تشخیص بیانات چهره ای با کمک عکس ها.....
۲۲	سطح دوم: تشخیص احساسات با کمک طراحی ها و نقاشی ها.....
۲۲	سطح سوم: شناسایی احساسات وابسته به موقعیت ها
۲۲	سطح چهارم: احساسات برگرفته از خواسته ها.....
۲۲	سطح پنجم: احساسات برگرفته از باورها
۲۲	سطح اول: تشخیص بیانات چهره ای با کمک عکس ها
۲۳	وسایل آموزشی مورد نیاز و شیوه ارزیابی کودک
۲۳	شیوه آموزش:.....
۲۴	مرحله دوم: تشخیص احساسات با کمک طراحی ها و نقاشی ها
۲۴	وسایل آموزشی
۲۴	شیوه آموزش:
۲۵	مرحله سوم: شناسایی احساسات وابسته به موقعیت ها.....
۲۵	شیوه آموزش این مرحله
۲۸	موقعیت های ترسناک
۴۰	موقعیت های خوشحال کننده.....
۵۲	موقعیت های ناراحت کننده
۶۴	موقعیت های عصبانی کننده
۷۶	مرحله چهارم: شناسایی احساسات برگرفته از تمایلات
۷۶	وسایل آموزشی
۷۶	شیوه ارزیابی توانایی کودک برای انجام این مرحله

۷۷	شیوه آموزش
۷۸	اصول کلی آموزش
۷۸	موقعیت های خوشحال کننده
۹۱	موقعیت های ناراحت کننده
۱۰۳	مرحله پنجم: شناسایی احساسات برگرفته از باورها
۱۰۵	مواد آموزشی
۱۰۵	روش ارزیابی
۱۰۶	نمونه ای از ارزیابی توانایی کودک در تشخیص احساسات برگرفته از باور
۱۰۷	روش آموزش:
۱۰۸	قواعد کلی آموزش
۱۰۹	موقعیت الف: باور صحیح و برآورده شدن تمایل
۱۳۹	باور درست و برآورده نشدن تمایل
۱۷۱	عقیده اشتباه و برآورده شدن تمایل
۲۰۲	باور اشتباه و عدم برآورده شدن تمایل
۲۳۷	فصل سوم: آموزش منابع اطلاعات
۲۳۸	پنج سطح یادگیری منابع اصلاحات
۲۳۸	مرحله اول: تفکر ادراکی بینایی ساده
۲۳۸	مرحله دوم: تفکر ادراکی بینایی پیچیده
۲۳۸	مرحله سوم: فهمیدن این اصل که «دیدن به دانستن منجر می شود»
۲۳۸	مرحله چهارم: پیش بینی رفتار یک فرد با درنظر گرفتن دانش وی
۲۳۸	مرحله پنجم: فهمیدن باور کاذب
۲۳۸	مرحله اول: تفکر ادراکی بینایی ساده
۲۳۹	مواد آموزشی
۲۳۹	ارزیابی کودک
۲۴۰	روش آموزش

۲۴۱	اصول کلی آموزش.....
۲۴۱	مرحله دوم: تفکر ادراکی بینایی پیچیده.....
۲۴۱	مواد آموزشی
۲۴۲	روش ارزیابی.....
۲۴۲	نمونه:.....
۲۴۳	روش آموزش
۲۴۴	اصول کلی آموزش
۲۴۴	مرحله سوم: فهمیدن این اصل که «دیدن به دانستن منجر می شود».....
۲۴۴	وسایل آموزشی.....
۲۴۵	برخی از اشیاء قابل استفاده در مرحله سوم
۲۴۵	ارزیابی کودک
۲۴۵	بخش الف: قضاوت راجع به خود
۲۴۵	بخش ب: قضاوت راجع به دیگران.....
۲۴۶	روش آموزش
۲۴۷	مرحله چهارم: پیش بینی رفتار یک فرد با در نظر گرفتن دانش وی
۲۴۷	وسایل آموزشی
۲۴۸	ارزیابی سطح فعلی توانایی کودک
۲۴۸	روش آموزش
۲۴۹	آموزش
۲۴۹	اصول کلی آموزش:
۲۴۹	مرحله پنجم: درک باور اشتباہ
۲۴۹	وسایل آموزشی
۲۵۷	منابع

فصل اول: آشنایی با نظریه ذهن

آشنایی با نظریه ذهن

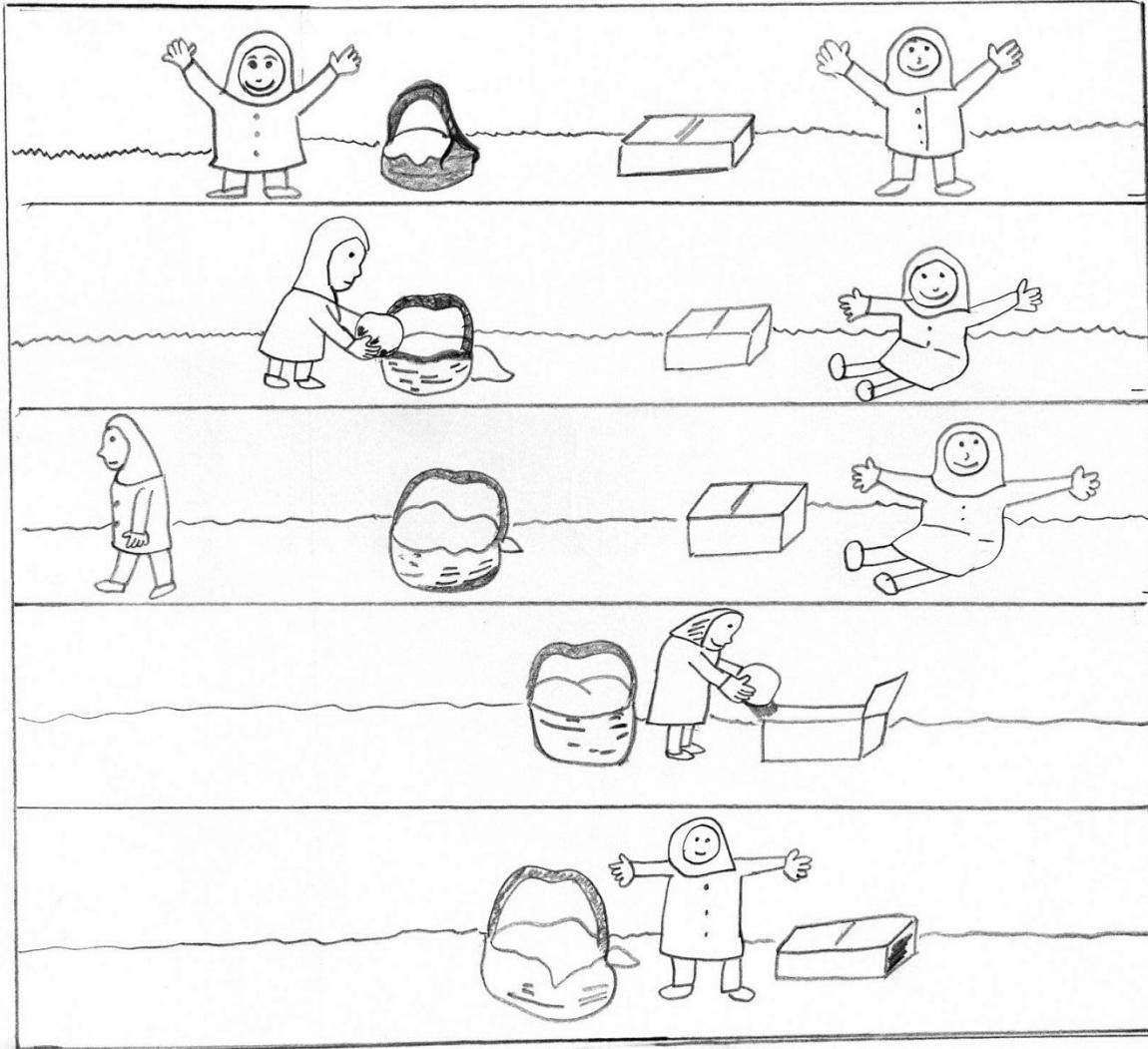
اصطلاح نظریه ذهن توسط دیوید پریمیک در سال ۱۹۸۷ مطرح شد. نظریه ذهن عبارتست از توانایی فرد برای درک حالت های ذهنی سایر افراد (مثل افکار، باورها، تمایلات، نیت ها، احساسات و رویاهای)، استفاده از این اطلاعات برای تفسیر گفته های دیگران، پی بردن به علت رفتارهای دیگران و پیش بینی رفتارهای آینده آن هاست. نظریه ذهن پیش نیازی برای درک محیط اجتماعی و تعامل با آن می باشد. از طرفی دیگر درک افکار، عقاید و حالات ذهنی دیگران موجب همدلی بیشتر با آنها و متعاقبا سبب داشتن روابط اجتماعی مناسب تری با آنها می شود. شکل گیری نظریه ذهن در کودک، نقش اساسی در شکل گیری زبان و همچنین رابطه وی با مادرش دارد. شواهدی وجود دارد مبنی بر اینکه نظریه ذهن نقش اساسی در ارزشمند تلقی کردن خود و دلبستگی کودک با مادرش دارد. داشتن روابط اجتماعی موفق در سال های اولیه زندگی فرصتی را برای آموختن رابطه میان افکار و اعمال فراهم می کند. درک رابطه میان حالت های مختلف ذهنی مانند عقاید و نیت ها منجر به موفقیت کودکان در ایجاد رابطه با همسالانشان می شود. کودکانی که نمی دانند اعمال در نتیجه حالت های ذهنی به وجود می آید در رابطه با همسالانشان با مشکل مواجه می شوند. این کودکان در معرض مشکلاتی از قبیل ناسازگاری اجتماعی خواهند بود. کودکان اوتیسم و آسپرگر در جنبه کاربردشناسی زبان دچار مشکل اند و این مسئله خود را در ارتباطات روزمره، درک طنزها، شوخی ها، توانایی درک زبان مجازی (استعاره) و استنباط ها و استنتاج های ضمنی نشان می دهد. این مشکلات اغلب به وجود نقایصی در نظریه ذهن این کودکان نسبت داده شده است (۱).

کودکان حتی از سنین ۱۸ تا ۳۰ ماهگی می توانند به این حالت های ذهنی اطرافیان خود توجه کنند و راجع به آن صحبت کنند (۲، ۳). پژوهش ها نشان می دهند که حدود سنین سه تا چهار سالگی نظریه ذهن کودکان از رشد قابل قبولی برخوردار می شود. به دلیل نامتعارف بودن اصطلاح «نظریه ذهن»، از این به بعد در این کتاب برای اشاره به آن از اصطلاح «ذهن خوانی» استفاده می شود. حتی نوزادان نیز می توانند حالت های چهره ای خوشحال، ناراحت، عصبانی و ترسیده را از یکدیگر تمییز دهند. کودکان در سه سالگی می توانند پیش بینی کنند که شرایط چگونه بر احساسات افراد تاثیر می گذارد و در سن چهار سالگی می توانند به طور همزمان تمایلات و باورهای فرد را درنظر بگیرند و بگویند با ترکیب این دو فرد چه احساسی خواهد داشت. به عنوان مثال، یک هدیه به رضا داده می شود. اگر رضا دوست داشته باشد که این هدیه، یک کتاب جدید باشد (تمایل رضا) اما بداند که هدیه او چیزی غیر از کتاب است (باور رضا)، ناراحت می شود.

آزمون اسید^۱ برای ارزیابی توانایی ذهن خوانی کودکان کاربرد دارد (۴). در این آزمون شرایطی برای کودک به تصویر کشیده می شود که ناقل یک باور اشتباه است. به عنوان مثال، فرض کنید در یک کارت تصویری نشان داده شود مبنی بر این که شخصی مقداری پول را بدون اطلاع رضا در یک گلدان چینی قایم کرده است. حسن که به تصویر نگاه می کند، می داند که پول را در یک گلدان چینی قایم کرده اند. اما رضا که داخل تصویر است

^۱ . Acid test

خيال می کند که پول در کشوي ميز قرار داده شده است، برای ارزیابی قدرت ذهن خوانی حسن از او سوال می شود که رضا کجا دنبال پول خواهد گشت؟ تصویر زیر یک نمونه از این آزمون را نشان می دهد که برای ارزیابی قدرت ذهن خوانی کودکتان می توانید از آن استفاده کنید. عموماً کودکان ۴ ساله طبیعی می توانند این آزمون را بدرستی جواب دهند^(۵). نمونه ای از این آزمون در ادامه ارائه می شود^(۶).

همانطور که در شکل فوق می بینید، موقعی که جای توپ مریم عوض می شود، خودش در اتاق نیست. به همین دلیل چون جابجا شدن توپش را ندیده است، فکر می کند که توپش هنوز در سبد خودش است. مربی یا والد بعد از نشان دادن این تصویر و تعریف ماجرای آن برای کودک او تیسم از او می پرسد «بنظرت مریم کجا دنبال توپش می گردد؟ توی سبد یا توی جعبه؟» اغلب کودکان ۴ ساله می توانند به این سوال بدرستی جواب دهند. پاسخ دادن به این سوال کار دشواری است زیرا کودک باید هنگام پاسخ دادن به این سوال به باور مریم در مورد جای توپ فکر کند و براساس آن پاسخ دهد (نه بطبق باور خودش که می دارد توپ در جعبه است).

توانایی ذهن خوانی کودکان در سالهای اولیه رشد، پایه ریزی می شود. اولین نشانه ای برخورداری از این توانایی را می توان در قابلیت کودکان برای انجام موفقیت آمیز تکالیف آزمون های تفکر برگرفته از اطلاعات بینایی^۱ مشاهده نمود. تفکر برگرفته از اطلاعات بینایی در دو مرحله شکل می گیرد. در مرحله اول کودک تشخیص می دهد که شخص دیگر چه چیزی^۲ را می بیند. کودکان دو ساله نیز می توانند این مرحله بدرستی را انجام دهند. به همین دلیل، کودکان در این سن می توانند شی مد نظر طرف مقابل خود را مخفی کنند یا آنرا در معرض دید قرار دهند. در مرحله دوم کودک باید بتواند تشخیص دهد که یک شی توسط فرد دیگر چگونه^۳ مشاهده می شود. یعنی کودک باید بتواند از زاویه دید فرد مقابله، شی را در ذهن خود مجسم کند(۷).

همچنین، کودک برای برخورداری از توانایی ذهن خوانی باید به این اصل پی ببرد که «دیدن هر چیز به شناخت آن منجر می شود»^۴. به عنوان مثال، کودکان سه ساله براحتی می توانند نشان دهند که کدام شخص می تواند شی داخل ظرف را تشخیص دهد (شخصی که تعویض شدن شی را دیده یا شخصی از این موضوع بی خبر است)(۸).

ادراک احساسات و تمایلات نیز یکی از اساسی ترین عواملی است که به درک رفتار سایرین کمک می کند. با در نظر گرفتن احساسات و تمایلات سایرین، می توان رفتار آن ها را پیش بینی کرد. به عنوان مثال، هنگام تماشای یک فیلم، دیدن شخصی که روی انگشتان پاهایش راه می رود و به آرامی وارد یک آپارتمان می شود، ممکن است منعکس کننده باور^۵ وی از وجود شخص دیگری در آپارتمان باشد و اینکه وی با اینکار می خواهد^۶ مخفیانه وارد شود. در طول دوران رشد، کودکان قبل از اینکه بتوانند باور یک فرد را تشخیص دهند، می توانند تمایلات وی را درک کنند. مطالعات نشان داده اند که کودکان طبیعی در سن دو سالگی قادر هستند تمایلات سایرین را درک کنند (۲). کودکان در این سن قادرند اختلافات ناخوشایند تمایلات والدین و خودشان را درک کنند.

نمونه ای دیگر از آزمون ذهن خوانی

دستورالعمل: به عکس زیر نگاه کن.

سوال ۱: چه اتفاقی افتاده است؟ می توانی در مورد آن توضیح دهی؟

سوال ۲: در این تصویر چه کسی ترسیده است؟

سوال ۳: چرا این فرد ترسیده است؟

سوال ۴: در این تصویر چه کسی خوشحال است؟

سوال ۵: چرا این فرد خوشحال است؟

¹ . visual perspective-taking

² . what

³ . how

⁴ . seeing-leads-to-knowing

⁵ . belief

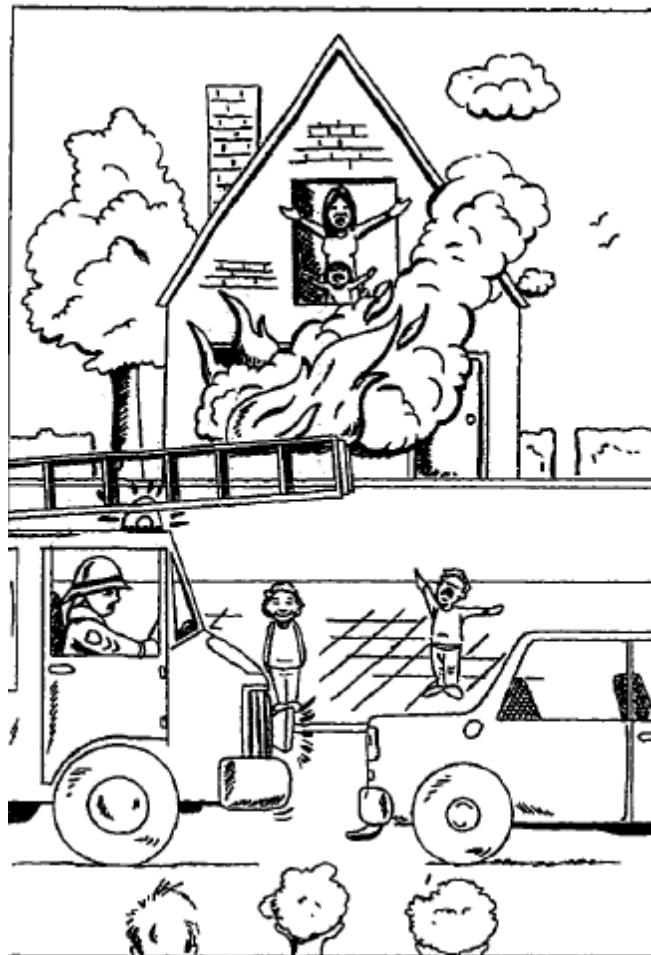
⁶ . desire

سوال ۶: در این تصویر چه کسی ناراحت است؟

سوال ۷: چرا این فرد ناراحت است؟

سوال ۸: در این تصویر چه کسی عصبانی است؟

سوال ۹: چرا این فرد عصبانی است؟

کودکان در سن ۳ سالگی می توانند پیش بینی کنند که موقعیت ها چگونه بر احساسات افراد (خوشحالی، ناراحتی، ترس و خشم) تاثیر می گذارند. در سن ۴ سالگی، کودکان می توانند بطور همزمان با در نظر گرفتن تمایل و باور فرد، احساس وی را تشخیص دهند. به عنوان مثال، رضا یک هدیه دریافت می کند و دلش می خواهد که این هدیه یک کتاب باشد. اگر تصور رضا این باشد که هدیه بسته بندی شده (غیر قابل مشاهده)، چیزی غیر از کتاب است، ناراحت می شود.

تظاهر^۱ نیز جنبه مهم دیگری از حالت های ذهنی کودکان است که در رشد توانایی های ارتباطی و زبانی آن ها اهمیت زیادی دارد. کودکان ۱۰ تا ۱۸ ماهه نیز می توانند بازی های تمادین را انجام دهند^(۹). کودکانی که صحبت کردن را شروع کرده اند، در سنی که قادر به پاسخگویی سوالات می شوند، می توانند تفاوت بین واقعیت و تمارض را تشخیص دهند^(۲). از اینرو، با اینکه ممکن است در بازی هایشان از یک موز بجای تلفن استفاده کنند، کاربردهای واقعی این دو شی را نیز تشخیص می دهند.

اهمیت ذهن خوانی:

ذهن خوانی چه فوایدی دارد؟

درک رفتار اجتماعی

در این قسمت، درمورد اهمیت ذهن خوانی اندکی بحث می شود. دنت^۲، نقش ذهن خوانی در درک روابط روزمره را معادل «روانشناسی مردمی»^۳ می داند. نقش ذهن خوانی در تسهیل روابط انسانی را اینگونه توصیف می کند:

ما برای توصیف و پیش بینی رفتار سایرین، از روانشناسی مردمی استفاده می کنیم. به عنوان مثال، هنگام رانندگی در بزرگراه، با تکیه بر قضاوت خود از باورها، تمایلات و تصمیم گیری های سایر رانندگان مسیر خود را ادامه می دهیم. یا هنگام تماشای یک فیلم، با دیدن صحنه ای که در آن قهرمان فیلم با اعتماد بنفس به یک شخص پلید لبخند می زند، ممکن است به این نتیجه برسیم که قهرمان فیلم با این لبخند تلاش می کند تا این تصور را در شخص پلید ایجاد کند که از موضوع فریب دادن برادرش توسط فرد پلید بی خبر است^(۱۰).

درک زبان و ارتباطات بین فردی

طبق نظر زبانشناسان، برای درک صحبت های دیگران ما به نیت افراد از گفتن جمله هایشان فکر می کنیم^(۱۱). مثلا وقتی که پلیس با فریاد به یک سارق مسلح می گوید «بندازش» سارق براحتی می داند که منظور پلیس اسلحه است. سارق هنگام شنیدن این واژه کوتاه به نیت پلیس از گفتن آن فکر می کند و آن را بدروستی درک می کند. همچنین، وقتی که جمله «جوچه ها را آخر پاییز می شمارند» را می شنویم می دانیم که منظور گوینده واقعا این نیست که قرار است جوچه ها را در آخر پاییز شمارش کنند. به همین دلیل، درک استعارات و کنایه ها به توانایی فرد برای ذهن خوانی وابسته است. هنگام گوش دادن به صحبت های دیگران تنها به کلماتی که بیان می کنند توجه نمی کنیم. بلکه، حالت های هیجانی و احساسی آن ها نیز در درک گفته هایشان به ما کمک زیادی می کند. همچنین، اشارات غیر کلامی نیز از طریق ذهن خوانی درک می شوند. اشارات غیر کلامی تاثیر زیادی بر درک ما از گفته های دیگران دارند. فرض کنید، یکی از دوستانتان از شما بخواهد تا برایش آب

¹ . pretence

² . Dennett

³ . folk psychology

ببرید که بنوشد. اگر شما از او بپرسید که چقدر آب می خواهد و او در پاسخ به زبان بگوید "یک ذره" اما همزمان دستهایش به اندازه یک پارچ، باز کند، شما درک می کنید که به میزان زیادی آب نیاز دارد و اینکه او خیلی تشننه است.

نقش دیگر ذهن خوانی این است که به گوینده کمک می کند تا تشخیص دهد شنونده برای درک منظورش به چه میزان اطلاعات نیاز دارد. به عنوان مثال، فرض کنید می خواهید درمورد شخصی بنام حسن برای یکی از دوستانتان صحبت کنید. چون می دانید که دوست شما هیچ اطلاعاتی درمورد حسن ندارد، بنابراین، درمورد ویژگی های جسمانی، سن، شغل و او برای دوستان صحبت می کنید تا او بتواند بدرستی حسن را بشناسد. این مسئله در مکالمات تلفنی نیز بخوبی خود را نشان می دهد. یعنی می دانیم که فرد مخاطب ما چون ما را نمی بیند نمی تواند اشارات غیرکلامی ما را ببیند و بجای آن از کلمات و واژه ها برای رساندن منظورمان استفاده می کنیم. اگر به صحبت کردن کودکان خردسال توجه کرده باشید، دیده اید که این کودکان برخی از سوالاتی که از پشت تلفن از آن ها پرسیده می شود را از طریق حرکات سر پاسخ می دهند. مثلا، برای آره گفتن فقط سر خود را پایین می آورند و از کلمه آره یا بله استفاده نمی کنند. در حالیکه مخاطب تلفنی شان، آن ها را نمی بیند و منظور آن ها را متوجه نمی شود.

دیگر کاربردهای ذهن خوانی

تشخیص حرف راست از دروغ

کودکان طبیعی حدود سن ۴ سالگی می توانند دیگران را فریب دهند^(۱۲). تشخیص حرف راست از دروغ نیز به توانایی ذهن خوانی وابسته است.

توانایی همدردی

برای همدردی با دیگران ابتدا باید تشخیص دهیم که اتفاقات و رخدادها چگونه بر افراد اثر می گذارند و اینکه هر فرد تحت شرایط گوناگون چه احساسی را تجربه می کند تا مطابق با احساسش بتوانیم حرکات و صحبت هایمان را تنظیم کنیم. کودکان طبیعی در ۳ سالگی می توانند احساسات اصلی اطرافیانشان را شناسایی کنند و به آن واکنش نشان دهند. از اینرو، قابلیت فرد برای همدردی نیز به توانایی ذهن خوانی وی وابسته است^(۱۳).

خودآگاهی^۱

کودکان در سن ۴ سالگی می توانند تفاوت بین واقعیت^۲ و آنچه که در ظاهر دیده می شود^۳ را تشخیص دهند^(۱۴) و بدانند که ممکن است عقاید اولیه شان اشتباه باشد. به طور مثال، یک کودک عادی ممکن است از فاصله

¹ . self-consciousness

² . reality

³ . appearance

زیاد یک اتو را به صورت تلفن می بیند، با اندکی نزدیکتر شدن ممکن است درمورد تلفن بودن آن شک کند و به خودش بگوید: "فکر کردم اتوست، اما ممکنه اینطور نباشه".

مشکلات کودکان اوتیسم در ذهن خوانی^۱

مطالعات گوناگون نشان داده اند که کودکان اوتیسم در ذهن خوانی و درک احساسات دیگران مشکلات متعددی دارند (۱۵، ۱۶). مشکل این کودکان در ذهن خوانی می تواند زمینه ساز بسیاری از مشکلات دیگری باشد که این کودکان در دوران رشد خود نشان می دهند. به عنوان مثال، در آزمون اسید (که در بالا شرح داده شد)، کودکان اوتیسم از کودکان طبیعی و حتی کودکان دارای اختلالات یادگیری بیشتر دچار مشکل می شوند و تنها تعداد خیلی اندکی از کودکان اوتیسم می توانند این آزمون را بدرستی پاسخ دهند (۶). کودکان دارای اوتیسم به دلیل ناتوانی در ذهن خوانی، در تشخیص دروغ از واقعیت بیشترین ضعف را خود نشان می دهند (۱۷-۱۹). این کودکان در تشخیص احساسات و پیش بینی حالت هیجانی دیگران نیز دچار مشکلات زیادی هستند (۲۰). این کودکان در انجام بازی های نمادین نیز ناتوان هستند. بازی نمادین به بازی گفته می شود که کودک یک وسیله را به جای وسیله دیگر بکار می برد و در بازی اش به طور متفاوتی از آن استفاده می کند. بطور مثال، یک کودک می تواند یک موز بردارد و در بازی آن را بجای تلفن به گوشش نزدیک کند و با شخص خیالی اش صحبت کند. کودکان عادی از حدود ۲ سالگی این بازی ها را انجام می دهند (۲۱) اما کودکان اوتیسم بندرت این بازی ها را انجام می دهند (۲۲). این کودکان در مقایسه با کودکان همسن و سال دارای اختلالات یادگیری نیز بازی های نمادین را کمتر انجام می دهند (۲۳).

نمونه هایی از کودکان اوتیسم دارای ناتوانی در ذهن خوانی (۲۴)

ناتوانی در تشخیص احساسات سایرین

جان کودک ۱۲ ساله ایست که دارای اوتیسم است. والدینش با اصرار او را در یک مدرسه ثبت نام می کنند. اما در همان هفته اول به معلمش نزدیک می شود و به او می گوید: «خانم معلم، شما روی صورت چهارتا خال داری».

^۱ . Mindblindness

ناتوانی در توجه کردن به معلومات سایرین

جفری جوانی است که اوتیسم دارد و در یک شرکت کامپیوتری کار می کند. اما درک نمی کند نباید هرچیزی که می داند یا می بیند را برای همه تعریف کند. همچنین، برای توضیح دادن درمور خیلی از مسائل نمی داند که به چه میزان مقدمه چینی نیازمند است.

ناتوانی در درک نیات سایرین

سامانتا دختر ۱۰ ساله ایست که دارای اوتیسم است و در یک مدرسه عادی مشغول به تحصیل است. والدینش به او آموخته اند که اسم و آدرسش را بدرستی بیان کند. به همین دلیل، به محض ورودش به مدرسه به اولین گروه کودکانی که نزدیک شد، سریعاً نام و آدرسش را به آن ها گفت و با زدن ضربه ای به پهلوی یکی از کودکان، به آن ها پیشنهاد دوستی داد.

ناتوانی در تشخیص میزان علاقه شنونده به صحبت های خود

رابرت یک پسر ۱۲ ساله دارای اوتیسم است که به مدرسه عادی می رود. او به صورت مستمر همکلاسی ها و معلم هایش را با حرف های تکراری راجع به مشخصات ماشین رنو، جزئیات معماری برج ایفل یا بیماری هموفیلی کلافه می کند. او با همه فقط درمور همین سه موضوع تکراری صحبت می کند و عدم علاقه سایرین برای شنیدن این حرف ها برایش اهمیت ندارد.

ناتوانی در درک منظور گوینده

دیوید یک پسر ۱۴ ساله دارای اوتیسم است که وقتی معلمش در کلاس نقاشی به او گفت که «پسر کناریت را رنگ کن» (یک اصطلاح انگلیسی در رنگ آمیزی تابلوی نقاشی است و یعنی «به پسر بغل دستیت کمک کن» علیرغم نارضایتی و مخالفت پسری که کنارش نشسته بود، دیوید او را با قلم موهايش رنگ کرد. لئو هم مردی اوتیسم است که شغل اداری دارد و بخاطر مشکل در درک منظور سایرین در کارش با مشکلات عدیده ای مواجه می شود. به همین دلیل، هنگامی که کسی از اشتباهات وی خسته می شود و با عصبانیت به او می گوید «یکبار دیگه این کار رو انجام بده» و او باز هم بدون درک منظور واقعی وی همان اشتباه را بلا فاصله تکرار می کند.

ناتوانی در پیش بینی تصور احتمالی دیگران از اعمال خود

جوزف در نوجوانی درمور خصوصی ترین جزئیات زندگی اش از جمله اعضای بدنش یا خوانواده اش با غریبه ها صحبت می کرد. همچنین، در مکان های عمومی به محض اینکه احساس گرما می کرد، بدون شرمشاری لباسش را از تن درمی آورد.

ناتوانی در تشخیص سوتفاهم ها^۱

مایکل جوانی است که او تیسم دارد و بخاطر حمله به زنی که در قسمت امانات کار می کرد کارش را از دست داد. مایکل این زن را به خاطر اینکه کلاهش را اشتباهی با کلاه فرد دیگری جابجا کرده بود با چتر محکم مورد ضرب و شتم قرار داد. مایکل بخاطر وسوس و دقت بی نظیری که دارد (این دقت بالا را مدیون او تیسمش است) در کارهایش هیچ وقت اشتباه نمی کند. به همین دلیل، نمی توانست تشخیص دهد که افراد عادی به اندازه خودش دقت نمی کنند و به صورت طبیعی هر از گاهی در کارشان مرتكب اشتباه می شوند. حتی وقتی که کارش را از دست داد نیز بر این باور بود که چون اشتباه از طرف آن زن بوده او باید کارش را از دست بدهد نه خودش.

ناتوانی در فریب دادن سایرین یا تشخیص سوء استفاده

جک یک مرد ۲۵ ساله است که او تیسم دارد و در طلافروشی کار می کند. چون همه او را به عنوان مرد صادقی می شناختند به کلید گاو صندوق اصلی طلافروشی دسترسی داشت. اما بی اطلاعی وی از پلیدی دیگران باعث شد تا مورد سوء استفاده نگهبان جدید جواهرفروشی قرار بگیرد. یک شب نگهبان از وی درخواست کرد تا کلید گاو صندوق را به او بدهد و جک بسادگی کلیدها را در اختیار نگهبان گذاشت. وقتی که نگهبان محتويات گاو صندوق را سرقت نمود و فرار کرد، جک به همکاری با وی در این سرقت متهم شد. به همین دلیل، دیگر تحت هیچ شرایطی در هیچ شغلی نتوانست به اندازه گذشته مورد اعتماد واقع شود.

ناتوانی در تشخیص دلیل مردم برای انجام برخی از کارها

جانسون مرد ۲۰ ساله ایست که او تیسم دارد و با وجود بهره مندی از هوش طبیعی مشکلات اجتماعی متعددی دارد. عمومی جانسون با شناختی که از وی داشت و با در نظر گرفتن مشکلات اجتماعی وی کار خیلی ساده و راحتی را به او داد. اما جانسون بدلیل عدم دیافت پست مدیریتی، بجائی قدردانی از عمومی خود با عصبانیت شرکت وی را ترک کرد.

این موارد نمونه هایی از افراد او تیسم هستند که بخاطر ناتوانایی در ذهن خوانی در زندگی خود همواره با مشکلات زیادی دست و پنجه نرم می کنند.

آیا می توان ذهن خوانی را به افراد او تیسم آموزش داد؟

کودکان طبیعی برای یادگیری ذهن خوانی به آموزش خاصی نیاز ندارند. اما، می توان به کودکانی که در فراگیری ذهن خوانی مشکل دارند این قابلیت را آموزش داد. آموزش ذهن خوانی به کودکان او تیسم، ممکن است مهارت های اجتماعی آن ها را بهبود دهد. بیایید ناتوانی این کودکان در ذهن خوانی را با ناتوانی کودکان نابینا در خواندن مقایسه کنیم. کودکان نابینا بسادگی می توانند از طریق سیستم نوشتنی بریل خواندن و نوشتن را یاد بگیرند. چرا که این کودکان در فرایندهای معزی موثر در یادگیری نوشتن مشکل ندارند. اما، چون

^۱ . Misunderstandings

قدرت دیدن کلمات نوشتاری را ندارند نمی توانند بدون سیستم بریل آن را یاد بگیرند. درواقع، در این کودکان، سیستم بساوایی یا لمسی، جایگزین سیستم بینایی می شود و نقش آن ها در خواندن جبران می شود. اما، کودکان اوتیسم در سیستم بینایی یا شنیداری خود مشکل ندارند (نقش ندارند). بلکه مشکل آن ها در مناطق معزی تفسیر کننده اطلاعات اجتماعی است. حال این سوال مطرح می شود که آیا برای کودکان اوتیسم سیستم جایگزینی است که با کمک آن بتوانند ذهن خوانی را بیاموزند؟^۱ مطالعات نشان داده اند که این کودکان می توانند تفاوت ظاهر و واقعیت^۲ را تشخیص دهند (۲۵) یا اینکه از طریق آموزش توانایی لازم جهت انجام صحیح آزمون اسید را کسب می کنند (۲۶).

اصول آموزش ذهن خوانی به کودکان اوتیسم

در این بخش درمورد شرایط و مسایل مورد نیاز برای آموزش ذهن خوانی به کودکان اوتیسم بحث می شود (۲۷).

در آموزش کودکان دارای اوتیسم باید توجه داشت که مهارت های پیچیده را باید به بخش های کوچکتری تقسیم کرد. از اینرو، توجه به روند طبیعی رشد یک مهارت در کودکان طبیعی می تواند راهنمای خوبی برای آموزش آن باشد (۲). مهارت‌هایی که به صورت حساب شده و با برنامه ریزی دقیق آموزش داده می شوند خیلی سریع آموخته می شوند و بصورت پایدارتری در ذهن کودک باقی می مانند. بازده آموزش های طبیعی خیلی بیشتر از آموزش های رسمی است. زیرا در آموزش های رسمی از موقعیت های یادگیری موجود در محیط طبیعی خیلی کمتر استفاده می شود و در طراحی تکالیف درمانی به علایق کودک توجه نمی شود. به همین دلیل، برای طبیعی تر شدن آموزش باید از وسایل و راهکارهای متفاوتی مثل بازی، پانتومیم، تصاویر، قصه گویی، فیلم و برنامه های کامپیوتری استفاده کرد. برای ساده تر شدن آموزش ذهن خوانی، حالت های ذهنی به سه

دسته تقسیم می شوند:

منابع اطلاعات^۳

احساسات یا هیجانات^۴

تمارض یا بازی

هریک از موارد فوق، در پنج مرحله آموزش داده می شوند که مرحله یک ساده ترین و مرحله ۵ دشوارترین مرحله است.

¹ . appearance-reality

² . Informational States

³ . emotion

افزایش تعمیم پذیری آموزش ها

تعمیم اندک مطالب یادگرفته شده در برنامه های درمانی به موقعیت های طبیعی روزمره، یکی از مشکلات اساسی کودکان اوتیسم است. برای کمک به این کودکان در تعمیم بهتر مهارت های آموخته شده، به جای آموزش های ساده واژگان، باید مفاهیم و اصول زیربنایی گفتار و زبان را آموزش داد (۲۸). به عنوان مثال، برای آموزش واژه مربوط به فعل «غذا خوردن»، اگر هنگام نشان دادن تصویر یا فیلم فردی که در حال غذا خوردن است، درمانگر صرفا واژه غذا خوردن را برای کودک تکرار کند، کودک نمی تواند این واژه را بدستی در گفتارش استفاده کند. بنابراین، درمانگر می تواند با توضیح دادن در مورد علت غذا خوردن انسان ها (احساس گرسنگی)، به کودک کمک کند که این مفهوم را بهتر فرا گیرد (۲۹). راهکار دیگر، تقسیم آموزش به مراحل جزیی تر است. این مراحل باید از ساده ترین سطح به دشوارترین سطح تقسیم شوند تا اشتباہات کودک هنگام شرکت در برنامه درمانی کاهش یابد^۱ (۲۹).

این آموزشها برای کدام دسته از کودکان اوتیسم مناسب هستند؟

این شیوه آموزش ذهن خوانی برای کودکان اوتیسم بین ۴ تا ۱۳ ساله که حداقل سن زبانی آن ها ۵ سال است (از نظر رشد گفتاری و زبانی در حد یک کودک ۵ ساله عادی عمل می کنند) قابل کاربرد است. برای موفقیت در آموزش کودکان اوتیسم هیچ وقت نباید به یک شیوه درمانی اکتفا نمود. بلکه باید از تلفیقی از رویکردهای درمانی مناسب استفاده نمود تا شناس بهبود این کودکان افزایش یابد. به همین دلیل، مدعی نیستیم که این رویکرد یک درمان جامع و بدون نقص برای کودکان اوتیسم است. در این شیوه آموزشی عمدتاً از طریق تصاویر به کودک اوتیسم آموزش داده می شود تا افکار و احساسات افراد در شرایط گوناگون را درک کند. این شیوه از چند لحاظ دارای محدودیت است. اول اینکه، تنها با توجه به موقعیت ها و شرایط نمی توان درک کرد که فرد در چه شرایطی عصبانی، ناراحت یا خوشحال می شود. زیرا علاوه بر ناراحت کننده یا خوشحال کننده بودن یک موقعیت، اطلاع از سابقه افرادی که در آن موقعیت هستند نیز برای پیش بینی چگونگی واکنش آن ها ضروری است. مثلاً یک فرد ممکن است از حشره ای مثل سوسک که برای خیلی ها ترسناک است، هراسی نداشته باشد. بنابراین، چنین فردی با قرار گرفتن در معرض این موقعیت (که در آموزش ها برای کودک اوتیسم ترسناک معرفی شده) ممکن است هیچ واکنش خاصی نشان ندهد. ثانیاً، بیانات چهره ای نیز بسادگی نمی توانند نشان دهنده احساس واقعی یک فرد باشند. به عنوان مثال، یک فرد ممکن است با قرار گرفتن در یک موقعیت دردناک یا ناراحت کننده لبخند بزند تا دیگران متوجه ناراحتی وی نشوند. ثالثاً، کودکان اوتیسم به خاطر ویژگی های حسی و عاطفی خاصی که دارند در جشن ها، مهمانی ها و مکان های تفریحی شلوغ اضطراب های خاصی را تجربه می کنند. مثلاً بخاطر عدم توانایی تحمل حضور افراد غریبه در یک مهمانی ممکن است خیلی آشفته و بی قرار شوند. به همین دلیل، نمی توانند احساسات خواهایندی که کودکان طبیعی در این شرایط تجربه می کنند را درک کنند. چون هر فرد، از دیدگاه خودش به دنیا نگاه می کند.

^۱ . errorless learning

این مسائل، مواردی هستند که نمی توان در یک روش آموزشی کاملاً مشخص (چیزی شبیه یک کتاب آشپزی) آن را برطرف نمود. چون این موارد اصلاً قابل پیش بینی نیستند و بسته به شرایط زندگی هر کودک اوتیسم کاملاً متفاوت هستند. اما چیزی که مسلم است این است اگر این آموزش ها به صورت اصولی و در ترکیب با سایر روش های درمانی مناسب (مثل بازی درمانی یا رژیم حسی) ارائه شوند می توانند برخی از مهارت های لازم برای یادگیری ذهن خوانی را درکودک پایه ریزی کنند.

ساختار راهنمای آموزشی

راهنمای آموزشی که در این کتاب ارائه می شود در سه بخش کلی تنظیم شده است و به آموزش احساسات، منابع اطلاعات و بازی می پردازد. در چهار فصل بعدی، سلسله مراتب آموزش این موارد ارائه می شوند. در هر فصل راجع به مسائل زیر بحث می شود.

شیوه ارزیابی وضعیت فعلی (قبل از درمان) کودک در هر کدام از مهارت ها

تعیین نقطه شروع درمان^۱

مواد آموزشی مورد نیاز برای انجام هر مرحله

راهکار مورد نیاز جهت آموزش هر مهارت

در هر مرحله از درمان باید تلاش های کودک برای همکاری در درمان تشویق و تقویت شود. برای تشویق کودک به همکاری در درمان می توان چنین اقداماتی را انجام داد: فراهم کردن وسایل آموزشی خیلی جذاب، جذاب بودن مربی و شیوه برخورد وی با کودک اوتیسم، تشویق تمام پاسخ های صحیح کودک و کمک به وی در مواردی که نمی تواند پاسخ صحیح را پیدا کند. در تمام مراحل درمان، باید همواره کودک اوتیسم راهنمایی شود و هرگز نباید او را بدون حمایت و توجه کافی در تکالیف درمانی رها نمود. در پایان هر جلسه درمانی باید به کودک اجازه داده شود تا به عنوان جایزه کار مورد علاقه خودش را انجام دهد یا درخواست کند. در تجربه بالینی خود با کودک اوتیسمی مواجه شدم که دوست داشت درمانگر هر دوستش را روی صورت خود بگذارد و وانمود به گریه کند. این کودک اوتیسم این حرکت را بیش از هر پاداش دیگری دوست داشت. بنابراین، در کار با کودکان اوتیسم مربی نباید نوع تشویق این کودکان را تعیین کند. بلکه خود کودک جایزه یا تشویق را مشخص می کند. همچنین، هر جلسه درمانی را باید با آموزش مفهومی آغاز نمود که کودک آن را بخوبی فراگرفته است تا به ادامه جلسه دلگرم شود.

^۱ . establish a baseline

فصل دوه: آموزش احساسات

در این فصل به شرح پنج سطح مربوط به درک احساسات که قرار است در ذهن خوانی آموزش داده می شود، می پردازیم.

پنج سطح درک احساسات

سطح اول: تشخیص بیانات چهره ای^۱ با کمک عکس ها

در این سطح از طریق عکس ها (عکس هایی که با کمک دوربین عکاسی از افراد تهیه شده)، تفسیر احساساتی مانند خوشحالی، ناراحتی، ترس و عصبانیت به کودک آموزش داده می شود.

سطح دوم: تشخیص احساسات با کمک طراحی ها و نقاشی ها

در این سطح با کمک نقاشی و طراحی کارتون ها، در تفسیر احساساتی مانند خوشحالی، ناراحتی، ترس و عصبانیت به کودک او تیسم کمک می شود.

سطح سوم: شناسایی احساسات وابسته به موقعیت ها^۲

این احساسات در موقعیت های خاصی برانگیخته می شوند (مثلا زمانی که حادثه ای در شرف رخ دادن است). در این سطح کودک باید با توجه به بافت احساسی تصویر تشخیص دهد که فرد به تصویر کشیده شده چه احساسی را نشان خواهد داد.

سطح چهارم: احساسات برگرفته از خواسته ها^۳

این احساسات بدنیال برآورده شدن یا نشدن خواسته های ما ایجاد می شوند. در این سطح کودک دارای او تیسم باید تشخیص دهد که وقتی یک فرد به خواسته اش می رسد یا نمی رسد چه احساسی پیدا می کند (شاد یا ناراحت).

سطح پنجم: احساسات برگرفته از باورها^۴

این احساسات بخاطر باور یا افکار فرد ایجاد می شوند حتی اگر باور آن ها با واقعیت مطابق نباشد. در این سطح کودک باید با دیدن سه تصویر سریال تشخیص دهد که فرد کارتونی بر حسب باورش راجع برآوردن شدن یا نشدن خواسته اش، چه احساسی را تجربه می کند؟

سطح اول: تشخیص بیانات چهره ای با کمک عکس ها

در این سطح از طریق عکس، تشخیص احساساتی مانند خوشحالی، ناراحتی، ترس و عصبانیت به کودک آموزش داده می شود. هنگامی که کودک بتواند از روی عکس های واقعی این احساسات را تشخیص دهد آموزش این مرحله خاتمه می یابد.

¹ . facial expression

² . situation-based emotions

³ . desire-based emotions

⁴ . belief-based emotions

وسایل آموزشی مورد نیاز و شیوه ارزیابی کودک

چهار تصویر سیاه و سفید از افرادی که خوشحال، ناراحت، ترسیده یا عصبانی هستند را در معرض دید کودک می گذاریم و از می خواهیم تا احساس مدنظر ما را نشان دهد. علاوه بر این از طریق عکاسی یا با جستجو در بخش تصاویر سایت google، می توان تصاویر دیگری که نماینگر این احساسات هستند را تهیه نمود و برای تکالیف تطابق احساسات از آن ها استفاده نمود. اگر کودک هنگام ارزیابی نتواند هر کدام از این احساسات را نشان دهد، آموزش احساسات از همین مرحله شروع می شود.

مربی: می تونی که اونی که خوشحاله/ ناراحته/ ترسیده/ عصبانیه رو نشون بدی؟

راهنمایی: بهم نشون بده اونی که خوشحاله/ ناراحته/ ترسیده/ عصبانیه توی کدوم عکسه؟

شیوه آموزش:

مربی چهار عکس را روی میز قرار می دهد و احساسات مربوط به هریک را برای کودک بازگو می کند. سپس از کودک خواسته می شود تا صورتش را با عکسی که مربی نشان می دهد همانند سازد. به این صورت: مربی: بیا چهار عکس مربوط به احساسات رو بذاریم روی میز. این یکی خوشحاله، این ناراحته، این عصبانیه و اینم ترسیده. چندتا عکس دیگه هم دارم که اونهایم همین احساسات رو نشون میدن. من او عکس ها رو برات

میارم، تو اونا رو با این چهارتا عکس تطبیق بده. یعنی اونایی که مثله هم هستن رو بذار کنار هم.
این یکی خوشحاله، باید این عکس خوشحالو کجا بذاریم؟ آره، اونیکه تو نشون دادی هم خوشحاله ...
برای ساده تر شدن کار، مربی می تواند خودش اولین عکس را با عکس همانندش تطابق دهد. اگر کودک در هر مرحله ای اشتباه کند، مربی سریع باید پاسخ صحیح را به او نشان دهد.

مرحله دوم: تشخیص احساسات با کمک طراحی ها و نقاشی ها

کودک زمانی می تواند این مرحله را با موفقیت پشت سر بگذارد که بتواند از روی تصاویر کارتونی احساساتی مانند خوشحالی، ناراحتی، ترس و عصبانیت را بدرستی شناسایی کند.

وسایل آموزشی

چهار تصویر کارتونی (طراحی شده) از افرادی که خوشحال، ناراحت، ترسیده یا عصبانی هستند را در معرض دید کودک می گذاریم و از می خواهیم تا با نگاه کردن به آن ها احساس مدنظر ما را نشان دهد. اگر کودک هنگام ارزیابی نتواند هر کدام از این احساسات را نشان دهد، آموزش احساسات از همین مرحله شروع می شود.

مربی: می تونی اونی که خوشحاله / ناراحته / ترسیده / عصبانیه رو نشون بدی؟

راهنمایی: بهم نشون بده اونی که خوشحاله / ناراحته / ترسیده / عصبانیه توی کدوم عکسه؟

شیوه آموزش:

چهار عکس مربوط به احساسات ترس، شادی، ناراحتی و عصبانیت را به کودک نشان دهید و به او بگویید: "می خواهیم به چند عکس نگاه کنیم که احساسات آدم ها رو نشون میدن". سپس، از او بپرسید: می تونی چهره

کسی که ناراحته رو بهم نشون بدی؟ اگر کودک نتواند احساس مربوط به هریک از این چهار عکس را نشان دهد، آموزش ذهن خوانی را از این مرحله آغاز کنید. این آموزش‌ها باید آنقدر ادامه یابند که کودک بتواند احساس مدنظر مربی را بدرستی نشان دهد.

مربی چهار عکس را روی میز قرار می‌دهد و احساسات مربوط به هریک را برای کودک بازگو می‌کند. سپس از کودک خواسته می‌شود تا صورتش را با عکسی که مربی نشان می‌دهد همانند سازی کند. به این صورت: مربی: بیا چهار عکس مربوط به احساسات رو بذاریم روی میز. این یکی خوشحاله، این ناراحته، این عصبانیه و اینم ترسیده. چندتا عکس دیگه هم دارم که اونهایم همین احساسات رو نشون میدن. من او عکس‌ها رو برات می‌ارم، تو اونا رو با این چهارتا عکس تطبیق بد. یعنی اونایی که مثله هم هستن رو بذار کنار هم. این یکی خوشحاله، باید این عکس خوشحالو کجا بذاریم؟ آره، اونیکه تو نشون دادی هم خوشحاله ...

برای ساده‌تر شدن کار، مربی می‌تواند خودش اولین عکس را با عکس همانندش تطابق دهد. اگر کودک در هر مرحله‌ای اشتباه کند، مربی سریع باید پاسخ صحیح را به او نشان دهد.

مرحله سوم: شناسایی احساسات وابسته به موقعیت‌ها

این احساسات در موقعیت‌های خاصی برانگیخته می‌شوند (مثلاً زمانی که حادثه‌ای در شرف رخ دادن است). در این سطح کودک باید با توجه به بافت احساسی تصویر تشخیص دهد که فرد به تصویر کشیده شده چه احساسی را نشان خواهد داد.

چهار تصویر کارتونی که در بخش دو آموزش احساسات نشان داده شد به همراه مجموعه‌ای از تصاویر که بیانگر تعداد زیادی احساسات وابسته به موقعیت هستند برای مرحله سوم استفاده می‌شود. کودک باید پیام اجتماعی و احساسی این تصاویر را تفسیر کند و از طریق چهار تصویر کارتونی احساسات آن را نشان دهد. موقعیت‌هایی که در این تصاویر نشان داده می‌شوند، احساسات ترس، شادی، ناراحتی و عصبانیت را برانگیخته می‌کنند. البته برخی از این تصاویر ممکن است دو احساس را همزمان برانگیخته کنند. مثلاً برخی از تصاویری که ناراحتی را تحریک می‌کنند ممکن است عصبانیت فرد رانیز موجب شوند. به همین دلیل، اگر مربی با چنین تصاویری مواجه شد باید درمورد درست یا نادرست بودن پاسخ کودک با احتیاط بیشتری تصمیم گیری کند.

شیوه آموزش این مرحله

وقتی به یکی از صفحات درنظر گرفته شده برای مرحله سوم آموزش احساسات وارد شدید، برای آموزش کودک می‌توانید از چنین جملاتی استفاده کنید.

موقعیت: یک سگ بزرگ افتاده دنبال حسن و داره او را تعقیب می‌کنه.
عکس مربوط به این موقعیت را به کودک نشان دهید.

به او بگویید: به این سگ گنده نگاه کن که داره چطوری حسن رو دنبال می‌کنه.

سوال احساسی: حسن از این که سگ دنبالش می کنه چه احساسی داره؟ آیا خوشحاله، ناراحته، عصبانیه یا ترسیده؟ (هنگام گفتن هریک از این احساسات به تصاویر کارتونی احساسات (تصویر دوم در صفحات مربوط به بخش سوم آموزش احساسات) اشاره کنید. مثلا وقتی می گویید آیا خوشحاله، همزمان تصویر کارتونی احساس خوشحالی را نیز به کودک نشان دهید.

حالا بهم نشون بده که حسن چه احساسی داره؟

سوال راجع به علت: چرا حسن ترسیده؟

برای آموزش هر کدام از احساسات شادی، ترس، عصبانیت و ناراحتی، ۱۲ تصویر مختلف در نظر گرفته شده است. به عنوان مثال برای آموزش ترس، ۱۲ تصویر فراهم شده که هر کدام یک موقعیت ترسناک را به تصویر می کشند. مربی یکی از این تصاویر را به کودک نشان می دهد و در مورد آن به کودک توضیح می دهد. سپس از کودک می پرسد که فرد داخل تصویر چه احساسی دارد؟ هنگام پرسیدن این سوال مربی با اشاره به چهار تصویر مربوط به احساسات، او را راهنمایی می کند (مثلا می گوید: آیا او (فرد به تصویر کشیده شده) ترسیده؟ ناراحته؟ خوشحاله؟ یا عصبانیه؟ و کودک را تشویق می کند که تصویر احساس صحیح را نشان دهد).

اگر کودک بدرستی پاسخ دهد مربی او را تشویق می کند و از او راجع به علت تجربه آن احساس می پرسد. مثلا اگر تصویری که به کودک نشان داده شده مربوط به یک موقعیت خوشحال کننده باشد، مربی پس از مشاهده پاسخ صحیح کودک از او می پرسد: "چرا او خوشحاله". اگر کودک نتواند علت تجربه یک احساس را به درستی توضیح دهد، مربی باید به او کمک کند و علت تجربه آن احساس را به او توضیح دهد. در ادامه شیوه آموزش یکی از احساسات (که در بخش آموزش احساس خوشحالی با آن مواجه خواهید شد) به عنوان نمونه ارائه می شود.

تصویر: جعفر دلچک های سیرک را می بیند.

تصویر این موقعیت را به کودک نشان دهید.

بین جعفر داره به دلچک های سیرک نگاه می کنه.

سوال احساسی: جعفر از دیدن دلچک های سیرک چه احساسی پیدا می کنه؟

راهنمایی: مربی در حالیکه به تصاویر احساسات اشاره می کند این جملات را بیان میکند: "آیا می ترسه؟ خوشحال می شه؟ عصبانی می شه؟ یا ناراحت می شه؟" بهتر است به صورت تصادفی به عکس احساسات اشاره شود. یعنی همیشه با یک توالی به تصویر احساسات اشاره نشود.

وقتی کودک تصویر صورت خوشحال را به بدرستی به عنوان احساس جعفر انتخاب کرد، مربی او را تشویق می کند و راجع به علت تجربه این احساس از او سوال می پرسد.

سوال راجع به علت تجربه این احساس: چرا جعفر خوشحاله؟

در صورتی که کودک نتواند برای توصیف احساس جعفر، تصویر چهره خوشحال را نشان دهد، می توانید به این صورت عمل کنید:

نگاه کن! جعفر خوشحاله. به تصویر چهره خوشحال اشاره کنید.

جعفر خوشحاله چون دلک های سیرک رو دیده. به تصویر دلک های سیرک اشاره کنید.

جعفر خوشحاله چون دلک های سیرک رو دیده. به تصویر جعفر اشاره کنید.

در هر صورت چه کودک بتواند دلیل تجربه این احساس را بدرستی توضیح بدهد یا چه نتواند، جملات زیر به او گفته می شود تا بتواند دلیل تجربه احساسات مختلف را بهتر تشخیص دهد.

وقتی یک نفر یک چیز خیلی خوب رو بهت میده تو خوشحال میشی

وقتی اتفاق ترسناکی بیفته تو میترسی و قایم میشی یا فرار می کنی.

وقتی اتفاق ناراحت کننده ای رخ بده تو ناراحت میشی.

وقتی یک نفر عمدتاً کار اشتباہی رو انجام میده تو عصبانی می شی.

در ادامه شیوه کمک به کودک برای شناسایی احساسات وابسته به موقعیت ها با تصاویر مناسب شرح داده می شود.

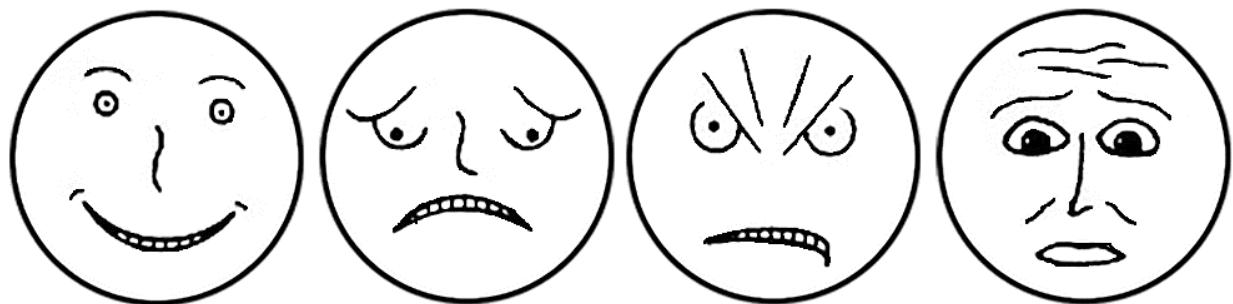
موقعیت های ترسناک

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱: این سگ بزرگ داره رضا رو دنبال می کنه.

سوال احساسی: رضا از اینکه سگ دنبالش می کنه، چه احساسی دارد؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

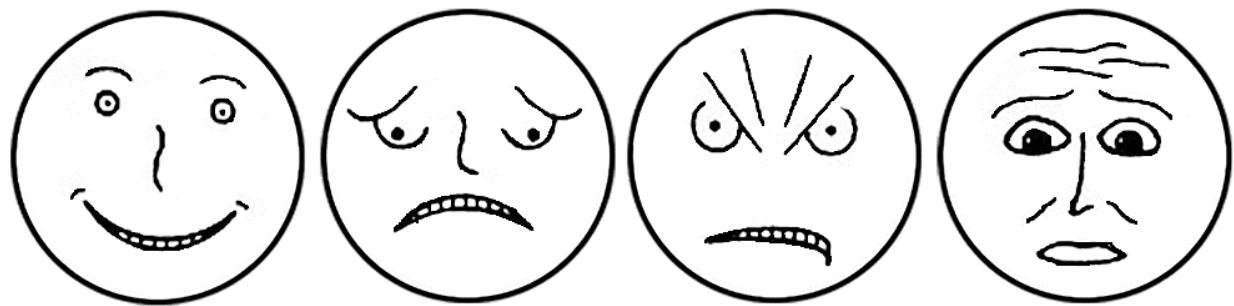

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۲: یک مار داره به سمت پاهای سلیمان می خزه.

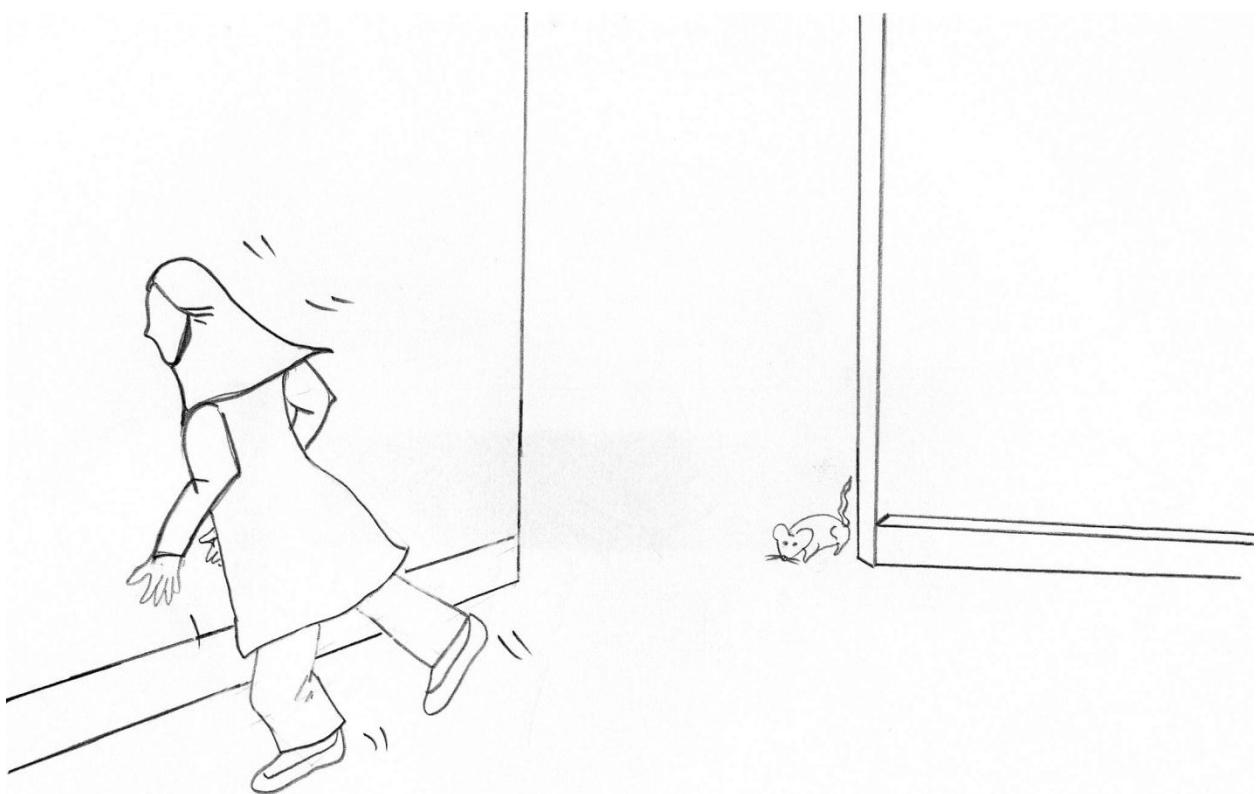

سوال احساسی: سلیمان از اینکه یک مار داره میاد سمت پاهاش، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

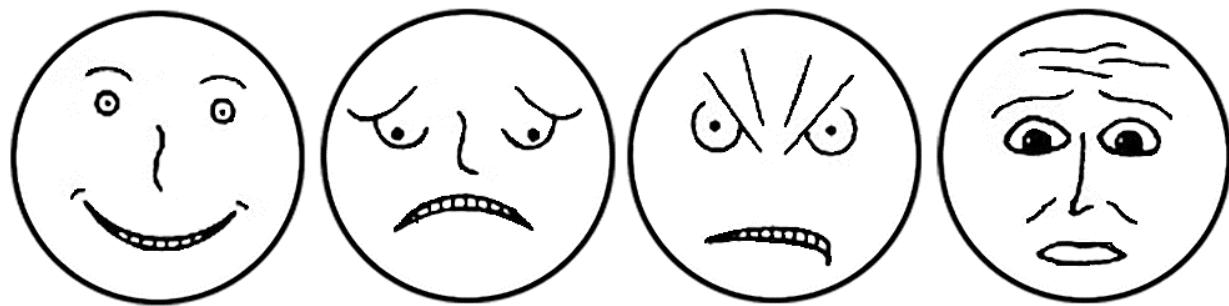

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۳: زهرا کوچولو داره از موشی که توی آشپزخونه دیده فرار می کنه.

سوال احساسی: زهرا وقتی از دست موش فرار می کنه، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

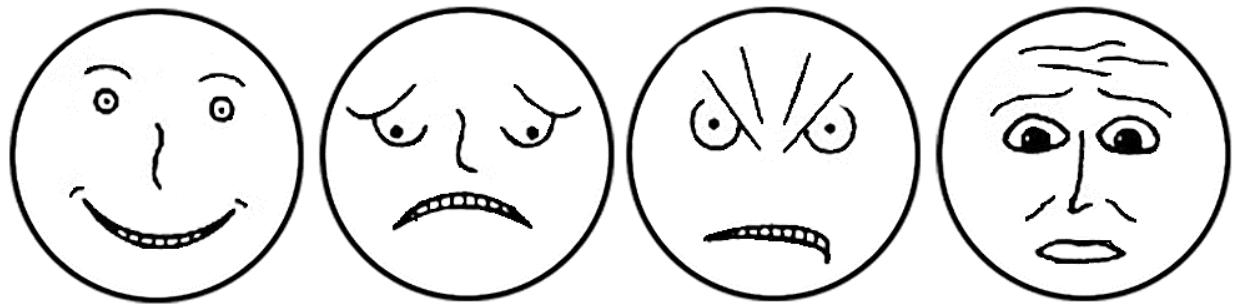

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۴: یک عنکبوت داره میاد به سمت صندلی الهام.

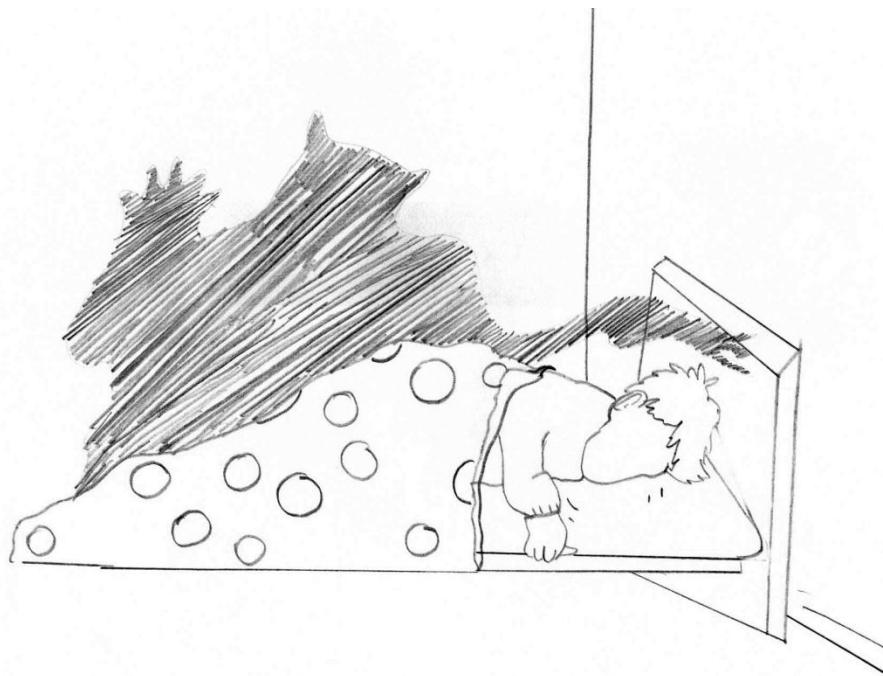

سوال احساسی: الهام وقتی ببینه که یک عنکبوت داره میاد سمت صندلیش، چه احساسی پیدا می کنه؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

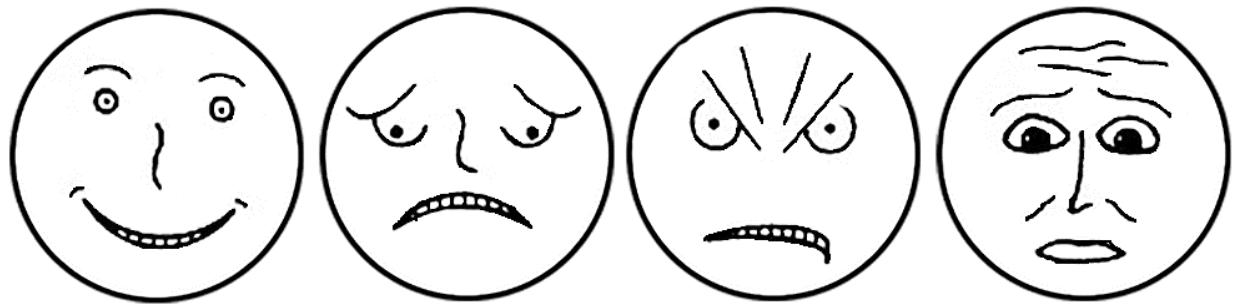

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۵: سایه ای شبیه یک لولو روی دیوار اتاق فرهاد افتاده است.

سوال احساسی: فرهاد با دیدن این تصویر که شبیه یک لولو است، چه احساسی پیدا می کنه؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

مربی باید در مورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره‌ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

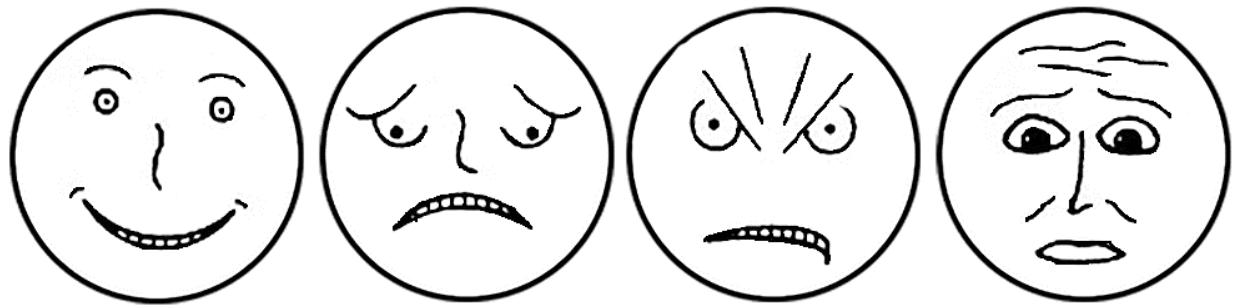
تصویر ۶: زهرا توی جنگل گم شده و هوا داره هر لحظه تاریک تر می‌شه.

سوال احساسی: زهرا از اینکه توی جنگل گم شده، چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله‌ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می‌کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می‌کنه؟

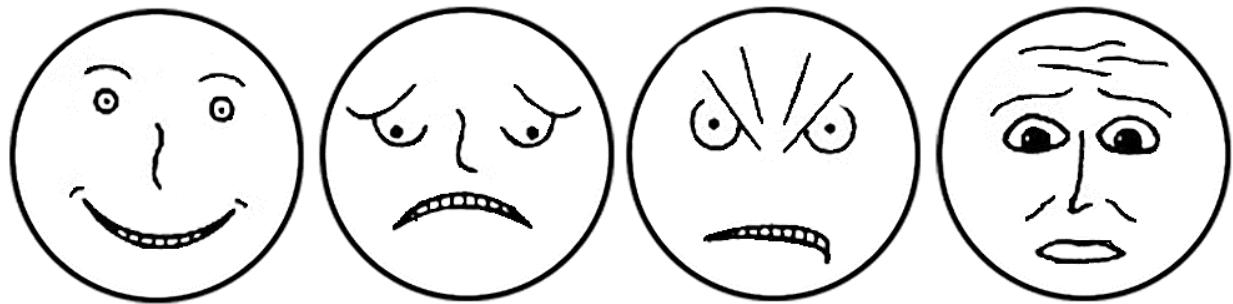

مربی باید در مورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۷: محسن مادرش رو توی فروشگاه گم کرده.

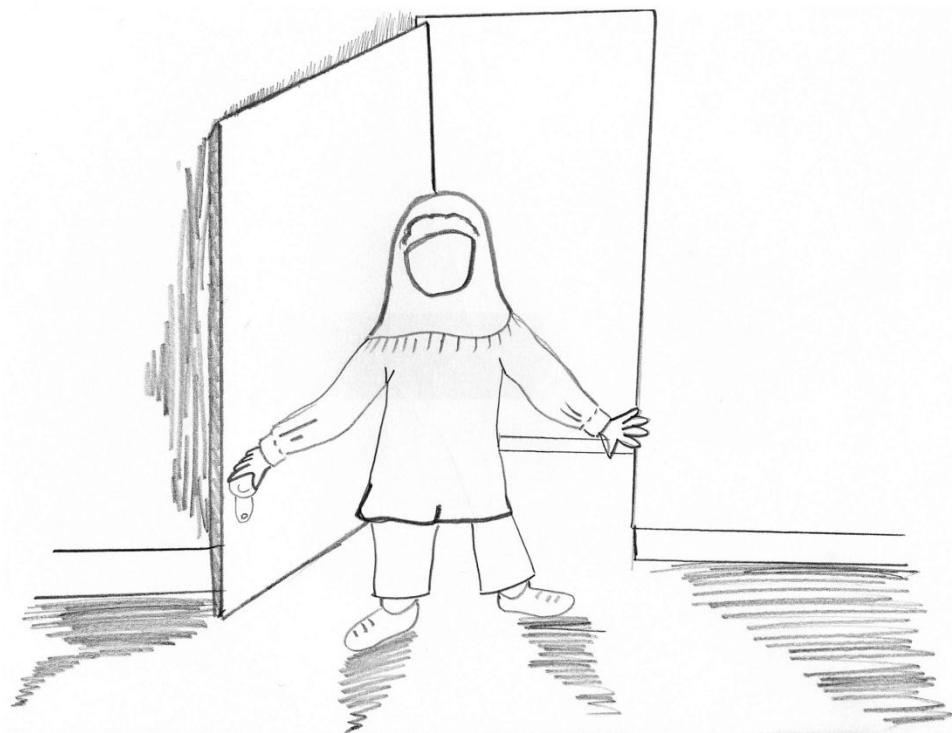

سوال احساسی: محسن از اینکه مادرش رو توی فروشگاه گم کرده، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

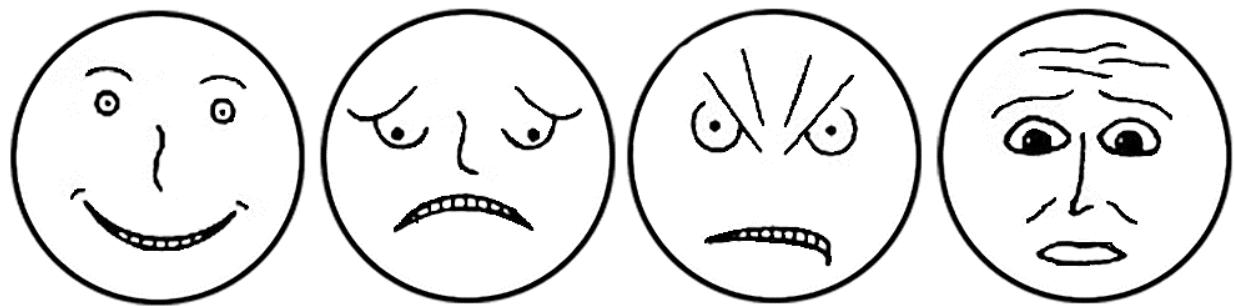

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره‌ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۸: زهرا وقتی به خونه رسید دید که خونه خالیه و خیلی تاریکه.

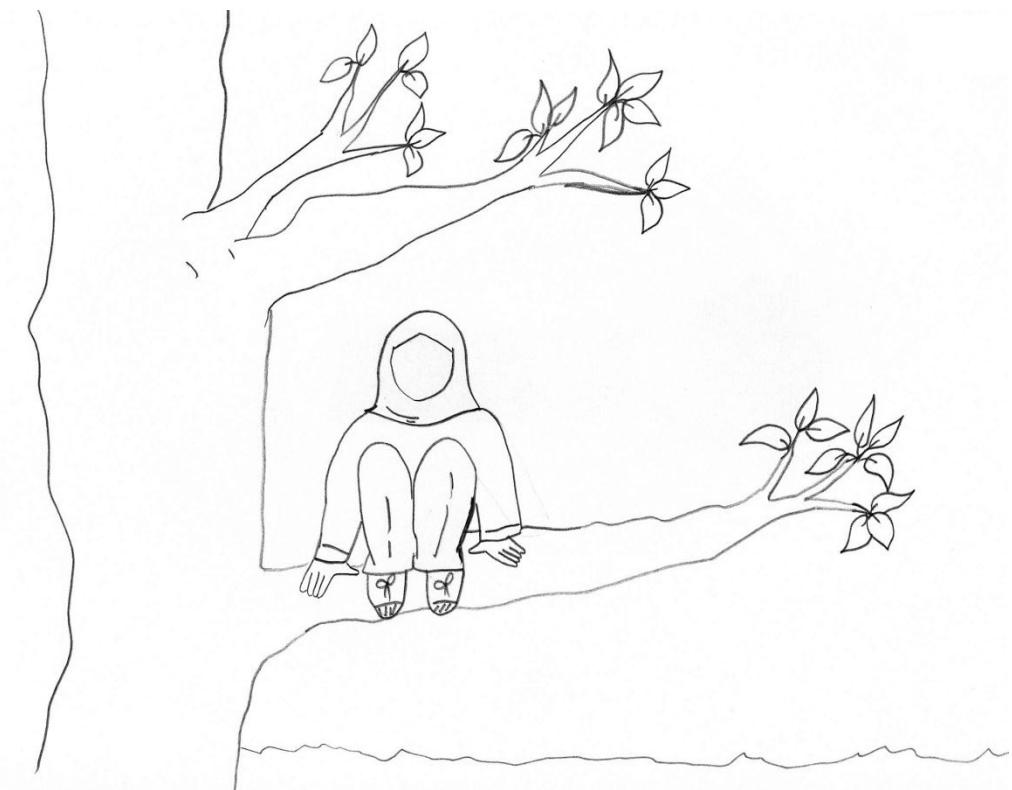

سوال احساسی: زهرا از اینکه میبینه خونه خالیه و خیلی تاریکه، چه احساسی دارد؟
با گفتن چنین جمله‌ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می‌کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می‌کنه؟

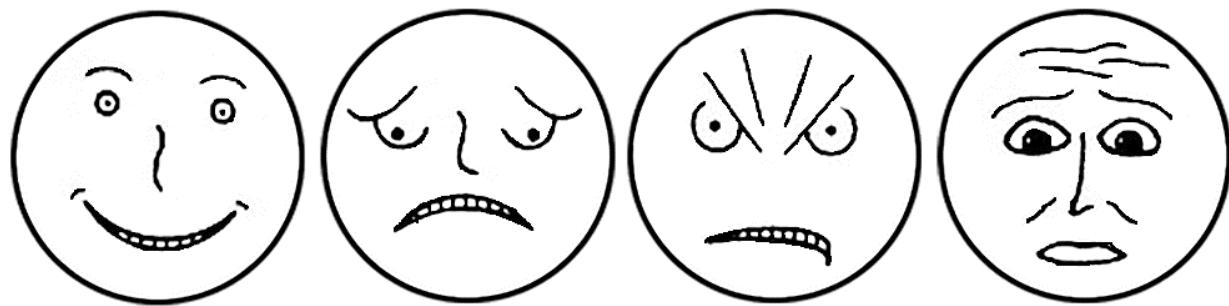

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۹: مهسا روی یک درخت گیر افتاده و ممکنه بیفته.

سوال احساسی: مهسا از اینکه روی درخت گیر افتاده، چه احساسی دارد؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

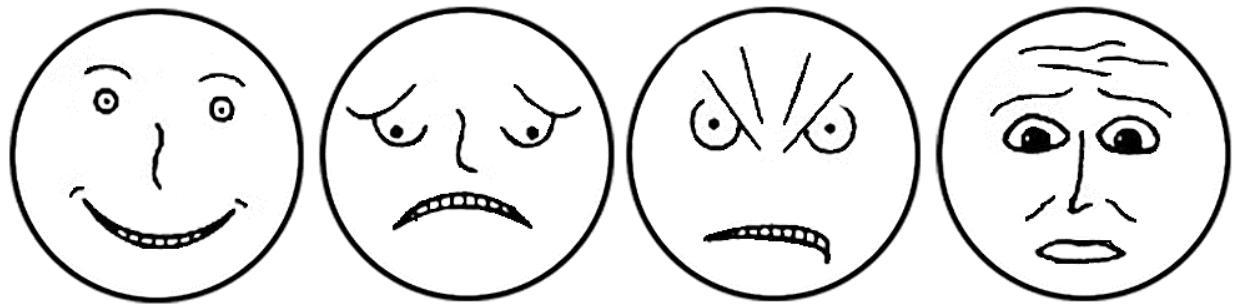

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۰: یک کامیون داره به سرعت به جمشید نزدیک میشه.

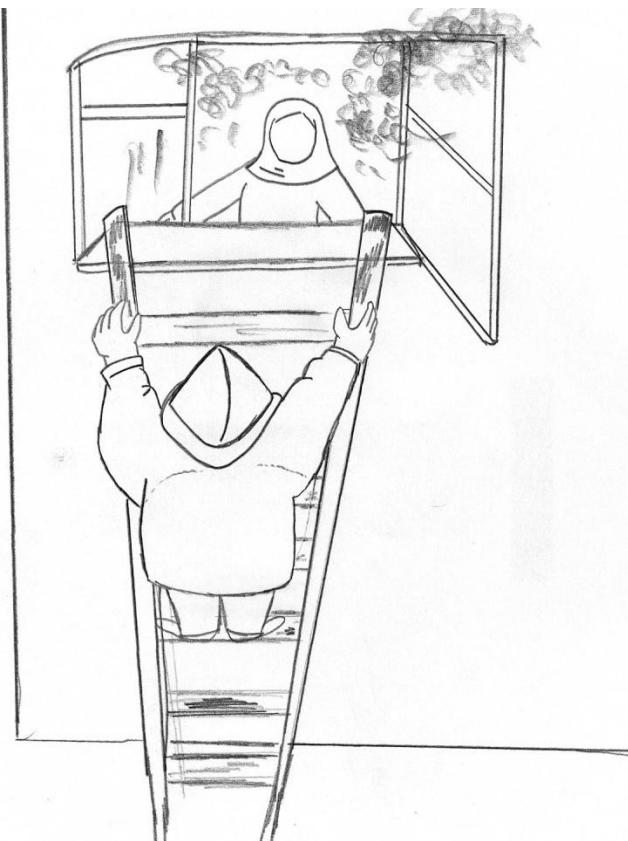

سوال احساسی: جمشید از اینکه یک کامیون داره به سرعت به او نزدیک میشه، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

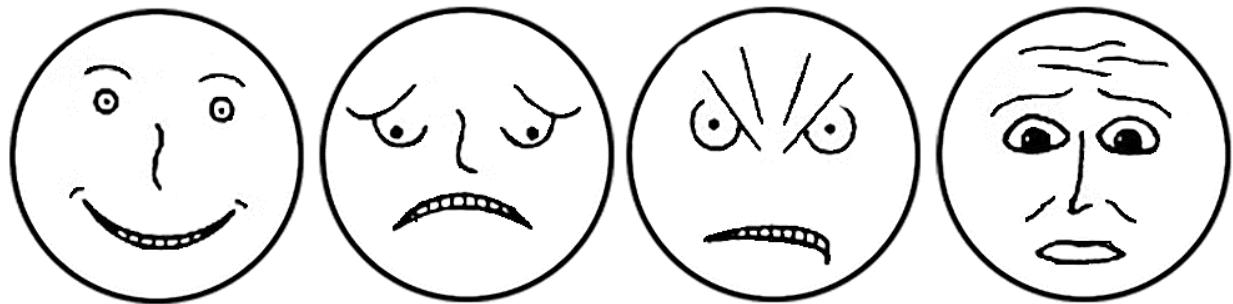

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۱: لیلا کوچولو منتظره آتش نشانه تا بیاد و نجاتش بده .

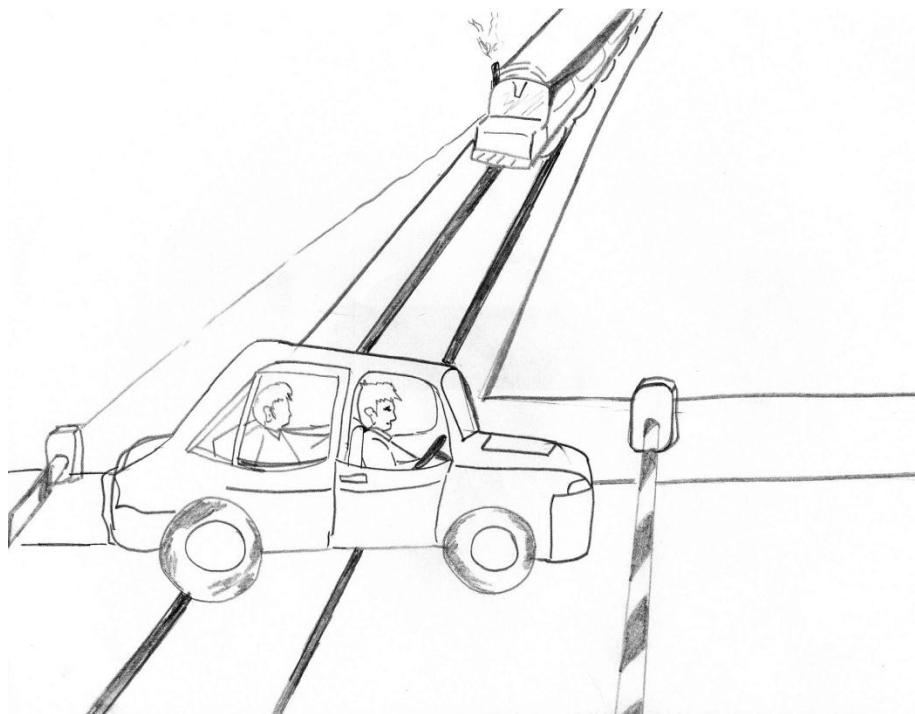

سوال احساسی: لیلا وقتی برای رسیدن آتش نشان انتظار می کشه، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

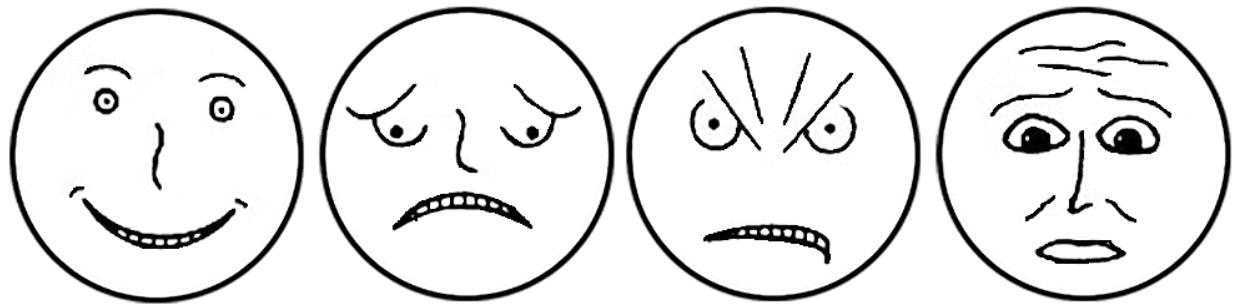

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۲: سعید و دوستش توی ماشین هستن. ماشینشون روی ریل قطار خاموش میشه. قطار هم داره به سرعت به ماشین نزدیک میشه.

سوال احساسی: سعید از اینکه می بینه قطار داره به ماشینشون نزدیک می شه، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

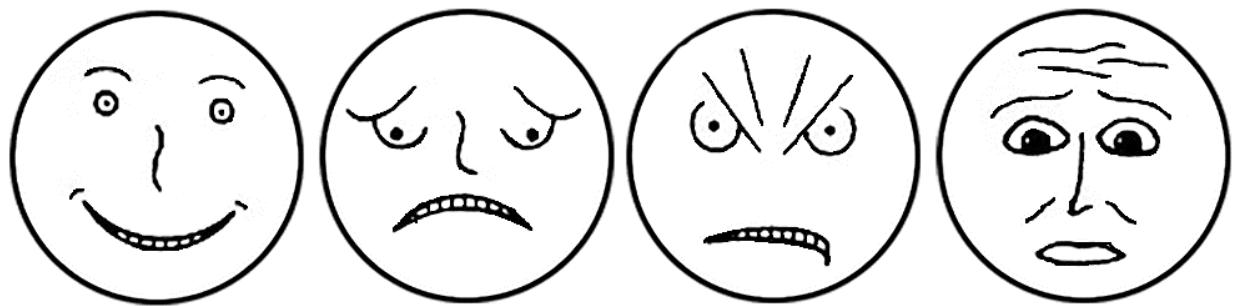
موقعیت های خوشحال کننده

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱: ببابای الناز به او کیک میده تا با چایی بخوره

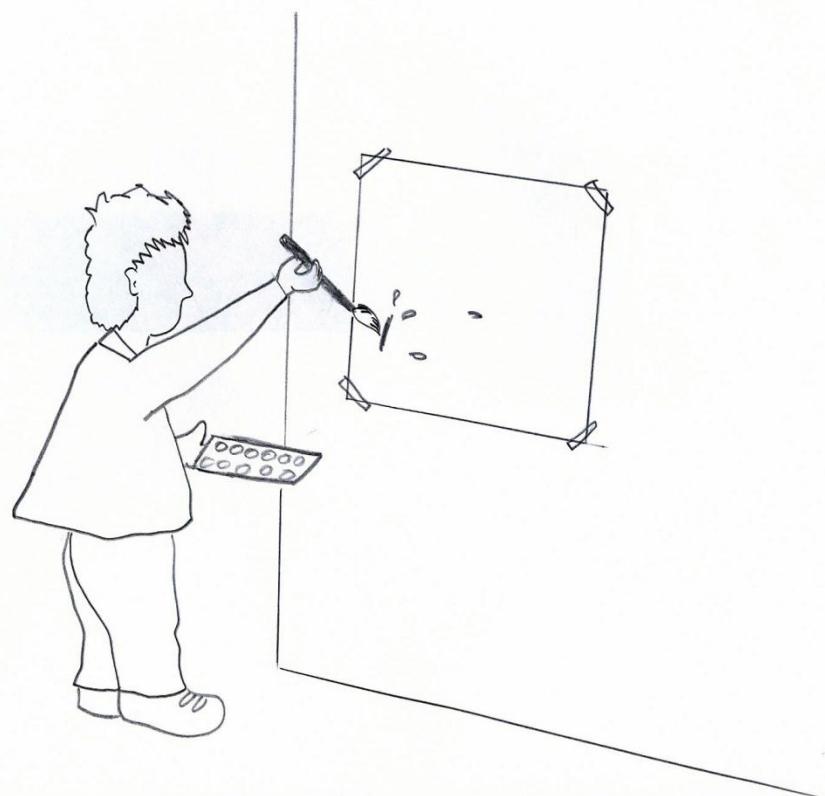

سوال احساسی: الناز از اینکه می تونه با چاییش کیک بخوره، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

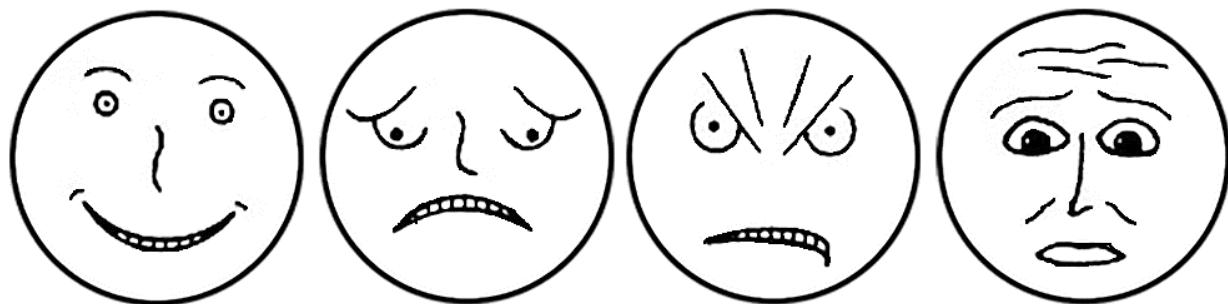
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۲: مادر سasan به او قلم مو و رنگ میده تا بتونه نقاشی کنه.

سوال احساسی: سasan وقتی قلم مو و رنگ ها رو از مادرش می گیره، چه احساسی پیدا می کنه؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

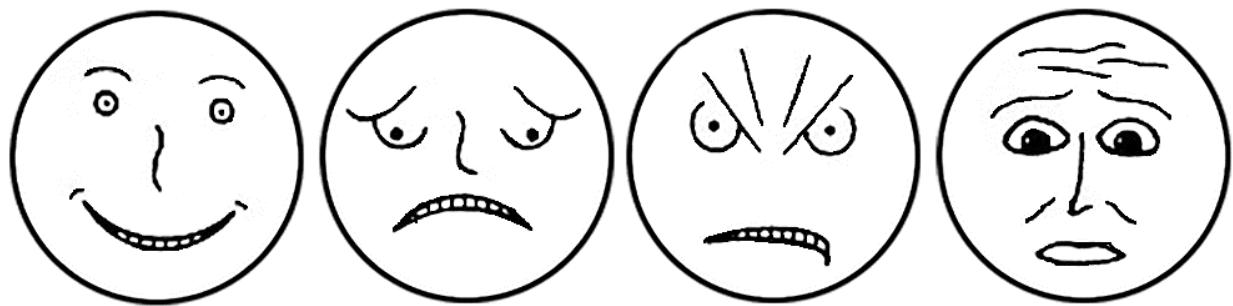

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۳: مادر بزرگ شیرین به خاطر تولدش یک عروسک به او میده.

سوال احساسی: شیرین وقتی عروسک رو از مادر بزرگش می گیره، چه احساسی پیدا می کنه؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

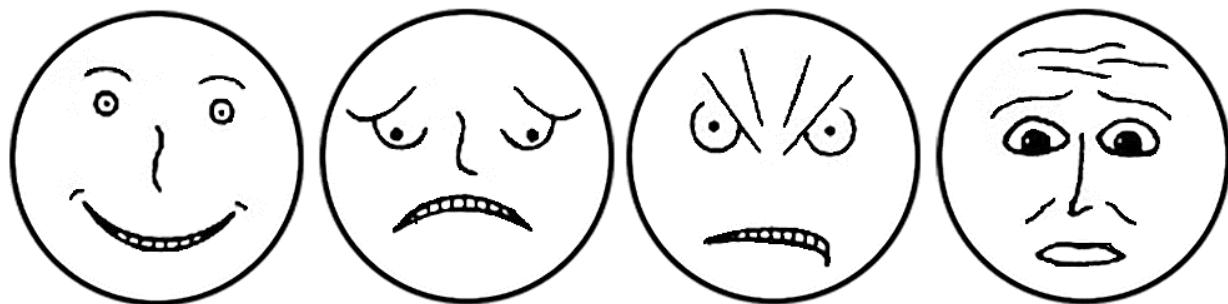
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۴: بابای صادق برایش یک بستنی شکلاتی میخره .

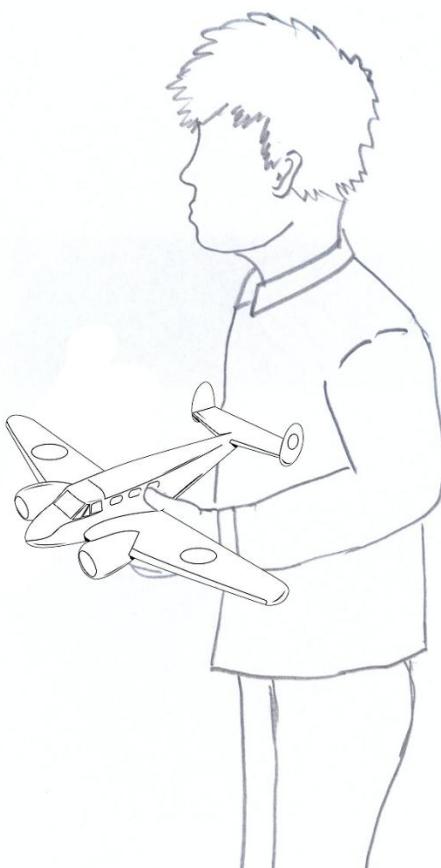
سوال احساسی: صادق از اینکه بباش برایش بستنی شکلاتی خریده، چه احساسی دارد؟ با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

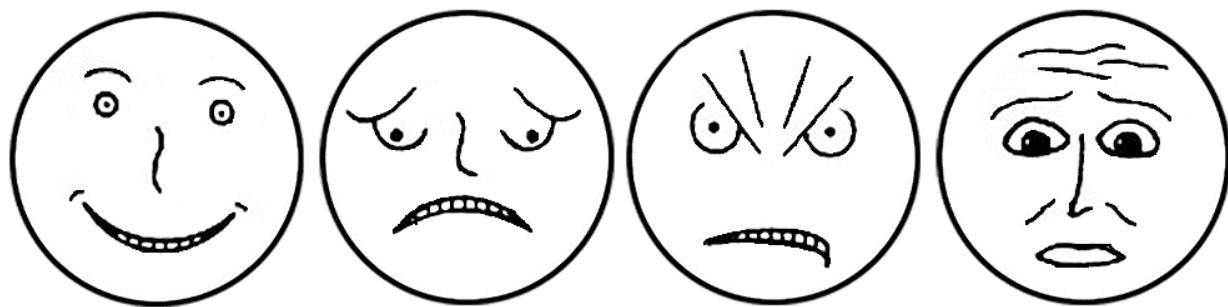
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۵: برادر صمد برایش یک هواپیمای اسباب بازی می خره .

سوال احساسی: صمد از اینکه برادرش یک هواپیمای اسباب بازی برای او خریده، چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

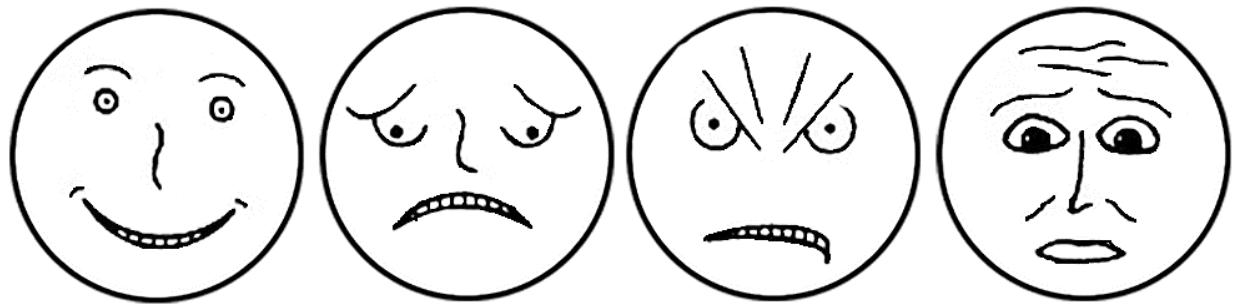

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۶: خواهر معصومه برایش یک تابلوی نقاشی از چندتا گل خریده .

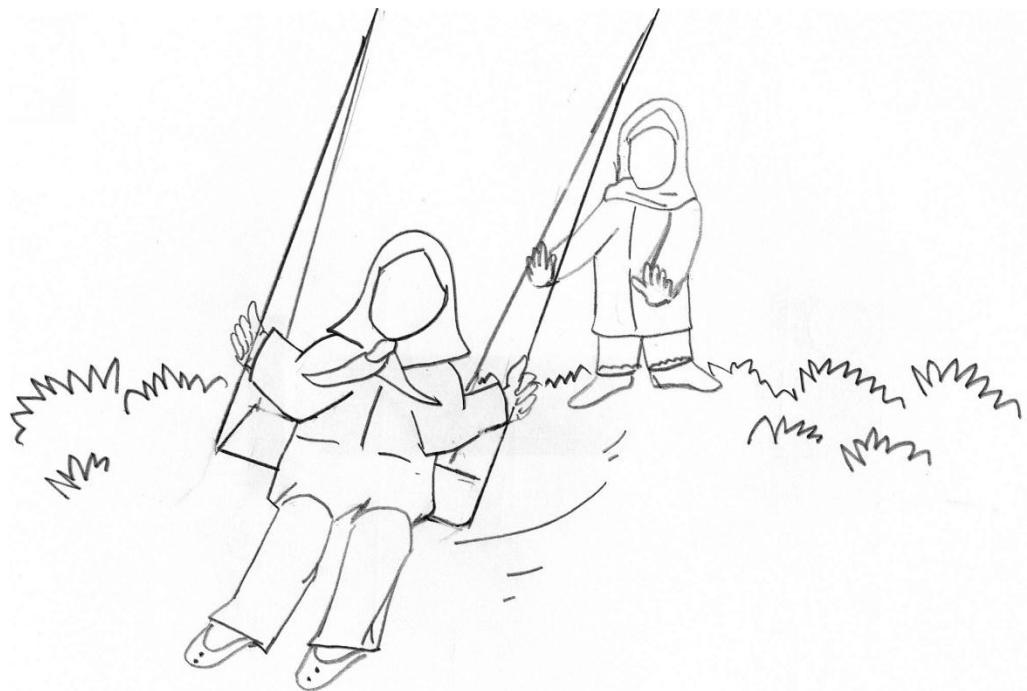

سوال احساسی: معصومه از اینکه خواهش برایش تابلوی نقاشی خریده، چه احساسی دارد؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

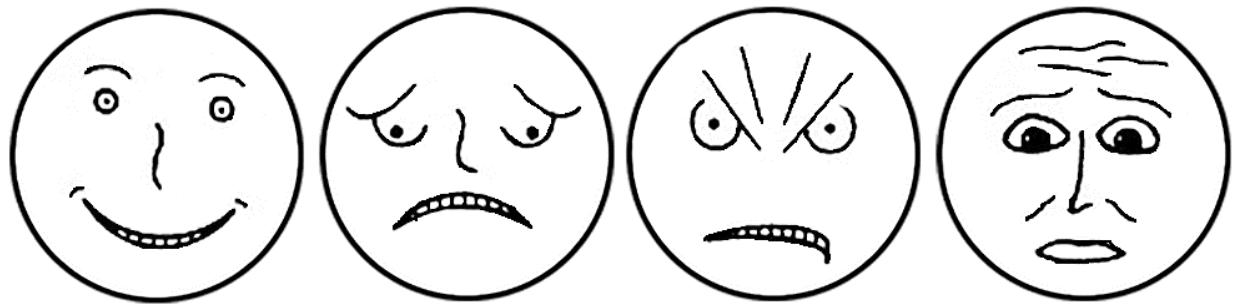

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره‌ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۷: محبوبه داره نرگس رو تاب میده .

سوال احساسی: نرگس از اینکه محبوبه داره تابش میده، چه احساسی دارد؟
با گفتن چنین جمله‌ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می‌کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می‌کنه؟

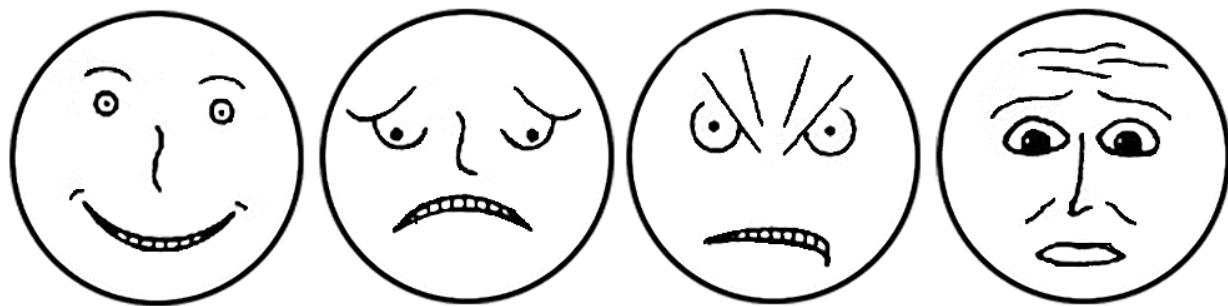
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۸ : فاطمه و حکیمه به یک جشن تولد رفتن.

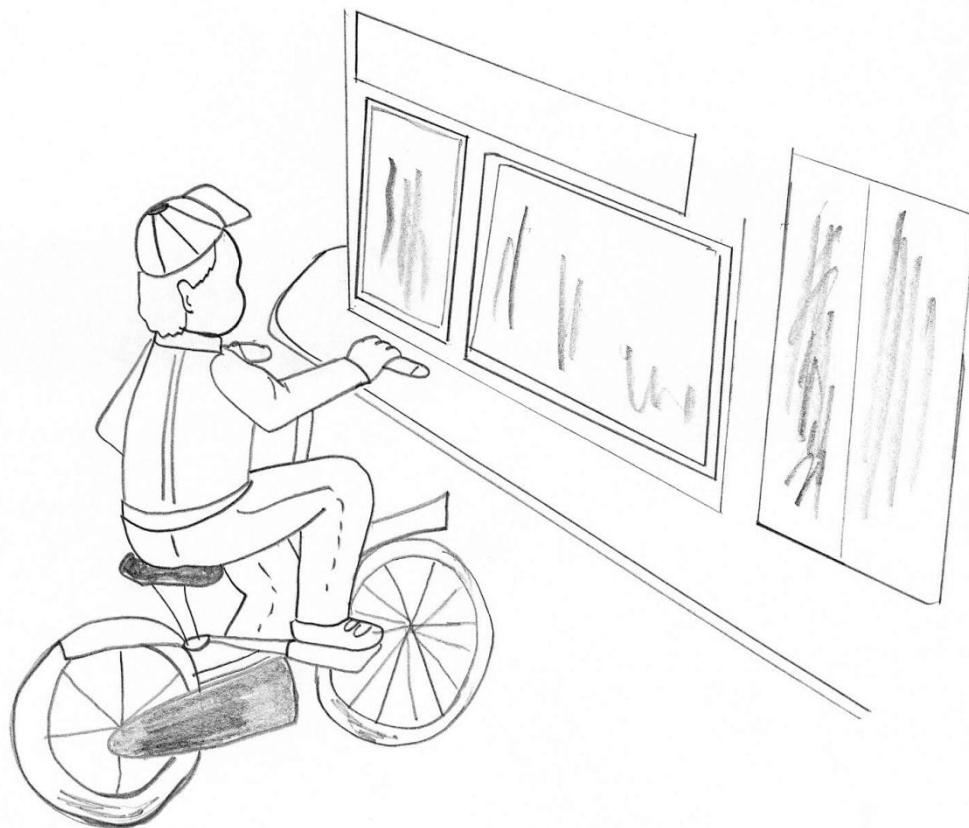
سوال احساسی: فاطمه از اینکه با حکیمه به جشن تولد رفته، چه احساسی دارد؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

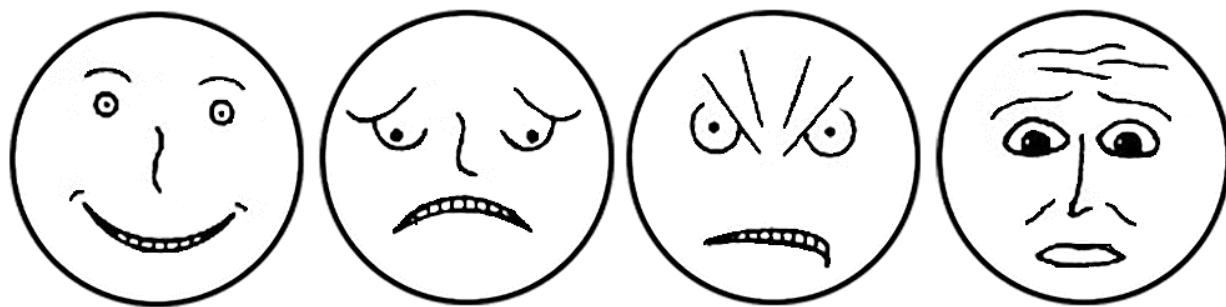
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۹: مادر جواد ازش خواسته تا بره مغازه

سوال احساسی: جواد از اینکه میره مغازه، چه احساسی دارد؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

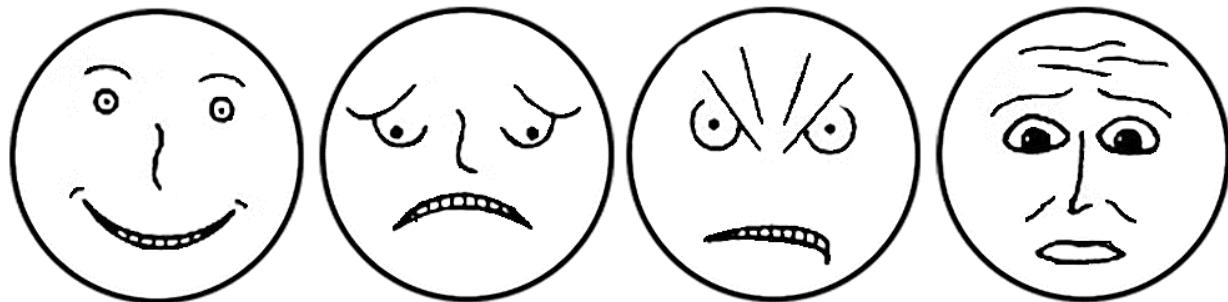
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۰: جعفر دلقک ها رو توی سیرک میبینه .

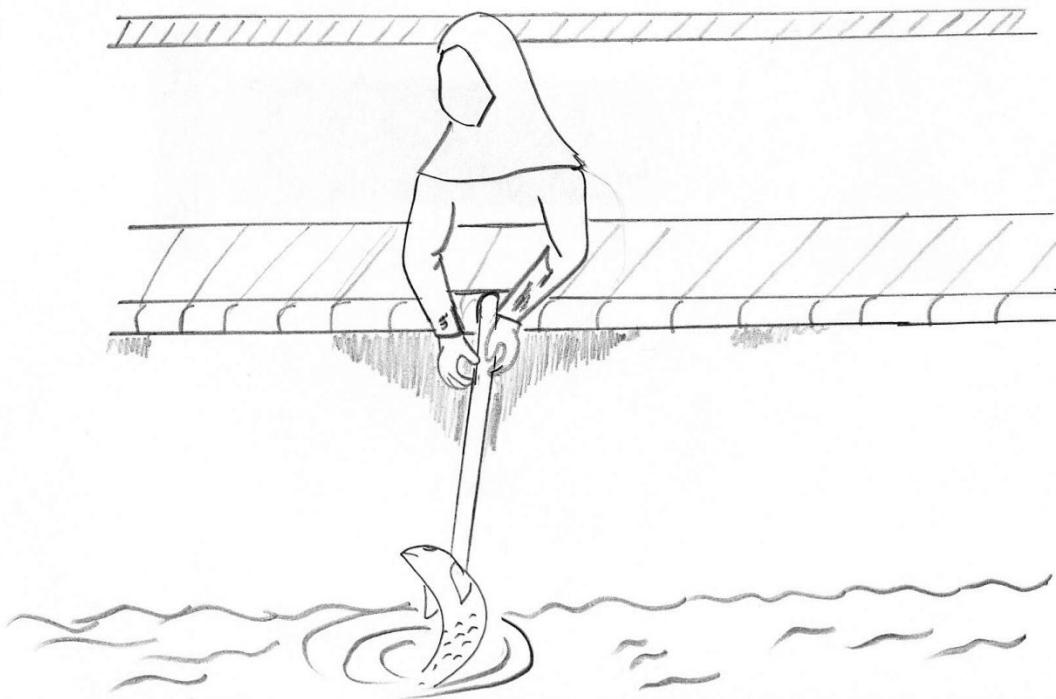
سوال احساسی: جعفر از دیدن دلقک های سیرک، چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

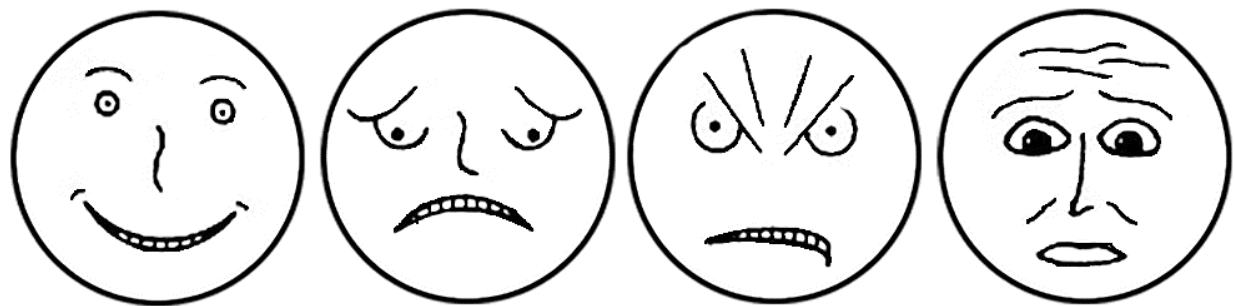

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۱: یاسمن یک ماهی بزرگ رو از دریا می گیره .

سوال احساسی: یاسمن وقتی ماهی رو میگیره، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

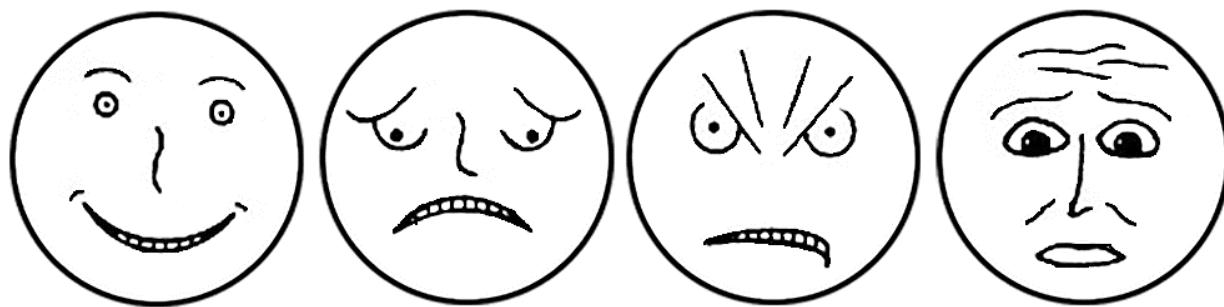
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۲: حمیدرضا روی یک اسب نشسته و داره برای خودش می چرخه.

سوال احساسی: حمیدرضا از اینکه سوار اسب شده، چه احساسی داره؟

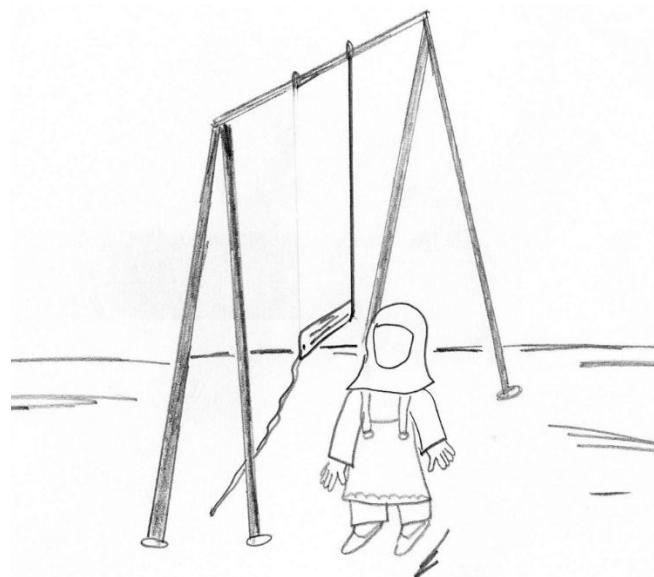
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

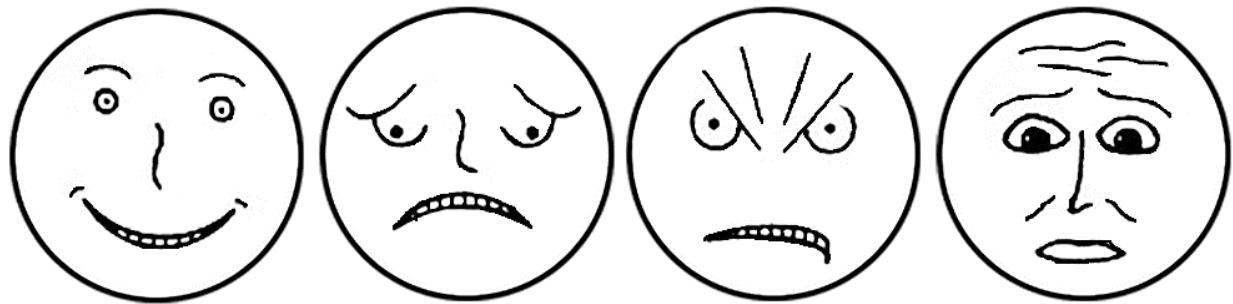
موقعیت های ناراحت کننده

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱: هدیه نمی تونه با تابش بازی کنه، چون تابش شکسته.

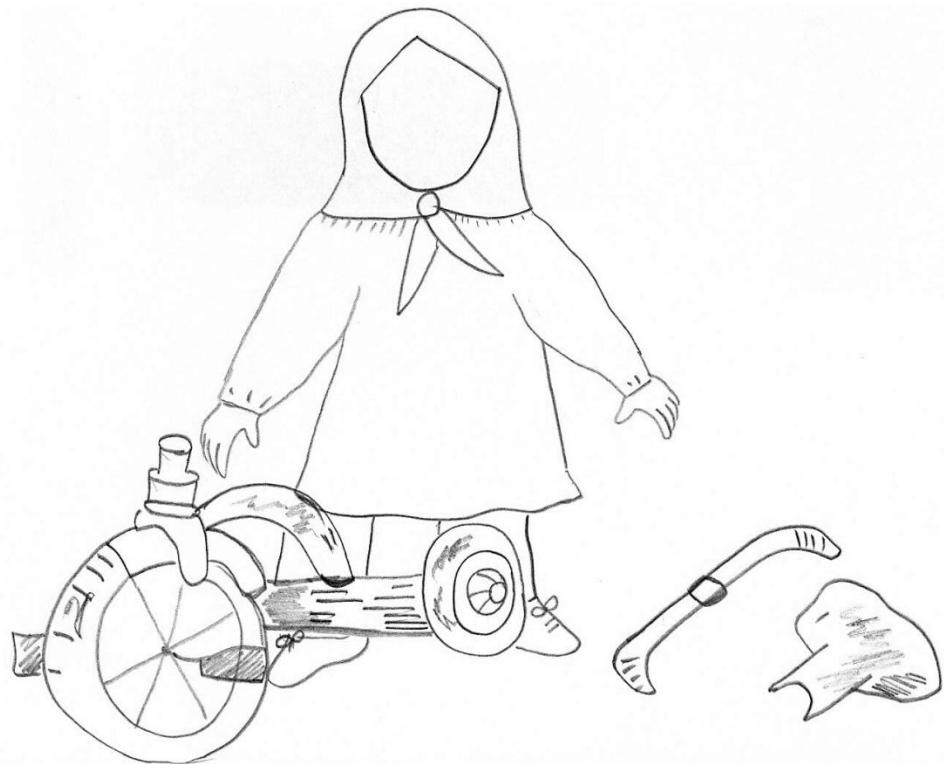

سوال احساسی: هدیه از اینکه نمی تونه با تابش بازی کنه، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

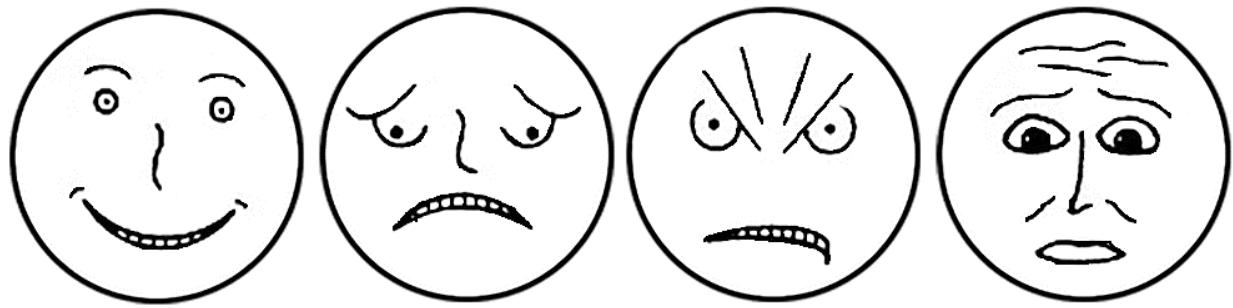

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۲: فرمون و صندلی سه چرخه حمیده کنده شده .

سوال احساسی: حمیده از اینکه فرمون و صندلی سه چرخه اش کنده شده، چه احساسی دارد؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

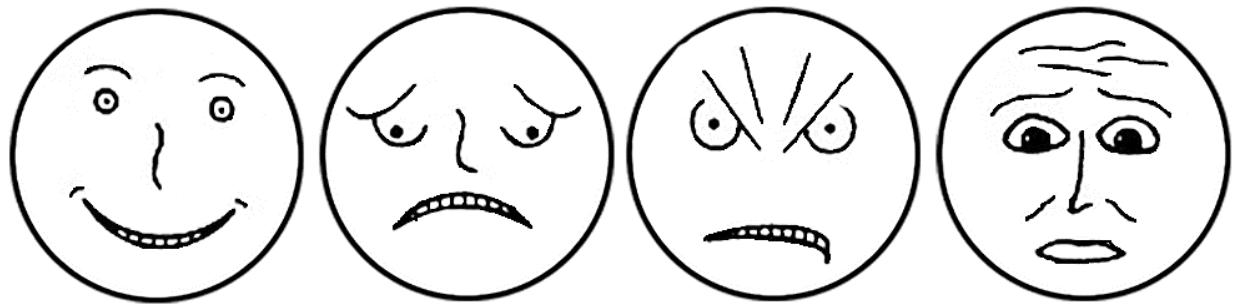

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۳: حمزه زمین می خوره و هواپیماش میفته کف اناق و میشکنه.

سوال احساسی: حمزه از اینکه هواپیماش شکسته شده، چه احساسی دارد؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

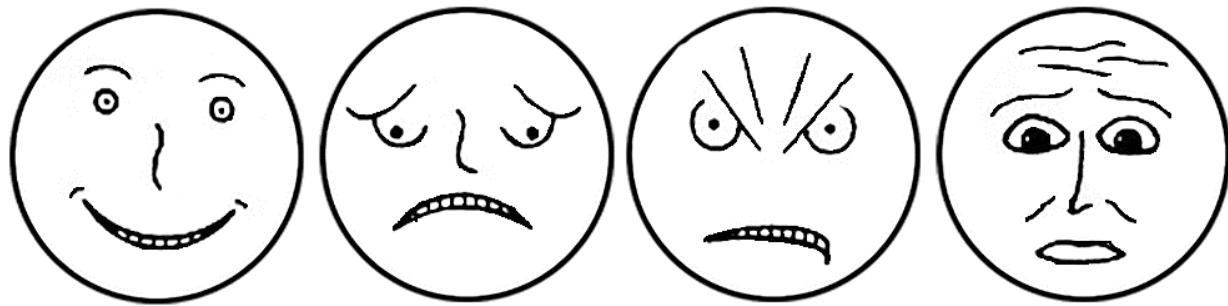
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۴: شیشه مربا از دست حسام افتاد و شکست.

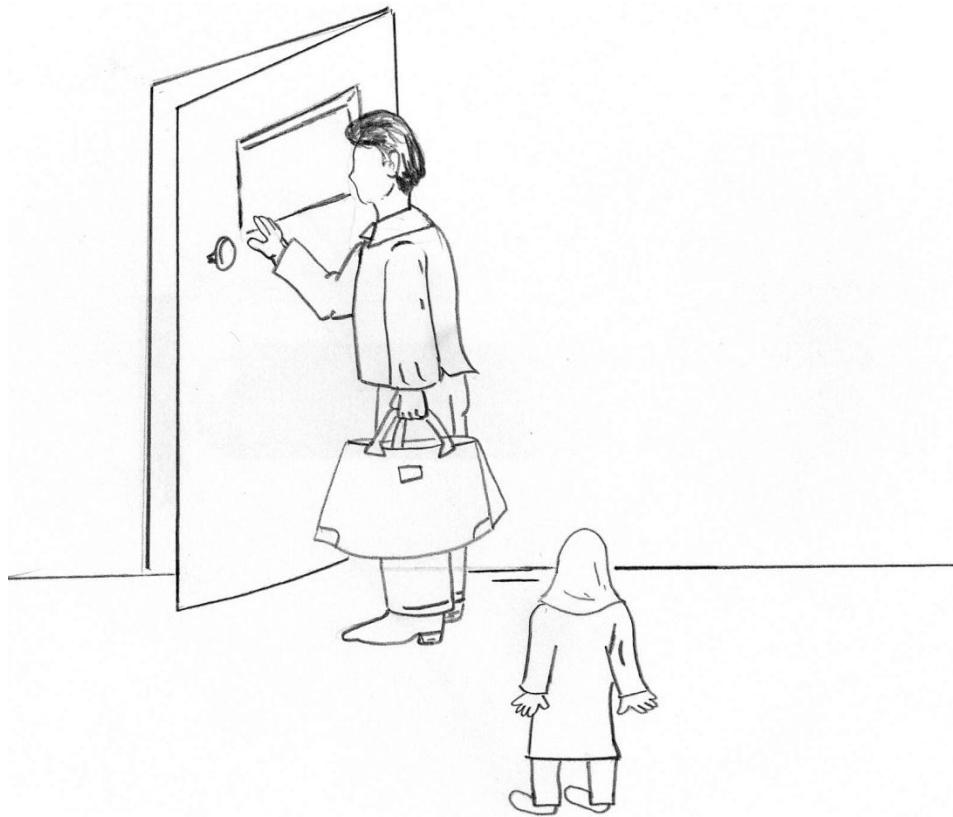
سوال احساسی: حسام از اینکه شیشه مربا را شکسته، چه احساسی دارد؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

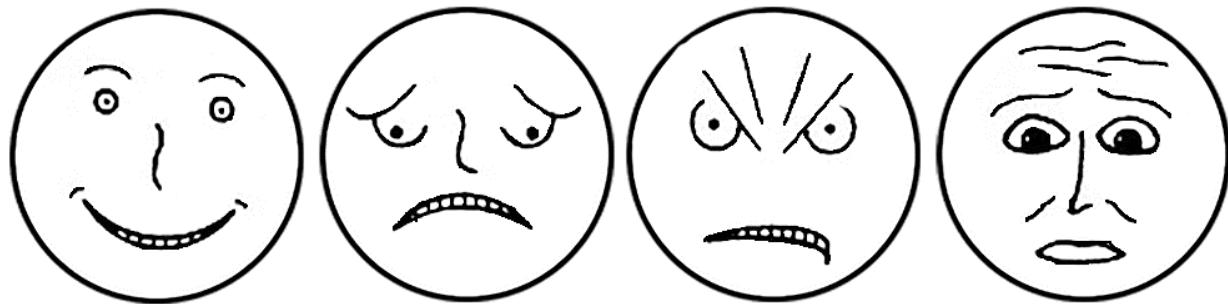
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۵: پدر اکرم می خواهد یک مسافرت خیلی طولانی بره.

سوال احساسی: اکرم از اینکه پدرش قراره به یک مسافرت خیلی طولانی بره، چه احساسی دارد؟ با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

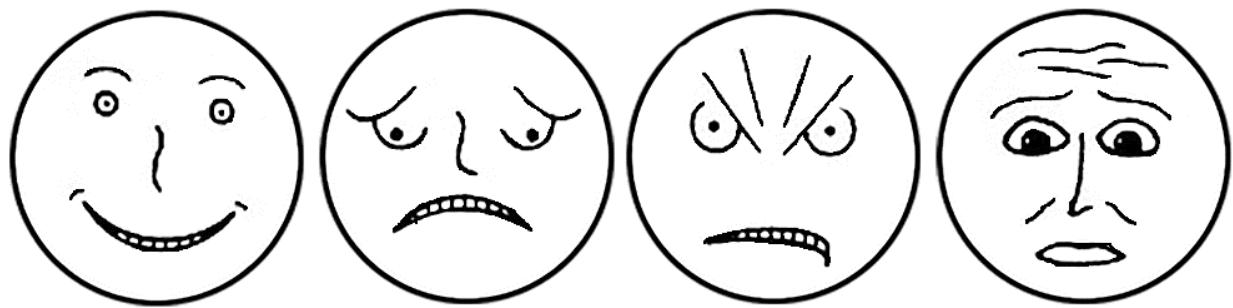

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۶: رسول بیماره و نمی تونه با مادرش بره خرید.

سوال احساسی: رسول از اینکه نمی تونه با مادرش بره خرید، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

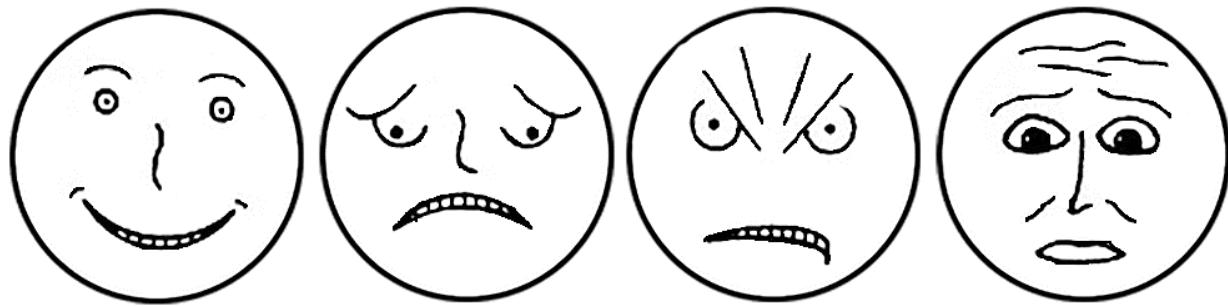
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۷: مادربزرگ آرش می خواب بره خونه اش .

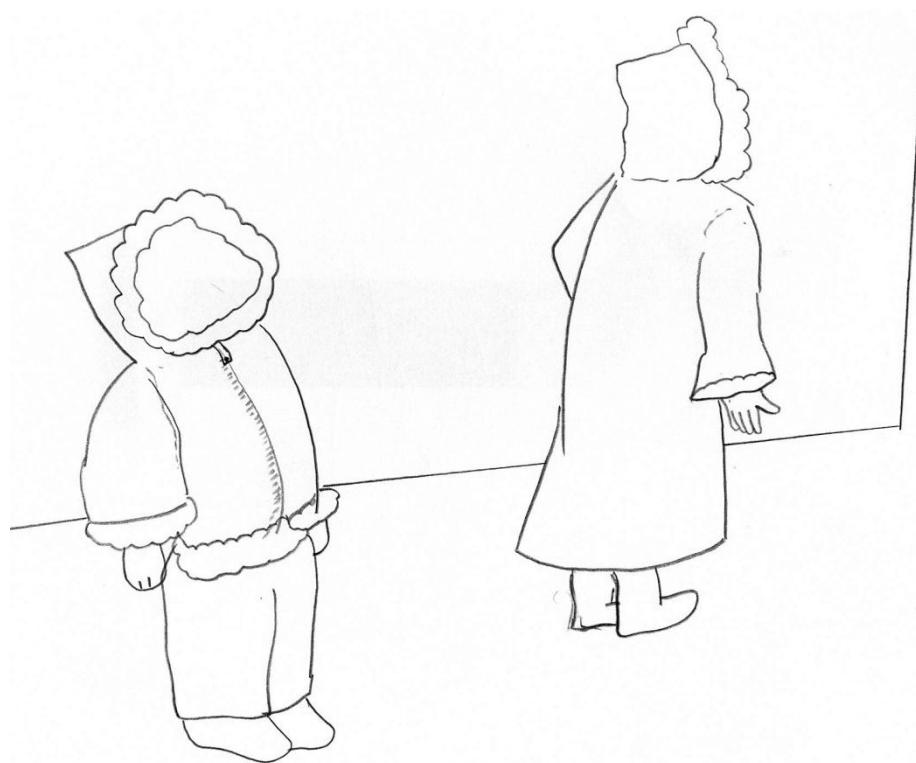
سوال احساسی: آرش از اینکه مادربزرگش می خواب بره خونه اش، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

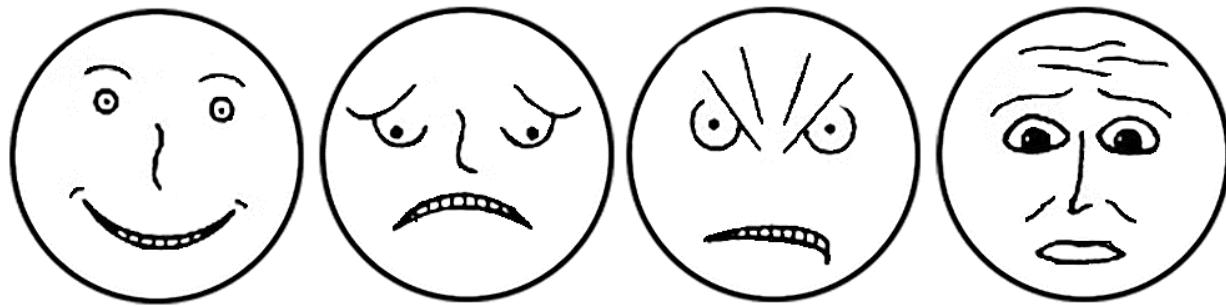
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۸: امروز اولین روز مدرسه هادی است. مادر هادی او را توی مدرسه رها می کنه و خودش میره خونه.

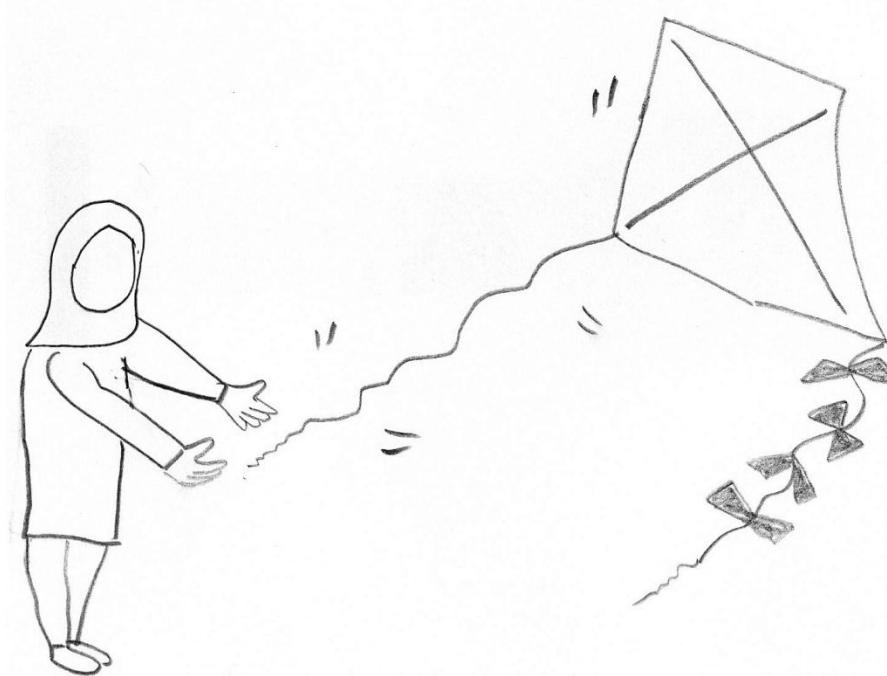
سوال احساسی: هادی از اینکه مادرش او را توی مدرسه تنها می ذاره، چه احساسی دارد؟ با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

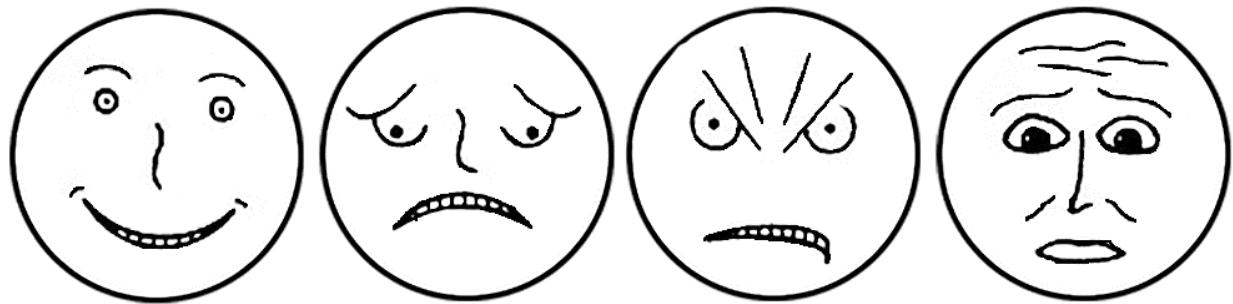

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۹: باد تندی میاد و بادبادک سمانه رو با خودش می بره.

سوال احساسی: سمانه از اینکه بادبادکش رو از دست داده، چه احساسی دارد؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

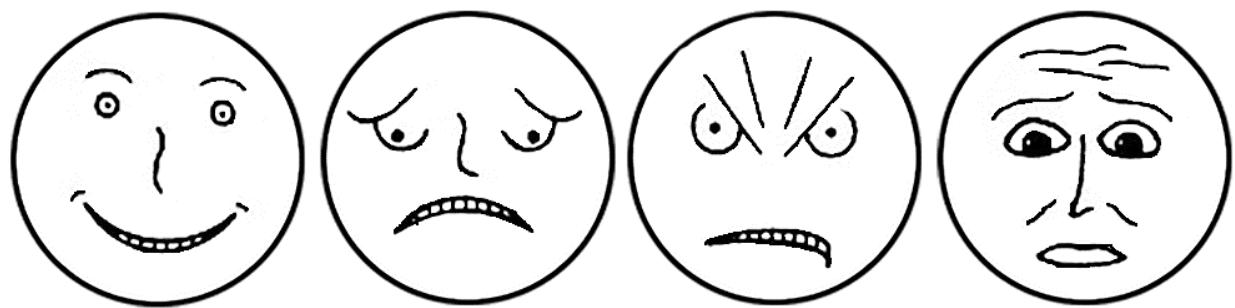

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۰: موج های دریا قلعه شنی آرش را خراب کرده .

سوال احساسی: آرش از اینکه قلعه اش خراب شده، چه احساسی دارد؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

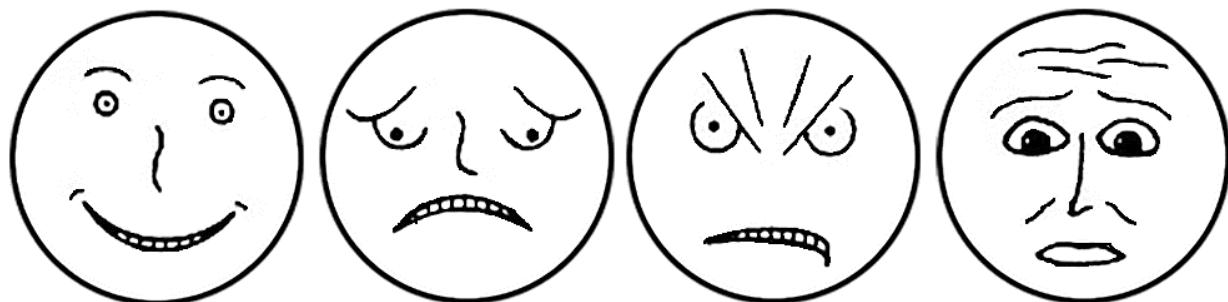

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۱: بارون، نقاشی رحمت رو خراب کرده .

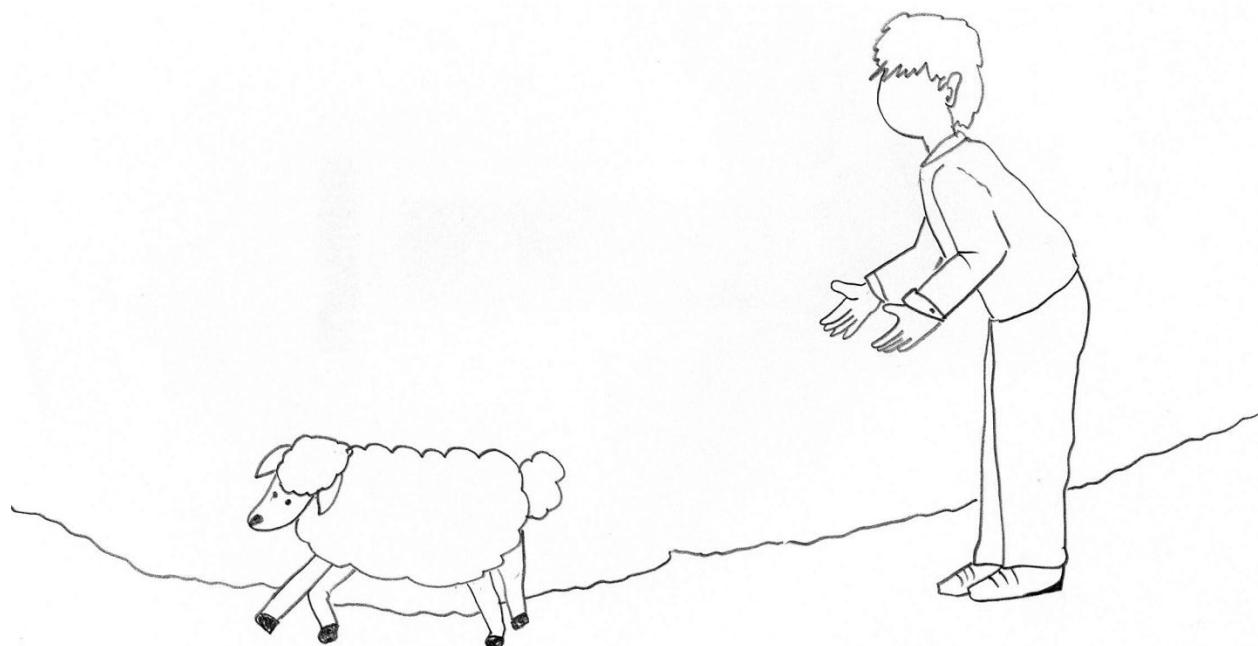

سوال احساسی: رحمت از اینکه نقاشی ش خراب شده، چه احساسی داره؟
 با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
 پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

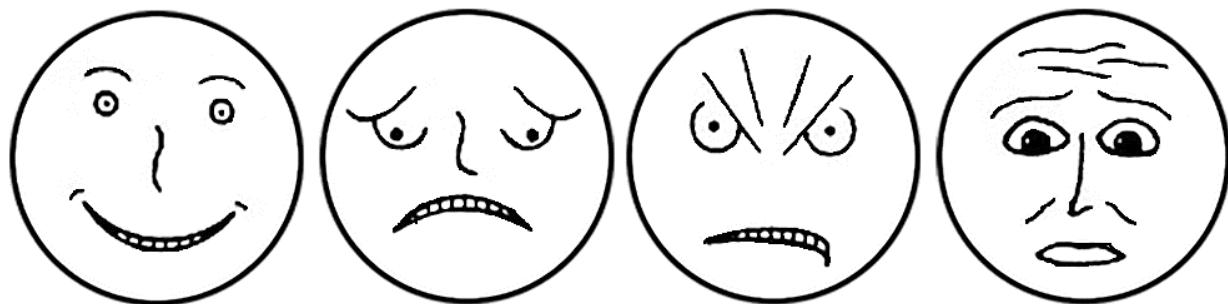
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۲: بره سهیل از دستش در میره و فرار میکنه .

سوال احساسی: سهیل از اینکه بره اش فرار کرده، چه احساسی داره؟
 با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

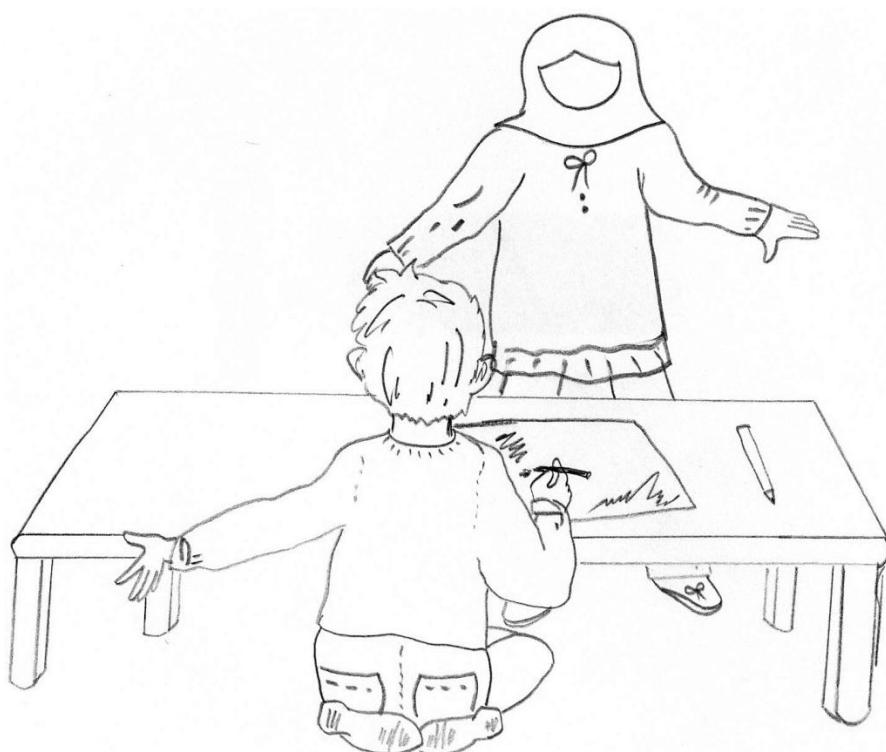
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

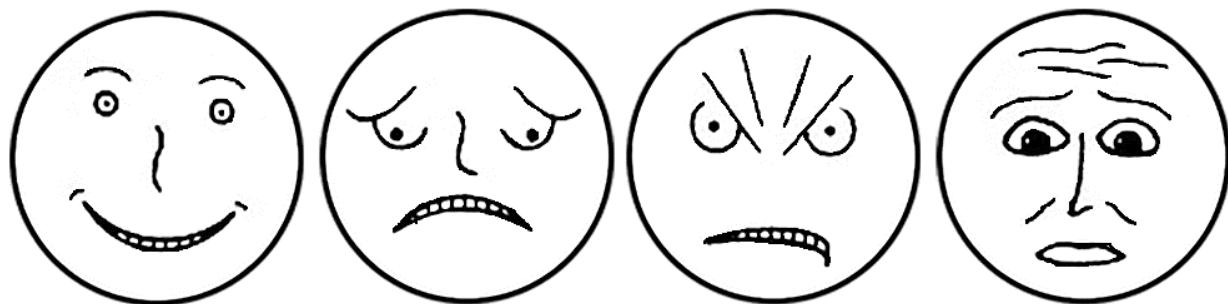
موقعیت های عصبانی کننده

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱: علی داره نقاشی می کشه و باران میاد و نقاشی او را خراب می کنه.

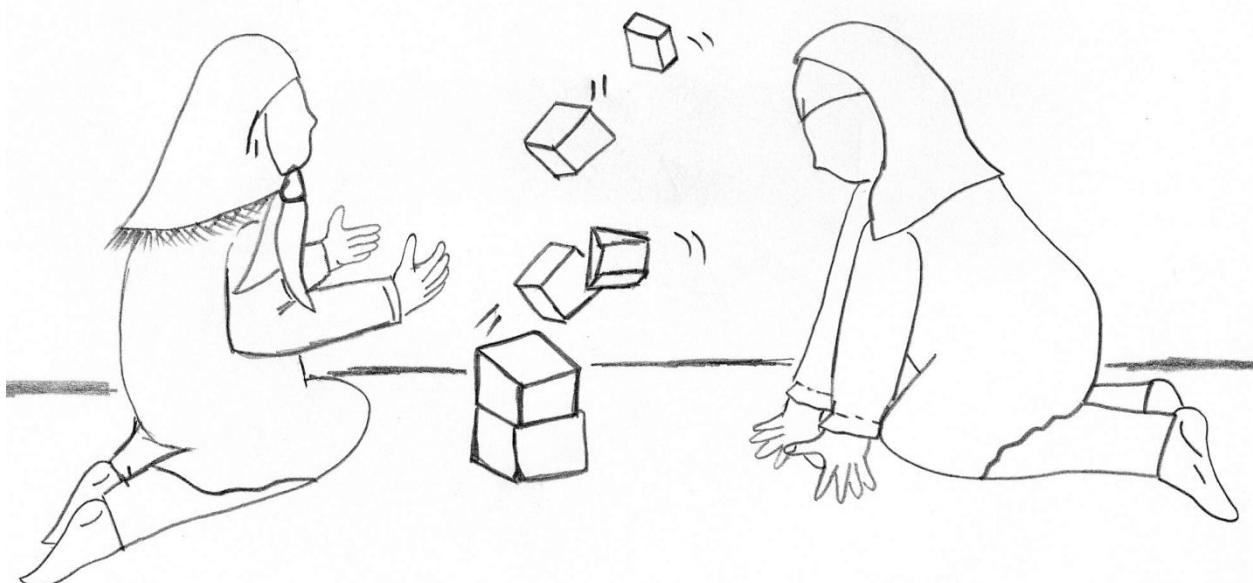

سوال احساسی: علی از اینکه باران نقاشی او را خراب کرده، چه احساسی دارد؟ با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه. پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

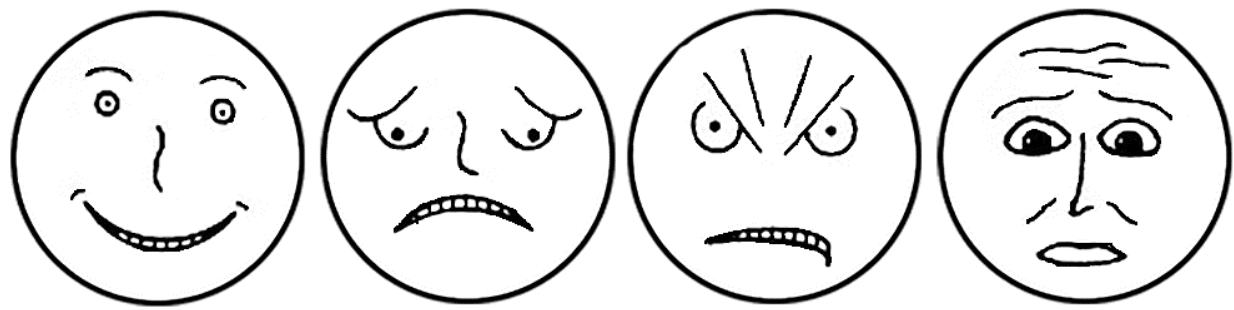

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۲: مریم برجی که مینا ساخته رو با دستاش هل میده و او رو خراب میکنه.

سوال احساسی: مینا از اینکه مریم برجش رو خراب کرده، چه احساسی دارد؟ با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه. پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

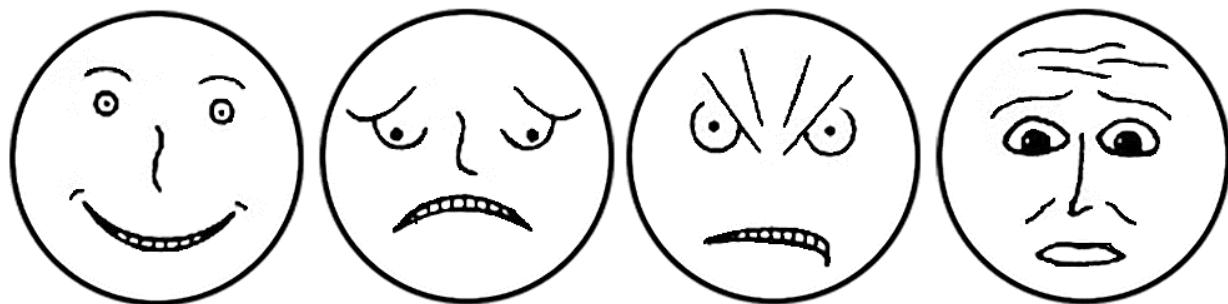

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۳: ثریا به راکت پویا لگد زد و راکت پویا از وسط شکست.

سوال احساسی: پویا از اینکه ثریا را کتش رو شکسته، چه احساسی داره؟
 با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
 پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

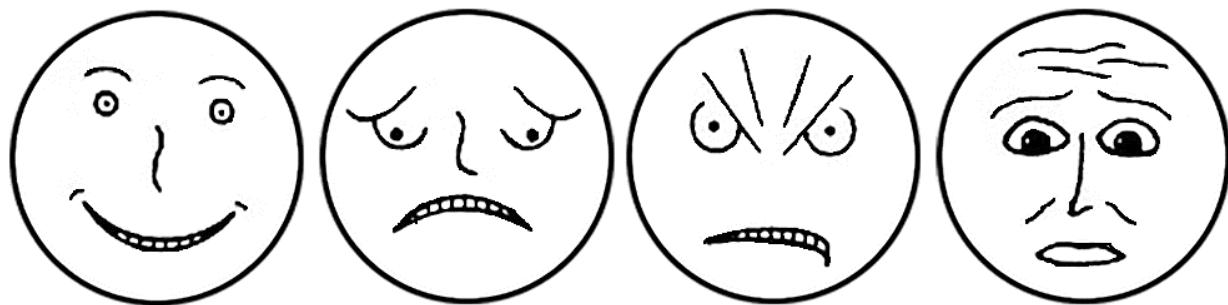

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۴: عقیل روی ماشین اسباب بازی عرفان پا گذاشت و او رو شکست.

سوال احساسی: عرفان از اینکه عقیل ماشینش رو شکسته، چه احساسی دارد؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

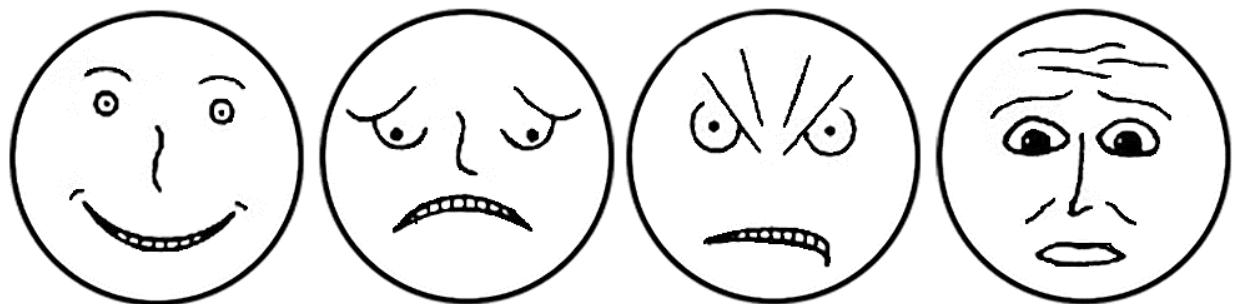

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۵: حدیث آب نبات عبدالله رو برداشته و به او نمی ده.

سوال احساسی: عبدالله از اینکه حدیث آب نباتش رو برداشته، چه احساسی داره؟ با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه. پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

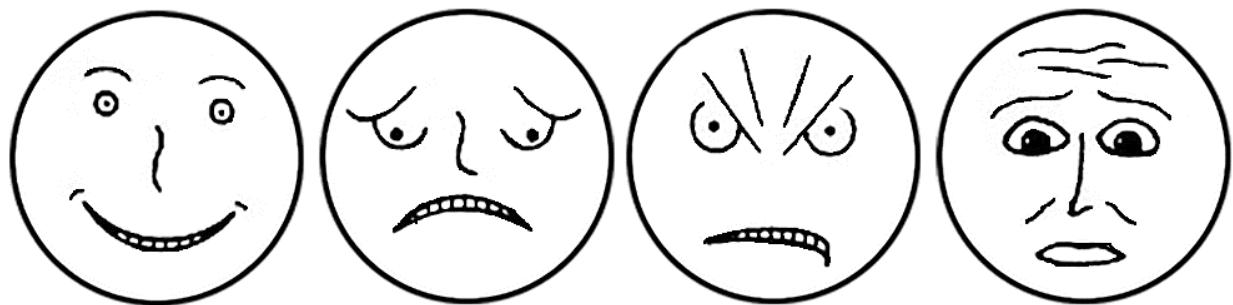

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۶: عباس توب فرید رو برداشته و به او نمیده.

سوال احساسی: فرید از اینکه عباس توپش رو برداشته، چه احساسی داره؟
 با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
 پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

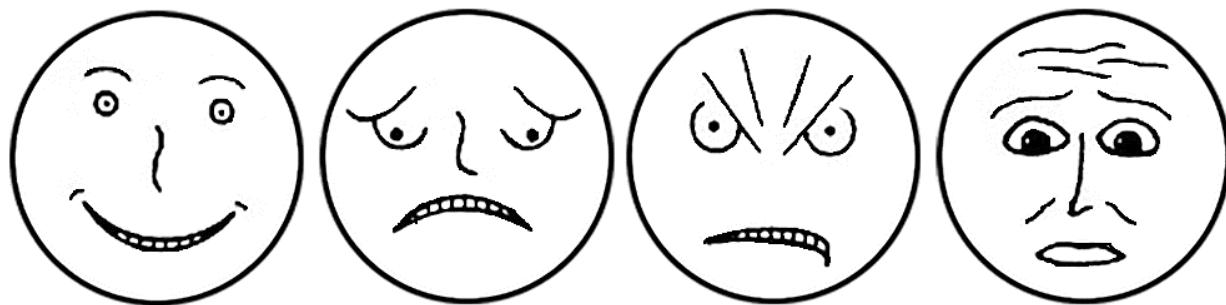

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۷: کمال مداد خدیجه رو برداشته و او نمیتونه نقاشیش رو تموم کنه.

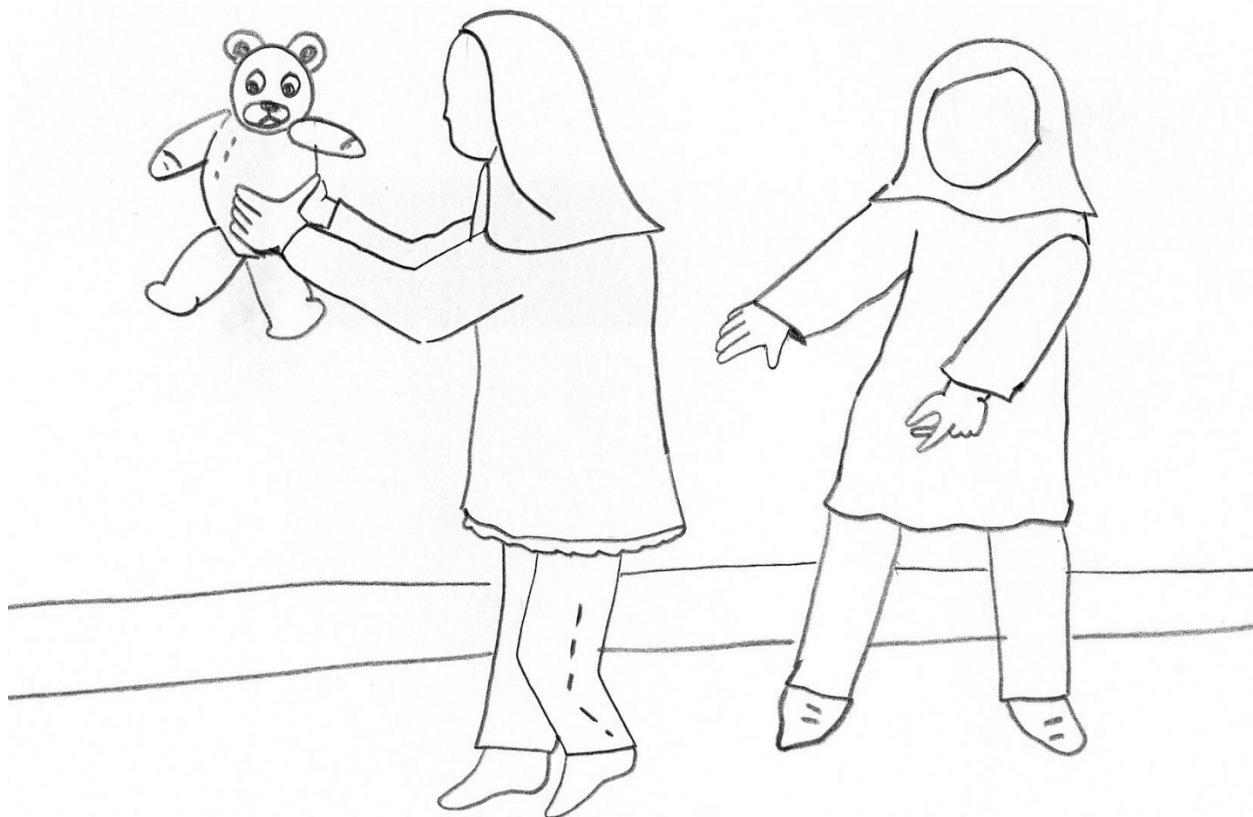

سوال احساسی: خدیجه از اینکه کمال مدادش رو برداشته، چه احساسی دارد؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

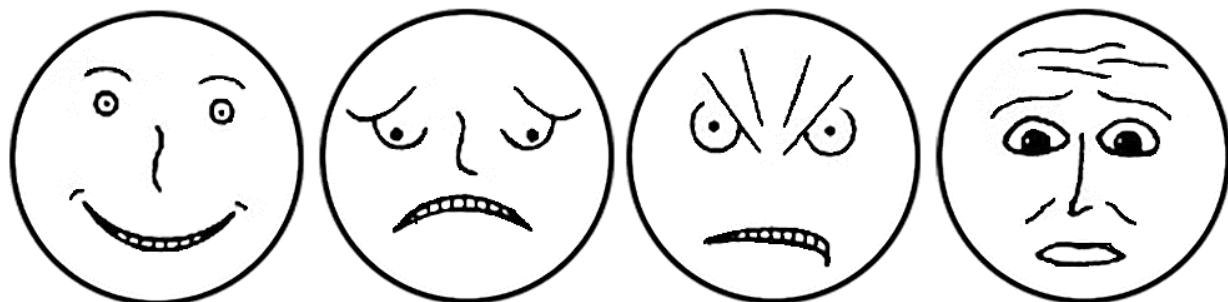

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۸: خاطره عروسک یاسمن رو برداشته و به او نمیده.

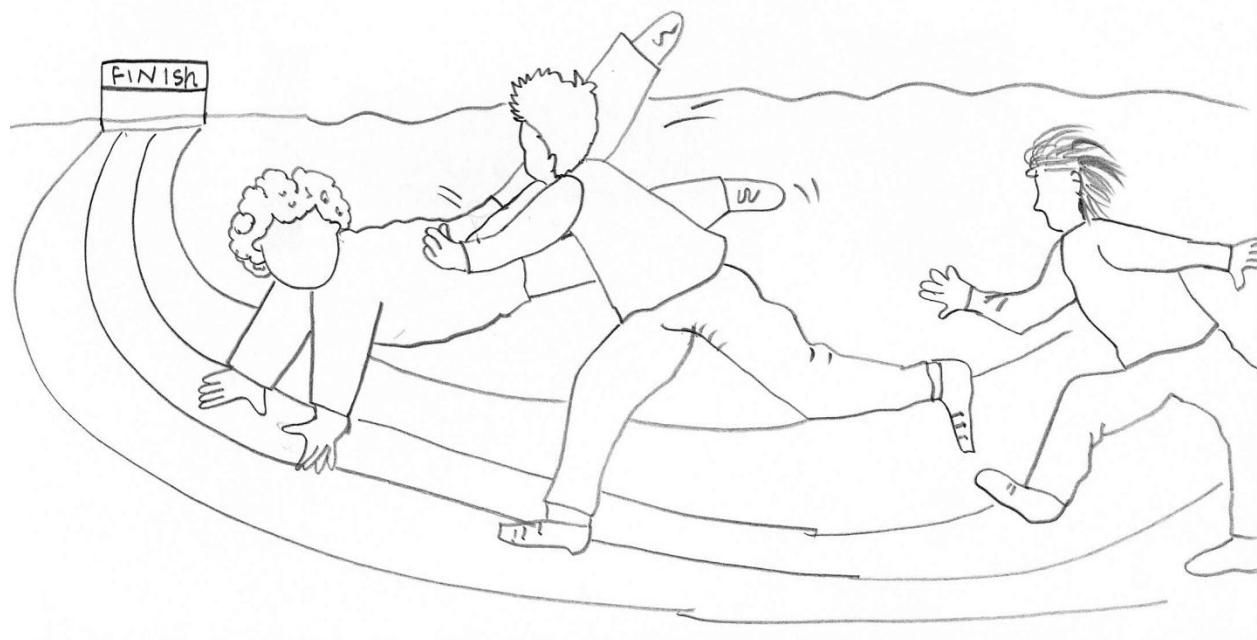

سوال احساسی: یاسمن از اینکه خاطره عروسکش رو برداشت، چه احساسی داره؟ با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه. پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

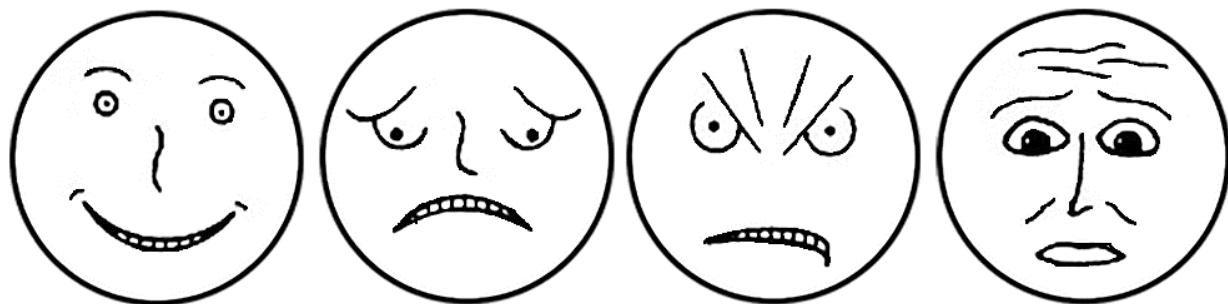
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۹: منصور، محمود رو هل میده. محمود زمین میخوره و نمی تونه مسابقه رو ببره.

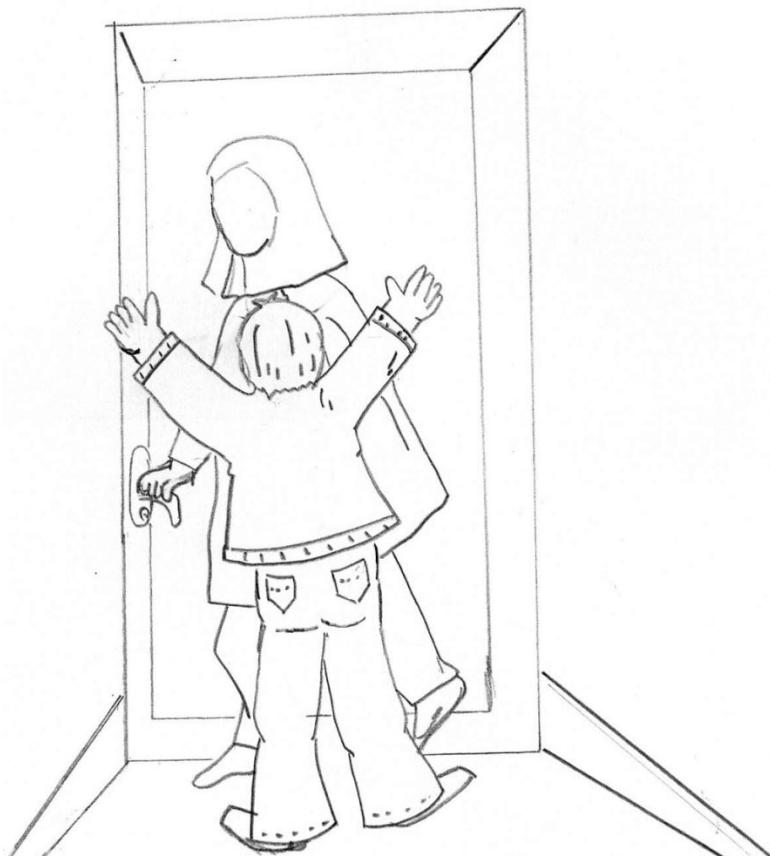
سوال احساسی: منصور از اینکه محمود او رو هل داده، چه احساسی داره؟ با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

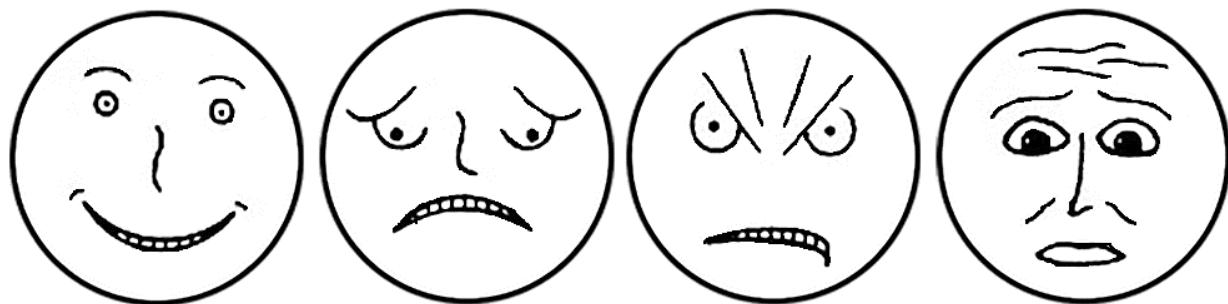

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۰: پیمان جلوی معصومه رو گرفته و نمیدارش بیاد توى اتاق.

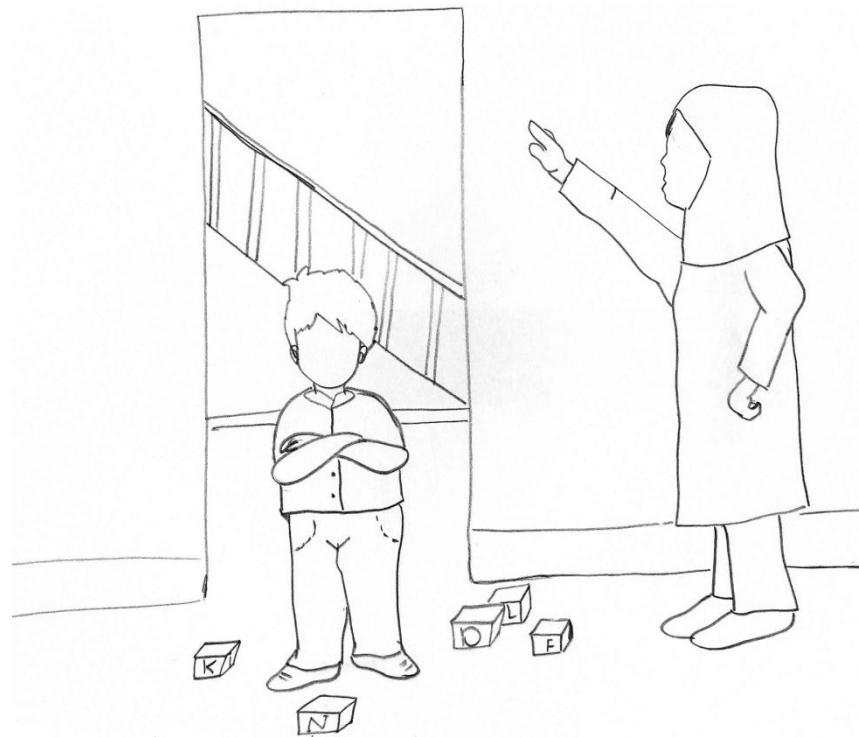

سوال احساسی: معصومه از اینکه پیمان نمی‌ذارش بیاد توی اتاق، چه احساسی داره؟ با گفتن چنین جمله‌ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می‌کنه. پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می‌کنه؟

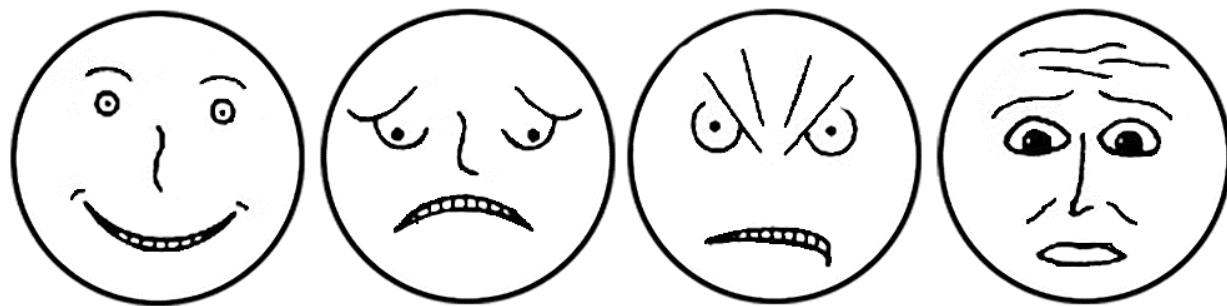
مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره‌ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۱: مادر پارسا به او می‌گه که دیگه اجازه نداره با اسباب بازی هاش بازی کنه و باید بره بخوابه.

سوال احساسی: وقتی مادر پارسا به او میگه که دیگه نباید با اسباب بازی هاش بازی کنه، پارسا چه احساسی پیدا می کنه؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

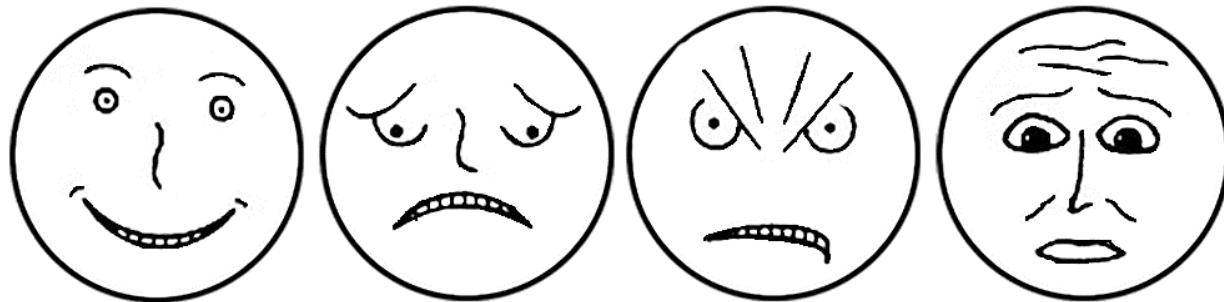

مربی باید درمورد تصویر زیر به کودک توضیح دهد و از او بخواهد تا بگوید کودک نشان داده شده در این تصویر چه احساسی دارد یا اینکه از روی تصاویر چهره ها، احساس این کودک را با دست نشان دهد.

تصویر ۱۲: هوا بارونیه و مادر صبا به او اجازه نمیده بره بیرون بازی کنه.

سوال احساسی: وقتی مادر صبا به او اجازه نمیده که بیرون بازی کنه، چه احساسی پیدا می کنه؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه؟

مرحله چهارم: شناسایی احساسات برگرفته از تمایلات

این دسته از احساسات از طریق برآورده شدن یا نشدن تمایلات و خواسته های افراد برانگیخته می شوند. در این سطح، کودک باید بتواند با در نظر گرفتن برآورده شدن یا نشدن خواسته شخصیت های هر داستان، احساس آن ها را شناسایی کند (ناراحت است یا خوشحال).

وسایل آموزشی

مجموعه ای از تصاویر چهره ای که منعکس کننده احساسات برانگیخته شده در شرایط گوناگون هستند. کودک باید با تفسیر موقعیت های اجتماعی و عاطفی تصویر، پیش بینی کند که فرد به تصویر کشیده شده در این شرایط چه احساسی دارد؟ در تمام این شرایط خوشحالی یا ناراحتی فرد به تصویر کشیده شده است.

شیوه ارزیابی توانایی کودک برای انجام این مرحله

در مرحله چهارم، برای ارزیابی توانایی کودک در شناسایی احساسات برگرفته از تمایلات، می توان به این صورت عمل کرد. از تصاویری که برای این مرحله درنظر گرفته شده، ۴ تصویر را انتخاب کنید (۲ تصویر از موقعیت های خوشحال کننده و ۲ تصویر از موقعیت های ناراحت کننده). این تصاویر باید دو بدو به کودک ارائه شوند. پس از توصیف هردو تصویر، از کودک بپرسید که فرد اول یا دوم چه احساسی دارد. برای نمونه به مورد زیر توجه کنید:
خواسته: عسل دوست داره با چاییش کیک بخور.

موقعیت: پدر عسل به او کیک میده تا با چاییش بخوره.

تصویر اول: نگاه کن! این عسله. این تصویر بهمون نشون میده که عسل چی دوست داره. عسل دوست داره با چاییش کیک بخوره.

تصویر دوم:

ببین! ببابی عسل به او کیک میده تا با چاییش بخوره.

سوال راجع به تمایل: عسل چی می خواست?

راهنمایی: ببین اینجا معلومه که عسل چی دوست داره. به تصویر کوچکی که به تصویر اول اضافه شده اشاره کنید. عسل چی میخواد؟

سوال احساسی: عسل از اینکه باباش به او کیک داده که با چایی بخوره چه احساسی داره؟ می تونی برای نشون دادن احساس عسل، به یکی از صورت ها اشاره کنی؟

راهنمایی: عسل خوشحال میشه یا ناراحت؟ (در طول آموزش ترتیب پرسیدن دو کلمه خوشحال و ناراحت را تغییر دهید)، همزمان به دو تصویر خوشحال و ناراحت اشاره کنید.
بهم بگو عسل چه احساسی داره؟ اجازه دهید کودک به تصویر احساسات اشاره کند.
درصورتی که کودک پاسخی ارائه نکند، یا به صورت نادرست پاسخ دهد، پاسخ صحیح را به او آموزش دهید.
سوال راجع به علت: چرا عسل خوشحاله؟

شیوه آموزش

در این مرحله توانایی کودک برای پیش بینی نوع احساس فرد به تصویر کشیده شده با درنظر گرفتن برآورده شدن یا نشدن خواسته اش، سنجیده می شود. در تصویر اول خواسته فرد به تصویر کشیده شده منعکس می شود. در تصویر دوم اتفاقی که رخ داده (رسیدن یا نرسیدن این فرد به خواسته اش) منعکس می شود. مربی از کودک می پرسد که این فرد چه می خواست؟ و اینکه بر طبق تصویر دوم او چه احساسی دارد؟ (خوشحال یا ناراحت). کودک نیز برای نشان دادن احساس فرد به تصویر کشیده شده به یکی از تصاویر اشاره می کند. اگر پاسخ کودک درست باشد، مربی او را تشویق می کند و با پرسیدن جمله "چرا او ناراحت یا خوشحاله؟" به آموزشش ادامه می دهد. درصورتیکه پاسخ کودک نادرست باشد، مربی پاسخ صحیح را به او ارائه می کند و دلیل خوشحال یا ناراحت بودن آن فرد را نیز به کودک می گوید.

نمونه دیگر یک داستان منعکس کننده احساس برگرفته از تمایلات

پروانه میخواد یک ماهی رو صید کنه. پروانه یک ماهی بزرگ رو از تو دریا صید می کنه. تصویر اول: ببین! این پروانه اس. تو این تصویر معلوم میشه که پروانه چی میخواد. پروانه میخواد که یک ماهی بگیره.

تصویر دوم:

ببین! پروانه یک ماهی خیلی بزرگ رو از دریا گرفت.

سوال راجع به تمایل: پروانه چی می خواست؟

سوال احساسی: پروانه وقتی ماهی رو میگیره، چه احساسی پیدا می کنه؟

راهنمایی: ناراحت میشه یا خوشحال.

به تصویر چهره های ناراحت و خوشحال اشاره کنید.
حالا بهم نشون بده پروانه چه احساسی داره. ببین پروانه خوشحاله.
سوال راجع به علت: پروانه چرا خوشحاله؟

آموزش:

سوال احساسی: برای مواقعي که پاسخ کودک نادرست است.
ببینیم پروانه چه احساسی داره؟
ببین! پروانه خوشحاله. به صورت پروانه اشاره کنید.
پروانه خوشحاله چون تونسته یک ماهی بزرگ رو صید کنه.

اصول کلی آموزش

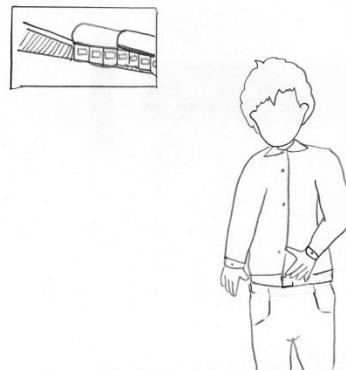
صرف نظر از درست یا نادرست بودن پاسخ کودک، همیشه دلیل خوشحال بودن یا ناراحت بودن فرد به تصویر کشیده شده را به کودک توضیح دهید. مثلا می توان این جملات را به کودک گفت:
وقتی تو به خواسته ات می رسی خوشحال می شوی.
اگر به خواسته ات نرسی ناراحت می شوی.

موقعیت های خوشحال کننده

مریم با کمک تصویر اول خواسته شخصیت داستان را به کودک توضیح دهید و با کمک تصویر دوم نتیجه داستان (برآورده شدن یا نشدن این خواسته) را بیان کنید. قبل از اینکه علت خوشحالی یا ناراحتی هر فرد از کودک پرسیده شود، ابتدا مطمئن شوید که کودک خواسته آن فرد را درک کرده است.

این پسر اسمش یاسر، تو این تصویر مشخص میشه که یاسر چی میخواهد.

تصویر ۱: یاسر میخواهد سوار قطار بشه.

نتیجه تصویر اول: یاسر با پدرش سوار قطار میشن.

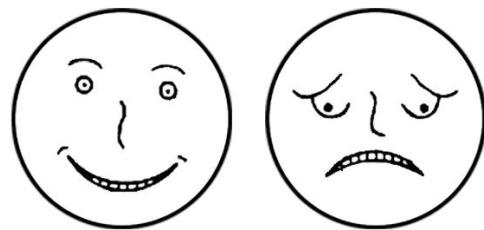

سوال راجع به تمایل: یاسر چی میخواهد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که یاسر چی میخواهد.

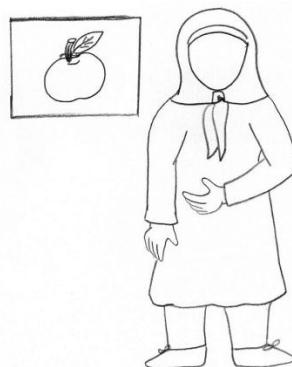
سوال احساسی: وقتی یاسر سوار قطار میشه چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این ساحله، تو این تصویر مشخص میشه که ساحل چی میخواد.

تصویر ۲: ساحل یک دونه سیب میخواد.

نتیجه تصویردوم: مادر ساحل یک سیب به او میده.

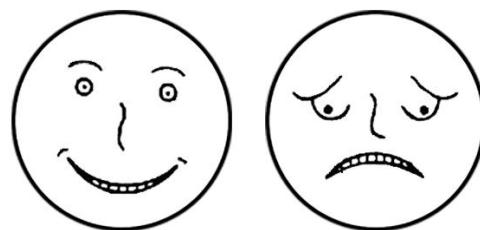
سوال راجع به تمایل: ساحل چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که ساحل چی میخواهد.

سوال احساسی: ساحل وقتی سیب رو از مادرش میگیره چه احساسی داره؟

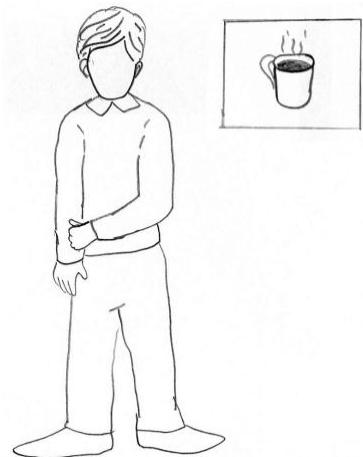
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

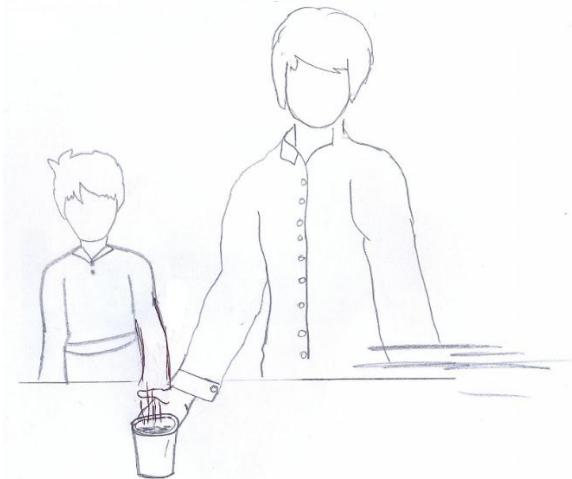

این آتیلاست، تو این تصویر مشخص میشه که آتیلا چی میخواهد.

تصویر ۳: آتیلا یک لیوان چایی می خواهد.

نتیجه تصویر سوم: بابای آتیلا یک لیوان چایی به او میده.

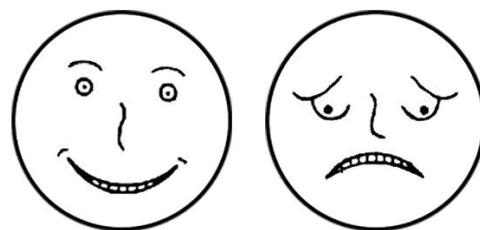
سوال راجع به تمایل: آتیلا چی میخواهد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که آتیلا چی میخواهد.

سوال احساسی: آتیلا وقتی چایی رو از باباش میگیره چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این طنزه، تو این تصویر مشخص میشه که طناز چی میخواهد.

تصویر ۴: طناز می خود چندتا گوسفند رو ببینه.

نتیجه تصویر چهارم: مادر طناز او رامیره یک جا که چندتا گوسفند رو ببینه.

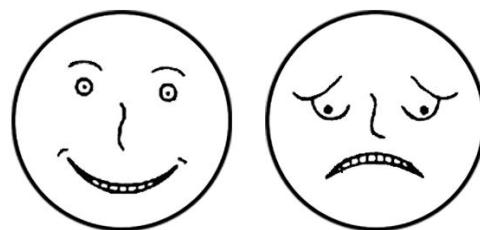
سوال راجع به تمایل: طناز چی میخواهد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که طناز چی میخواهد.

سوال احساسی: طناز وقتی که گوسفندها رو میبینه چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این طاهره است، تو این تصویر مشخص میشه که طاهره چی میخواهد.

تصویر ۵: طاهره چندتا شکلات می خواهد.

نتیجه تصویر پنجم: مادر طاهره به او یک بسته شکلات میده.

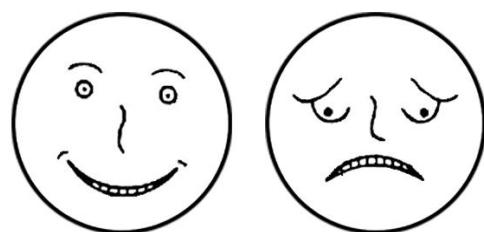
سوال راجع به تمایل: طاهره چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که طاهره چی میخواد.

سوال احساسی: طاهره وقتی که بسته شکلات رواز مادرش می‌گیره چه احساسی دارد؟

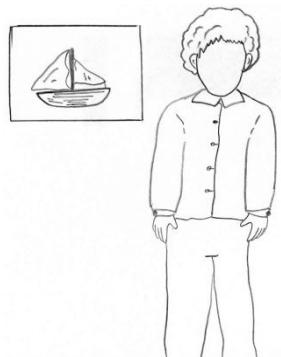
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

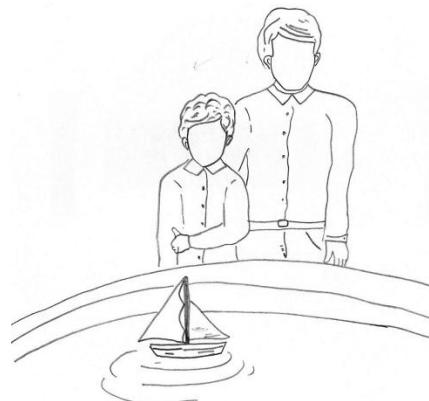

این بابک است، تو این تصویر مشخص میشه که بابک چی میخواد.

تصویر ۶: بابک می‌خواهد یک قایق کوچولو رو به آب بندازه.

نتیجه تصویر ششم: بابای بابک به او کمک میکنه که قایقش رو به آب بندازه.

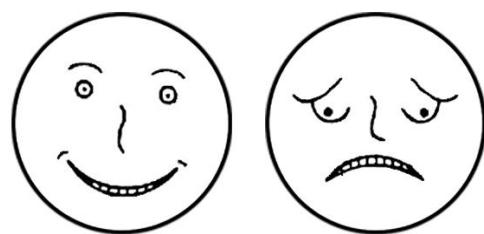
سوال راجع به تمایل: بابک چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که بابک چی میخواد.

سوال احساسی: بابک وقتی که قایقش رو به آب میندازه، چه احساسی داره؟

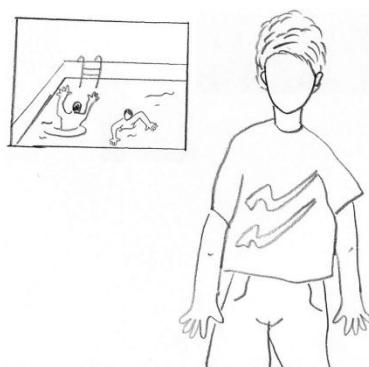
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این باقر است، تو این تصویر مشخص میشه که باقر چی میخواد.

تصویر ۷: باقر می خود بره استخر که شنا کنه.

نتیجه تصویر هفتم: مادر باقر او رامیره استخر که شنا کنه.

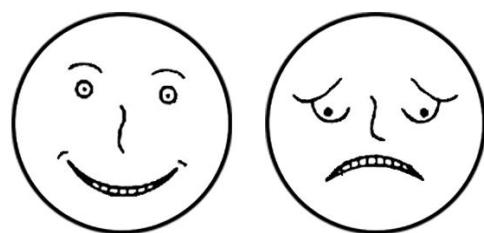
سوال راجع به تمایل: باقر چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که باقر چی میخواد.

سوال احساسی: باقر از اینکه داره با مادرش میره استخر که شنا کنه، چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

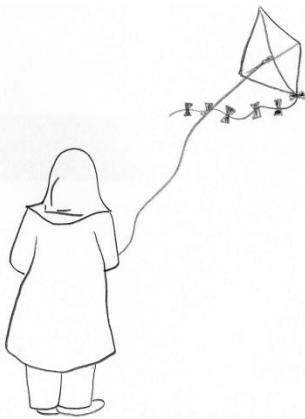

این عاطفه است، تو این تصویر مشخص میشه که عاطفه چی میخواد.

تصویر ۸: عاطفه می خود که یک بادبادک رو هوا کنه.

نتیجه تصویر هشتم: مادر عاطفه به او یک بادبادک میده که او راهوا کنه.

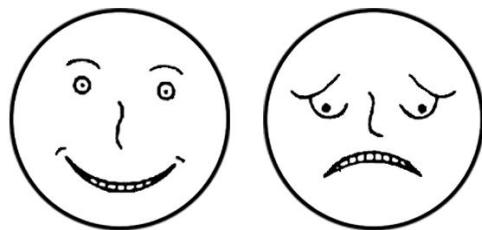
سوال راجع به تمایل: عاطفه چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که عاطفه چی میخواد.

سوال احساسی: عاطفه وقتی بادبادک رو از مادرش میگیره، چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

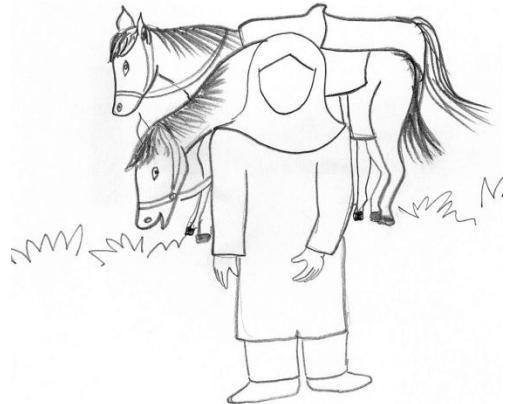

این غزل است، تو این تصویر مشخص میشه که غزل چی میخواد.

تصویر ۹: غزل می خود اسب سواری کنه.

نتیجه تصویر نهم: مادر غزل او را میبره که اسب سواری کنه.

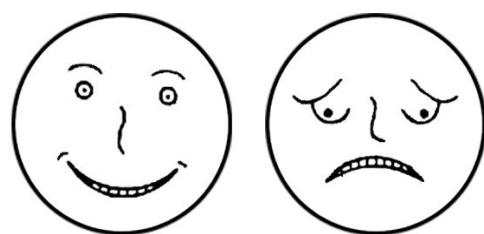
سوال راجع به تمایل: غزل چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که غزل چی میخواد.

سوال احساسی: غزل وقتی با مادرش میره اسب سواری، چه احساسی داره؟

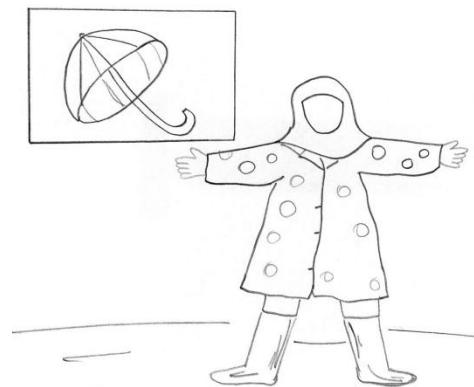
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این قمر است، تو این تصویر مشخص میشه که قمر چی میخواد.

تصویر ۱۰: قمر یک چتر میخواد.

نتیجه تصویر دهم: مادر قمر برایش یک چتر می خره.

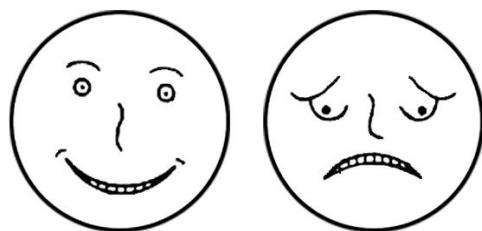
سوال راجع به تمایل: قمر چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که قمر چی میخواد.

سوال احساسی: قمر از اینکه مادرش برایش یک چتر خریده، چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این تورج است، تو این تصویر مشخص میشه که تورج چی میخواد.

تصویر ۱۱: تورج یک مجله ماشین میخواد.

نتیجه تصویر یازدهم: بابای تورج برایش یک مجله ماشین می خره.

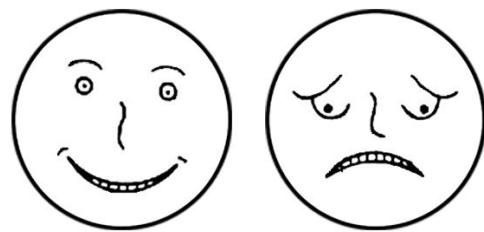
سوال راجع به تمایل: تورج چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تورج چی میخواد.

سوال احساسی: تورج از اینکه باباش براپیش یک مجله ماشین خریده، چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

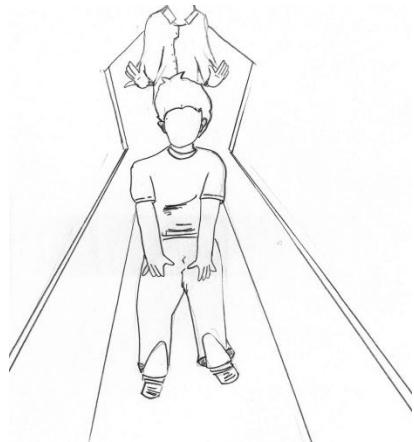

این جاوید است، تو این تصویر مشخص میشه که جاوید چی میخواد.

تصویر ۱۲: جاوید میخواست سرسره بازی کنه.

نتیجه تصویر دوازدهم: برادر جاوید به او کمک میکنه که سرسره بازی کنه.

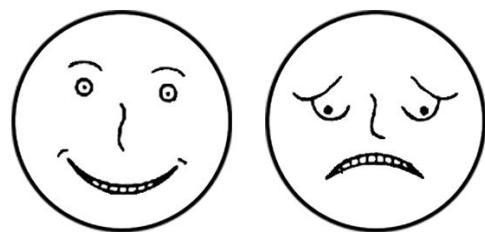
سوال راجع به تمایل: جاوید چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که جاوید چی میخواد.

سوال احساسی: جاوید از اینکه با برادرش سرسره بازی میکنه، چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

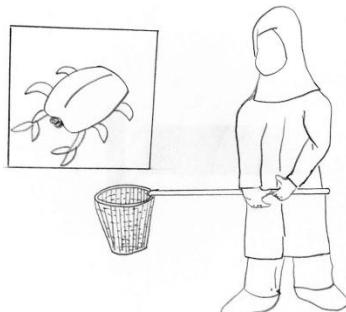
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

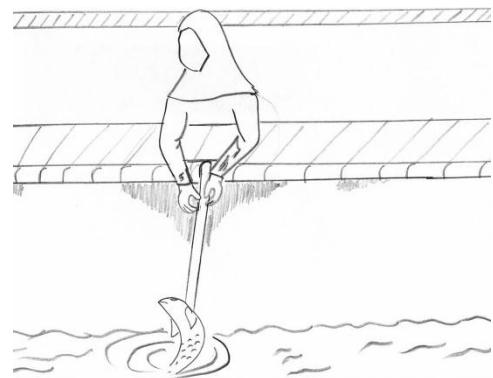
موقعیت های ناراحت کننده

این غزال است، تو این تصویر مشخص میشه که غزال چی میخواد.

تصویر ۱: غزال میخواد یک خرچنگ رو صید کنه.

نتیجه تصویر اول: غزال داره یک ماهی بزرگ رو از تو دریا صید می کنه.

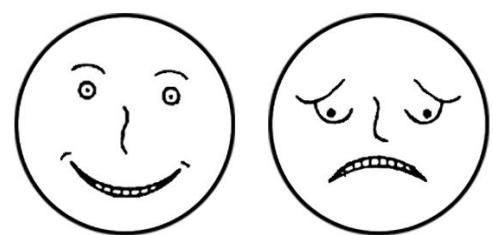
سوال راجع به تمایل: غزال چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که غزال چی میخواد.

سوال احساسی: غزال از اینکه یک ماهی بزرگ رو از تو دریا صید کرده، چه احساسی داره؟

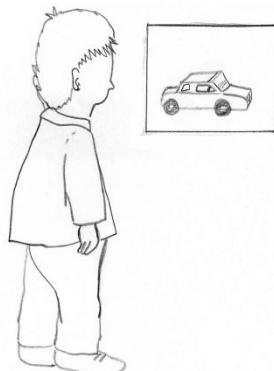
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

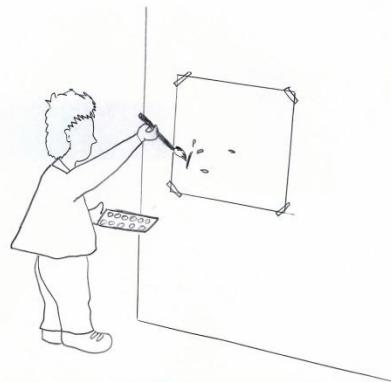

این جابر است، تو این تصویر مشخص میشه که جابر چی می خود.

تصویر ۲: جابر یک ماشین اسباب بازی می خود.

نتیجه تصویر دوم: مادر جابر برایش قلم مو و رنگ می خره.

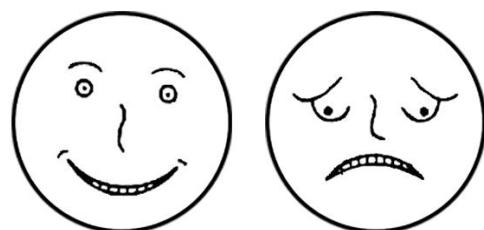
سوال راجع به تمایل: جابر چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که جابر چی میخواد.

سوال احساسی: جابر از اینکه مادرش برایش قلم مو و رنگ خریده، چه احساسی داره؟

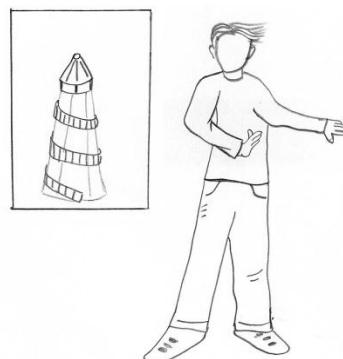
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این حبیب است، تو این تصویر مشخص میشه که حبیب چی میخواد.

تصویر ۳: حبیب میخواد دیوار مرگ رو ببینه.

نتیجه تصویر سوم: حبیب داره روی اسب چرخ و فلک سواری می کنه.

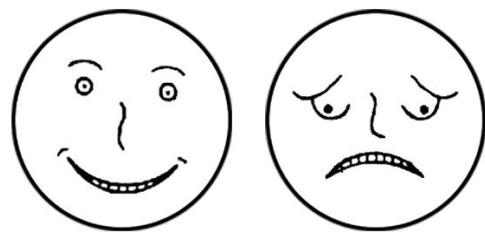
سوال راجع به تمایل: حبیب چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که حبیب چی میخواد.

سوال احساسی: حبیب از اینکه روی اسب چرخ و فلک سواری می کنه، چه احساسی داره؟

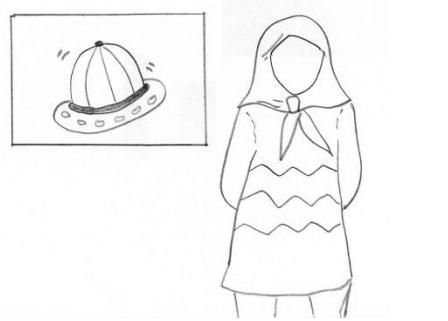
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این لطیفه است، تو این تصویر مشخص میشه که لطیفه چی میخواد.

تصویر ۴: لطیفه میخود چاییشو با ژله بخوره.

نتیجه تصویر چهارم: بابای لطیفه به او کیک میده تا با چایی بخوره.

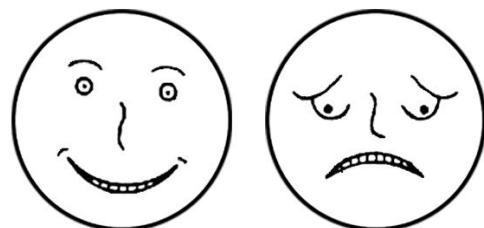
سوال راجع به تمایل: لطیفه چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که لطیفه چی میخواد.

سوال احساسی: لطیفه از اینکه باباش به او کیک داده تا با چایی بخوره، چه احساسی دارد؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این خسرو است، تو این تصویر مشخص میشه که خسرو چی میخواد.

تصویر ۵: خسرو میخواود شیرهای باغ وحش رو ببینه.

نتیجه تصویر پنجم: خسرو دلکه های سیرک رو تماشا می کنه.

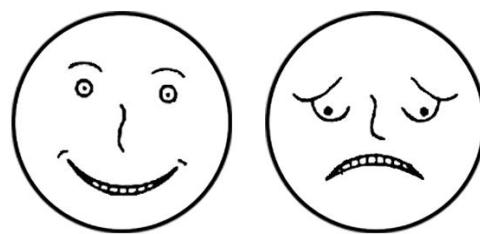
سوال راجع به تمایل: خسرو چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که خسرو چی میخواد.

سوال احساسی: خسرو از اینکه دلکه های سیرک رو تماشا می کنه، چه احساسی داره؟

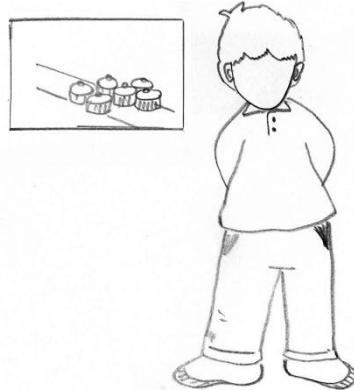
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این خشایار است، تو این تصویر مشخص میشه که خشایار چی میخواد.

تصویر ۶: خشایار چندتا کیک میخواد.

نتیجه تصویر ششم: بابای خشایار برایش یک بستنی شکلاتی میخواهد.

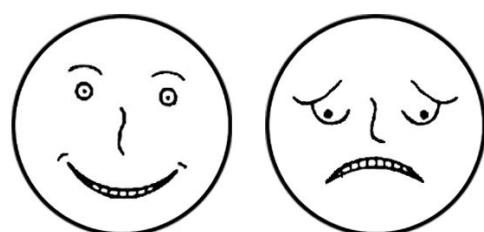
سوال راجع به تمایل: خشایار چی میخواهد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که خشایار چی میخواهد.

سوال احساسی: خشایار از اینکه باباش برایش بستنی شکلاتی خریده، چه احساسی دارد؟

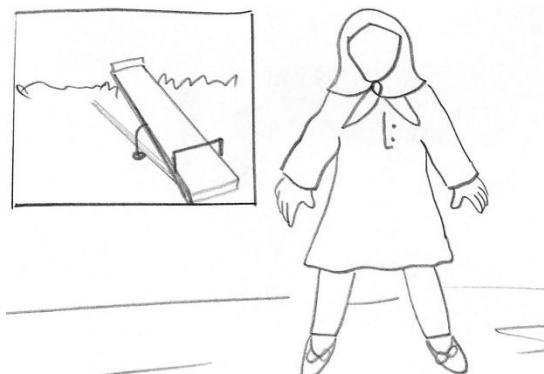
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این لاله است، تو این تصویر مشخص میشه که لاله چی میخواهد.

تصویر ۷: لاله میخواهد الاکلنگ سوار بشه.

نتیجه تصویر هفتم: خواهر لاله او رامیبره که تاب سواری کنه.

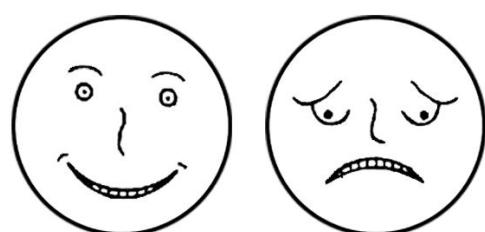
سوال راجع به تمایل: لاله چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که لاله چی میخواد.

سوال احساسی: لاله از اینکه تاب سواری می کنه، چه احساسی داره؟

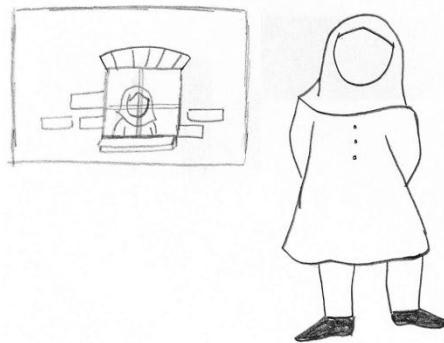
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این لادن است، تو این تصویر مشخص میشه که لادن چی میخواد.

تصویر ۸: لادن میخود توی خونه بمونه.

نتیجه تصویر اول: لادن با دوستش میرن به یک جشن تولد.

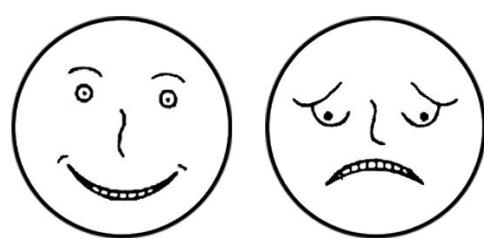
سوال راجع به تمایل: لادن چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشوون میده که لادن چی میخواد.

سوال احساسی: لادن از اینکه با دوستش میره جشن تولد، چه احساسی داره؟

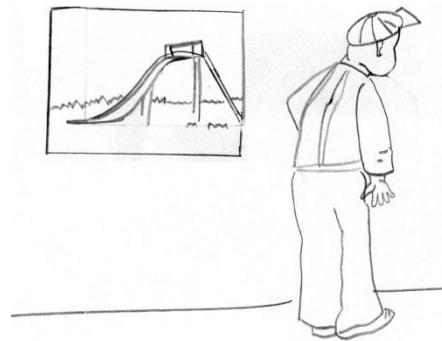
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این داریوش است، تو این تصویر مشخص میشه که داریوش چی میخواد.

تصویر ۹: داریوش میخود با دوچرخه اش بره پارک.

نتیجه تصویر نهم: مادرش ازش میخواست با دوچرخه اش بره مغازه برای خرید.

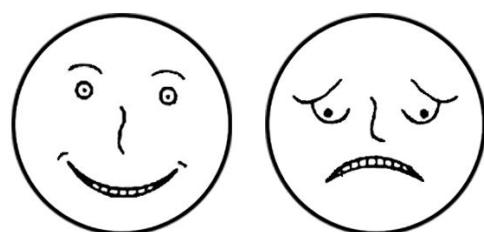
سوال راجع به تمایل: داریوش چی میخواست؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که داریوش چی میخواست.

سوال احساسی: داریوش از اینکه مادرش ازش میخواست با دوچرخه اش بره مغازه، چه احساسی دارد؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این مژگان است، تو این تصویر مشخص میشه که مژگان چی میخواست.

تصویر ۱۰: مژگان یک تابلوی گربه میخواست.

نتیجه تصویر اول: خواهر مژگان برایش یک تابلوی گل میخورد.

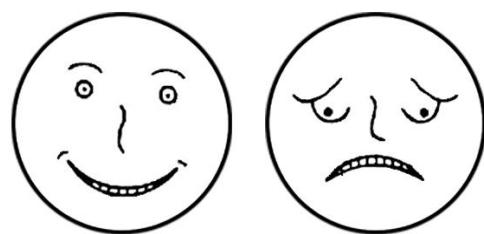
سوال راجع به تمایل: مژگان چی میخود؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که مژگان چی میخود.

سوال احساسی: مژگان از اینکه خواهرش برایش یک تابلوی گل خریده، چه احساسی دارد؟

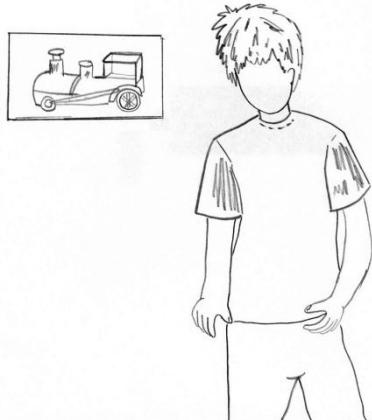
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

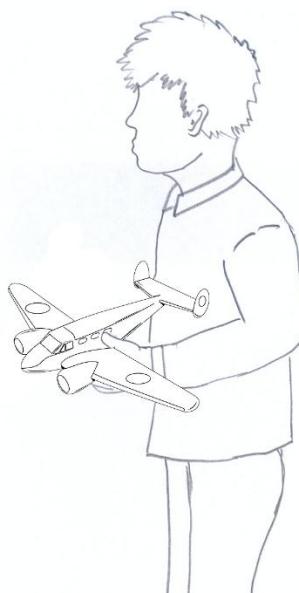

این داود است، تو این تصویر مشخص میشه که داود چی میخود.

تصویر ۱۱: داود یک قطار اسباب بازی میخود.

نتیجه تصویر اول: برادر داوود برایش یک هواپیمای اسباب بازی میخواه.

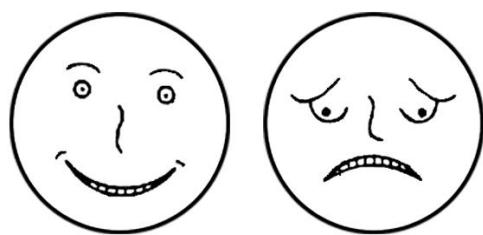
سوال راجع به تمایل: داوود چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که داوود چی میخواهد.

سوال احساسی: داوود ازینکه برادرش برایش یک هواپیمای اسباب بازی خریده، چه احساسی داره؟

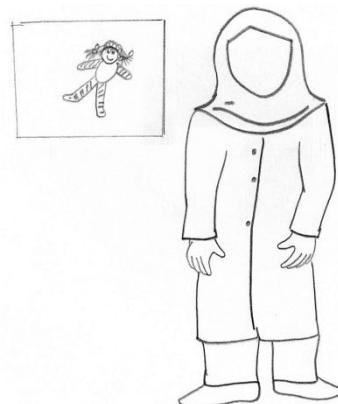
راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

این نادیا است، تو این تصویر مشخص میشه که نادیا چی میخواهد.

تصویر ۱۲: نادیا یک عروسک میخواهد.

نتیجه تصویر دوازدهم: مادر بزرگ نادیا برایش یک خرس عروسکی میخورد.

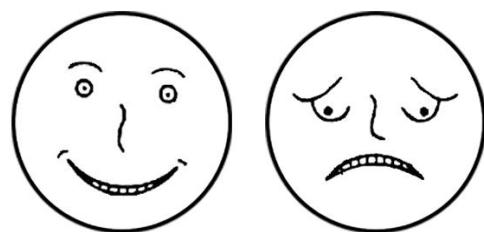
سوال راجع به تمایل: نادیا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که نادیا چی میخواد.

سوال احساسی: نادیا از اینکه مادر بزرگش برایش یک خرس عروسکی خریده، چه احساسی دارد؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

مرحله پنجم: شناسایی احساسات برگرفته از باورها

این احساسات از تفکر فرد نشات می‌گیرند. در این مرحله، کودک با دیدن سه تصویر، درمورد باور فرد های به تصویر کشیده شده راجع به برآورده شدن یا نشندن خواسته هایشان قضاوت کرده و نوع احساس آن فرد را پیش

بینی کند. برای درک بهتر این موضوع به نمونه های زیر توجه نمایید. این نمونه ها در ادامه با تصویر به کودک آموزش داده می شوند.

نمونه اول: برآورده شدن تمایل			
	باور	تمایل	واقعیت
مهسا بخاطر داشتن کیک، احساس خواهد کرد.	مهسا میدونه که میتوانه با چاییش کیک بخوره.	مهسا دوست داره با چاییش کیک بخوره.	پدر مهسا برایش کیک خریده.
نتیجه: خوشحالی	احساس: خوشحالی		پدر به مهسا کیک میده تا با چاییش بخوره.

نمونه دوم: برآورده نشدن تمایل			
	باور	تمایل	واقعیت
زهرا بخاطر خراب شدن تابش، احساس خواهد کرد.	زهرا میدونه که طناب تابش پاره شده.	زهرا می خواهد تاب بازی کنه.	طناب تاب زهرا پاره شده.
نتیجه: ناراحتی	احساس: ناراحتی		زهرا نمی تونه تاب بازی کنه.

نمونه سوم: برآورده شدن تمایل توام با باور اشتباه			
	باور	تمایل	واقعیت
درنهایت، رضا بخاطر داشتن مجله ماشین احساس خواهد کرد.	رضا نمیدونه که مادرش برایش مجله ماشین خریده، او فکر میکنه که مادرش برایش مجله قطار خریده.	رضا یک مجله ماشین می خواهد.	مادر رضا برایش یک مجله راجع ماشین خریده.
نتیجه: خوشحالی	احساس: ناراحتی		مادر رضا یک مجله ماشین رو به او میده.

نمونه چهارم: برآورده نشدن تمایل توام با باور اشتباه			
	باور	تمایل	واقعیت
درنهایت، فاطمه وقتی سیب رو از مادرش می گیره	فاطمه نمیدونه که مادرش قراره به او سیب بده، او فکر	فاطمه یک موز می خواهد.	مادر فاطمه یک سیب رو برای ناهار فاطمه آماده کرده.

احساس خواهد کرد.	میکنے که مادرش به او موز میده.		
نتیجه: ناراحتی	احساس: خوشحالی		مادر فاطمه به او یک سیب میده که با ناهارش بخوره.

مواد آموزشی

در این کتاب برای هر کدام از نمونه هایی که احساسات برگرفته از باورها را آموزش می دهند، سه تصویر سیاه و سفید تهیه شده است. با کمک این سه تصویر، داستانی برای کودک تعریف می شود و کودک برحسب رخدادهای این داستان، راجع به نوع احساس شخصیت داستانی، قضاوت خواهد کرد. تصویر اول واقعیت مسئله را نشان می دهد. تصویر دوم، باور و تمایل فرد کارتونی را نمایش میدهد. باور و تمایل این فرد کارتونی، از طریق دو تصویر سیاه و سفید کوچک به تصویر دوم اضافه شده است. تصویر سوم، فرد کارتونی را در حالیکه به واقعیت مسئله پی برده، نشان می دهد.

در تصویر دوم و سوم، چهره فرد کارتونی فاقد احساس است و کودک باید با کمک تصویر احساسات (تصویر مربوط به شادی و ناراحتی) نوع احساس وی را تشخیص دهد. کودک باید با توجه به بافت اجتماعی هیجانی تصویر، نوع احساس فرد کارتونی را حدس بزند. موقعیت های به تصویر کشیده شده، خوشحالی یا ناراحتی را منعکس می کنند. بسته به همخوانی یا ناهمخوانی باور و تمایل فرد، کودک راجع به ناراحتی یا خوشحالی وی قضاوت خواهد کرد.

روش ارزیابی

در داستان های این بخش، کودک دوبار در مورد احساس شخصیت هر داستان قضاوت خواهد کرد. یکبار زمانی است که فرد هنوز از نتیجه و سرانجام داستان اطلاعی ندارد. در نتیجه، تنها براساس خواسته یا تصور فرد در مورد همان موقعیت، راجع به احساسش قضاوت می شود. یکبار هم به زمانی مربوط می شود که فرد از سرانجام داستان مطلع شده است. بنابراین، بخاربر اورده شدن یا نشدن تمایلش خوشحال یا ناراحت می شود.

باور شخصیت داستان، راجع به یک موقعیت می تواند درست یا اشتباه باشد و خواسته اش نیز ممکن است برآورده شود یا نشود. در نمونه اولی که در بالا ذکر شد، شخصیت کارتونی واقعیت مسئله را بدرستی تشخیص داد (خریده شدن کیک) و خواسته اش نیز برطرف شد (خواستن کیک). در نمونه دوم نیز شخصیت داستان، واقعیت مسئله را بدرستی تشخیص داد (پاره بودن طناب تاب) و خواسته اش نیز برطرف نشد (عدم برآورده شدن تمایل برای تاب بازی). در نمونه سوم، شخصیت داستان واقعیت مسئله را بدرستی تشخیص نداد (عدم آگاهی از خریده شدن مجله ماشین)، اما در پایان داستان خواسته اش برطرف شد (دستیابی به مجله ماشین مورد علاقه). در نمونه چهارم، شخصیت داستان واقعیت مسئله را بدرستی تشخیص نداد (آماده شدن سیب برای

ناهار)، در پایان داستان خواسته اش نیز برطرف نشد (عدم دریافت موز مورد علاقه). در تصویر آخر، کودک با در نظر گرفتن احساس فرد از نتیجه داستان، درمورد احساس وی قضاوت خواهد کرد.

برای ارزیابی کودک در این مرحله، ابتدا از طریق تصویر اول، واقعیت مسئله را برای کودک شرح دهید. سپس در تصویر دوم خواسته و تصور فرد کارتونی را به او نشان دهید. بررسی کنید که آیا کودک متوجه تمایل و تصور شخصیت داستان شده است یا خیر؟ پس از نشان دادن و توصیف دو تصویر اول، از کودک بخواهید تا با درنظر گرفتن خواسته و باور شخصیت داستان، احساس وی را بازگو کند یا با کمک تصویر احساسات، به نوع احساس فرد اشاره کند. پس از نشان دادن تصویر سوم، از کودک بپرسید که شخصیت داستان از نتیجه یا نهایت داستان چه احساسی دارد؟

برای ارزیابی توانایی کودک در تشخیص احساسات برگرفته از باورها می توانید به این صورت عمل کنید. چهار داستان از داستان های زیر را انتخاب کنید (از بخش های الف، ب، ج و د). پس از توصیف دو تصویر اول این سوالات را از کودک بپرسید: «فلانی (نام شخصیت داستان) چه می خواهد؟»؛ «او فکر میکنه که به چه چیزی میرسه؟» یا «چه چیزی گیرش میاد؟»؛ «فلانی چه احساسی خواهد داشت؟»؛ «چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی میکنه؟»

نمونه ای از ارزیابی توانایی کودک در تشخیص احساسات برگرفته از باور

موقعیت: خواهر تینا برایش تابلوی نقاشی چندتا گل رو خریده.

تمایل یا خواسته: تینا تابلوی نقاشی یک گربه رو میخواهد.

باور: تینا فکر میکنه که خواهرش برایش تابلوی نقاشی گل خریده.

تصویر اول: ببین، این خواهر تیناست. برایش یک تابلوی نقاشی از چندتا گل خریده.

تصویر دوم: اینم تیناست. تو این تصویر کوچولو مشخص شده که تینا چی میخواهد و این تصویر کوچیک هم

نشون میده که تینا چه فکر یا باوری داره. ببین، تینا تابلوی نقاشی یک گربه رو میخواهد اما فکر میکنه خواهرش

برایش تابلوی نقاشی گل خریده (همزمان با گفتن این جملات به تصاویر مربوط به تمایل و باور اشاره کنید).

سوال راجع به تمایل: تینا چی می خواد؟

راهنمایی: ببین اینجا معلوم میشه که تینا چی می خواد. به تصویر کوچک مربوط به خواسته که به تصویر دوم

اضافه شده اشاره کنید. تینا چی میخواد؟

سوال راجع به باور: تینا فکر میکنه که خواهرش چی برایش گرفته؟ ببین اینجا معلوم میشه که تینا چه فکری

داره. به تصویر کوچک مربوط به باور که به تصویر دوم اضافه شده اشاره کنید. تینا چی میخواد؟

سوال راجع به احساس برگرفته از باور: حالا که خواهر تینا برایش یک تابلوی نقاشی گل خریده، تینا چه احساسی دارد؟ می‌توانی برای نشون دادن احساس تینا، به یکی از صورت‌ها اشاره کنی (صورت‌های خوشحال و ناراحت).

راهنمایی: تینا خوشحال می‌شه یا ناراحت؟ (در طول آموزش، ترتیب پرسیدن دو کلمه خوشحال و ناراحت را تغییر دهید) همزمان به دو تصویر خوشحال و ناراحت اشاره کنید.

بگو تینا چه احساسی دارد؟ اجازه بدین کودک به تصویر احساسات اشاره کنه.

در صورتیکه کودک پاسخی ارائه نکند، یا به صورت نادرست پاسخ دهد، پاسخ صحیح را به او آموزش دهید.

سوال راجع به علت: «چرا تینا خوشحاله/ناراحته؟» (پرسیدن راجع به احساس بیان شده از طرف کودک)؟ ببینیم تینا چه احساسی دارد؟ نگاه کن تینا ناراحته.

تصویر سوم: ببین، خواهر تینا تابلوی نقاشی گل رو به او داده.

سوال راجع احساس برگرفته از پیامد داستان: تینا وقتی متوجه بشه که خواهرش برایش تابلوی نقاشی گل خریده، چه احساسی پیدا می‌کنه؟

اگر کودک نتواند به این سوال‌ها پاسخ دهد، آموزش ذهن خوانی را از همین مرحله شروع کنید.

روش آموزش:

مربی از طریق تصاویر (عکس‌های نشان دهنده تمایلات و باورهای شخصیت داستان) به کودک کمک می‌کند تا راجع به باور، خواسته، احساس شخصیت داستان و علت آن توضیح دهد. اگر کودک به این سوال‌ها بدرستی پاسخ دهد، مربی وی را تشویق کرده و از می‌پرسد: «چرا او خوشحاله/ناراحته؟» اگر پاسخ‌ها نادرست باشند، پاسخ صحیح به کودک ارائه می‌شود و علت داشتن چنین احساسی نیز به کودک شرح داده می‌شود.

آموزش تشخیص یک احساس برگرفته از باور:

موقعیت: برادر احسان برایش یک هواییمای اسباب بازی خریده.

تمایل یا خواسته: احسان یک قطار اسباب بازی می‌خواهد.

باور: احسان فکر می‌کنه که برادرش یک قطار اسباب بازی برای او خریده.

تصویر اول: ببین، برادر احسان برایش یک قطار اسباب بازی خریده.

تصویر دوم: این احسانه. تو این تصویر کوچولو مشخص شده که احسان چی می‌خواهد و این تصویر کوچیک هم نشون میده که احسان راجع به خرید برادرش چه فکر یا باوری دارد.

احسان یک قطار اسباب بازی می‌خواهد و از خریده شدن هواییمای اسباب بازی چیزی نمیدونه. احسان فکر می‌کنه که برادرش یک قطار اسباب بازی برای او خریده.

سوال راجع به تمایل: احسان چی می‌خواهد؟

راهنمایی: ببین تو این تصویر معلوم میشه که احسان چی می خود. به تصویر کوچک مربوط به خواسته که به تصویر دوم اضافه شده اشاره کنید. احسان چی میخواد؟ اونه یک می خود.

سوال راجع به باور: احسان فکر میکنه که برادرش برای او چی خریده؟

راهنمایی: ببین اینجا معلوم میشه که احسان چه فکری داره. به تصویر کوچک مربوط به باور که به تصویر دوم اضافه شده اشاره کنید. احسان فکر میکنه که برادرش برای او چی خریده؟ احسان چی میخواد؟

سوال راجع به احساس برگرفته از باور: احسان وقتی فکر میکنه که برادرش یک قطار اسباب بازی خریده، چه احساسی داره؟ می تونی برای نشون دادن احساس احسان، به یکی از صورت ها اشاره کنی (صورت های خوشحال و ناراحت).

راهنمایی: احسان خوشحال میشه یا ناراحت؟ به تصویر احساسات اشاره کنید.
احسان چه احساسی داره؟ احسان خوشحاله.

درصورتیکه کودک پاسخی ارائه نکند، یا به صورت نادرست پاسخ دهد، پاسخ صحیح را به او آموزش دهید.

سوال راجع به علت: «چرا احسان خوشحاله؟» (پرسیدن راجع به احساس بیان شده از طرف کودک)؟ ببینیم احسان چه احساسی داره؟ نگاه کن احسان ناراحته.

تصویر سوم: ببین، برادر احسان هواپیمای اسباب بازی رو به او داده.

سوال راجع احساس برگرفته از پیامد داستان: احسان وقتی متوجه بشه که برادرش برایش هواپیمای اسباب بازی خریده چه احساسی پیدا می کنه؟

قواعد کلی آموزش

صرف نظر از درست یا نادرست بودن پاسخ کودک، همیشه دلیل خوشحال بودن یا ناراحت بودن فرد به تصویر کشیده شده را به کودک توضیح دهید. مثلا می توان این جملات را به کودک گفت:

اگه بخوای یک کاری رو انجام بدی و موفق بشی، خوشحال میشی.

اگه بخوای یک کاری رو انجام بدی اما نتونی، ناراحت میشی.

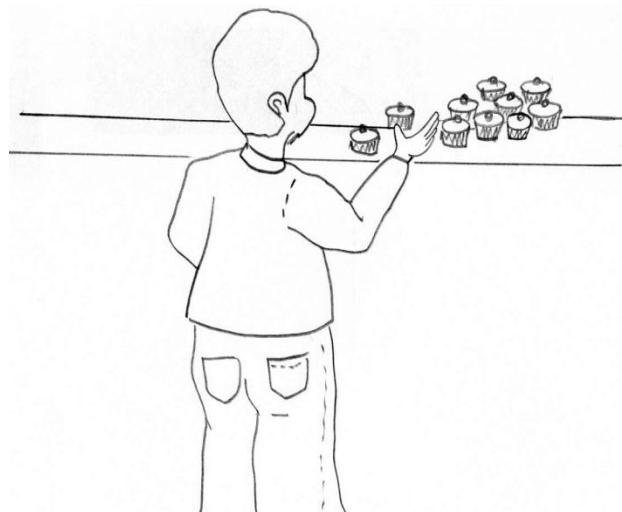
اگه کسی فکر کنه که به اونچه که می خود دست پیدا میکنه، خوشحال میشه. حتی اگه قرار باشه به خواسته اش نرسه باز هم خوشحال میشه (این توضیح به احساس شخصیت داستان در تصویر دوم مربوط است).

اگه کسی فکر کنه که به اونچه که می خود دست پیدا نمیکنه، ناراحت میشه. حتی اگه قرار باشه به خواسته اش برسه باز هم ناراحت میشه. چون شخصیت داستان هنوز از برآورده شدن یا نشدن خواسته اش بی خبر است.

موقعیت الف: باور صحیح و برآورده شدن تمایل

نمونه الف ۱.

واقعیت: پدر مهسا برایش کیک خریده تا با چایی بخوره.

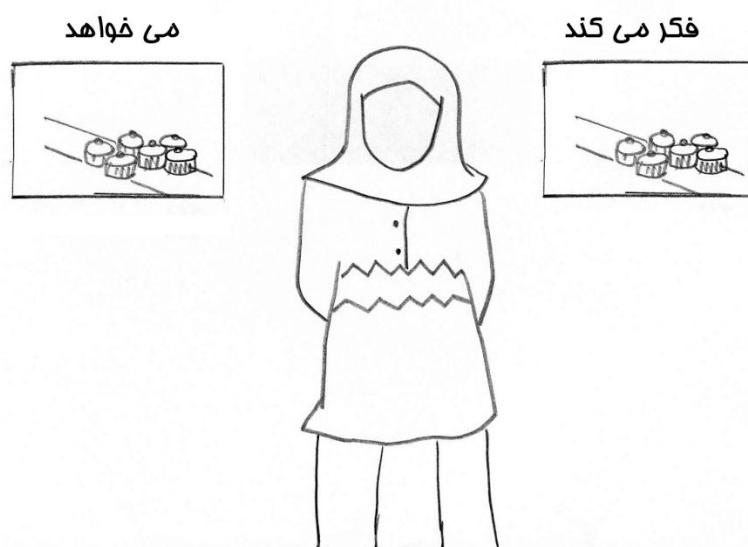

این مهساست (به دختری که در تصویر زیر است اشاره کنید). این تصویر بهمون نشون میده که مهسا چی می خود (به تصویر کوچکی که زیر واژه می خواهد است اشاره کنید).

تمایل: مهسا می خود با چاییش کیک بخوره.

این تصویر نشون میده که مهسا چه فکری داره (به تصویر کوچکی که زیر عبارت «فکر می کند» است اشاره کنید).

باور: مهسا فکر میکنه که برای خوردن چاییش کیک هست.

سوال راجع به تمایل: مهسا چی میخواست؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که مهسا چی میخواست.

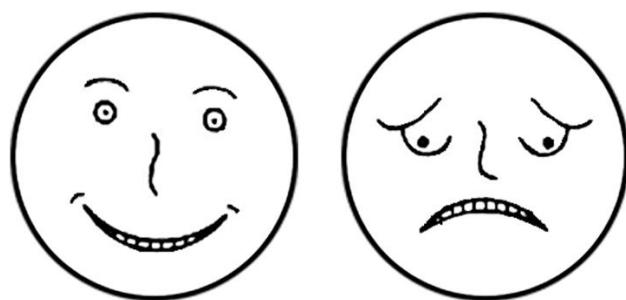
سوال راجع به باور: مهسا چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که مهسا چه فکری داره.

سوال احساسی: مهسا کیک میخواست. مهسا فکر میکنه که میتونه با چاییش کیک بخوره. حالا بگو مهسا چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: بابای مهسا به او کیک میده تا با چاییش بخوره.

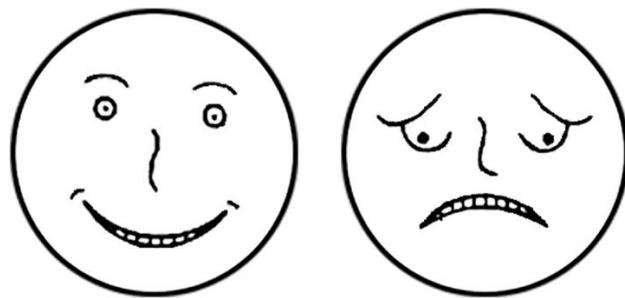
سوال راجع به تمایل: مهسا چی میخواست؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که مهسا چی میخواهد.

سوال احساسی: وقتی بابای مهسا به او کیک میده تا با چاییش بخوره، مهسا چه احساسی پیدا می کنه؟

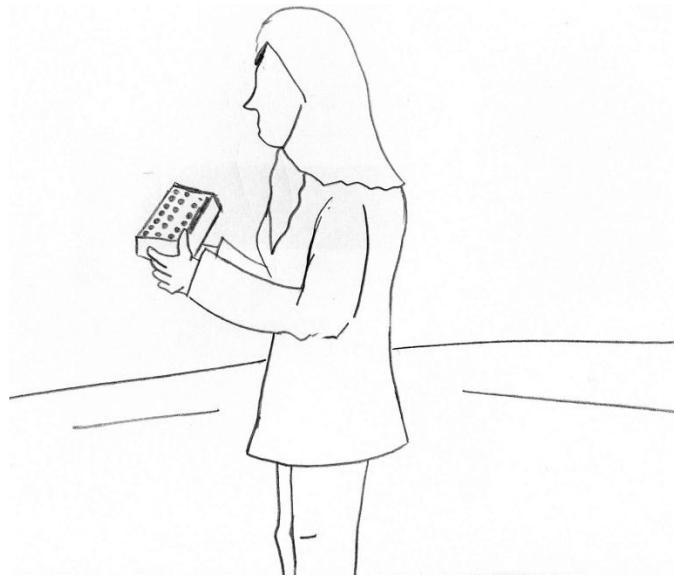
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

.نمونه الف ۲.

واقعیت: مادر سامان برایش یک آبرنگ میخره.

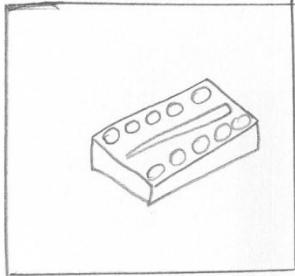
این سامانه. این تصویر بهمون نشون میده که سامان چی می خود.

تمایل: سامان آبرنگ می خود.

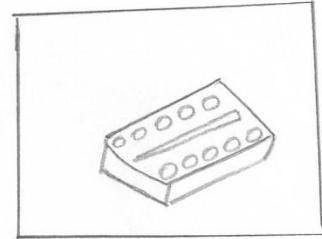
این تصویر نشون میده که سامان چه فکری دارد.

باور: سامان فکر میکنه که مادرش برایش یک آبرنگ خریده.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: سامان چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که سامان چی میخواد.

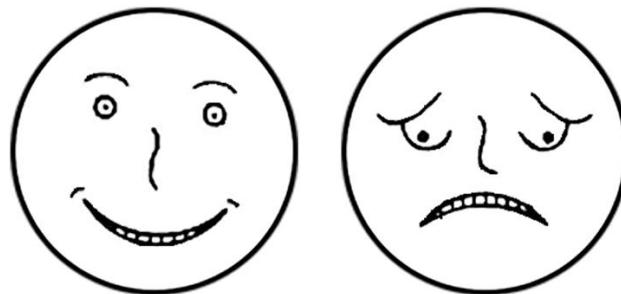
سوال راجع به باور: سامان چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که سامان چه فکری داره.

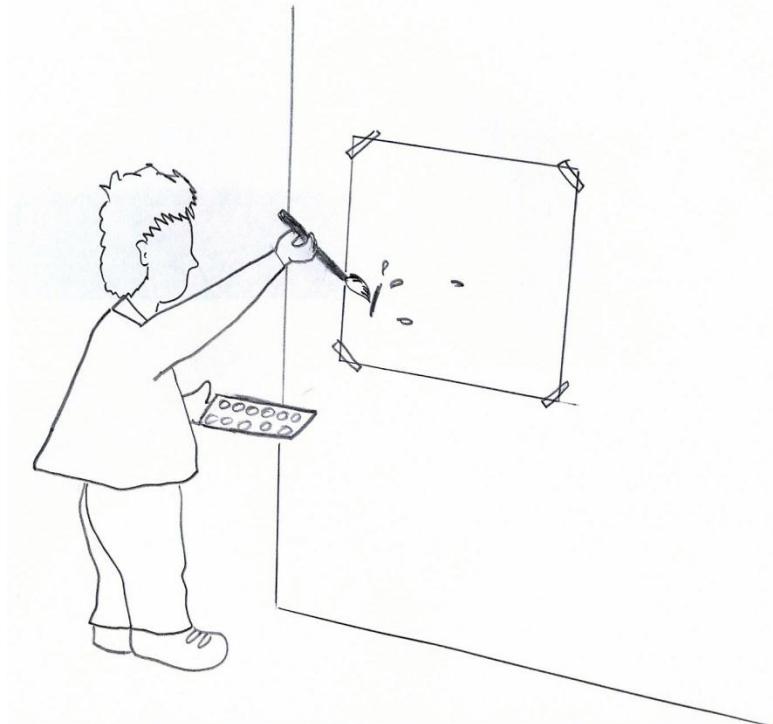
سوال احساسی: سامان آبرنگ میخواد. سامان فکر میکنه مادرش برایش یک آبرنگ خریده. حالا بگو سامان چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر سامان به او یک آبرنگ میده.

سوال راجع به تمایل: سامان چی میخواد؟

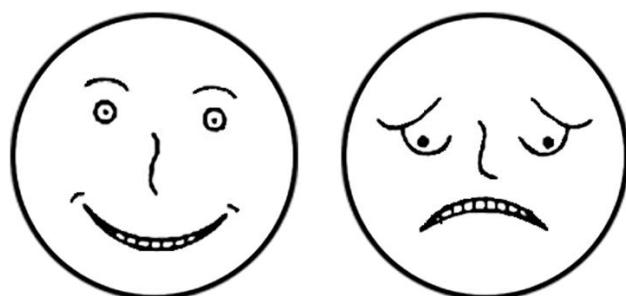
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که سامان چی میخواد.

سوال احساسی: وقتی مادر سامان به او آبرنگ میده تا نقاشی کنه، سامان

چه احساسی پیدا می کنه؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه الف .۳

واقعیت: مادر بزرگ گلناز برای تولدش یک خرس عروسکی خریده.

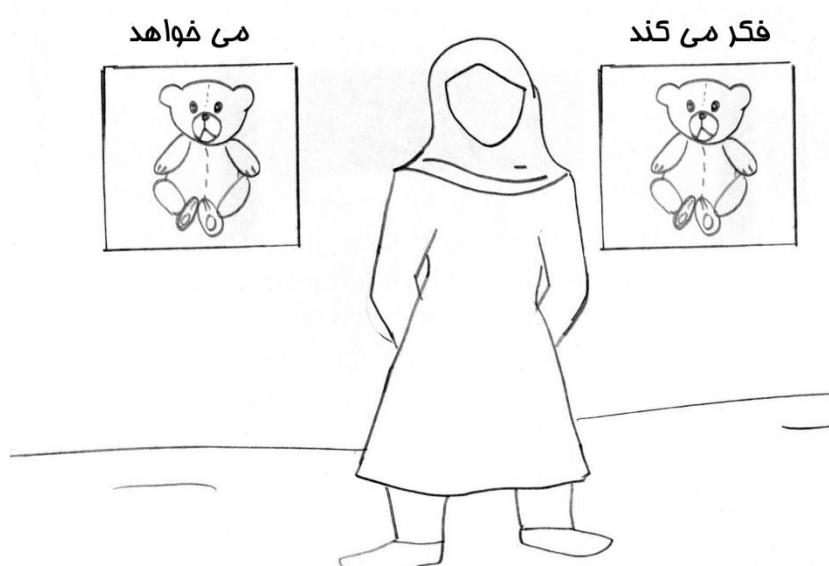

این گلنازه. این تصویر بهمون نشون میده که گلناز چی می خواهد.

تمایل: گلناز برای تولدش یک خرس عروسکی می خواهد.

این تصویر نشون میده که گلناز چه فکری دارد.

باور: گلناز فکر میکنه مادر بزرگش برای او خرس عروسکی خریده.

سوال راجع به تمایل: گلناز چی میخواهد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که گلناز چی میخواد.

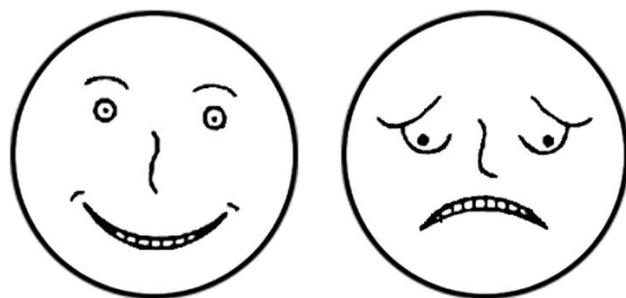
سوال راجع به باور: گلناز چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که گلناز چه فکری داره.

سوال احساسی: گلناز یک خرس عروسکی میخواد. گلناز فکر میکنه مادر بزرگش برای او خرس عروسکی خریده. حالا بگو گلناز چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر بزرگ گلناز برای تولدش به او یک خرس عروسکی میده.

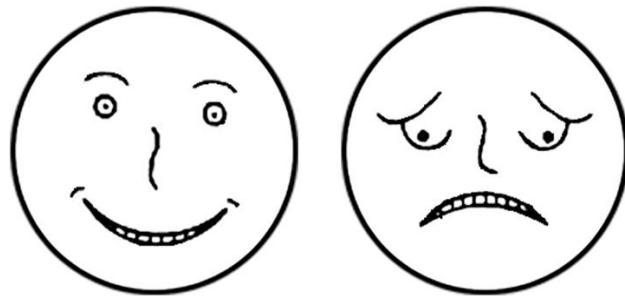
سوال راجع به تمایل: گلناز چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که گلناز چی میخواد.

سوال احساسی: وقتی مادر بزرگ گلناز برای تولدش به او یک خرس عروسکی میده، گلناز چه احساسی پیدا می کنه؟

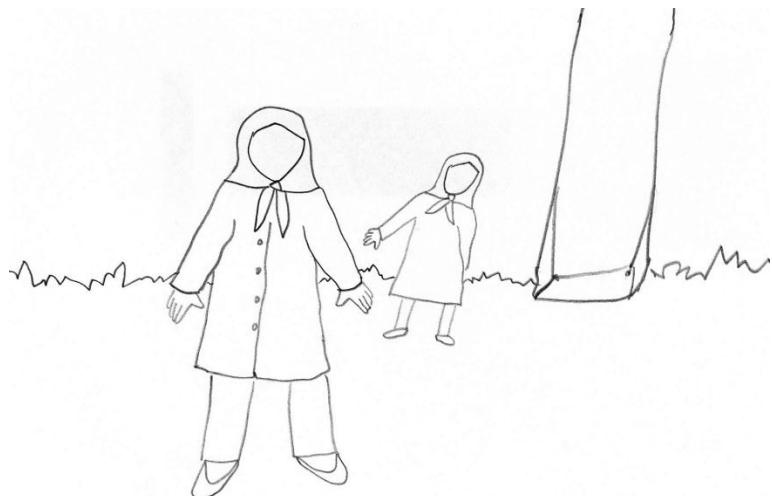
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه الف ۴.

واقعیت: شهناز میخواهد لیلا رو را تاب بدده.

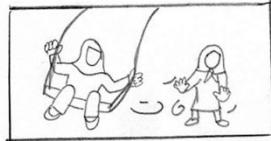
این لیلاست. این تصویر بهمون نشون میده که لیلا چی می خواد.

تمایل: لیلا از شهناز می خواهد که تابش بدده.

این تصویر نشون میده که لیلا چه فکری دارد.

باور: لیلا فکر می کنه که شهناز تابش میده.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: لیلا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که لیلا چی میخواد.

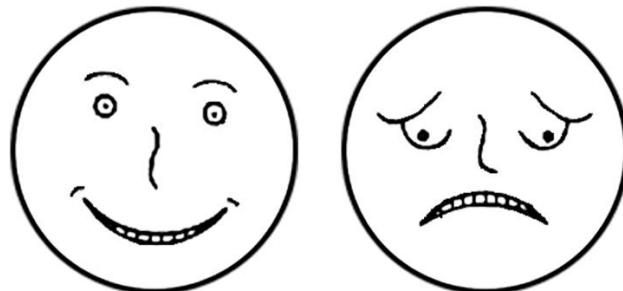
سوال راجع به باور: لیلا چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که لیلا چه فکری داره.

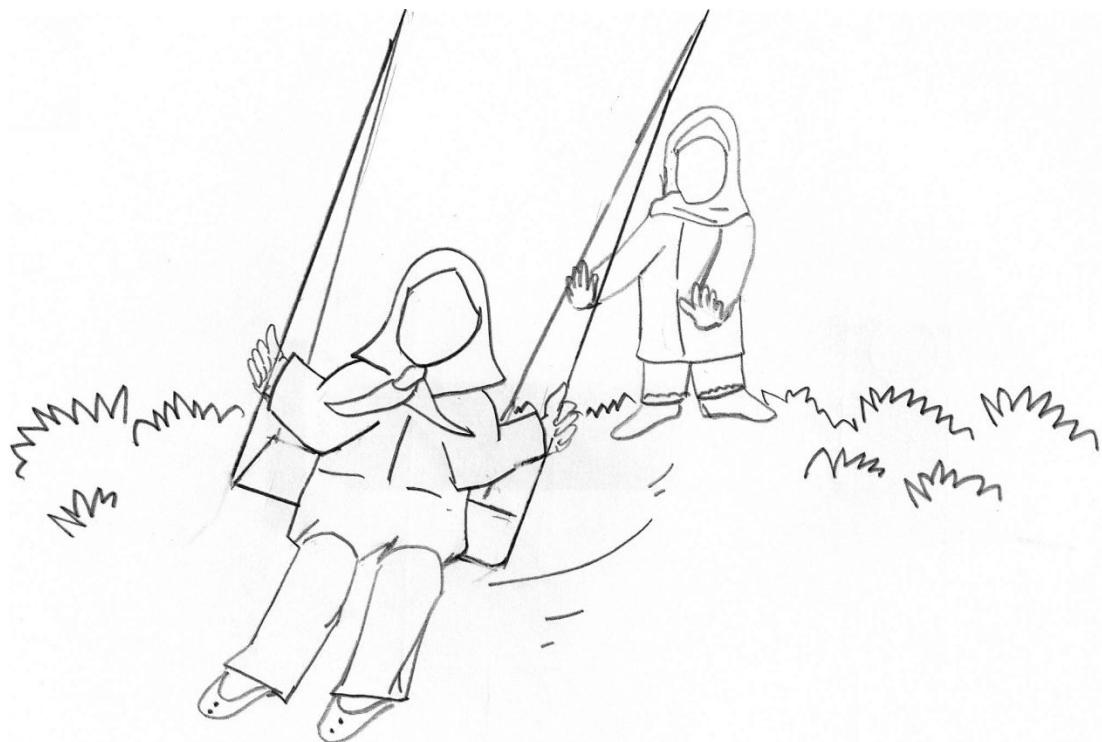
سوال احساسی: لیلا از شهناز می خود که تابش بده. لیلا فکر می کنه که شهناز تابش میده. حالا بگو لیلا چه احساسی داره؟

راهنمایی: ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: شهناز لیلا رو تاب میده.

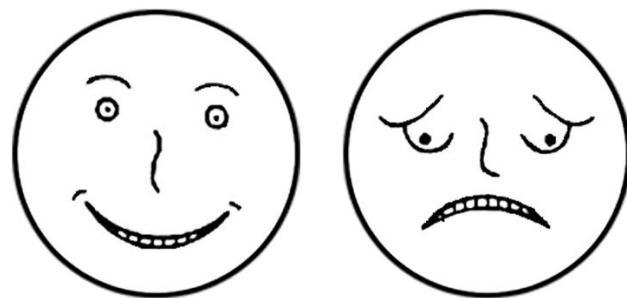
سوال راجع به تمایل: لیلا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که لیلا چی میخواد.

سوال احساسی: لیلا از اینکه شهناز تابش میده، چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه الف .۵

واقعیت: نازنین می خوداد به جشن تولد بره.

این ژاله است. این تصویر بهمون نشون میده که ژاله چی می خوداد.

تمایل: ژاله از نازنین می خوداد تا باهم برن به جشن تولد.

این تصویر نشون میده که ژاله چه فکری داره.

باور: ژاله فکر میکنه نازنین باهاش میاد جشن تولد.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: ژاله چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که ژاله چی میخواد.

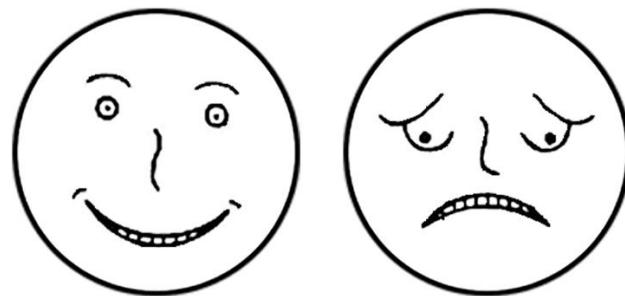
سوال راجع به باور: ژاله چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که ژاله چه فکری داره.

سوال احساسی: ژاله از نازنین می خود تا باهم به جشن تولد بروند. ژاله فکر میکنه نازنین باهاش میاد جشن تولد. حالا بگو ژاله چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

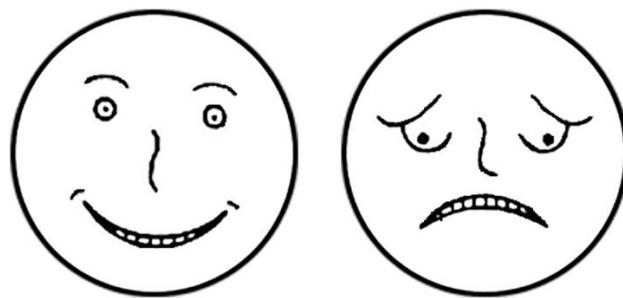
نتیجه: نازنین و ژاله باهم به جشن تولد میروند.

سوال راجع به تمایل: ژاله چی میخواد؟

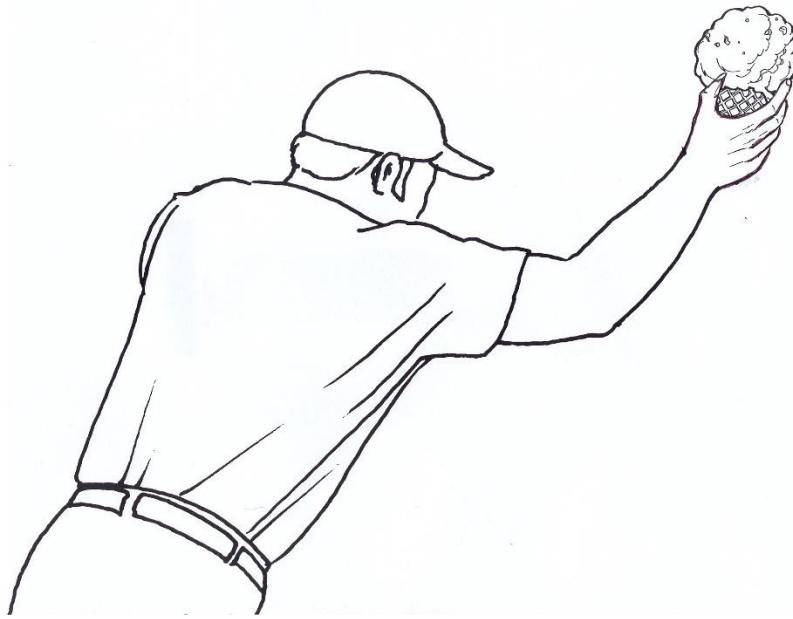
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که ژاله چی میخواد.

سوال احساسی: ژاله از اینکه نازنین باهاش او مده به جشن تولد، چه احساسی پیدا می کنه؟ با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه الف ۶

واقعیت: بابای علی برایش یک بستنی شکلاتی میخره.

این علی است. این تصویر بهمون نشون میده که علی چی می خواد.

تمایل: علی یک بستنی شکلاتی می خواد.

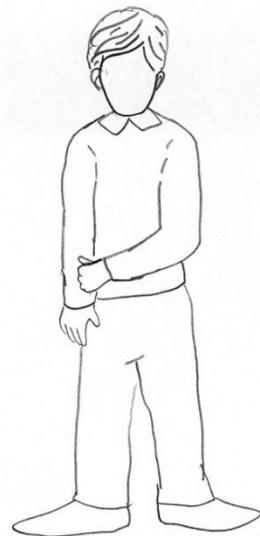
این تصویر نشون میده که علی چه فکری دارد.

باور: علی فکر میکنه باباش برایش یک بستنی شکلاتی خریده.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: علی چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که علی چی میخواد.

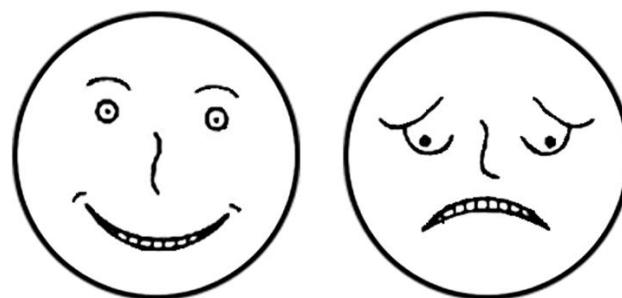
سوال راجع به باور: علی چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که علی چه فکری داره.

سوال احساسی: علی یک بستنی شکلاتی می خواد. علی فکر میکنه باباش برایش یک بستنی شکلاتی خریده.
حالا بگو علی چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

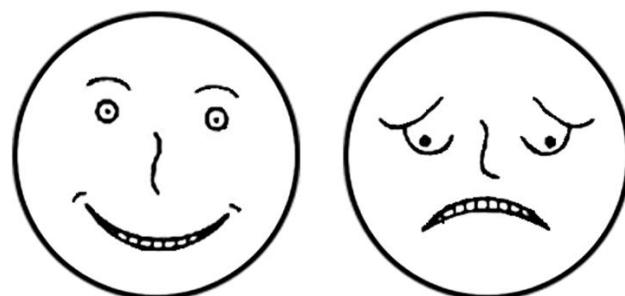
نتیجه: بابای علی به او یک بستنی شکلاتی میده.

سوال راجع به تمایل: علی چی میخواد؟

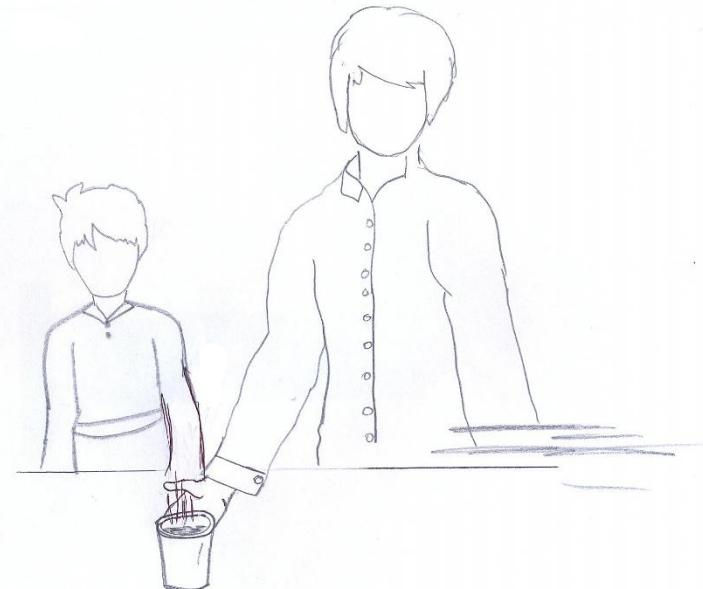
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که علی چی میخواد.

سوال احساسی: علی از اینکه بپاش به او یک بستنی شکلاتی داده، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه الف .٧

واقعیت: بابای تیمور موقع خواب به او چای شکلاتی میده.

این تیموره. این تصویر بهمون نشون میده که تیمور چی می خواد.

تمایل: تیمور یک چای شکلاتی می خواد.

این تصویر نشون میده که تیمور چه فکری دارد.

باور: تیمور فکر میکنه باباش برایش چای شکلاتی آماده کرده.

سوال راجع به تمایل: تیمور چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تیمور چی میخواهد.

سوال راجع به باور: تیمور چه فکری میکنه؟

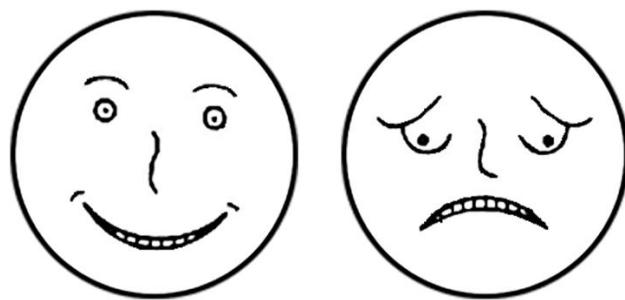
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تیمور چه فکری داره.

سوال احساسی: تیمور یک چای شکلاتی می خواهد. تیمور فکر میکنه باباش برایش چای شکلاتی آماده کرده.

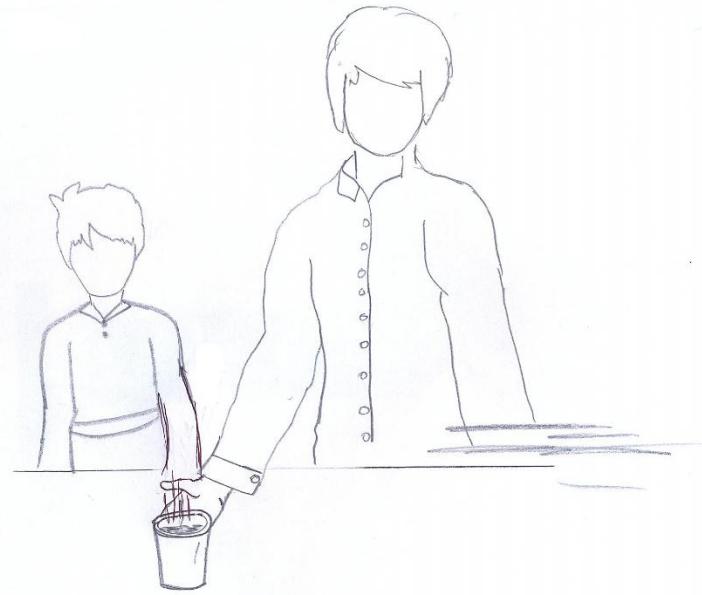
حالا بگو تیمور چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

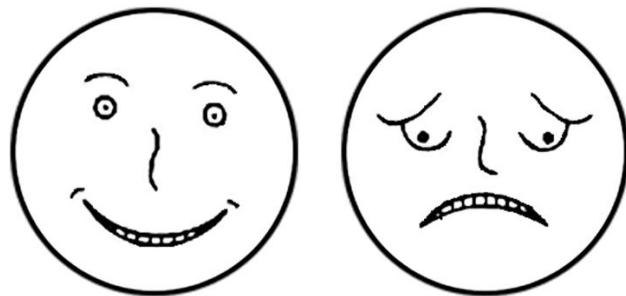
نتیجه: بابای تیمور موقع خواب به او چای شکلاتی میده.

سوال راجع به تمايل: تیمور چی میخواهد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تیمور چی میخواهد.

سوال احساسی: وقتی ببابای تیمور به او چای شکلاتی میده، چه احساسی پیدا می کنه؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

.۸ نمونه الف

واقعیت: لعیا برای فرنگیس یک بسته شکلات خریده.

این فرنگیسه. این تصویر بهمون نشون میده که فرنگیس چی می خواهد.

تمایل: فرنگیس چندتا شکلات می خواهد.

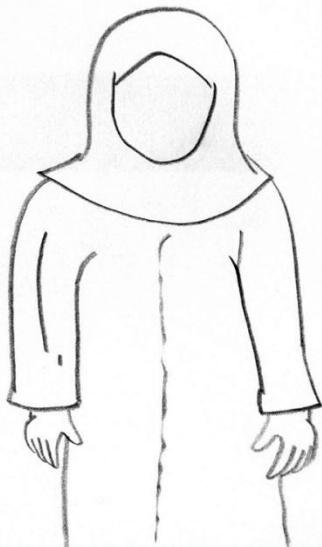
این تصویر نشون میده که فرنگیس چه فکری دارد.

باور: فرنگیس فکر میکنه که لعیا چندتا شکلات به او میده.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: فرنگیس چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که فرنگیس چی میخواد.

سوال راجع به باور: فرنگیس چه فکری میکنه؟

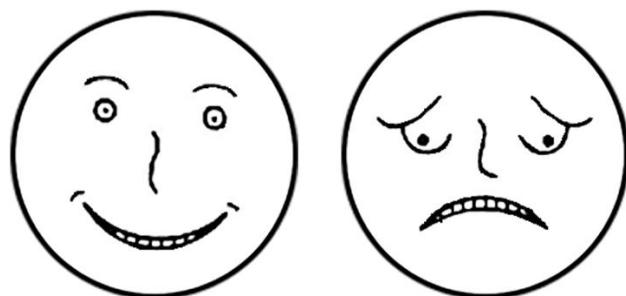
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که فرنگیس چه فکری داره.

سوال احساسی: فرنگیس چندتا شکلات می خواهد. فرنگیس فکر میکنه که لعیا چندتا شکلات به او میده. حالا

بگو فرنگیس چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: لعیا یک بسته شکلات رو میده به فرنگیس.

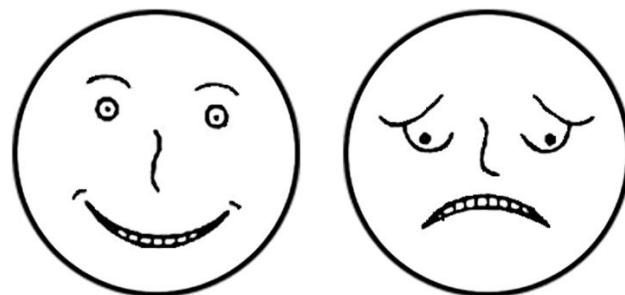
سوال راجع به تمایل: فرنگیس چی میخواهد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که فرنگیس چی میخواهد.

سوال احساسی: فرنگیس وقتی بسته شکلات رو از لعیا میگیره، چه احساسی پیدا می کنه؟

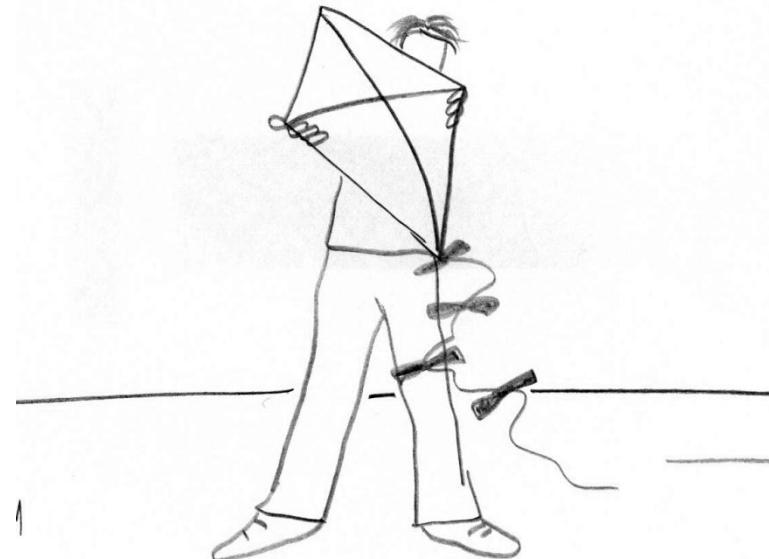
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه الف .۹

واقعیت: بابک برای ژیلا یک بادبادک درست کرد.

این ژیلاست. این تصویر بهمون نشون میده که ژیلا چی می خود.

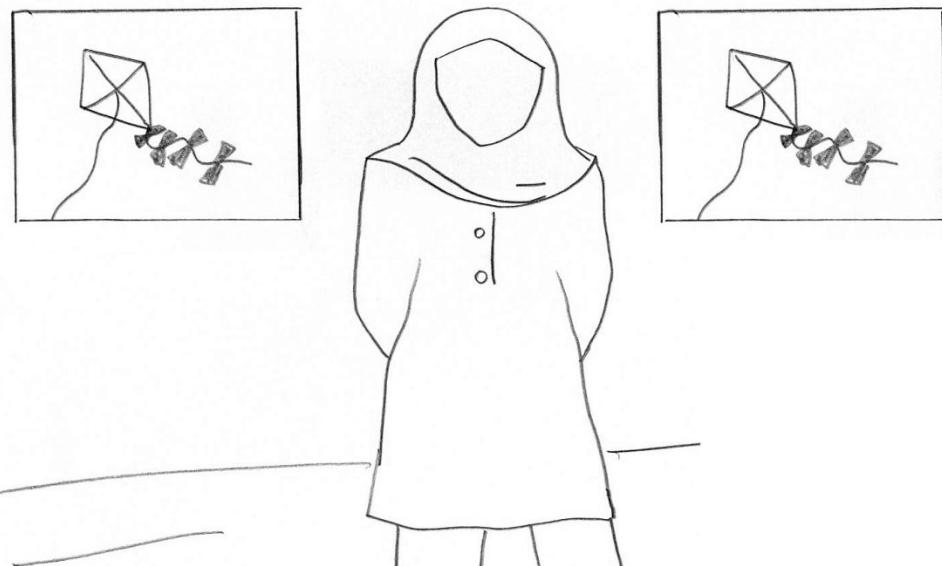
تمایل: ژیلا می خود یک بادبادک رو هوا کنه.

این تصویر نشون میده که ژیلا چه فکری داره.

باور: ژیلا فکر میکنه بابک به او یک بادبادک میده تا او راهوا کنه.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: ژیلا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که ژیلا چی میخواد.

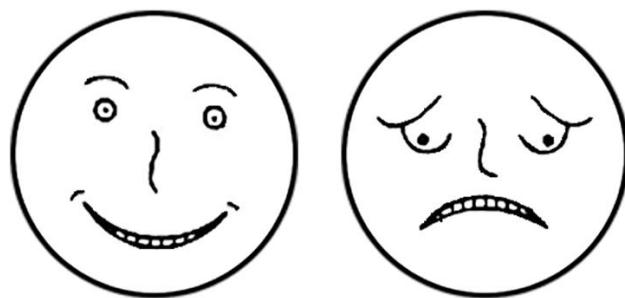
سوال راجع به باور: ژیلا چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که ژیلا چه فکری داره.

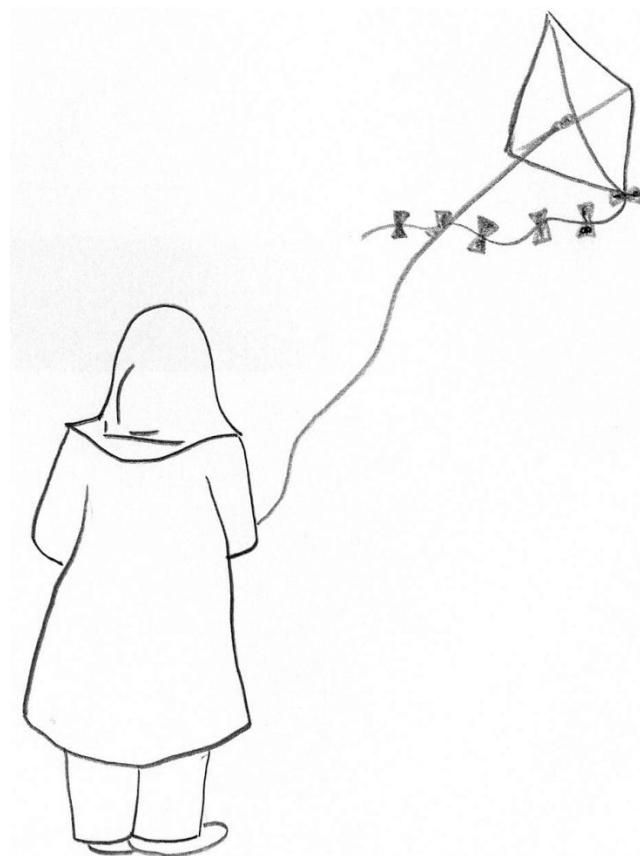
سوال احساسی: ژیلا می خواد یک بادبادک رو هوا کنه. ژیلا فکر میکنه بابک به او یک بادبادک میده تا او راهوا کنه. حالا بگو ژیلا چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

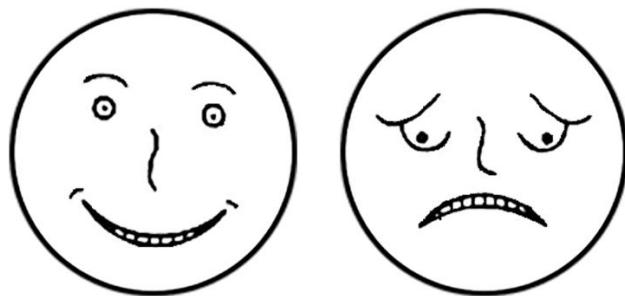
نتیجه: بابک یک بادبادک رو میده ژیلا تا او رو هوا کنه.

سوال راجع به تمایل: ژیلا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که ژیلا چی میخواهد.

سوال احساسی: ژیلا و قتنی بادبادک رو از دست بابک میگیره، چه احساسی پیدا می کنه؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

.۱۰ نمونه الف

واقعیت: مادر بشیر او رامیبره استخر که شنا کنه.

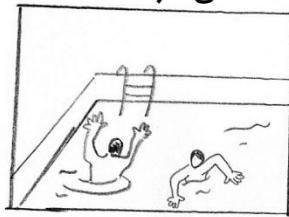
این بشیره. این تصویر بهمون نشون میده که بشیر چی می خواد.

تمایل: بشیر دوست داره به استخر شنا برود.

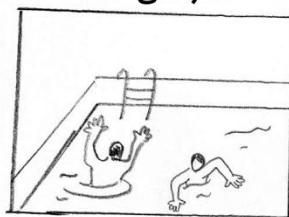
این تصویر نشون میده که بشیر چه فکری داره.

باور: بشیر فکر میکنه مادرش او رامیبره به استخر شنا.

من خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: بشیر چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که بشیر چی میخواد.

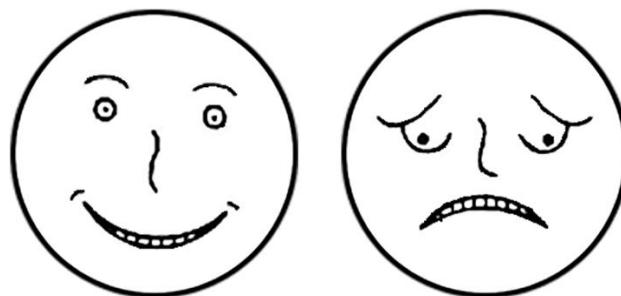
سوال راجع به باور: بشیر چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که بشیر چه فکری داره.

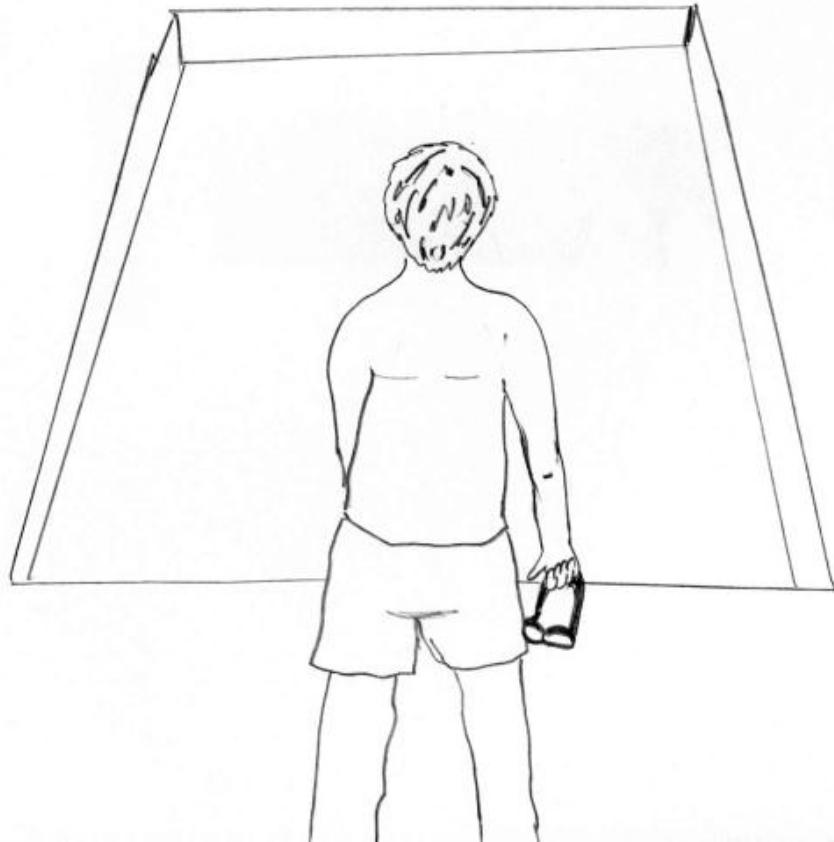
سوال احساسی: بشیر دوست داره به استخر شنا برود. بشیر فکر میکنه مادرش او رامیبره به استخر شنا. حالا بگو بشیر چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر بشیر او را میبره به استخر که شنا کنه.

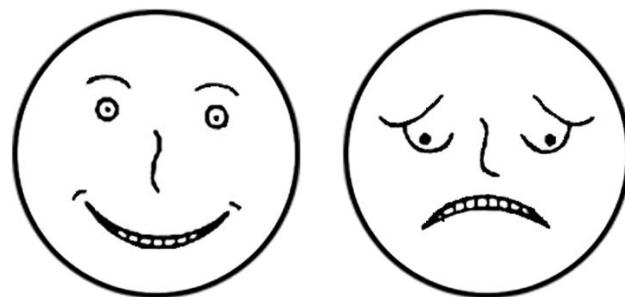
سوال راجع به تمایل: بشیر چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که بشیر چی میخواد.

سوال احساسی: بشیر از اینکه مادرش او را به استخر برد، چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه الف .۱۱

واقعیت: عرفان و باباش میرن که شوار قطار بشن.

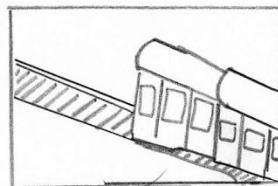
این عرفانه. این تصویر بهمون نشون میده که عرفان چی می خواد.

تمایل: عرفان دوست داره سوار قطار بشه.

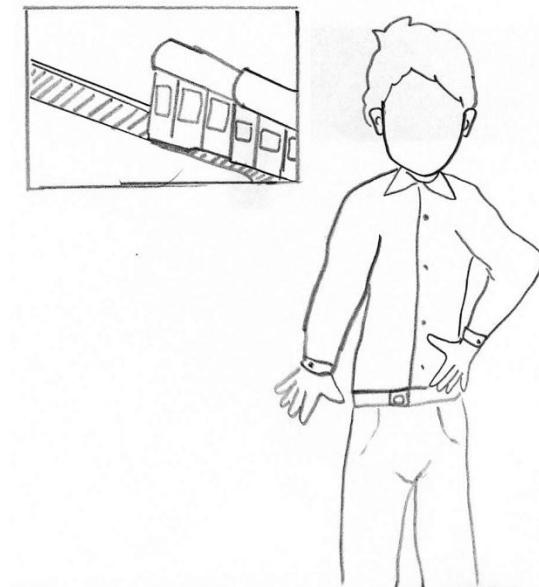
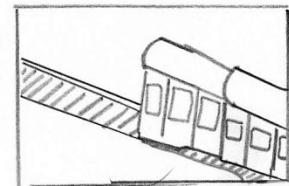
این تصویر نشون میده که عرفان چه فکری داره.

باور: عرفان فکر میکنه بباباش او میبره که سوار قطار بشه.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: عرفان چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که عرفان چی میخواهد.

سوال راجع به باور: عرفان چه فکری میکنه؟

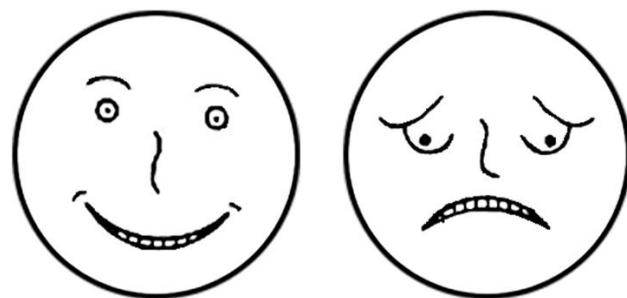
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که عرفان چه فکری دارد.

سوال احساسی: عرفان دوست داره سوار قطار بشه. عرفان فکر میکنه باباش او میبره که سوار قطار بشه. حالا

بگو عرفان چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: عرفان و باباش میرن که شوار قطار بشن.

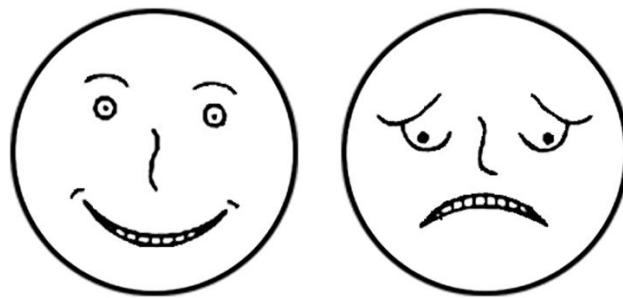
سوال راجع به تمایل: عرفان چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که عرفان چی میخواد.

سوال احساسی: عرفان از اینکه با باباش سوار قطار میشه، چه احساسی پیدا می کنه؟

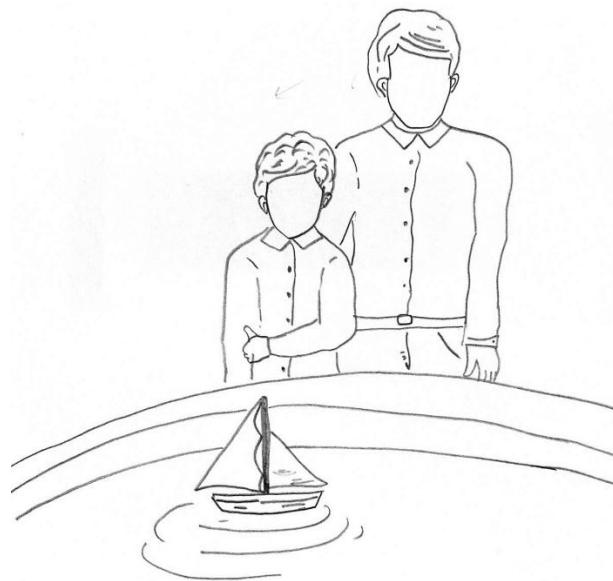
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

.۱۲ نمونه الف

واقعیت: پدر لهراسب به او کمک میکنه تا یک قایق رو به آب بندازه.

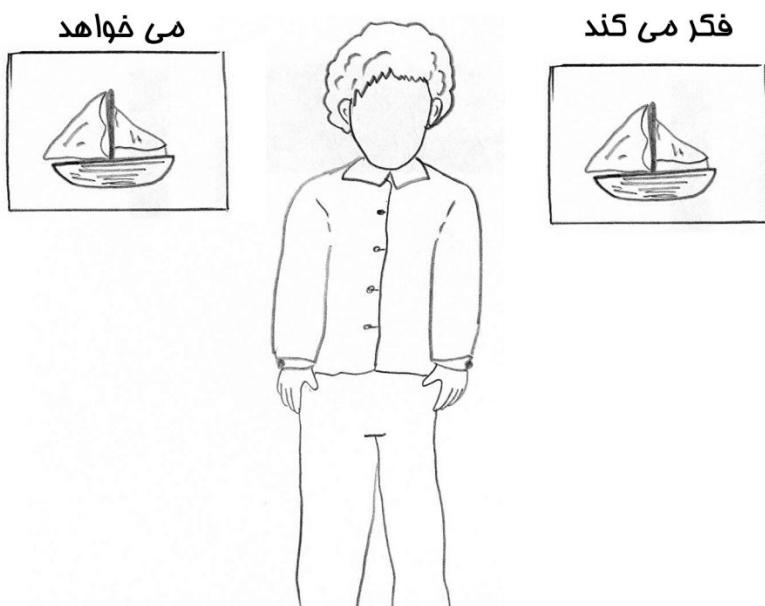

این لهراسبه. این تصویر بهمون نشون میده که لهراسب چی می خواد.

تمایل: لهراسب می خواد یک قایق رو به آب بندازه.

این تصویر نشون میده که لهراسب چه فکری داره.

باور: لهراسب فکر میکنه پدرش به او کمک میکنه تا قایق رو به آب بندازه.

سوال راجع به تمایل: لهراسب چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که لهراسب چی میخواد.

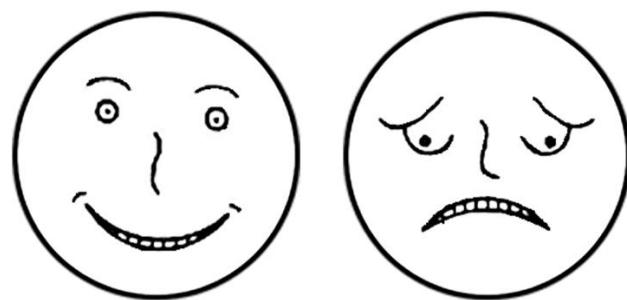
سوال راجع به باور: لهراسب چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که لهراسب چه فکری داره.

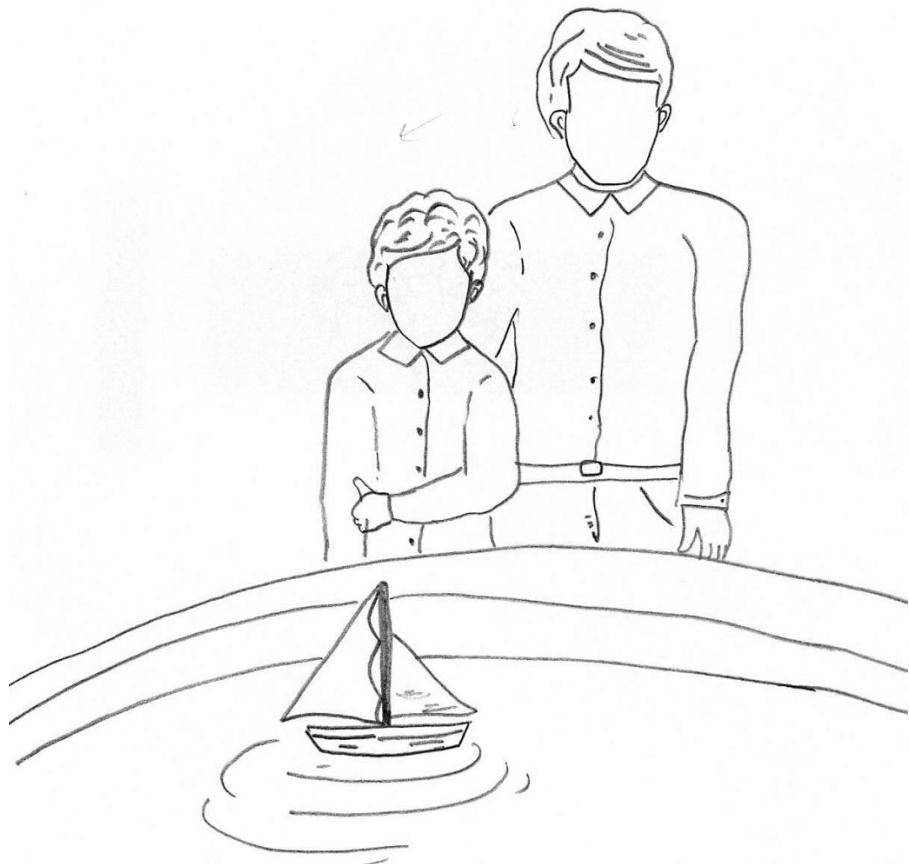
سوال احساسی لهراسب می خواد یک قایق رو به آب بندازه. لهراسب فکر میکنه باباش به او کمک میکنه تا قایق رو به آب بندازه. حالا بگو لهراسب چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: بابای لهراسب به او میگه: «بیا قایق رو به آب بندازیم».

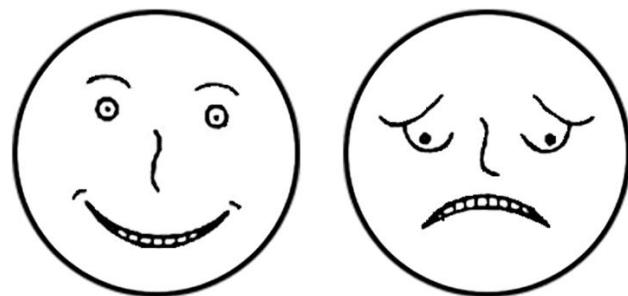
سوال راجع به تمایل: لهراسب چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که لهراسب چی میخواد.

سوال احساسی: لهراسب از اینکه باباش قایق رو به آب انداخته چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

باور درست و برآورده نشدن تمایل

.۱. نمونه ب

واقعیت: برادر محمود برایش یک هواپیمای اسباب بازی خریده.

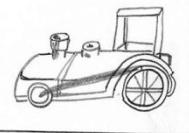
این محموده. این تصویر بهمن نشون میده که محمود چی می خواه.

تمایل: محمود یک قطار اسباب بازی می خواهد.

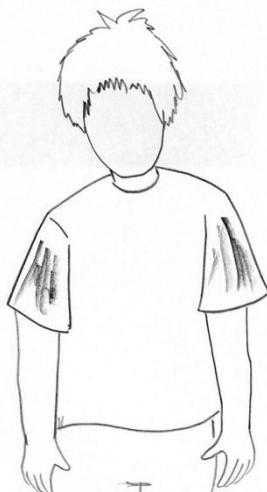
این تصویر نشون میده که محمود چه فکری دارد.

باور: محمود فکر میکنه برادرش برایش یک هواپیمای اسباب بازی خریده.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: محمود چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که محمود چی میخواد.

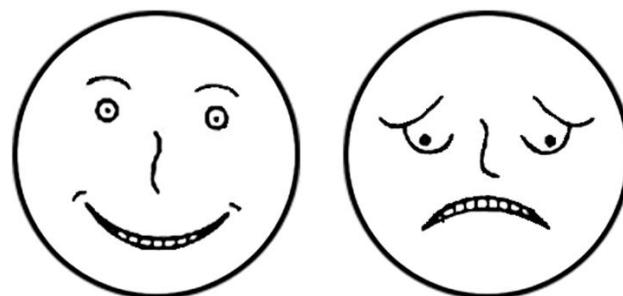
سوال راجع به باور: محمود چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که محمود چه فکری داره.

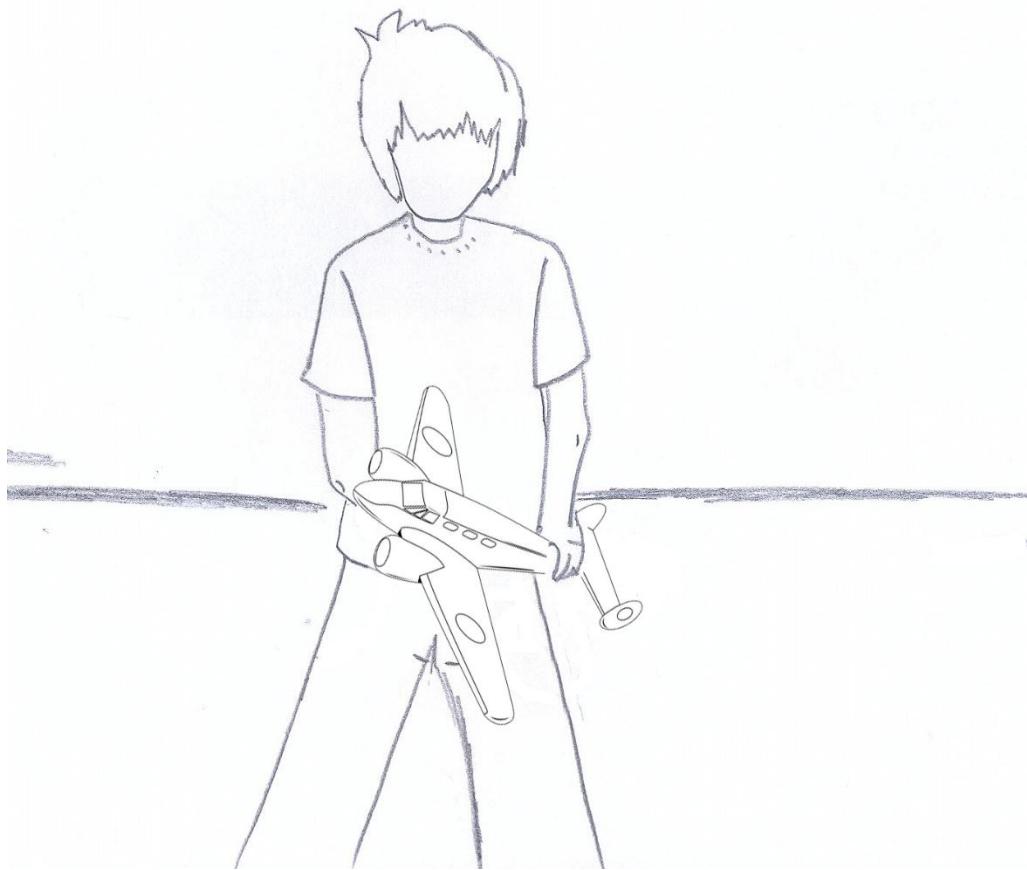
سوال احساسی: محمود یک قطار اسباب بازی می خود. محمود فکر میکنه برادرش برایش یک هواپیمای اسباب بازی خریده. حالا بگو محمود چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: برادر محمود به او یک هواپیمای اسباب بازی میده.

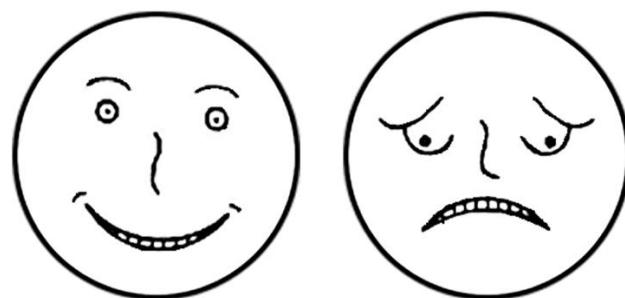
سوال راجع به تمایل: محمود چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که محمود چی میخواد.

سوال احساسی: محمود وقتی هواپیمای اسباب بازی رو از برادرش می گیره، چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ب ۲

واقعیت: خواهر تینا برایش یک تابلوی نقاشی گل خریده.

این تیناست. این تصویر بهمون نشون میده که تینا چی می خود.

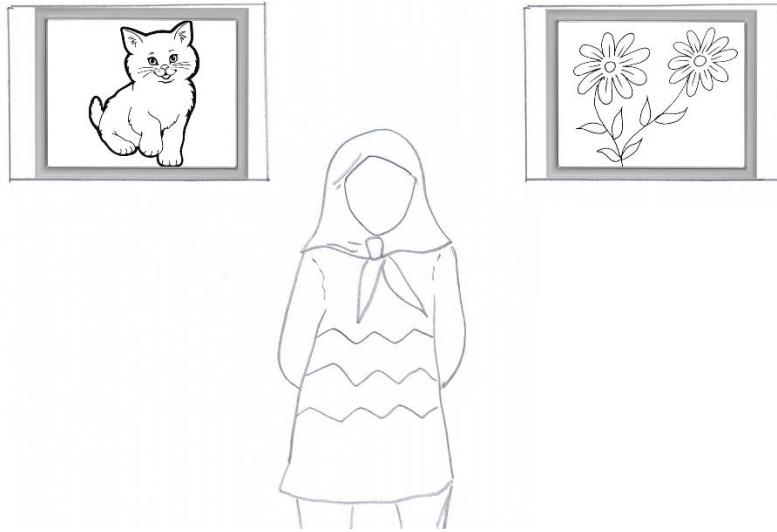
تمایل: تینا یک تابلوی نقاشی از گربه می خود.

این تصویر نشون میده که تینا چه فکری دارد.

باور: تینا فکر میکنه خواهرش برایش یک تابلوی نقاشی گل خریده.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: تینا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تینا چی میخواد.

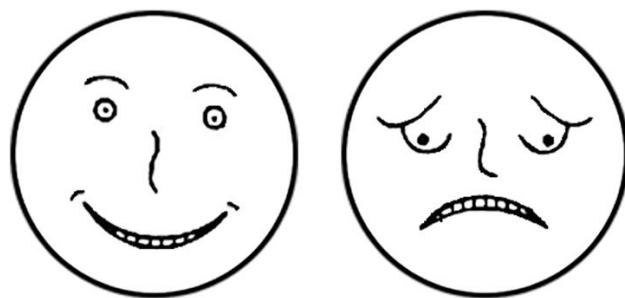
سوال راجع به باور: تینا چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تینا چه فکری داره.

سوال احساسی: تینا یک تابلوی نقاشی از گربه می خواهد. تینا فکر میکنه خواهرش برایش یک تابلوی نقاشی گل خریده. حالا بگو تینا چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

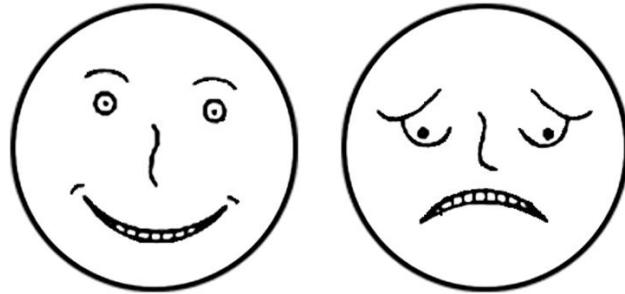
نتیجه: خواهر تینا به او یک تابلوی نقاشی گل میده.

سوال راجع به تمایل: تینا چی میخواد؟

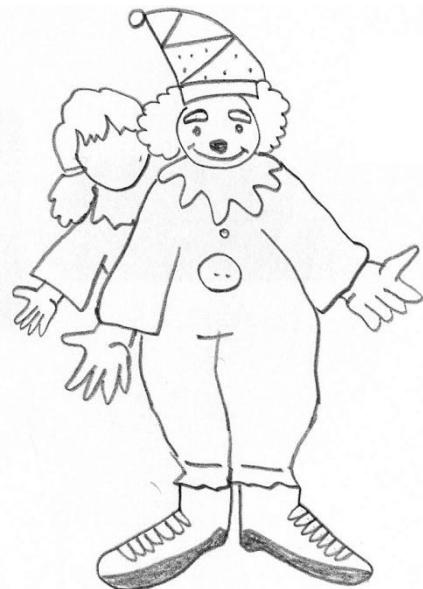
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تینا چی میخواهد.

سوال احساسی: تینا از اینکه خواهرش برایش تابلوی نقاشی گل خریده، چه احساسی داره؟ با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

.۳ نمونه ب

واقعیت: دلک ها قراره توی سیرک برنامه اجرا کنن.

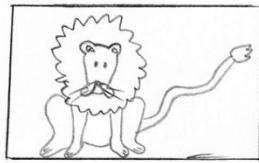
این تورجه. این تصویر بهمون نشون میده که تورج چی می خواد.

تمایل: تورج می خواد شیرها رو ببینه.

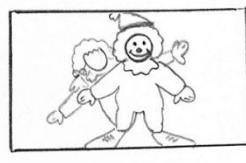
این تصویر نشون میده که تورج چه فکری دارد.

باور: تورج فکر میکنه باباش می خواد او را ببره تا دلک های سیرک رو تماشا کنه.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: تورج چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تورج چی میخواد.

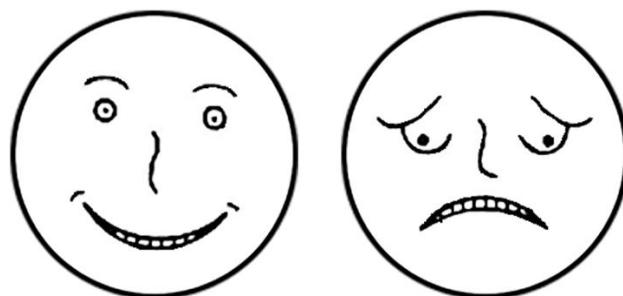
سوال راجع به باور: تورج چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تورج چه فکری داره.

سوال احساسی: تورج می خود شیرها رو ببینه. تورج فکر میکنه باباش می خود او را ببره تا دلچک های سیرک رو تماشا کنه. حالا بگو تورج چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

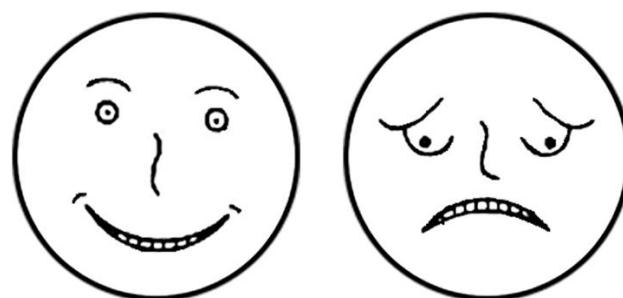
نتیجه: بابای تورج او را میبره به نمایش دلک های سیرک.

سوال راجع به تمایل: تورج چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تورج چی میخواد.

سوال احساسی: تورج از اینکه با باباش رفته تماشای دلک های سیرک، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ب ۴

واقعیت: مادربزرگ احمد می خواهد برخونه خونشون.

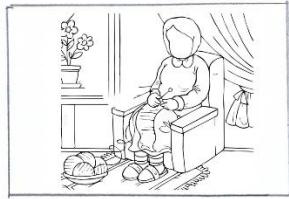
این احمد. این تصویر بهمون نشون میده که احمد چی می خواهد.

تمایل: احمد دوست داره مادربزرگش پیشش بمونه.

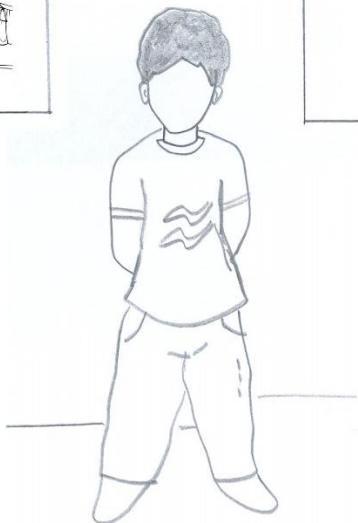
این تصویر نشون میده که احمد چه فکری داره.

باور: احمد فکر میکنه مادربزرگش می خواهد تنهاش بذاره.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: احمد چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که احمد چی میخواد.

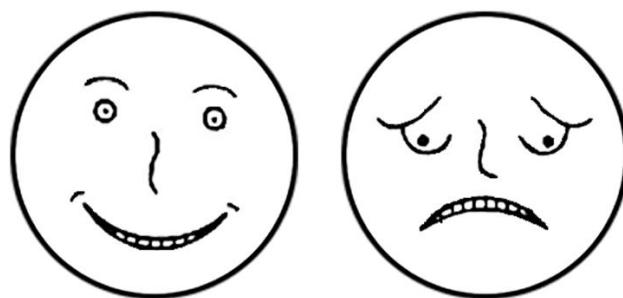
سوال راجع به باور: احمد چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که احمد چه فکری داره.

سوال احساسی: احمد دوست داره مادربزرگش پیشش بمونه. احمد فکر میکنه مادر بزرگش می خواهد او را تنها بذاره. حالا بگو احمد چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادربزرگ احمد از او خدا حافظی میکنه تا برخونه خودش.

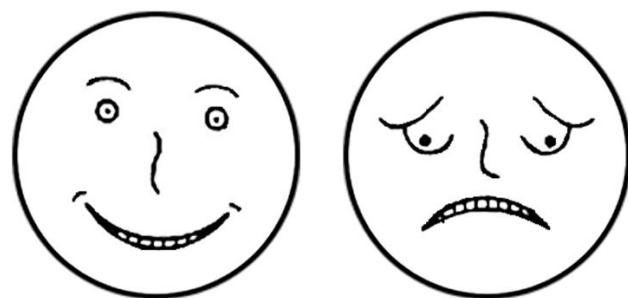
سوال راجع به تمایل: احمد چی میخواهد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که احمد چی میخواهد.

سوال احساسی: احمد از اینکه مادر بزرگش تنهاش میداره چه احساسی داره؟

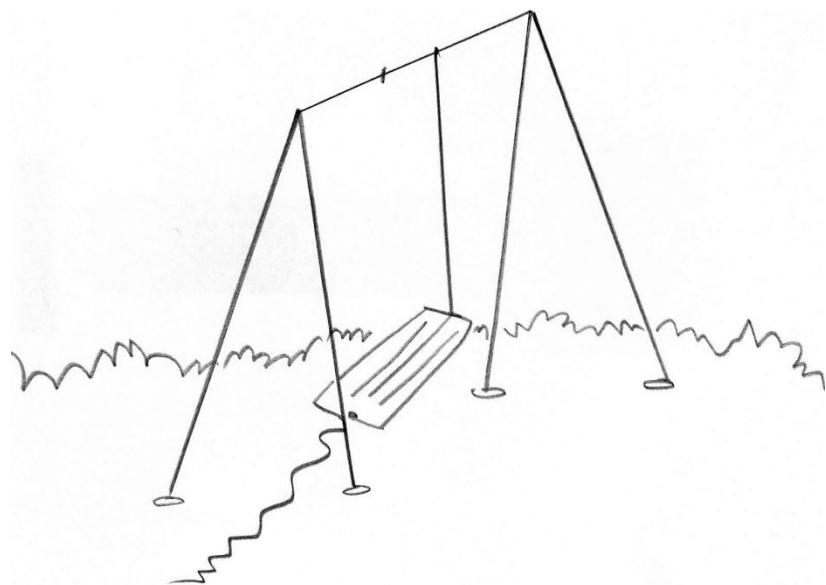
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

.۵ نمونه ب

واقعیت: تاب زهرا شکسته.

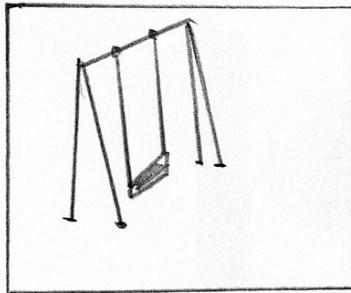
این زهراست. این تصویر بهمون نشون میده که زهرا چی می خود.

تمایل: زهرا می خود تاب بازی کنه.

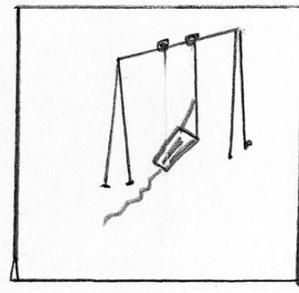
این تصویر نشون میده که زهرا چه فکری داره.

باور: زهرا فکر میکنه تابش شکسته.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: زهرا چی میخود؟

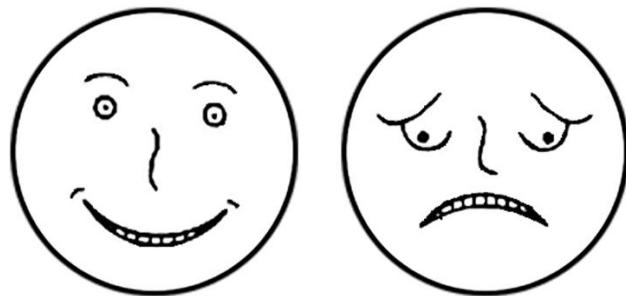
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که زهرا چی میخود.

سوال راجع به باور: زهرا چه فکری میکنه؟

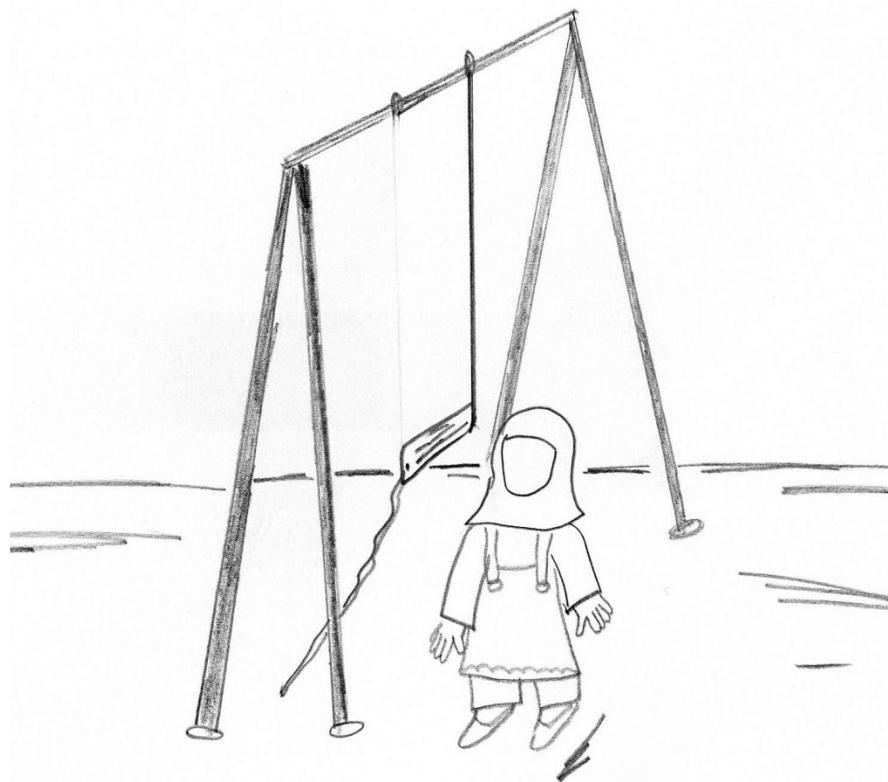
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که زهرا چه فکری داره.

سوال احساسی: زهرا می خود تاب بازی کنه. زهرا فکر میکنه تابش شکسته. حالا بگو زهرا چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: زهرا نمیتونه تاب بازی کنه، چون تابش شکسته.

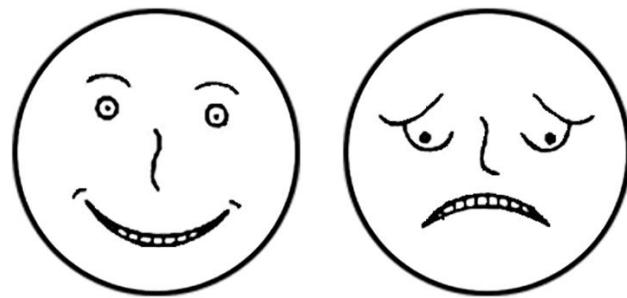
سوال راجع به تمایل: زهرا چی میخواست?

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که زهرا چی میخواست.

سوال احساسی: زهرا وقتی میبینه تابش شکسته، چه احساسی پیدا می کنه؟

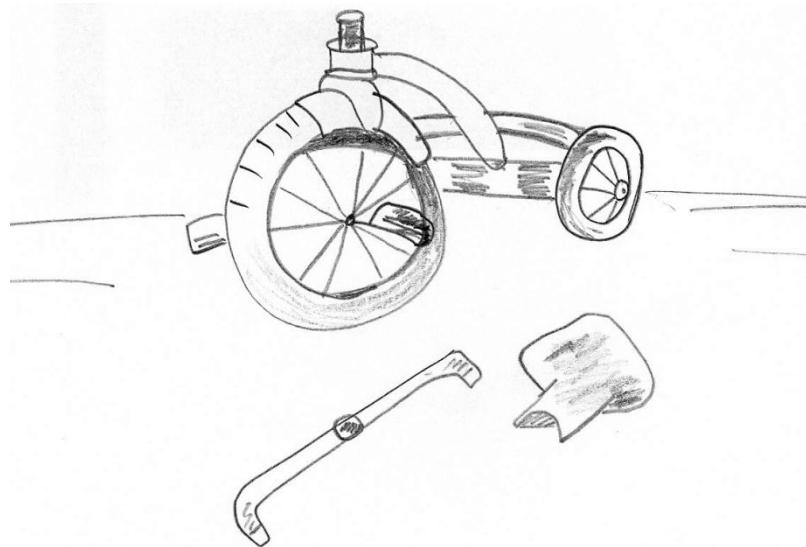
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ب ۶

واقعیت: دو چرخه مریم خراب شده.

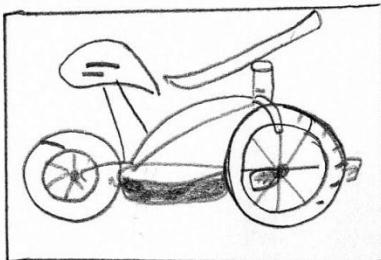
این مریمه. این تصویر بهمون نشون میده که مریم چی می خواست.

تمایل: مریم می خود دوچرخه سواری کنه.

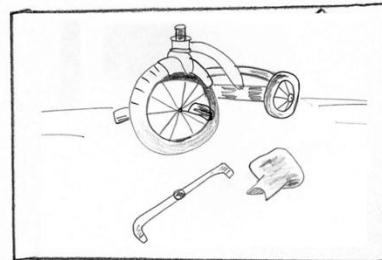
این تصویر نشون میده که مریم چه فکری داره.

باور: مریم فکر میکنه دوچرخه اش شکسته.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: مریم چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که مریم چی میخواد.

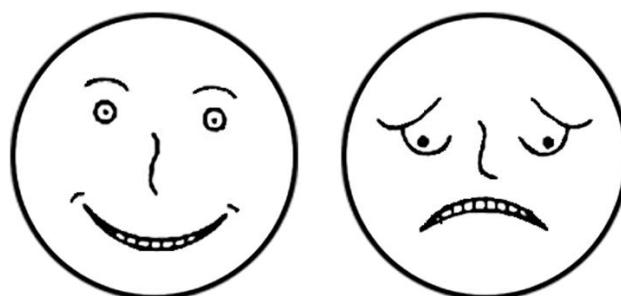
سوال راجع به باور: مریم چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که مریم چه فکری دارد.

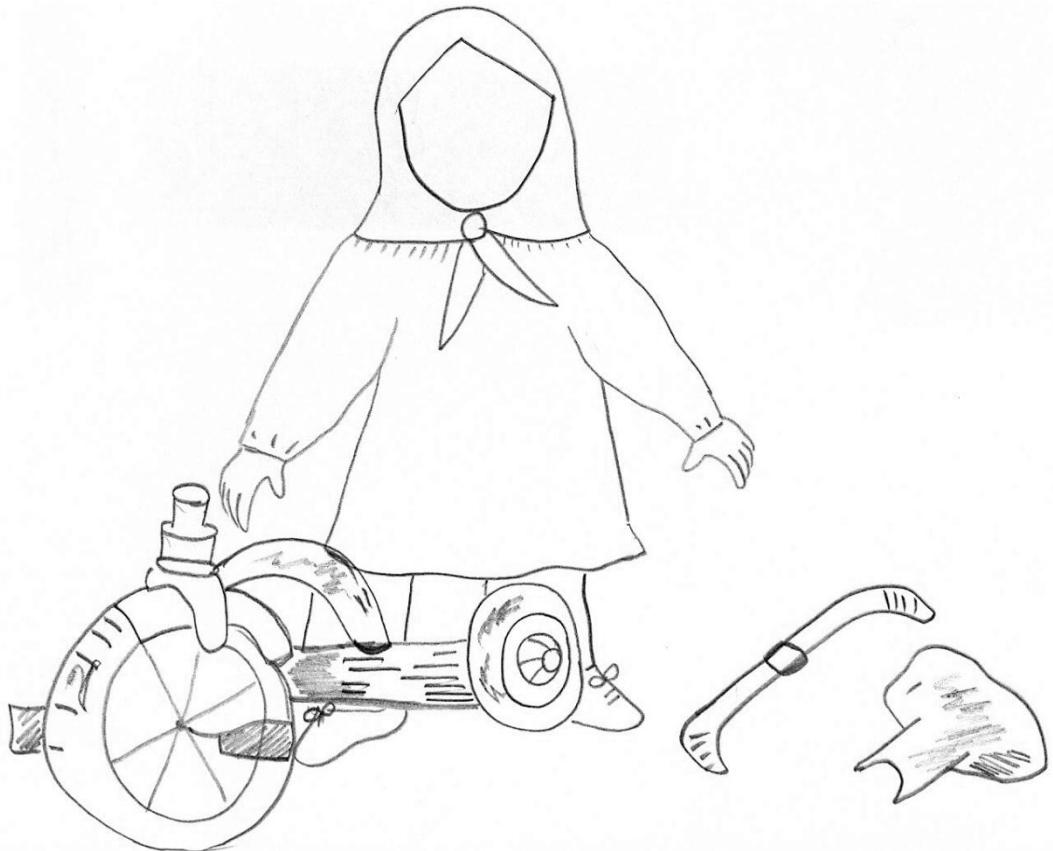
سوال احساسی: مریم می خود دوچرخه سواری کنه. مریم فکر میکنه دوچرخه اش شکسته. حالا بگو مریم چه احساسی دارد؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مریم نمیتونه سوار دوچرخه اش بشه، چون دوچرخه اش شکسته.

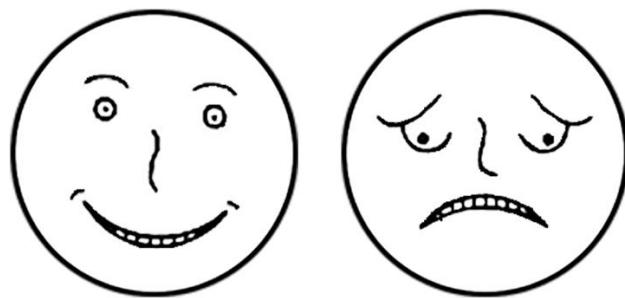
سوال راجع به تمایل: مریم چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که مریم چی میخواد.

سوال احساسی: مریم از اینکه نمیتونه سوار دوچرخه اش بشه، چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

.۷ نمونه ب

واقعیت: امروز هوا بارونیه، مادر پروین برایش یک چتر خریده.

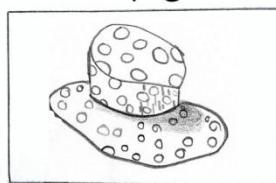
این پروینه. این تصویر بهمون نشون میده که پروین چی می خواهد.

تمایل: پروین یک کلاه بارونی می خواهد.

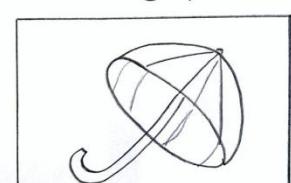
این تصویر نشون میده که پروین چه فکری دارد.

باور: پروین فکر میکنه مادرش برایش یک چتر خریده.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: پروین چی میخواهد؟

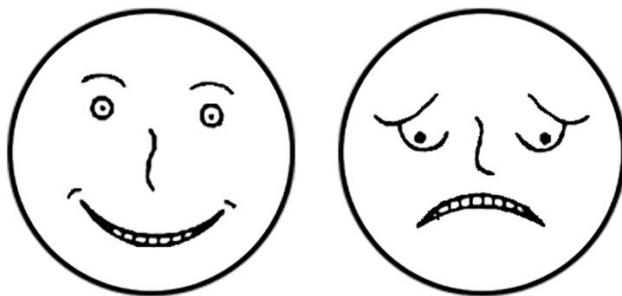
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که پروین چی میخواهد.

سوال راجع به باور: پروین چه فکری میکنه؟

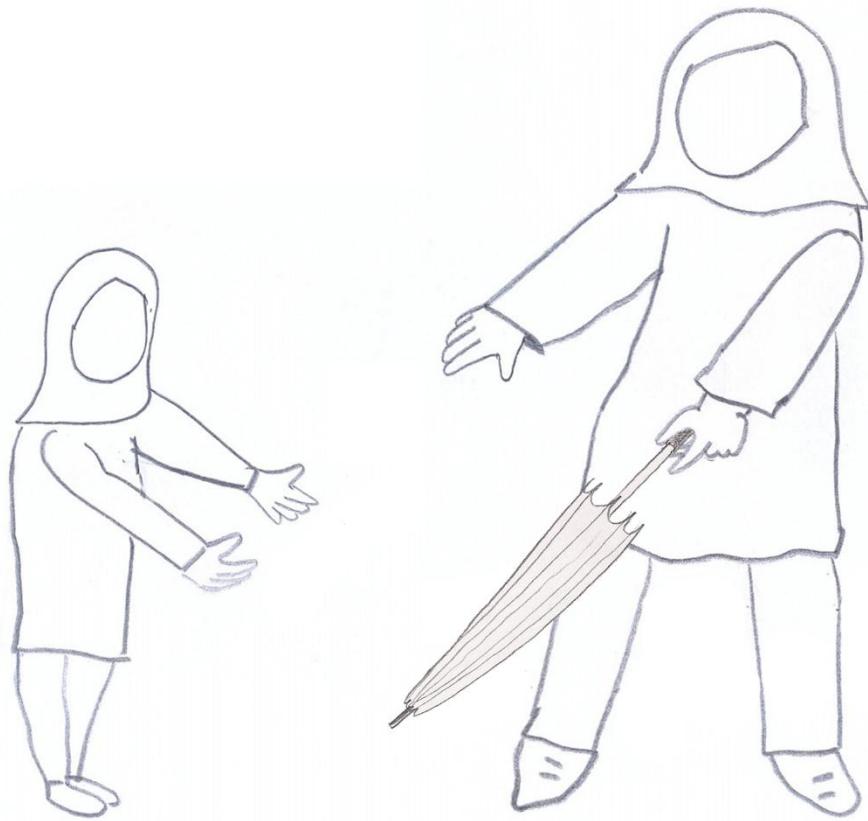
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که پروین چه فکری دارد.

سوال احساسی: پروین یک کلاه بارونی می خود. پروین فکر میکنه مادرش برایش یک چتر خریده. حالا بگو
پروین چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر پروین به او یک چتر میده تا خیس نشه.

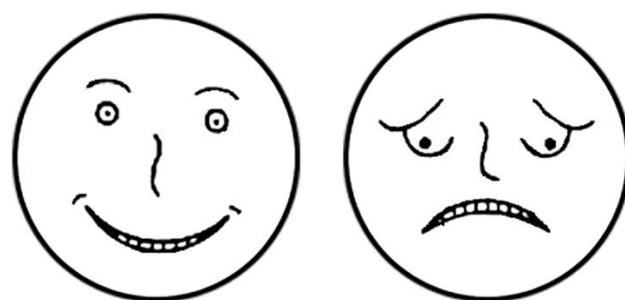
سوال راجع به تمایل: پروین چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که پروین چی میخواد.

سوال احساسی: پروین وقتی چتر رو از مادرش می گیره، چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ب ۸

واقعیت: مادر عادل به او یک مجله ماشین میده.

این عادله. این تصویر بهمون نشون میده که عادل چی می خواهد.

تمایل: عادل یک مجله قطار می خواهد.

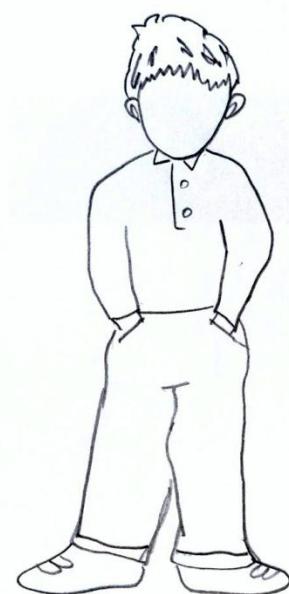
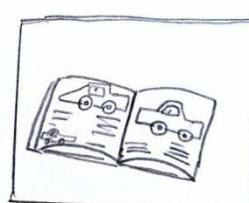
این تصویر نشون میده که عادل چه فکری دارد.

باور: عادل فکر میکنه مادرش به او یک مجله ماشین میده.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: عادل چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که عادل چی میخواد.

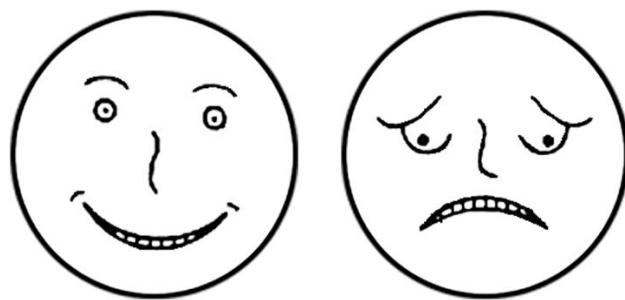
سوال راجع به باور: عادل چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که عادل چه فکری داره.

سوال احساسی: عادل یک مجله قطار می خود. عادل فکر میکنه مادرش به او یک مجله ماشین میده. حالا بگو عادل چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

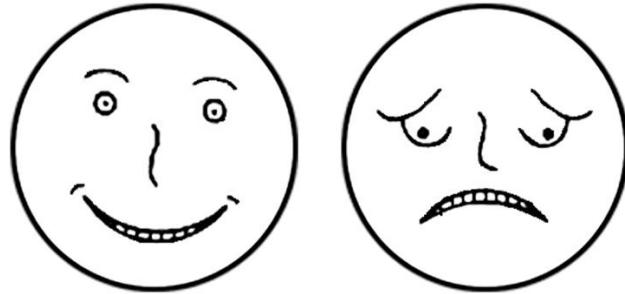
نتیجه: مادر عادل به او یک مجله ماشین میده.

سوال راجع به تمایل: عادل چی میخواد؟

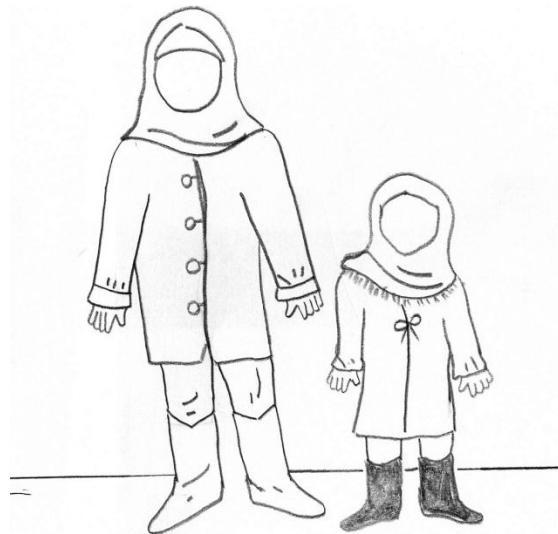
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که عادل چی میخواهد.

سوال احساسی: عادل وقتی مجله ماشین رو از دست مادرش می‌گیره، چه احساسی دارد؟ با گفتن چنین جمله‌ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می‌کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می‌کنه؟

.۹ نمونه ب

واقعیت: مادر کبری او رامی بره که چندتا گوسفند رو ببینه.

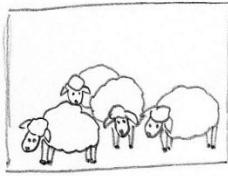
این کبری است. این تصویر بهمون نشون میده که کبری چی می‌خواهد.

تمایل: کبری می‌خواهد چند تا گاو رو ببینه.

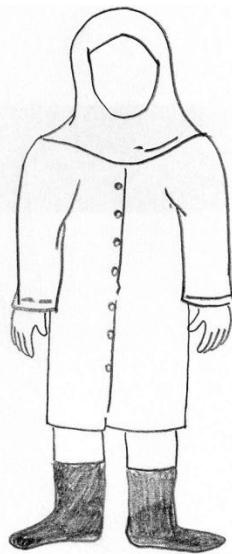
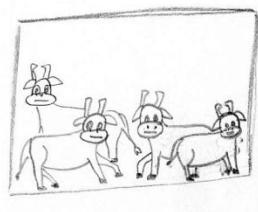
این تصویر نشون میده که مهسا چه فکری دارد.

باور: کبری فکر میکنه مادرش او رامیبره که چندتا گوسفند رو ببینه.

من خواهد

فکر من کند

سوال راجع به تمایل: کبری چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که کبری چی میخواد.

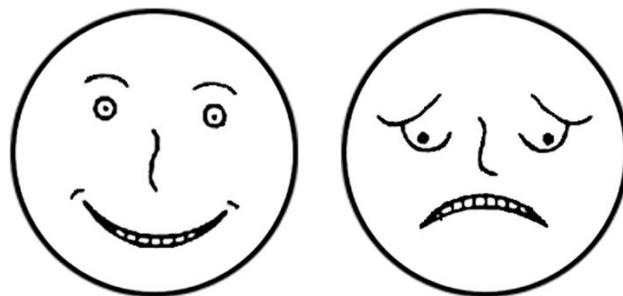
سوال راجع به باور: کبری چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که مهسا چه فکری داره.

سوال احساسی: کبری می خود چند تا گاو رو ببینه. کبری فکر میکنه مادرش او رامیبره که چندتا گوسفند رو ببینه. حالا بگو کبری چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

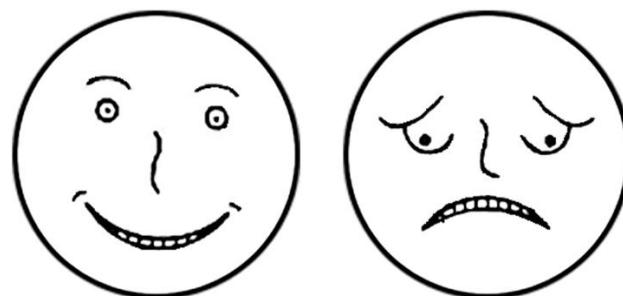
نتیجه: مادر کبری او را میبیره که چندتا گوسفند رو ببینه.

سوال راجع به تمایل: کبری چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که کبری چی میخواد.

سوال احساسی: کبری از اینکه با مادرش برای دیدن چندتا گوسفند رفته، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

.۱۰ نمونه ب

واقعیت: مادر ترانه به او یک سیب میده تا با ناهارش بخوره.

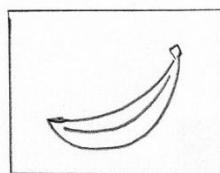
این ترانه است. این تصویر بهمون نشون میده که ترانه چی می خواهد.

تمایل: ترانه یک موز می خواهد.

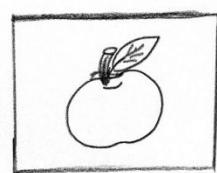
این تصویر نشون میده که ترانه چه فکری دارد.

باور: ترانه فکر میکنه مادرش به او سیب میده.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: ترانه چی میخواهد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که ترانه چی میخود.

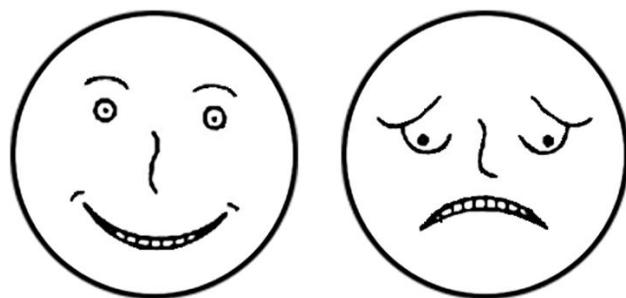
سوال راجع به باور: ترانه چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که ترانه چه فکری داره.

سوال احساسی: ترانه یک موز می خود. ترانه فکر میکنه مادرش به او سیب میده. حالا بگو ترانه چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر ترانه به او یک سیب میده تا با ناهارش بخوره.

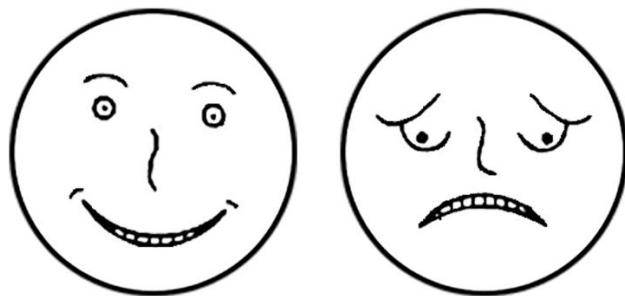
سوال راجع به تمایل: ترانه چی میخود؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که ترانه چی میخواهد.

سوال احساسی: ترانه وقتی سیب رو از مادرش می‌گیره، چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله‌ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می‌کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می‌کنه؟

.۱۱ نمونه ب

واقعیت: مادر نرگس او رامیبره به اسب سواری.

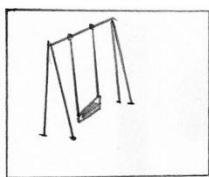
این نرگس. این تصویر بهمون نشون میده که نرگس چی می‌خواهد.

تمایل: نرگس می‌خواهد تاب بازی کنه.

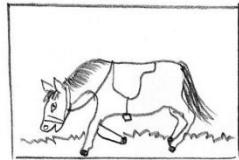
این تصویر نشون میده که نرگس چه فکری داره.

باور: نرگس فکر میکنه مادرش او رامیبره اسب سواری.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: نرگس چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که نرگس چی میخواد.

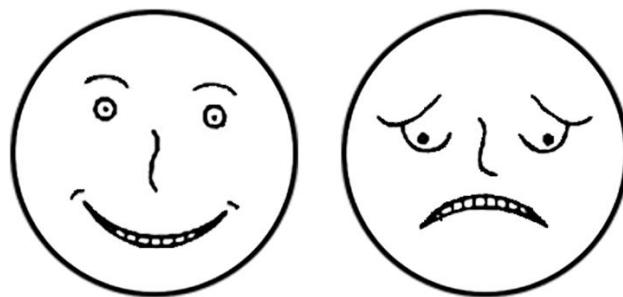
سوال راجع به باور: نرگس چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که نرگس چه فکری دارد.

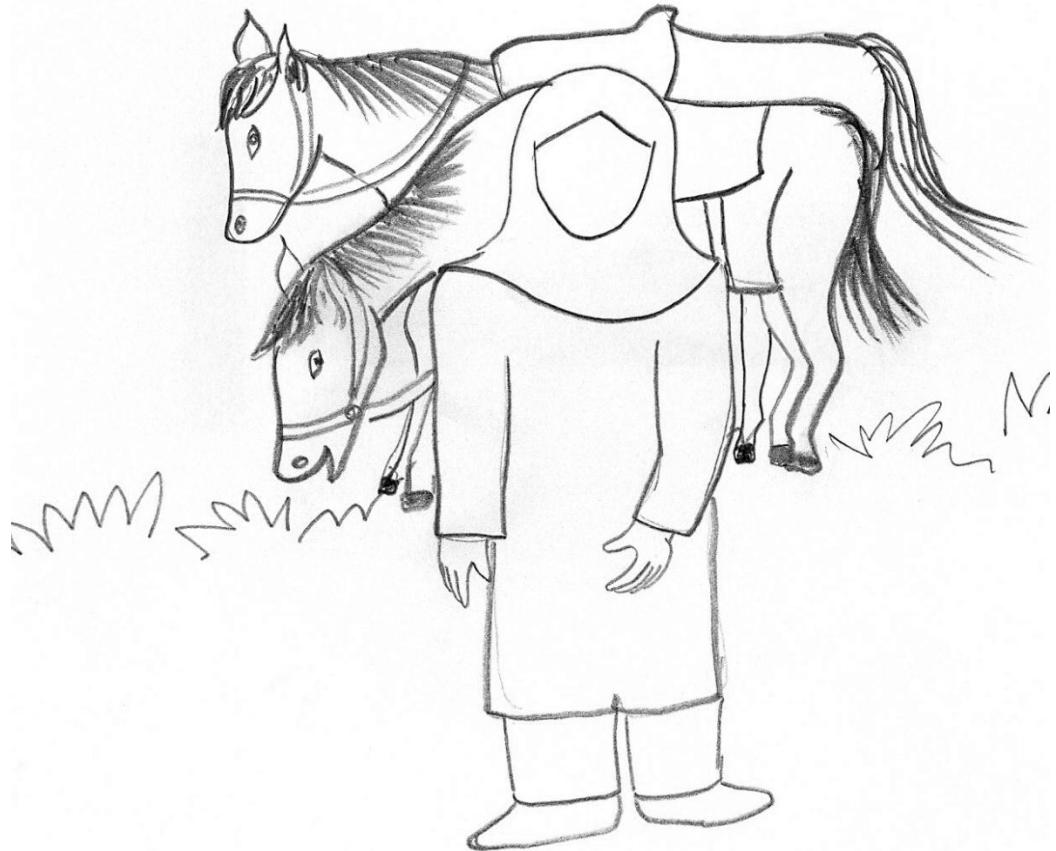
سوال احساسی: نرگس می خود تاب بازی کنه. نرگس فکر میکنه مادرش او رامیبره اسب سواری. حالا بگو
نرگس چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر نرگس او را میبره به اسب سواری.

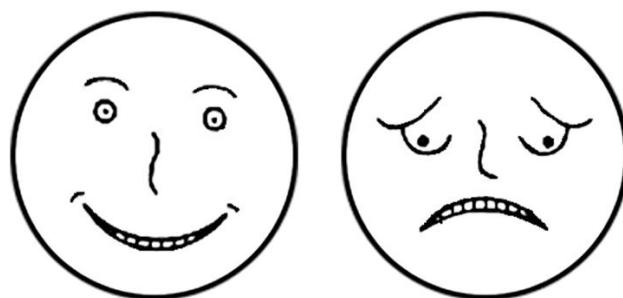
سؤال راجع به تمایل: نرگس چی میخواهد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که نرگس چی میخواهد.

سؤال احساسی: نرگس از اینکه با مادرش به اسب سواری رفته، چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ب ۱۲

واقعیت: بابک قراره که چرخ و فلک سوار بشه.

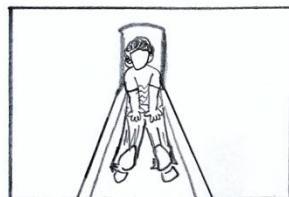
این بابکه. این تصویر بهمون نشون میده که بابک چی می خواد.

تمایل: بابک می خواد سرسره بازی کنه.

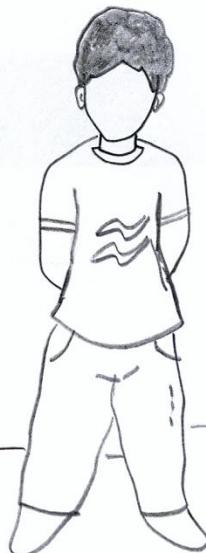
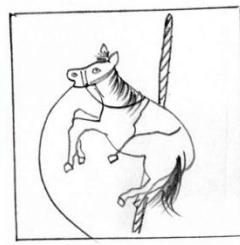
این تصویر نشون میده که بابک چه فکری داره.

باور: بابک فکر میکنه نمیتونه از چرخ و فلک پیاده شه.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: بابک چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که بابک چی میخواهد.

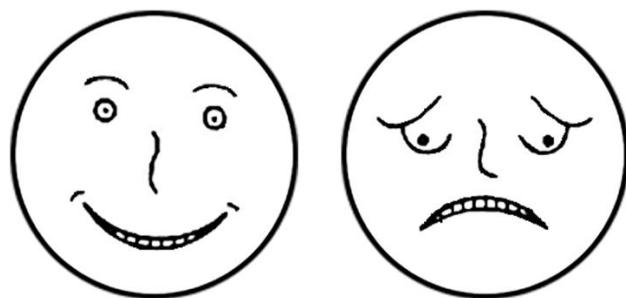
سوال راجع به باور: بابک چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که بابک چه فکری دارد.

سوال احساسی: بابک می خود سرسه بازی کنه. بابک فکر میکنه نمیتونه از چرخ و فلک پیاده شه. حالا بگو بابک چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

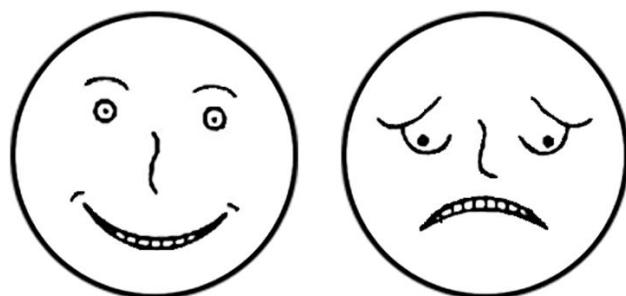
نتیجه: بابک هنوز هم داره چرخ و فلک بازی می کنه.

سوال راجع به تمایل: بابک چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که بابک چی میخواد.

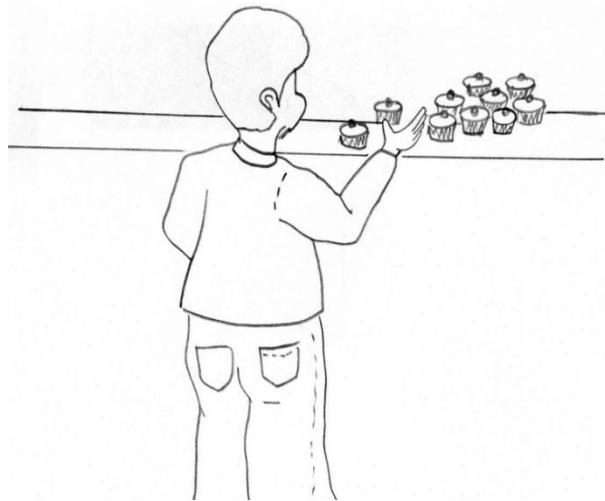
سوال احساسی: بابک از اینکه هنوز در حال بازی با چرخ و فلکه، چه احساسی داره؟ با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

عقیده اشتباه و برآورده شدن تمایل

نمونه ج ۱.

واقعیت: پدر مهسا به او کیک میده تا با چایی بخوره.

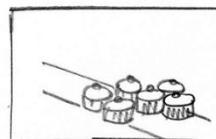
این مهساست. این تصویر بهمون نشون میده که مهسا چی می خود.

تمایل: مهسا می خود با چاییش کیک بخوره.

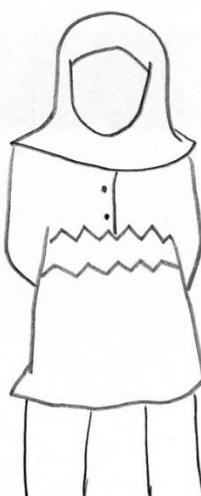
این تصویر نشون میده که مهسا چه فکری دارد.

باور: مهسا نمیدونه که باباش برایش کیک خریده. مهسا فکر میکنه باید چاییش رو با ژله بخوره.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: مهسا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که مهسا چی میخواهد.

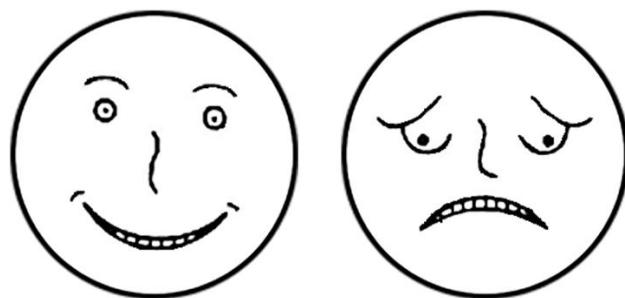
سوال راجع به باور: مهسا چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که مهسا چه فکری داره.

سوال احساسی: مهسا می خود با چاییش کیک بخوره. مهسا نمیدونه که با باش برایش کیک خریده. مهسا فکر میکنه باید چاییش رو با ژله بخوره. حالا بگو مهسا چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: بابای مهسا به او کیک میده تا با چاییش بخوره.

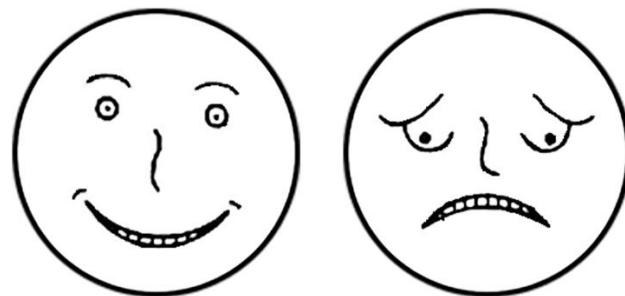
سوال راجع به تمایل: مهسا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که مهسا چی میخواد.

سوال احساسی: وقتی بابای مهسا به او کیک میده تا با چاییش بخوره چه احساسی پیدا می کنه؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ج ۲.

واقعیت: پدر عادل برایش بستنی شکلاتی میخورد.

این عادله. این تصویر بهمون نشون میده که عادل چی می خورد.

تمایل: عادل بستنی شکلاتی می خورد.

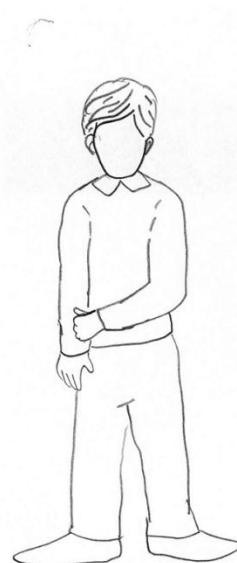
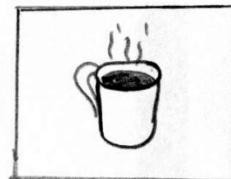
این تصویر نشون میده که عادل چه فکری دارد.

باور: عادل نمیدونه که باش برایش بستنی شکلاتی خریده.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: عادل چی میخورد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که عادل چی میخورد.

سوال راجع به باور: عادل چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که عادل چه فکری داره.

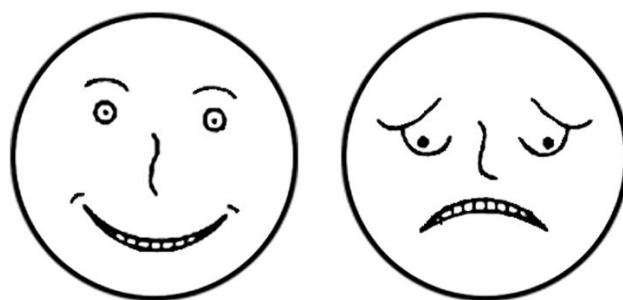
سوال احساسی: عادل بستنی شکلاتی می خواهد. عادل نمیدونه که باباش برایش بستنی شکلاتی خریده. عادل

فکر میکنه باباش برایش چای شکلاتی خریده.

. حالا بگو عادل چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

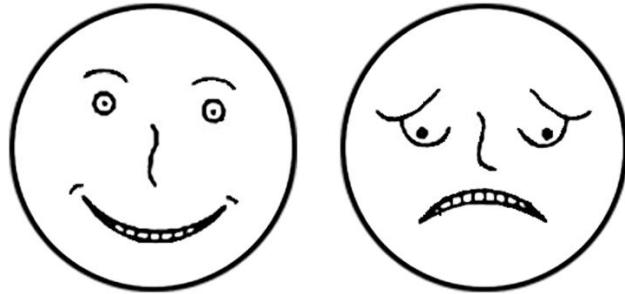
نتیجه: بابای عادل به او بستنی شکلاتی میده.

سوال راجع به تمایل: عادل چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که عادل چی میخواد.

سوال احساسی: عادل وقتی بستنی شکلاتی رو از دست باباش میگیره، چه احساسی داره؟ با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه. پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ج. ۳

واقعیت: خواهر تینا برایش تابلوی نقاشی گل خریده.

این تیناست. این تصویر بهمون نشون میده که تینا چی می خواد.

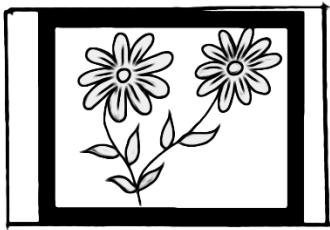
تمایل: تینا تابلوی نقاشی گل می خواد.

این تصویر نشون میده که تینا چه فکری داره.

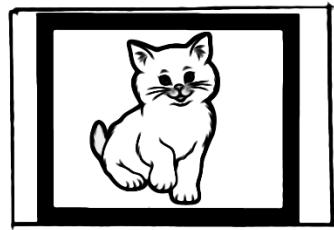
باور: تینا نمیدونه که خواهرش برایش تابلوی نقاشی گل خریده. تینا فکر میکنه خواهرش برایش تابلوی نقاشی

گربه خریده.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: تینا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تینا چی میخواد.

سوال راجع به باور: تینا چه فکری میکنه؟

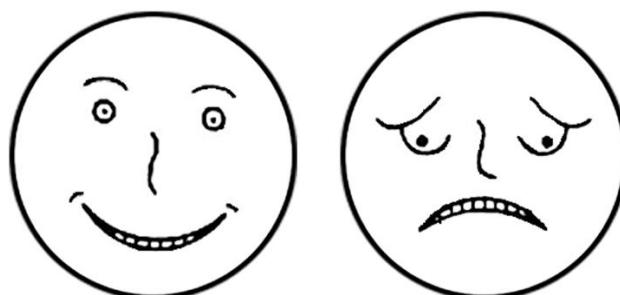
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تینا چه فکری داره.

سوال احساسی: تینا تابلوی نقاشی گل می خواهد. تینا نمیدونه که خواهرش برایش تابلوی نقاشی گل خریده.

فکر میکنه خواهرش برایش تابلوی نقاشی گربه خریده. حالا بگو تینا چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: خواهر تینا به او یک تابلوی نقاشی گل میده.

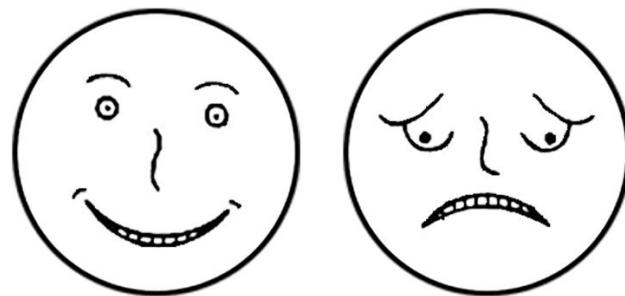

سوال راجع به تمایل: تینا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تینا چی میخواد.

سوال احساسی: تینا وقتی از خواهرش تابلوی نقاشی گل رو میگیره، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ج ۴.

واقعیت: لیلا برای سمانه یک بسته شکلات می خواهد.

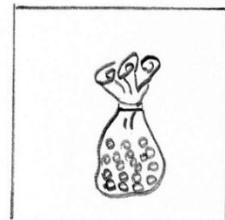
این سمانه است. این تصویر بهمون نشون میده که سمانه چی می خواهد.

تمایل: سمانه چندتا شکلات می خواهد.

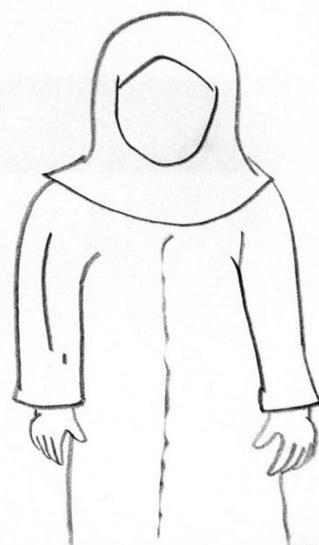
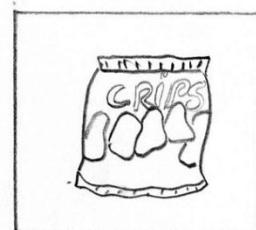
این تصویر نشون میده که سمانه چه فکری دارد.

باور: سمانه نمیدونه که لیلا برایش شکلات خریده. سمانه فکر میکنه لیلا برایش چیپس خریده.

می فواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: سمانه چی میخواهد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که سمانه چی میخواهد.

سوال راجع به باور: سمانه چه فکری میکنه؟

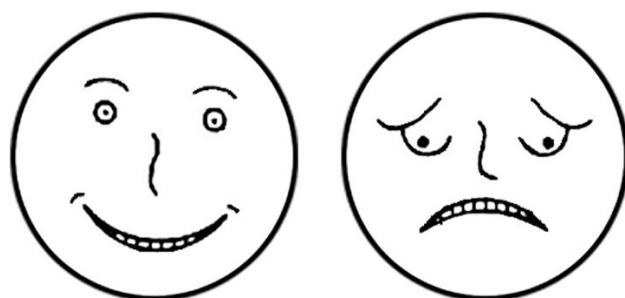
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که سمانه چه فکری داره.

سوال احساسی: سمانه چندتا شکلات می خواد. سمانه نمیدونه که لیلا برایش شکلات خریده. سمانه فکر

میکنه لیلا برایش چیپس خریده. حالا بگو سمانه چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: لیلا به سمانه یک بسته شکلات میده.

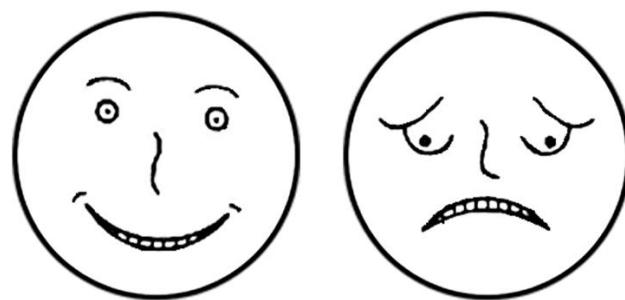
سوال راجع به تمایل: سمانه چی میخواهد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که سمانه چی میخواهد.

سوال احساسی: سمانه وقتی بسته شکلات را از لیلا می‌گیره، چه احساسی دارد؟

با گفتن چنین جمله‌ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می‌کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می‌کنه؟

نمونه ج ۵

واقعیت: مادر علی به او یک مجله ماشین میده.

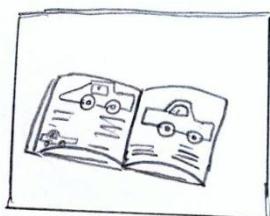
این علیه. این تصویر بهمون نشون میده که علی چی می خواهد.

تمایل: علی یک مجله ماشین می خواهد.

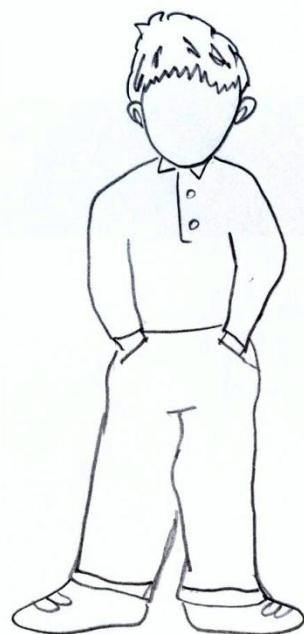
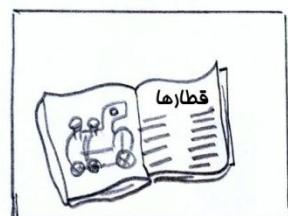
این تصویر نشون میده که علی چه فکری دارد.

باور: علی نمیدونه که مادرش برایش یک مجله قطار خریده.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: علی چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که علی چی میخواهد.

سوال راجع به باور: علی چه فکری میکنه؟

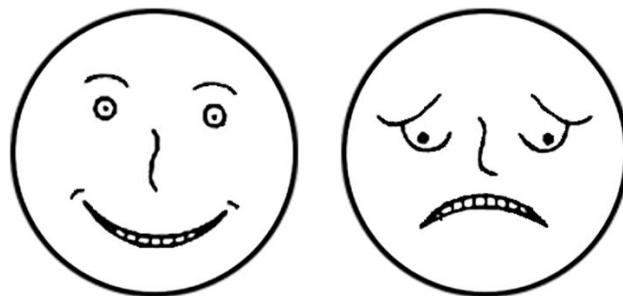
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که علی چه فکری داره.

سوال احساسی: علی یک مجله ماشین می خواهد. علی نمیدونه که مادرش برایش یک مجله ماشین خریده،

علی فکر میکنه مادرش برایش مجله قطار خریده. حالا بگو علی چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

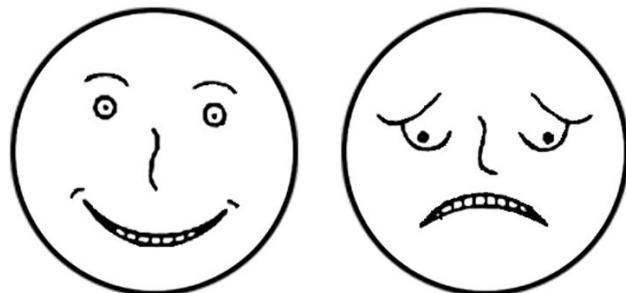
نتیجه: مادر علی به او یک مجله ماشین میده.

سوال راجع به تمایل: علی چی میخواد؟

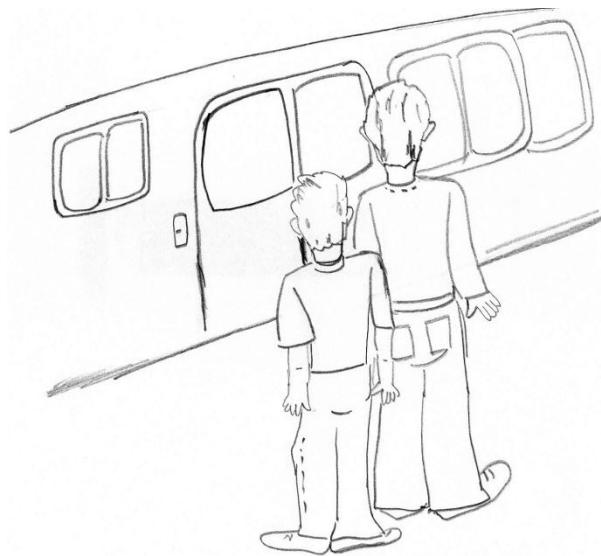
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که علی چی میخواهد.

سوال احساسی: علی وقتی مجله ماشین رو از دست مادرش میگیره، چه احساسی داره؟ با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه. پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ج ۶

واقعیت: عرفان و باباش میرن که سوار قطار بشن.

این عرفانه. این تصویر بهمون نشون میده که عرفان چی می خواد.

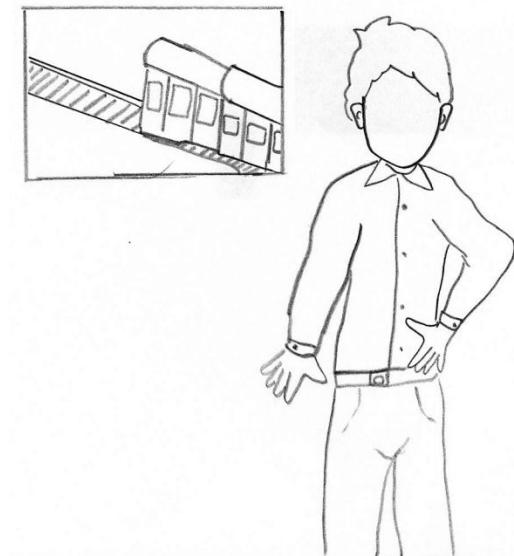
تمایل: عرفان می خواد سوار قطار بشه.

این تصویر نشون میده که عرفان چه فکری داره.

باور: عرفان نمیدونه که قراره با باباش سوار قطار بشه. عرفان فکر میکنه که قراره با باباش سوارماشین بشه.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: عرفان چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که عرفان چی میخواد.

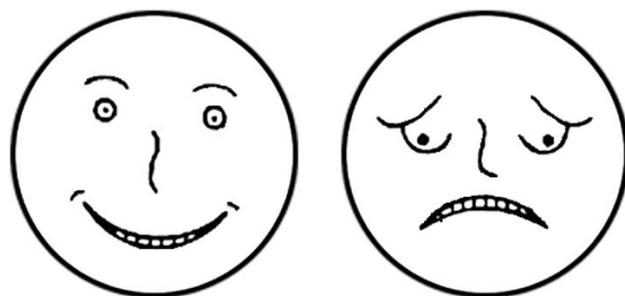
سوال راجع به باور: عرفان چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که عرفان چه فکری داره.

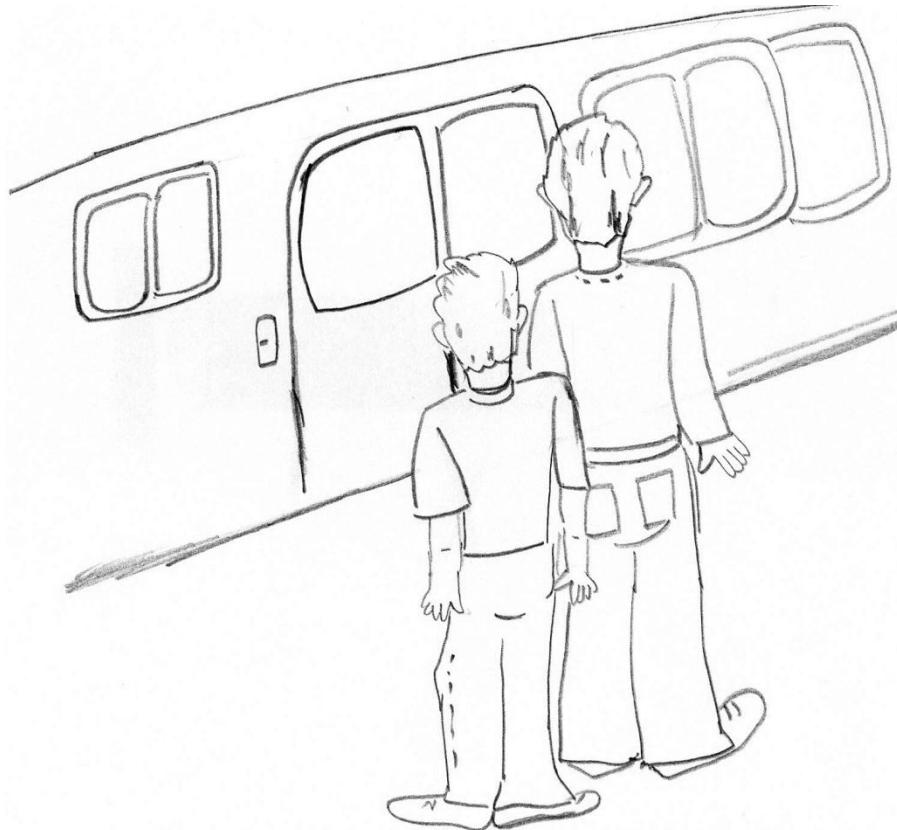
سوال احساسی: عرفان می خود سوار قطار بشه. عرفان نمیدونه که قراره با باباش سوار قطار بشه. عرفان فکر میکنه که قراره با باباش سوارماشین بشه. حالا بگو عرفان چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: عرفان و باباش میرن که سوار قطار بشن.

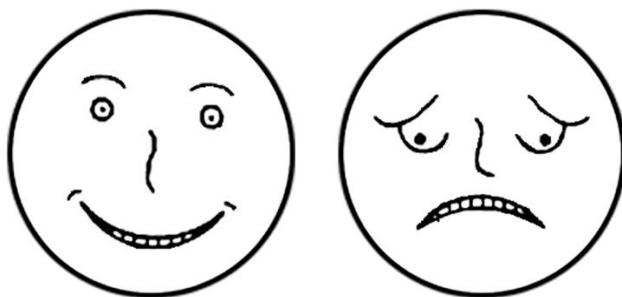

سوال راجع به تمایل: عرفان چی میخواد؟

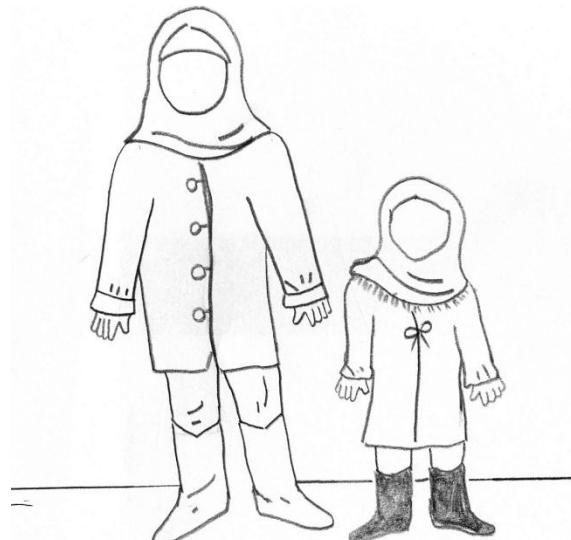
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که عرفان چی میخواد.

سوال احساسی: عرفان وقتی با باباش سوار قطار میشه، چه احساسی پیدا می کنه؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

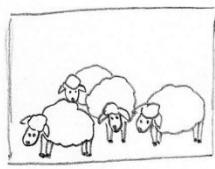

نمونه ج ۷.
واقعیت: مادر کبری او رامیبره که گوسفندها رو تماشا کنه.

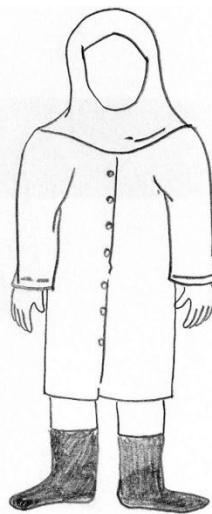
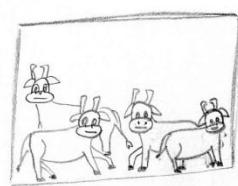

این کبری است. این تصویر بهمن نشون میده که کبری چی می خواد.
تمایل: کبری می خواد گوسفندها رو تماشا کنه.
این تصویر نشون میده که کبری چه فکری داره.
باور: کبری نمیدونه که مادرش قراره او را ببره به تماشای گوسفندها. کبری فکر میکنه مادرش می خواد او را ببره به تماشای گاوها.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: کبری چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که کبری چی میخواد.

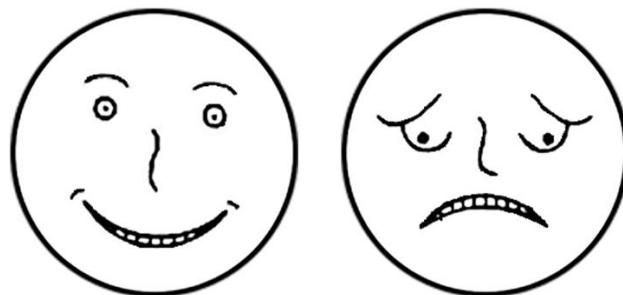
سوال راجع به باور: کبری چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که کبری چه فکری داره.

سوال احساسی: کبری می خود گوسفندها رو تماشا کنه. کبری نمیدونه که مادرش قراره او را ببره به تماشای گوسفندها. کبری فکر میکنه مادرش می خود او را ببره به تماشای گاوها. حالا بگو کبری چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر کبری او را می بره جائی که بتونه گوسفندها رو ببینه.

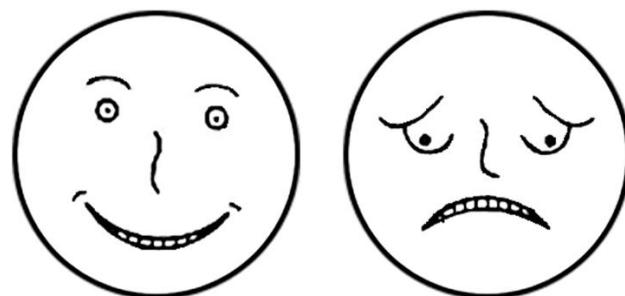
سوال راجع به تمایل: کبری چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که کبری چی میخواد.

سوال احساسی: کبری وقتی با مادرش میره به تماشای گوسفندها، چه احساسی پیدا می کنه؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ج ۸.

واقعیت: طاهره قراره که توی یک جشن تولد شرکت کنه.

این طاهره است. این تصویر بهمون نشون میده که طاهره چی می خواد.

تمایل: طاهره از ژاله می خواد تا باهم توی جشن تولد شرکت کنن.

این تصویر نشون میده که طاهره چه فکری داره.

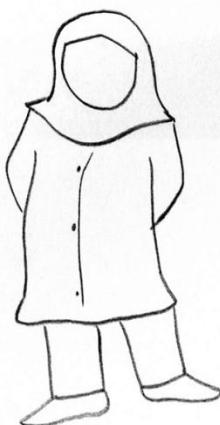
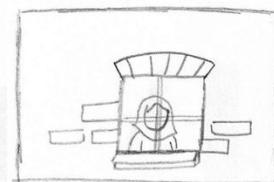
باور: طاهره نمیدونه که ژاله هم می خواد توی جشن تولد شرکت کنه. طاهره فکر میکنه ژاله می خواد خونه

بمونه.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: طاهره چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که طاهره چی میخواد.

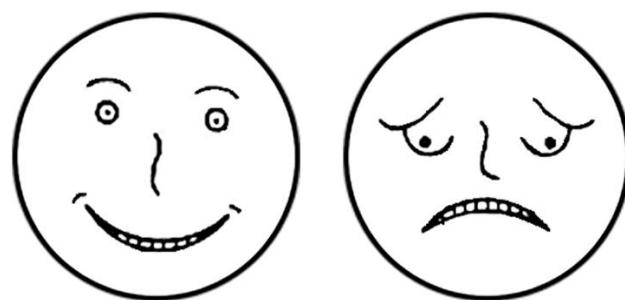
سوال راجع به باور: طاهره چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که طاهره چه فکری داره.

سوال احساسی: طاهره از ژاله می خواهد تا با هم توی جشن تولد شرکت کنند. طاهره نمیدونه که ژاله هم می خواهد توی جشن تولد شرکت کنه. طاهره فکر میکنه ژاله می خواهد خونه بمونه. حالا بگو طاهره چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: طاهره و ژاله با هم میرن به جشن تولد.

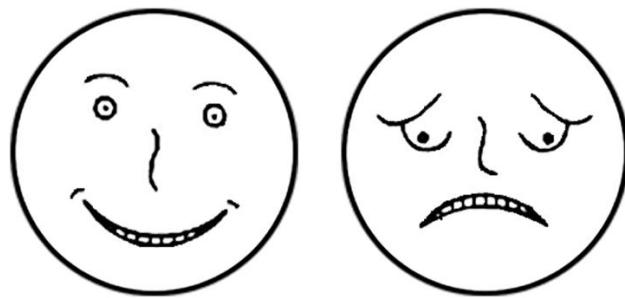
سوال راجع به تمایل: طاهره چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که طاهره چی میخواد.

سوال احساسی: طاهره از اینکه با ژاله به جشن تولد رفته، چه احساسی داره؟

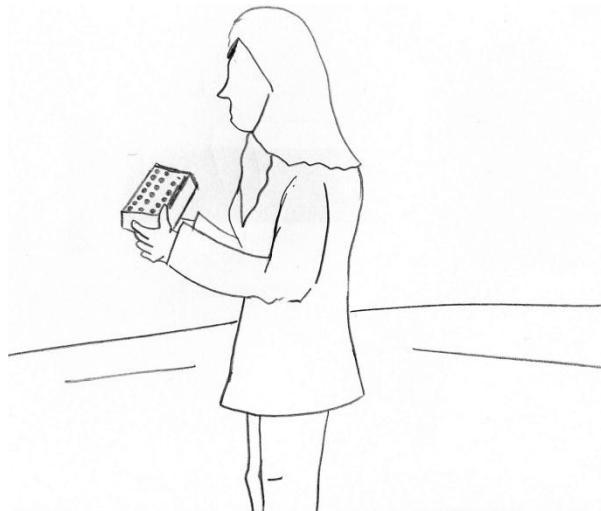
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

.۹ نمونه ج

واقعیت: مادر سامان برایش یک بسته آبرنگ می خرده.

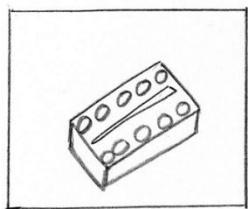
این سامانه. این تصویر بهمون نشون میده که سامان چی می خواد.

تمایل: سامان یک بسته آبرنگ می خواد.

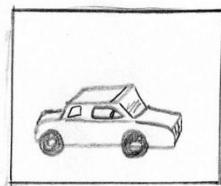
این تصویر نشون میده که سامان چه فکری دارد.

باور: سامان نمیدونه که مادرش برایش یک بسته آبرنگ خریده. سامان فکر میکنه مادرش برایش ماشین خریده.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: سامان چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که سامان چی میخواد.

سوال راجع به باور: سامان چه فکری میکنه؟

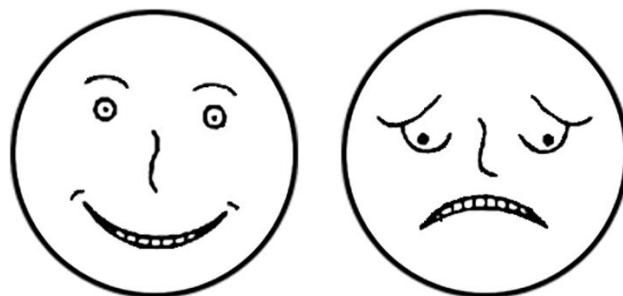
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که سامان چه فکری داره.

سوال احساسی: سامان یک بسته آبرنگ می خواود. سامان نمیدونه که مادرش برایش یک بسته آبرنگ خریده.

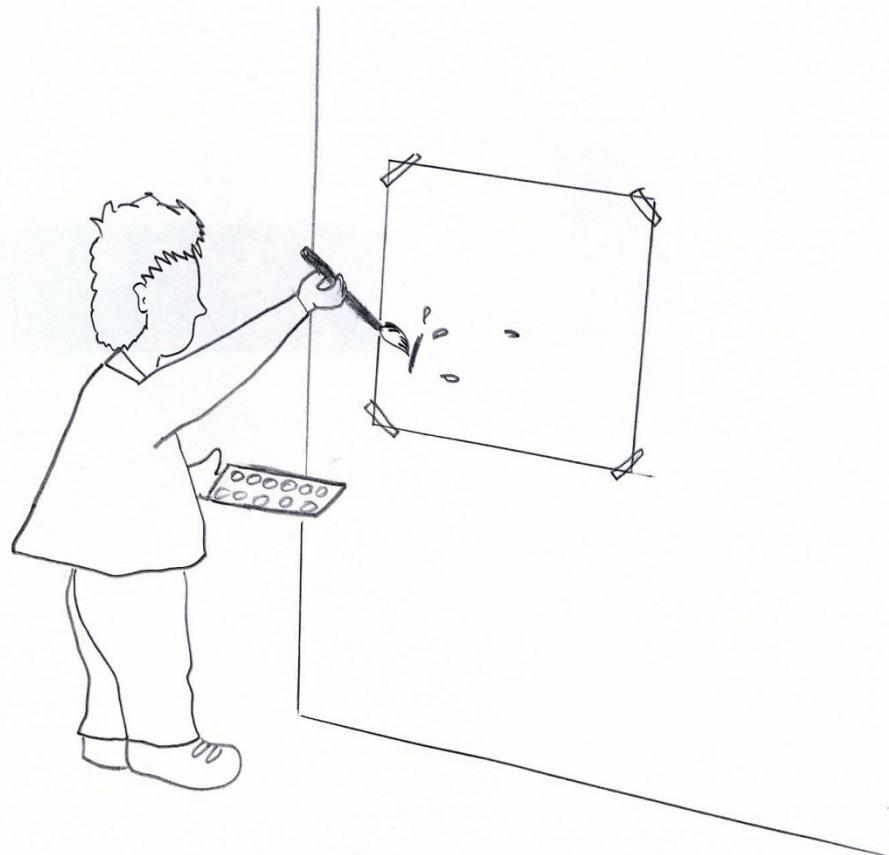
سامان فکر میکنه مادرش برایش ماشین خریده. حالا بگو سامان چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

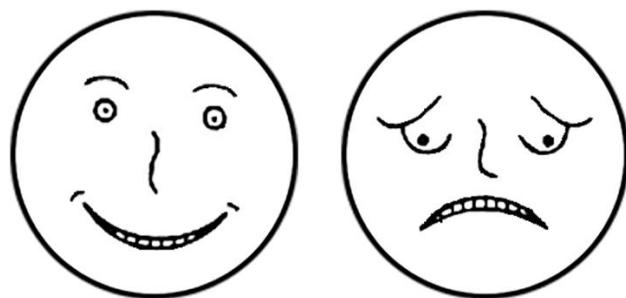
نتیجه: مادر سامان به او یک بسته آبرنگ میده تا نقاشی کنه.

سوال راجع به تمایل: سامان چی میخواهد؟

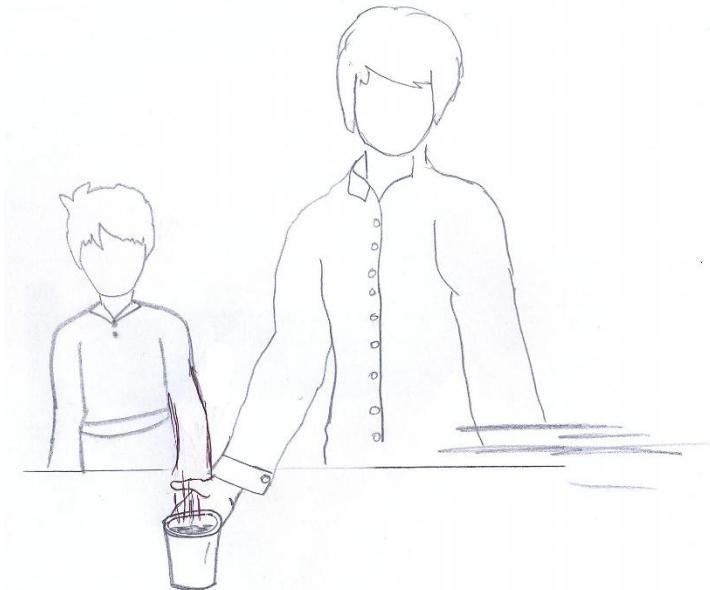
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که سامان چی میخواهد.

سوال احساسی: سامان وقتی بسته آبرنگ رو از مامنش میگیره، چه احساسی پیدا می کنه؟ با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ج ۱۰.

واقعیت: بابای تورج برایش چای شکلاتی درست کرده تا قبل خوابش بخوره.

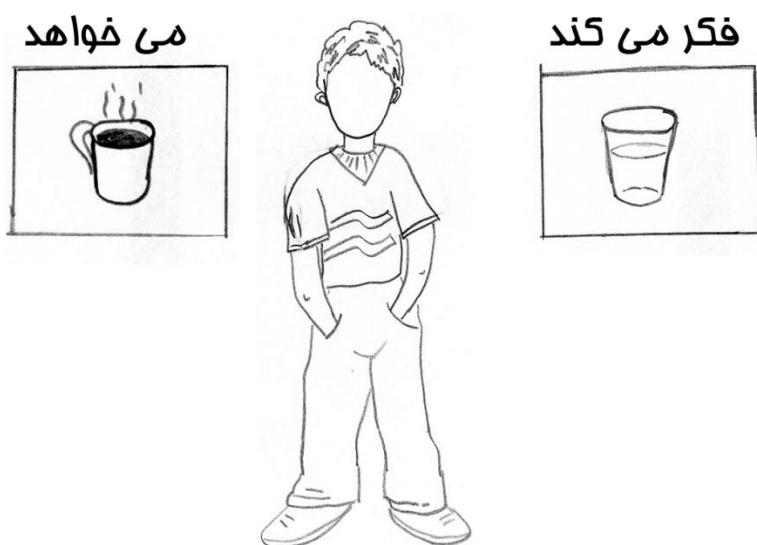

این تورجه. این تصویر بهمون نشون میده که تورج چی می خود.

تمایل: تورج چای شکلاتی می خود.

این تصویر نشون میده که تورج چه فکری داره.

باور: تورج نمیدونه که بباباش برایش چای شکلاتی درست کرده. تورج فکر میکنه بباباش برایش آب پرتقال درست کرده.

سوال راجع به تمایل: تورج چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تورج چی میخواد.

سوال راجع به باور: تورج چه فکری میکنه؟

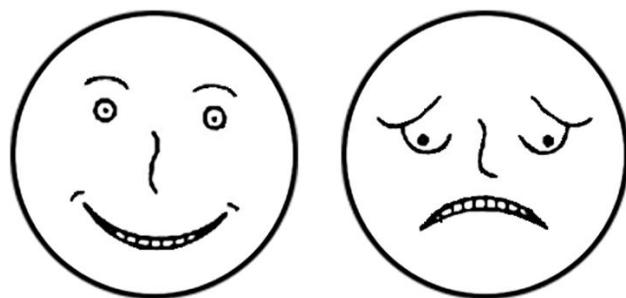
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تورج چه فکری داره.

سوال احساسی: تورج چای شکلاتی می خواهد. تورج نمیدونه که باباش برایش چای شکلاتی درست کرده. تورج

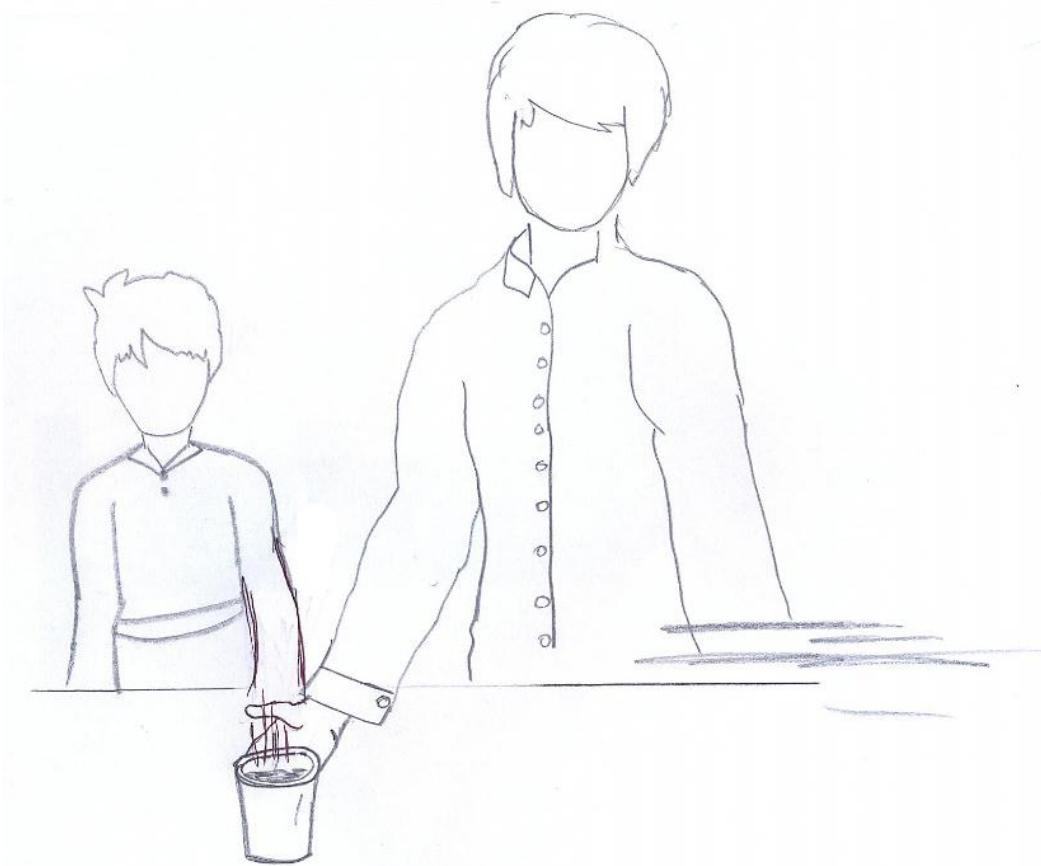
فکر میکنه باباش برایش آب پرتقال درست کرده. حالا بگو تورج چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: بابای تورج به او چای شکلاتی میده.

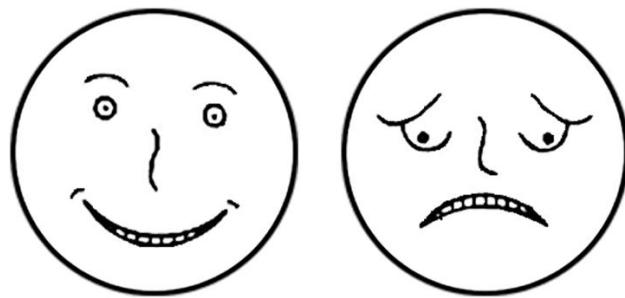
سوال راجع به تمایل: تورج چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تورج چی میخواد.

سوال احساسی: تورج وقتی چای شکلاتی رو از دست باباش میگیره، چه احساسی پیدا می کنه؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

.۱۱ نمونه ج

واقعیت: مادر تینا به او یک سیب میده تا با ناهارش بخوره.

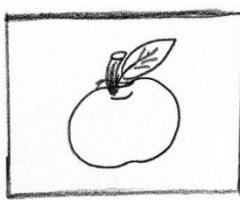
این تینا است. این تصویر بهمون نشون میده که تینا چی می خواهد.

تمایل: تینا یک دونه سیب می خواهد.

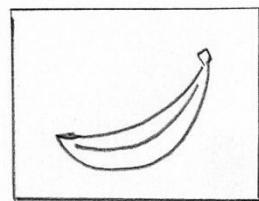
این تصویر نشون میده که تینا چه فکری دارد.

باور: تینا نمیدونه که مادرش میخواهد به او سیب بده. تینا فکر میکنه مادرش قراره به او موز بده.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: تینا چی میخواهد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تینا چی میخواهد.

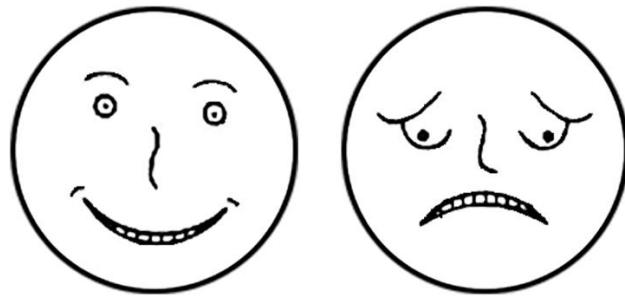
سوال راجع به باور: تینا چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تینا چه فکری دارد.

سوال احساسی: تینا یک دونه سبب می خود. تینا نمیدونه که مادرش میخواد به او سبب بده. تینا فکر میکنه مادرش قراره به او موز بده. حالا بگو تینا چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

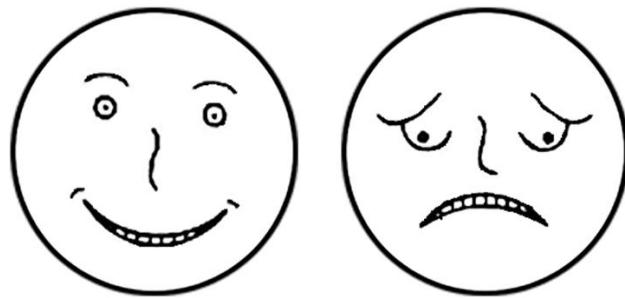
نتیجه: مادر تینا به او سبب میده تا با ناهارش بخوره.

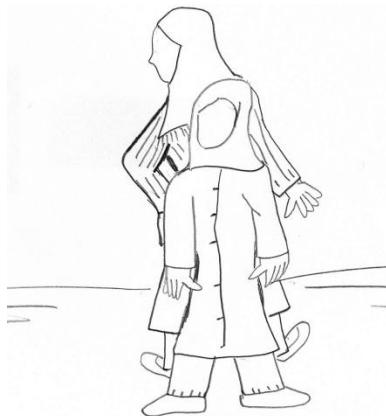
سوال راجع به تمایل: تینا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تینا چی میخواد.

سوال احساسی: تینا وقتی سیب رو از مادرش می‌گیره، چه احساسی پیدا می‌کنه؟
با گفتن چنین جمله‌ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می‌کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می‌کنه؟

.۱۲ نمونه ج
واقعیت: مادر ژاله او رامیبره اسب سواری.

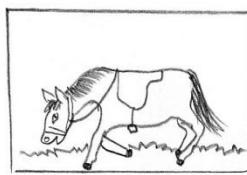
این ژاله است. این تصویر بهمون نشون میده که ژاله چی می‌خواهد.

تمایل: ژاله می‌خواهد بره اسب سواری.

این تصویر نشون میده که ژاله چه فکری دارد.

باور: ژاله نمیدونه که قراره با مادرش بره اسب سواری. ژاله فکر میکنه مادرش میخواهد او را ببره که تاب بازی کنه.

من خواهد

فکر من کند

سوال راجع به تمایل: ژاله چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که ژاله چی میخواد.

سوال راجع به باور: ژاله چه فکری میکنه؟

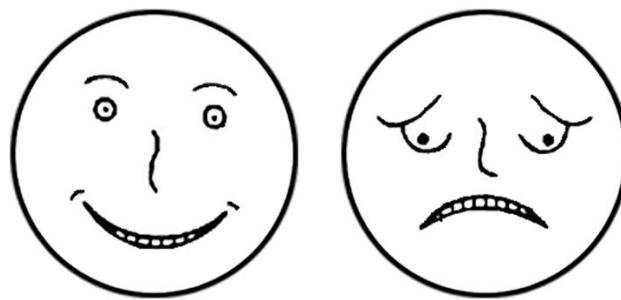
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که ژاله چه فکری داره.

سوال احساسی: ژاله می خود بره اسب سواری. ژاله نمیدونه که قراره با مادرش بره اسب سواری. ژاله فکر

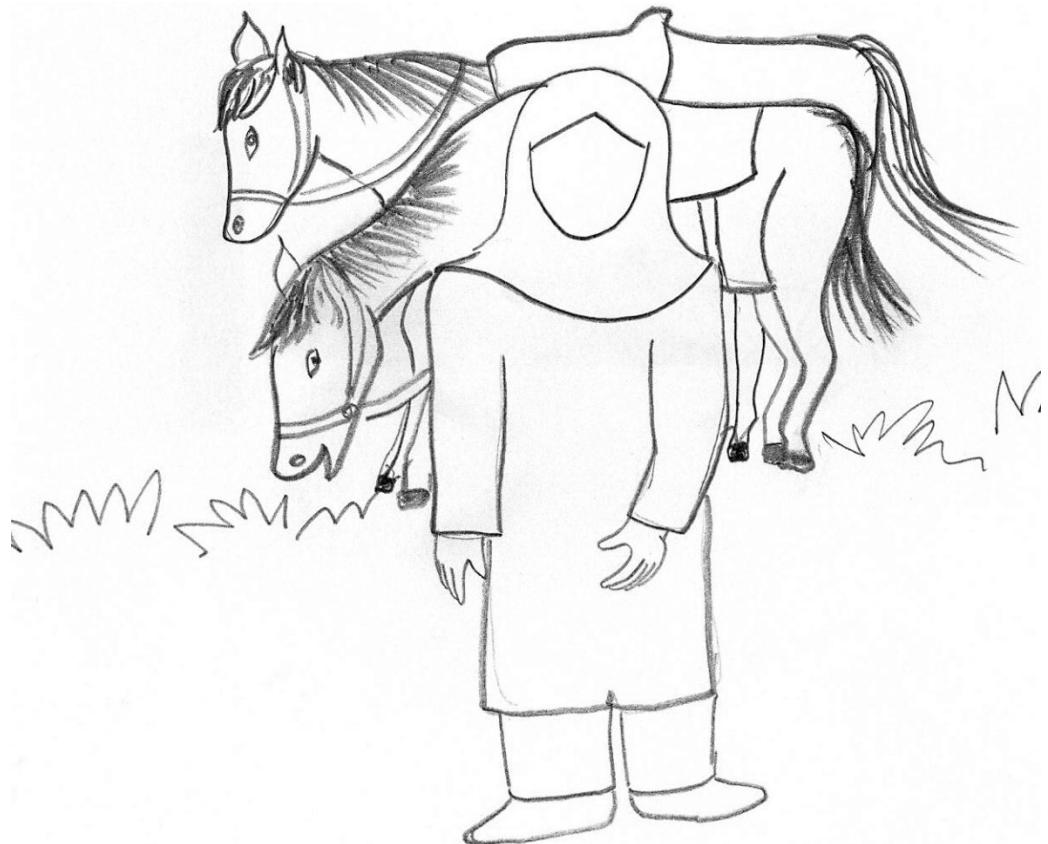
میکنه مادرش میخواد او را ببره که تاب بازی کنه. حالا بگو ژاله چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

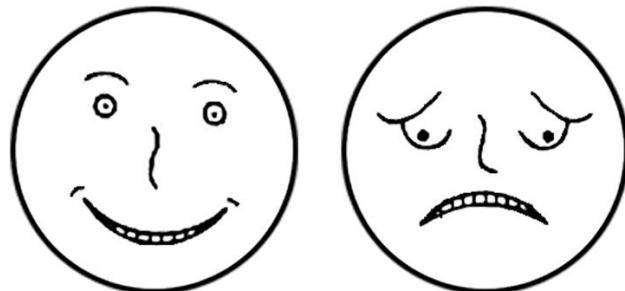
نتیجه: مادر ژاله او را میبره اسب سواری.

سوال راجع به تمایل: ژاله چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که ژاله چی میخواد.

سوال احساسی: ژاله وقتی با مادرش میره اسب سواری، چه احساسی پیدا می کنه؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

**باور اشتباه و عدم برآورده شدن تمایل
نمونه ۵.**

واقعیت: مادربزرگ بتول برای تولدش یک خرس عروسکی می خره.

این بتوله. این تصویر بهمون نشون میده که بتول چی می خواد.

تمایل: بتول یک عروسک می خواد.

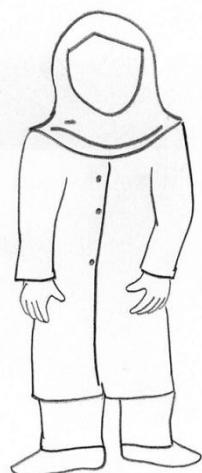
این تصویر نشون میده که بتول چه فکری داره.

باور: بتول نمیدونه که مادر بزرگش برایش یک خرس عروسکی خریده. بتول فکر میکنه مادر بزرگش برایش یک عروسک خریده.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: بتول چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که بتول چی میخواد.

سوال راجع به باور: بتول چه فکری میکنه؟

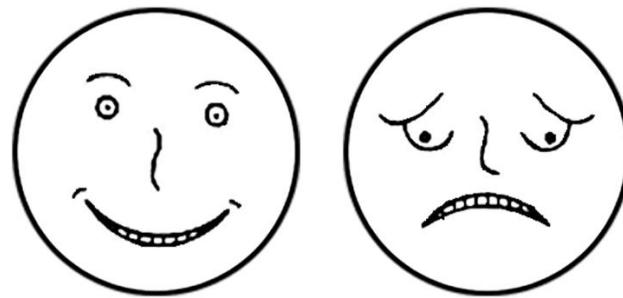
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که بتول چه فکری داره.

سوال احساسی: بتول یک عروسک می خواد. بتول نمیدونه که مادر بزرگش برایش یک خرس عروسکی خریده.

بتول فکر میکنه مادر بزرگش برایش یک عروسک خریده. حالا بگو بتول چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر بزرگ بتول برای تولدش یک خرس عروسکی خریده.

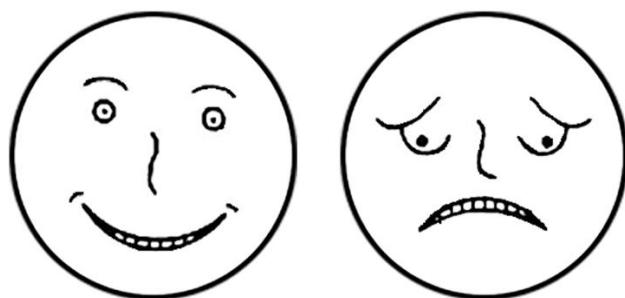
سوال راجع به تمایل: بتول چی میخواست؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که بتول چی میخواست.

سوال احساسی: بتول وقتی خرس عروسکی رو از مادر بزرگش می گیره، چه احساسی پیدا می کنه؟

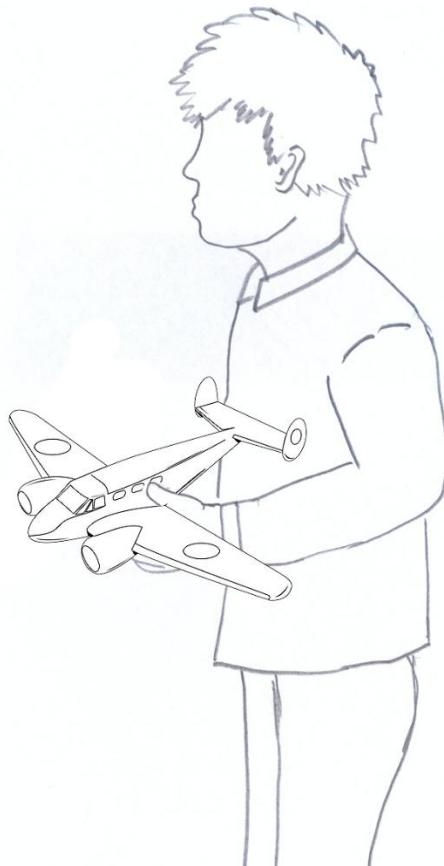
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ۵

واقعیت: برادر محمود برایش یک هواپیمای اسباب بازی خریده.

این محموده. این تصویر بهمن نشون میده که محمود چی می خواد.

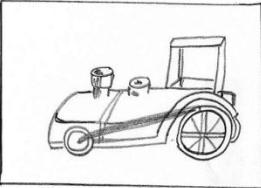
تمایل: محمود یک قطار اسباب بازی می خواد.

این تصویر نشون میده که محمود چه فکری داره.

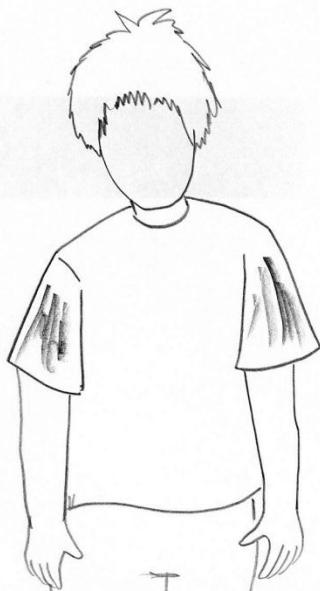
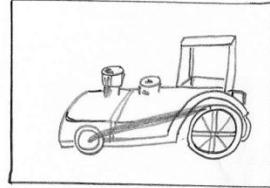
باور: محمود نمیدونه که برادرش برایش یک هواپیمای اسباب بازی خریده. محمود فکر میکنه که برادرش

برایش یک قطار اسباب بازی خریده.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: محمود چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که محمود چی میخواد.

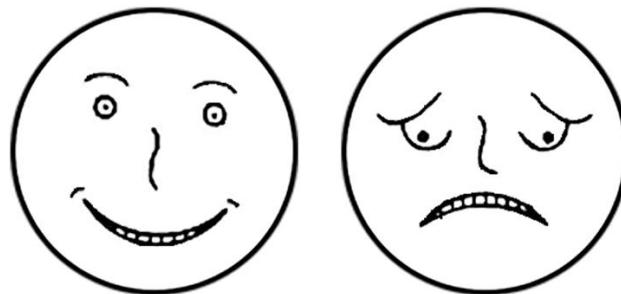
سوال راجع به باور: محمود چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که محمود چه فکری داره.

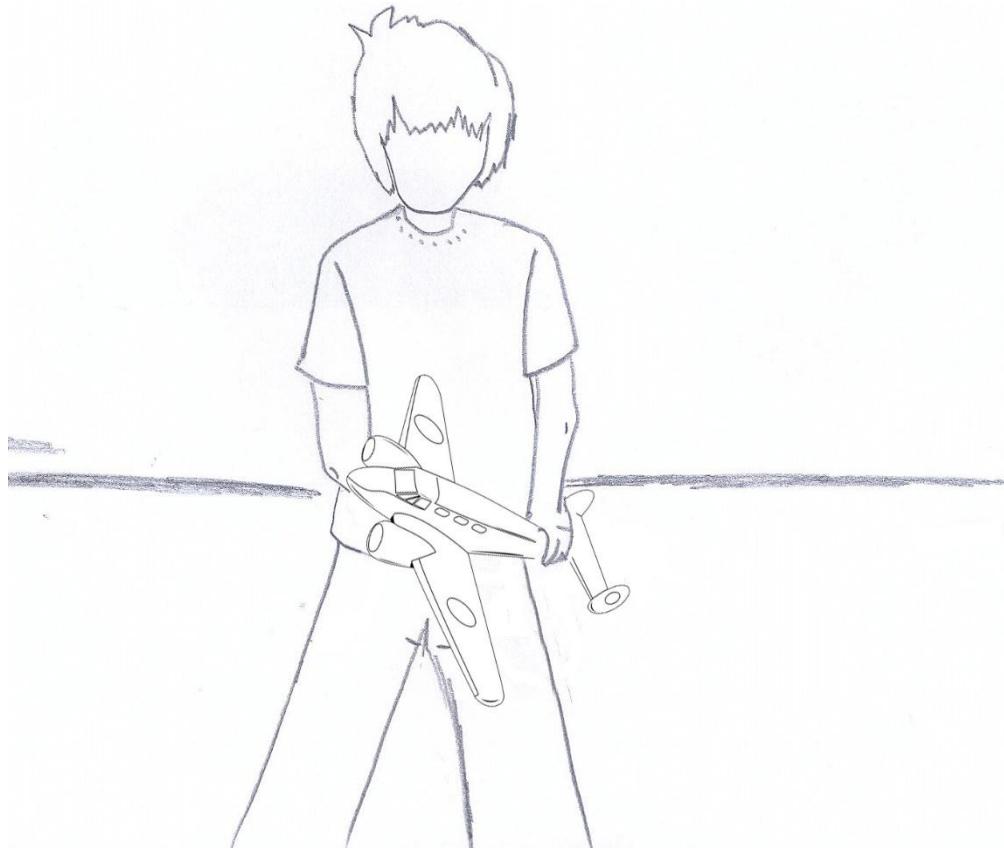
سوال احساسی: محمود یک قطار اسباب بازی می خواهد. محمود نمیدونه که برادرش برایش یک هواپیمای اسباب بازی خریده. محمود فکر میکنه که برادرش برایش یک قطار اسباب بازی خریده. حالا بگو محمود چه احساسی دارد؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: برادر محمود به او یک هواپیمای اسباب بازی میده.

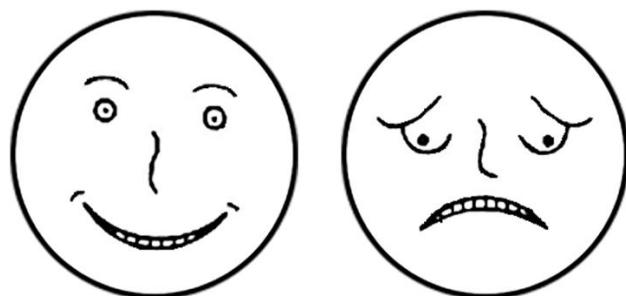
سوال راجع به تمایل: محمود چی میخواهد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که محمود چی میخواد.

سوال احساسی: محمود وقتی هواپیمای اسباب بازی را از برادرش میگیره، چه احساسی پیدا می کنه؟

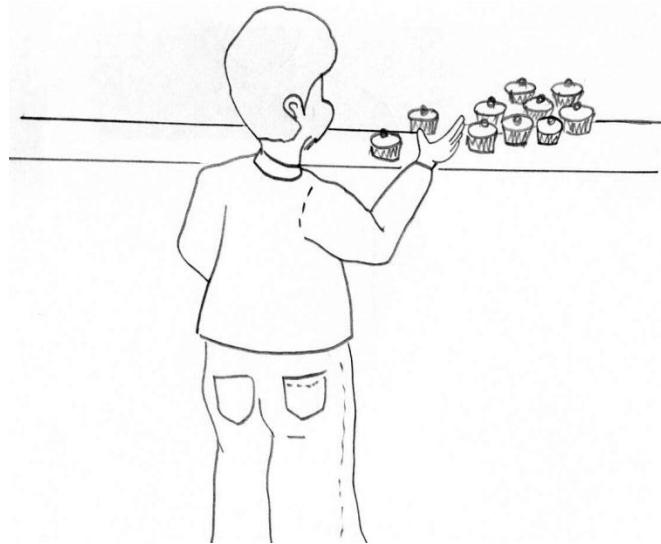
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه د ۳.

واقعیت: بابای تورج برایش چای شکلاتی درست کرده تا قبل خوابش بخوره.

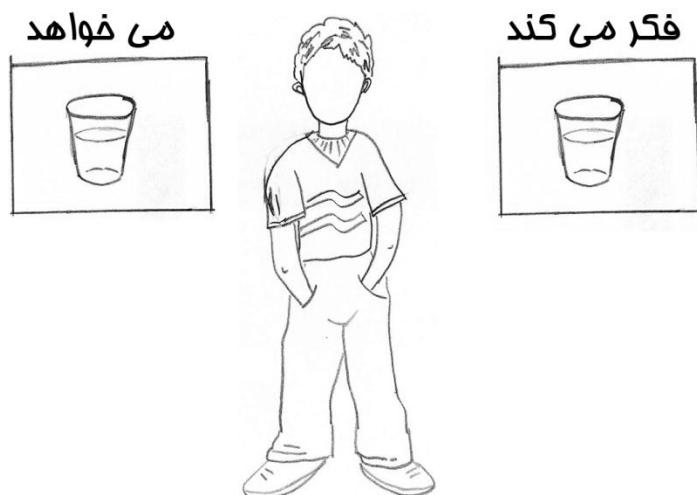

این تورجه. این تصویر بهمون نشون میده که تورج چی می خواد.

تمایل: تورج آب پرقال می خواد.

این تصویر نشون میده که تورج چه فکری دارد.

باور: تورج نمیدونه که باباش برایش چای شکلاتی درست کرده. تورج فکر میکنه باباش برایش آب پرقال درست کرده.

سوال راجع به تمایل: تورج چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تورج چی میخواد.

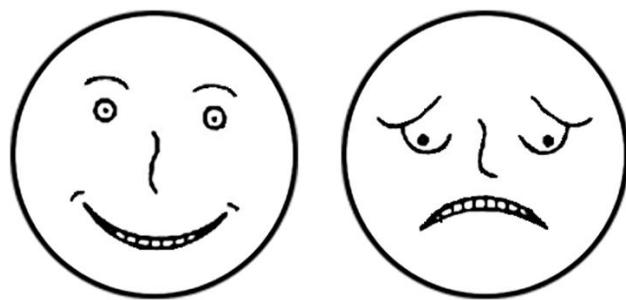
سوال راجع به باور: تورج چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تورج چه فکری داره.

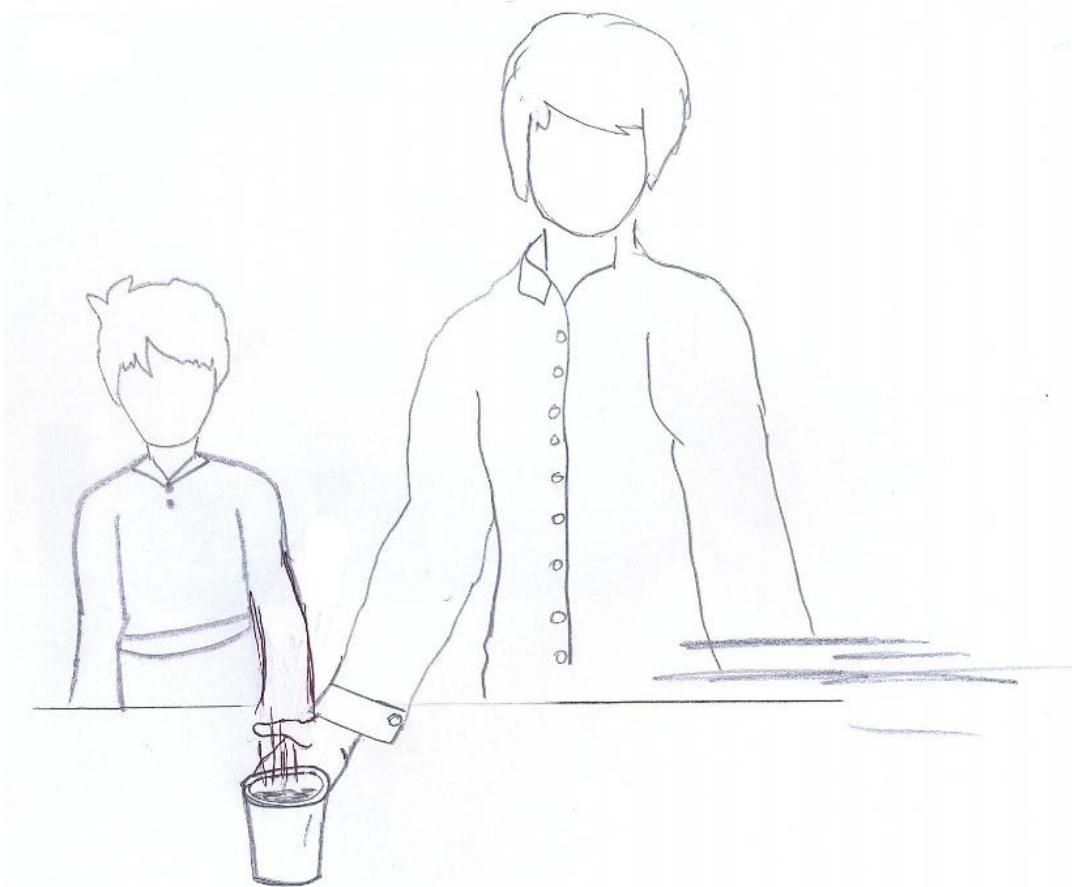
سوال احساسی: تورج آب پرتقال می خواهد. تورج نمیدونه که باباش برايش چای شکلاتی درست کرده. تورج فکر میکنه باباش برايش آب پرتقال درست کرده. حالا بگو تورج چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: بابای تورج به او چای شکلاتی میده.

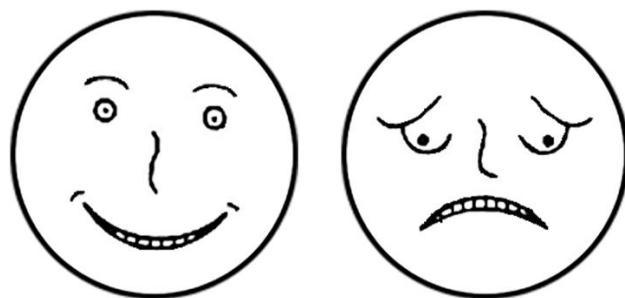
سوال راجع به تمایل: تورج چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تورج چی میخواد.

سوال احساسی: تورج وقتی چای شکلاتی رو از دست باباش میگیره، چه احساسی پیدا می کنه؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

.۴ نمونه د

واقعیت: امروز هوا بارونیه، مادر پروین برایش یک چتر خریده.

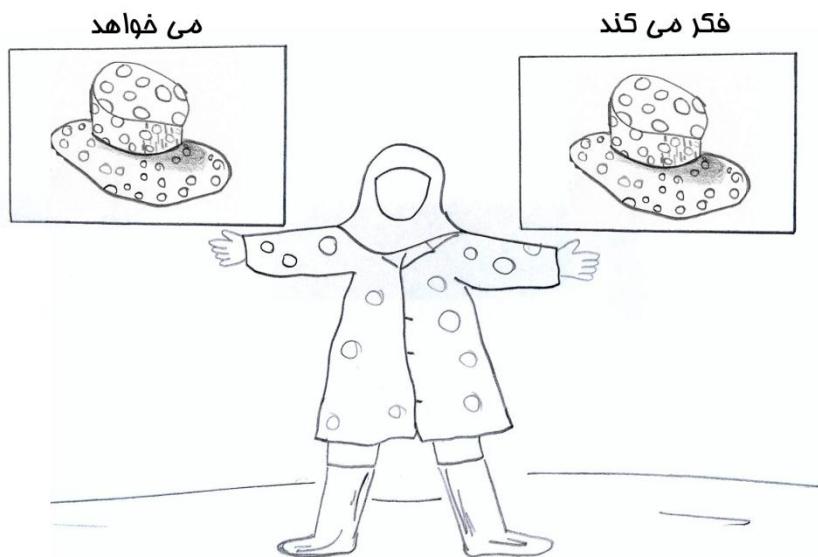

این پروینه. این تصویر بهمون نشون میده که پروین چی می خواد.

تمایل: پروین یک کلاه بارونی می خواد.

این تصویر نشون میده که پروین چه فکری دارد.

باور: پروین نمیدونه که مادرش برایش چتر خریده. پروین فکر میکنه مادرش برایش یک کلاه بارونی خریده.

سوال راجع به تمایل: پروین چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که پروین چی میخواد.

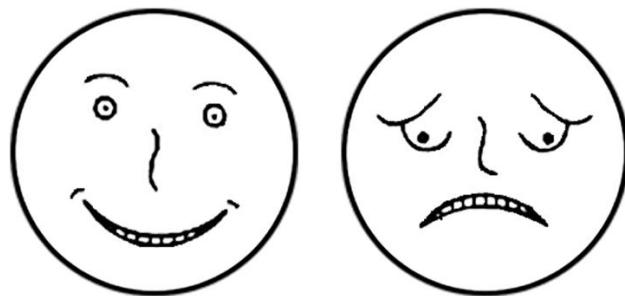
سوال راجع به باور: پروین چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که پروین چه فکری دارد.

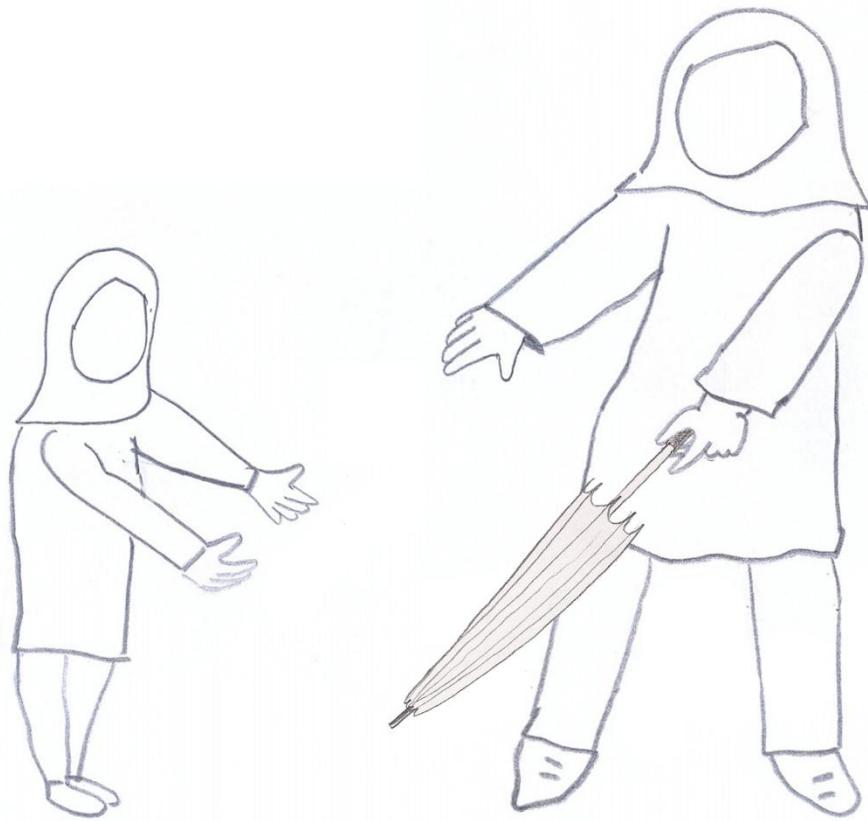
سوال احساسی: پروین یک کلاه بارونی می خواهد. پروین نمیدونه که مادرش برایش چتر خریده. پروین فکر میکنه مادرش برایش یک کلاه بارونی خریده. حالا بگو پروین چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر پروین به او یک چتر میده تا خیس نشه.

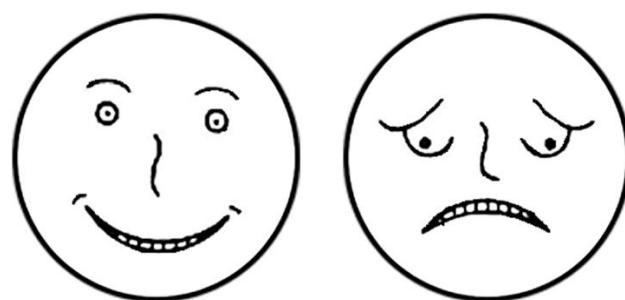
سوال راجع به تمایل: پروین چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که پروین چی میخواد.

سوال احساسی: پروین وقتی چتر رو از مادرش می گیره، چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه د.۵

واقعیت: مادر ترانه به او یک سیب میده تا با ناهارش بخوره.

این ترانه است. این تصویر بهمون نشون نمودن میده که ترانه چی می خواد.
تمایل: ترانه یک موز می خواد.

این تصویر نشون نمیده که ترانه چه فکری دارد.

باور: ترانه نمیدونه که مادرش قراره به او سیب بد. ترانه فکر میکنه مادرش به او موز میده.
من فواید

سوال راجع به تمایل: ترانه چی میخواد؟

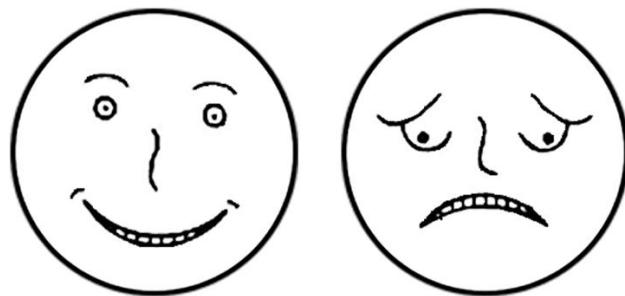
راهنمایی: این تصویر بہت نشون نمیده که ترانه چی میخواد.

سوال راجع به باور: ترانه چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون نمیده که ترانه چه فکری دارد.

سوال احساسی: ترانه نمیدونه که مادرش قراره به او سیب بده. ترانه فکر میکنه مادرش به او موز میده. حالا
بگو ترانه چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر ترانه به او یک سیب میده تا با ناهارش بخوره.

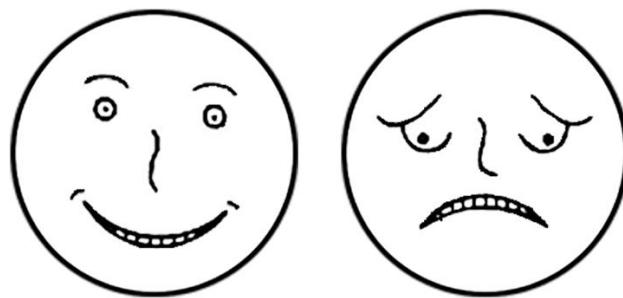
سوال راجع به تمایل: ترانه چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که ترانه چی میخواد.

سوال احساسی: ترانه وقتی سیب رو از مادرش می گیره، چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

.۶ نمونه د

واقعیت: مادر بشیر او رامیبره استخر که شنا کنه.

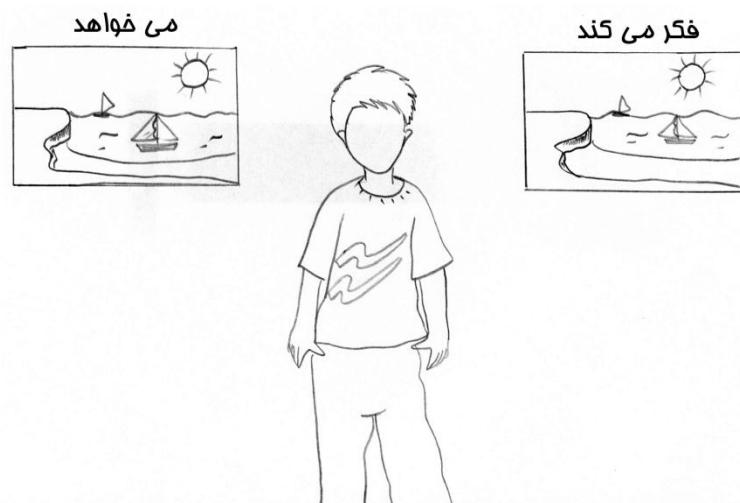

این بشیره. این تصویر بهمون نشون میده که بشیر چی می خواد.

تمایل: بشیر دوست داره بره کنار دریا.

این تصویر نشون میده که بشیر چه فکری داره.

باور: بشیر نمیدونه که مادرش می خواد او رابره استخرز شنا. بشیر فکر میکنه مادرش او رامیبره به کنار دریا.

سوال راجع به تمايل: بشير چي مي خواود؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که بشیر چی می خواد.

سوال راجع به باور: بشير چه فکري ميکنه؟

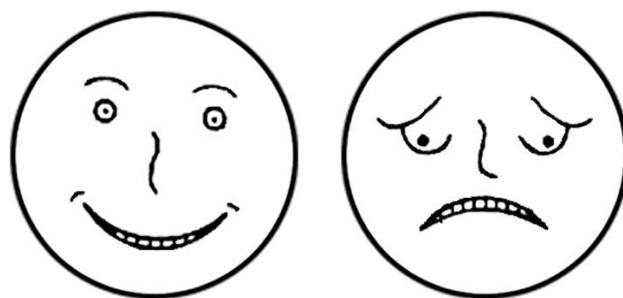
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که بشیر چه فکری داره.

سوال احساسی: بشير دوست داره بره کنار دریا. بشير نمیدونه که مادرش می خواد او را ببره استخز شنا. بشير

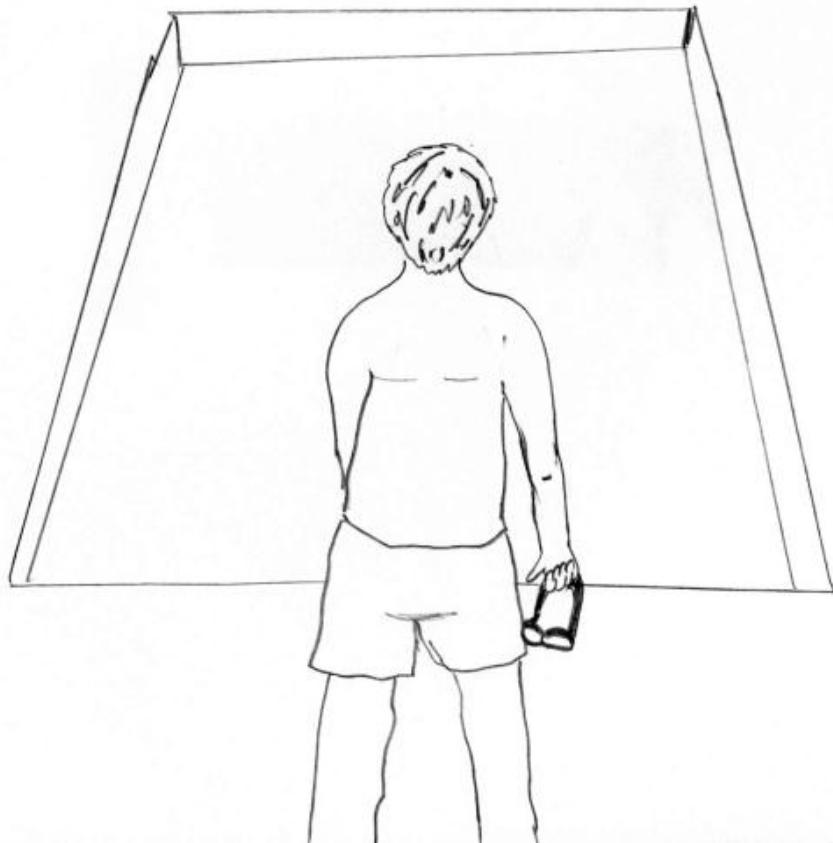
فکر میکنه مادرش او را میره به کنار دریا. حالا بگو بشير چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دليل تجربه اين احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر بشیر او را میبیره به استخر که شنا کنه.

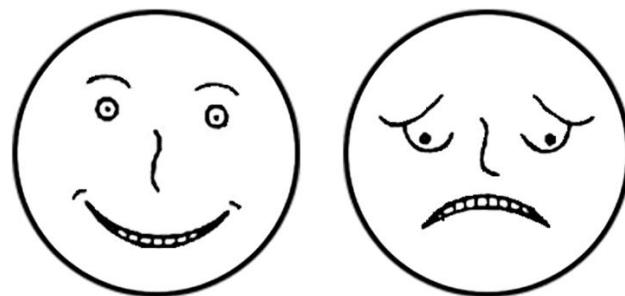
سوال راجع به تمایل: بشیر چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که بشیر چی میخواد.

سوال احساسی: بشیر از اینکه مادرش او را به استخر برد، چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

نمونه ۵.۷

واقعیت: مادر نرگس او را میبره به اسب سواری.

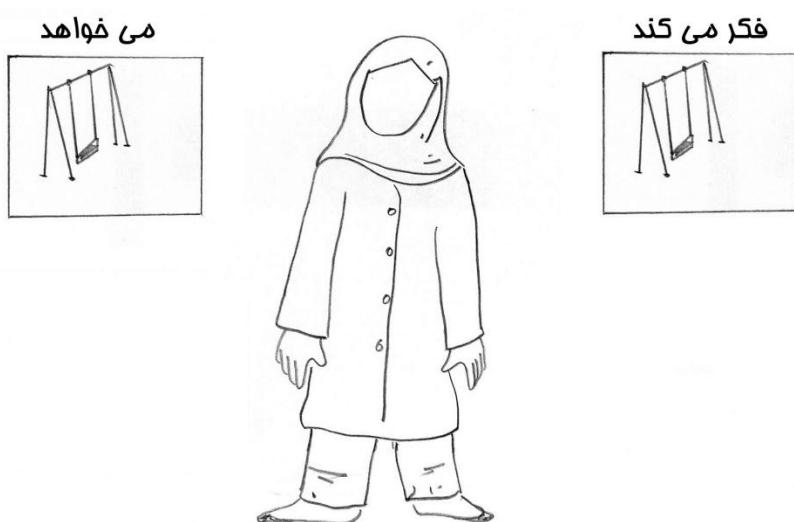

این نرگس. این تصویر بهمون نشون میده که نرگس چی می خواهد.

تمایل: نرگس می خواهد تاب بازی کنه.

این تصویر نشون میده که نرگس چه فکری داره.

باور: نرگس نمیدونه مادرش می خواهد او را ببره اسب سواری. نرگس فکر میکنه مادرش او را میبره که تاب بازی کنه.

سوال راجع به تمایل: نرگس چی میخواهد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که نرگس چی میخواهد.

سوال راجع به باور: نرگس چه فکری میکنه؟

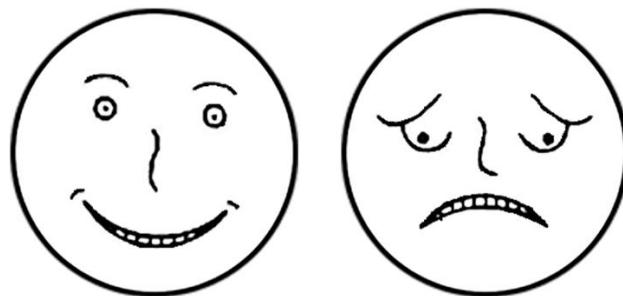
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که نرگس چه فکری داره.

سوال احساسی: نرگس می خود تاب بازی کنه. نرگس نمیدونه مادرش می خود او را ببره اسب سواری. نرگس

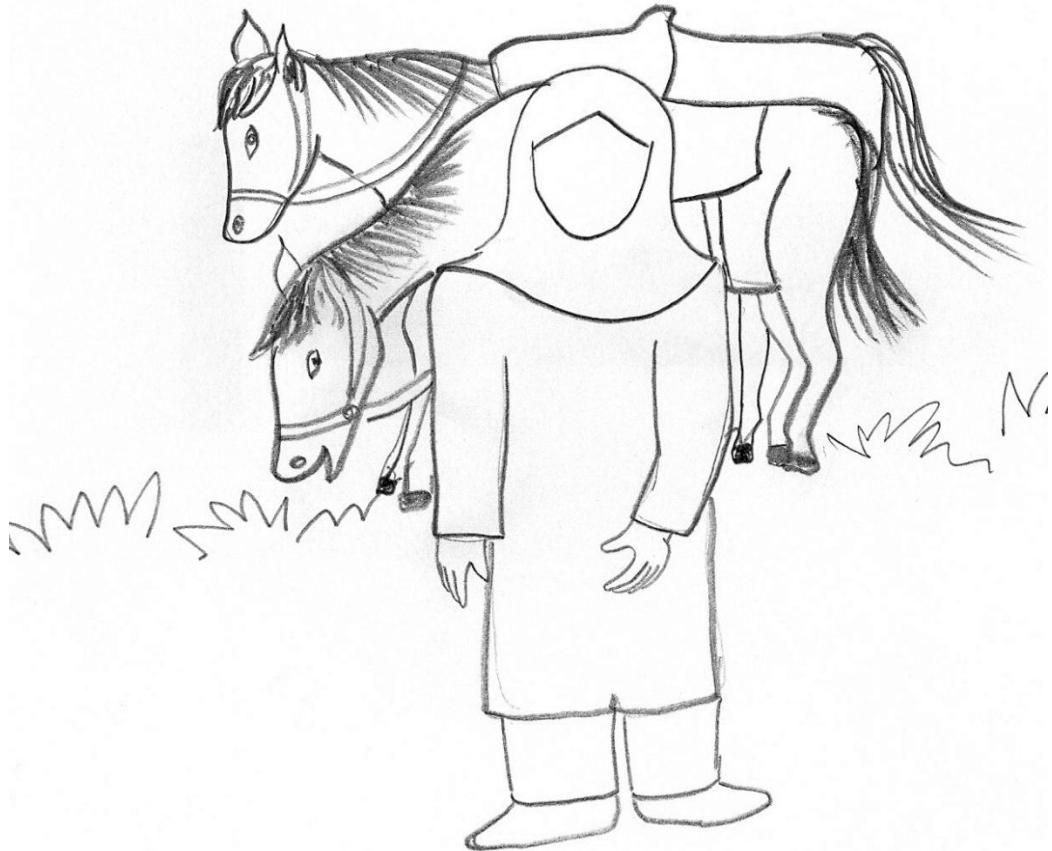
فکر میکنه مادرش او رامیبره که تاب بازی کنه. حالا بگو نرگس چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادر نرگس او رامیبره به اسب سواری.

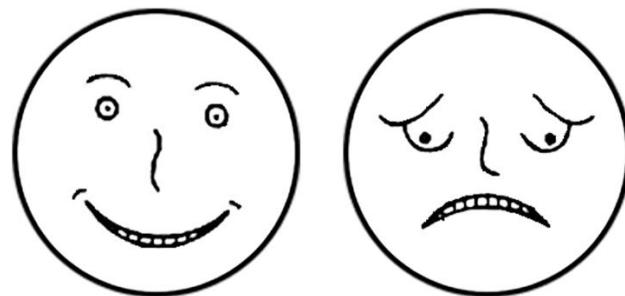
سوال راجع به تمايل: نرگس چي میخواهد؟

راهنمایی: این تصویر بهت نشون میده که نرگس چی میخواهد.

سوال احساسی: نرگس از اینکه با مادرش به اسب سواری رفته، چه احساسی داره؟

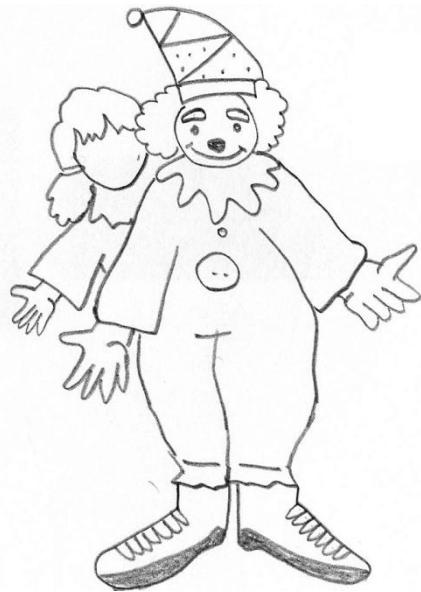
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/نااراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/نااراحتی می کنه؟

.۸ نمونه د

واقعیت: دلچک ها قراره توی سیرک برنامه اجرا کنن.

این تورج‌هه. این تصویر بهمون نشون میده که تورج چی می‌خواه.

تمایل: تورج می‌خواهد شیرها رو ببینه.

این تصویر نشون میده که تورج چه فکری داره.

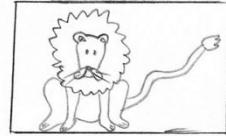
باور: تورج نمیدونه که باباش قراره او را ببره سیرک که دلچک‌ها رو تماشا کنه. تورج فکر میکنه بباباش او رامی

بره به تماشای شیرها.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: تورج چی می‌خواهد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تورج چی می‌خواه.

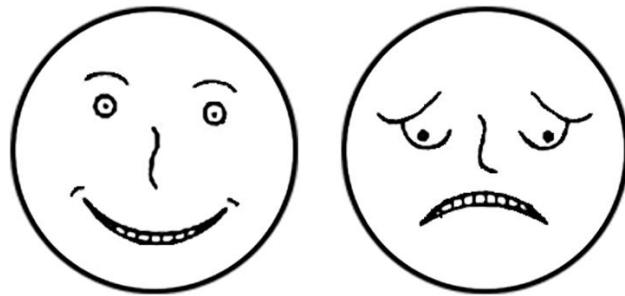
سوال راجع به باور: تورج چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تورج چه فکری داره.

سوال احساسی: تورج می خود شیرها رو ببینه. تورج نمیدونه بباباش می خود او را ببره تا دلک های سیرک رو تماشا کنه. تورج فکر میکنه بباباش می خود او را ببره تا شیره رو ببینه. حالا بگو تورج چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

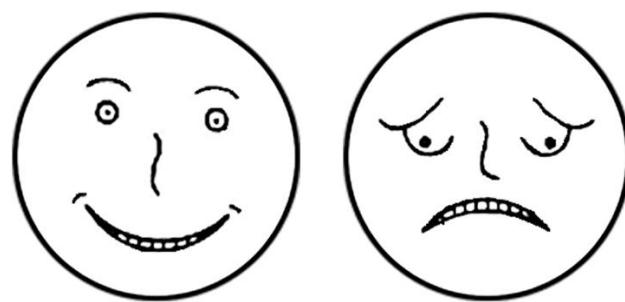
نتیجه: ببابای تورج او را میبره به تماشای دلک های سیرک.

سوال راجع به تمایل: تورج چی میخواد؟

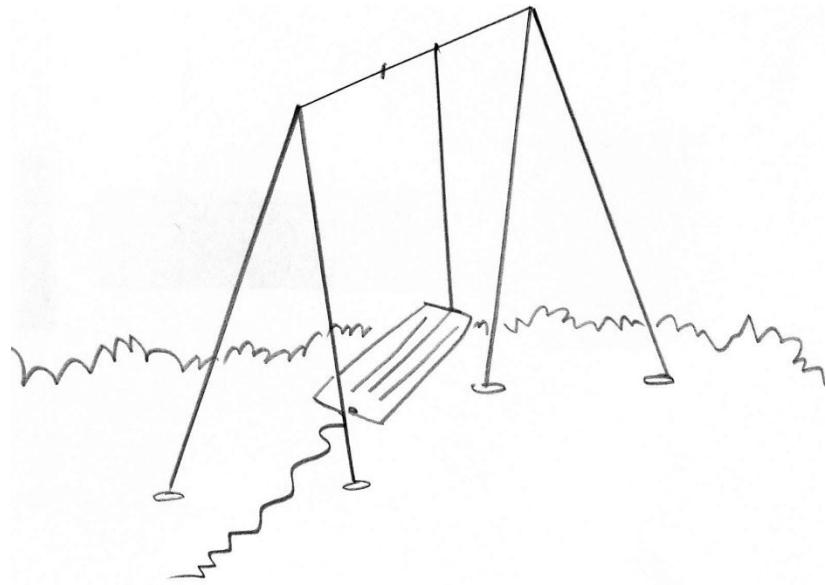
راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که تورج چی میخواد.

سوال احساسی: تورج از اینکه با باباشه رفته تماشای دلگک های سیرک، چه احساسی داره؟
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

.۹ نمونه د

واقعیت: تاب زهرا شکسته.

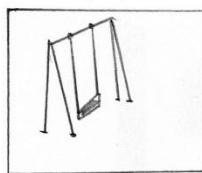
این زهراست. این تصویر بهمون نشون میده که زهرا چی می خود.

تمایل: زهرا می خود تاب بازی کنه.

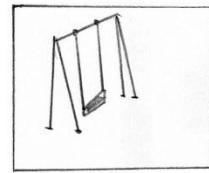
این تصویر نشون میده که زهرا چه فکری داره.

باور: زهرا نمیدونه که تابش شکسته. زهرا فکر میکنه که باباش تابش رو درست کرده.

می فواهد

فکر می کند

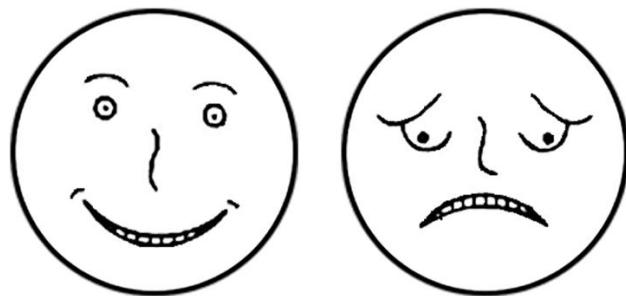
سوال راجع به تمایل: زهرا چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که زهرا چی میخواد.

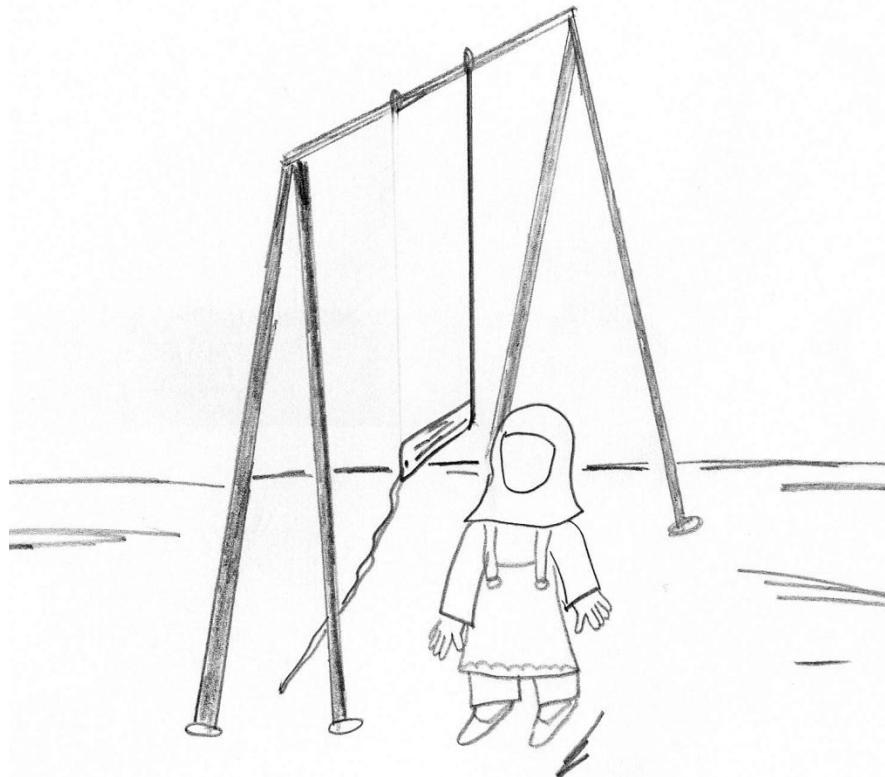
سوال راجع به باور: زهرا چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که زهرا چه فکری داره.

سوال احساسی: زهرا می خود تاب بازی کنه. زهرا نمیدونه که تابش شکسته. زهرا فکر میکنه که باباش تابش رو درست کرده. حالا بگو زهرا چه احساسی داره؟
 راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟
 پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

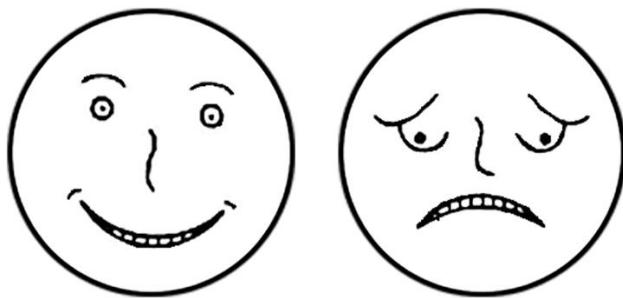

نتیجه: زهرا نمیتونه تاب بازی کنه، چون تابش شکسته.

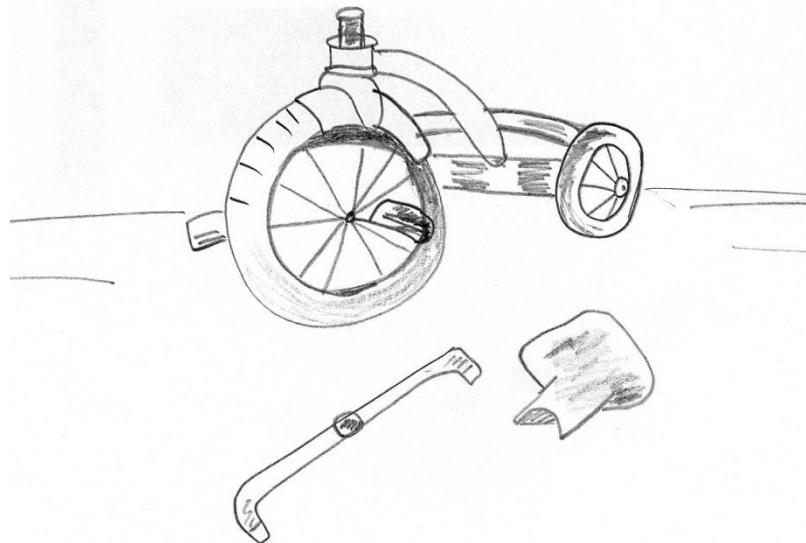

سوال راجع به تمایل: زهرا چی میخواد؟
 راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که زهرا چی میخواد.
 سوال احساسی: زهرا وقتی میبینه تابش شکسته، چه احساسی پیدا می کنه؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.
پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

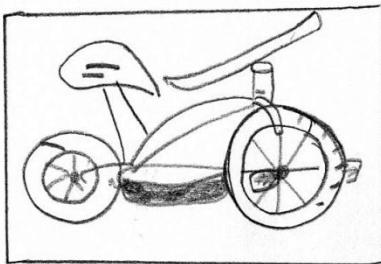

.۱۰ نمونه د
واقعیت: دو چرخه مریم خراب شده.

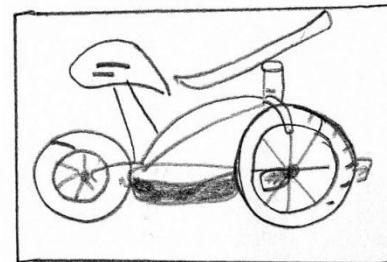

این مریمه. این تصویر بهمون نشون میده که مریم چی می خواهد.
تمایل: مریم می خواهد دوچرخه سواری کنه.
این تصویر نشون میده که مریم چه فکری دارد.
باور: مریم نمیدونه که دوچرخه اش شکسته. مریم فکر میکنه که باباش دوچرخه اش رو درست کرد.

هی خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: مریم چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که مریم چی میخواد.

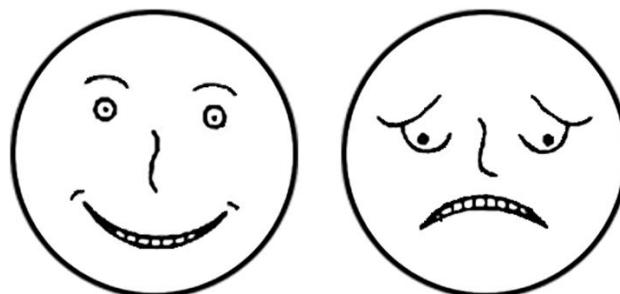
سوال راجع به باور: مریم چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که مریم چه فکری داره.

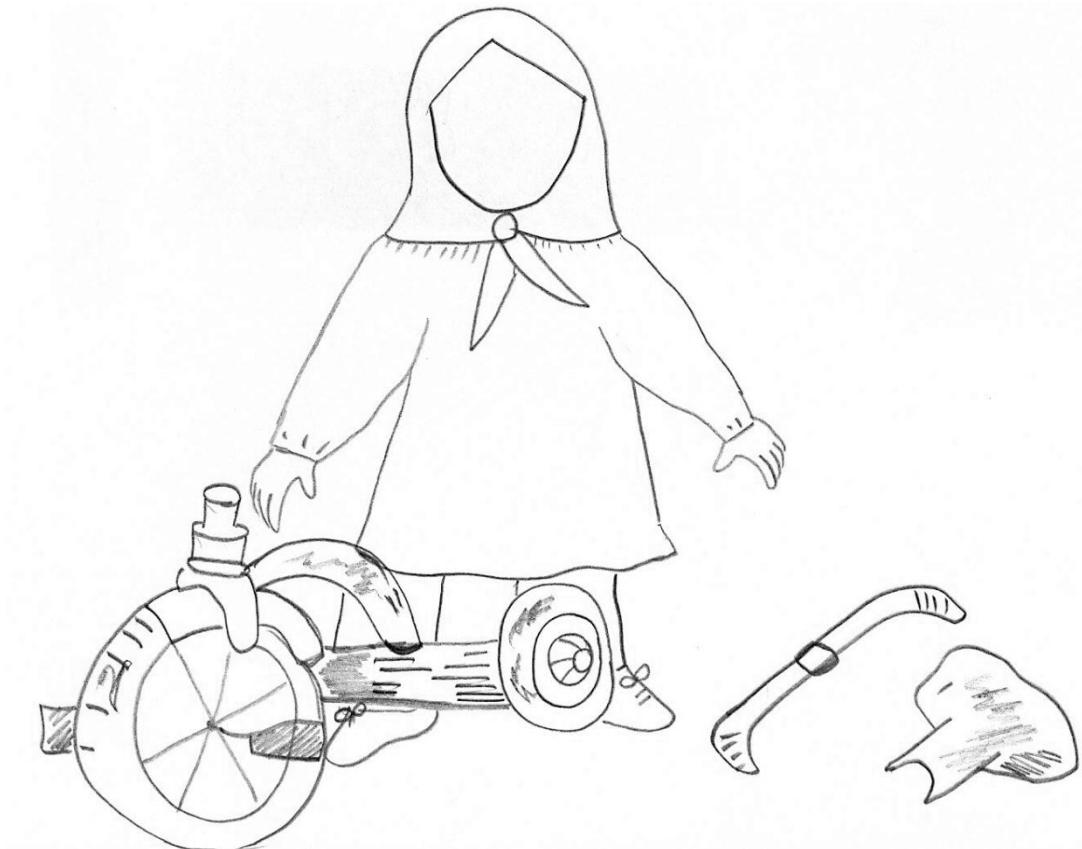
سوال احساسی: مریم می خود دوچرخه سواری کنه. مریم نمیدونه که دوچرخه اش شکسته. مریم فکر میکه که باباش دوچرخه اش رو درست کرده حالا بگو مریم چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مریم نمیتوانه سوار دوچرخه اش بشه. دوچرخه اش شکسته.

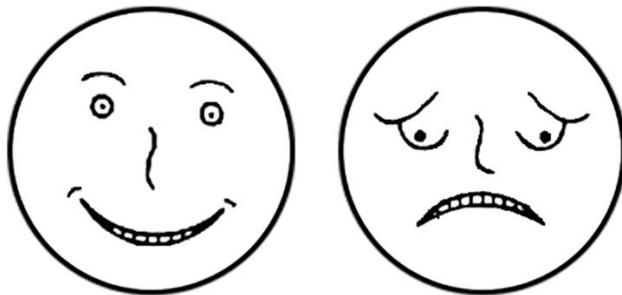
سوال راجع به تمایل: مریم چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که مریم چی میخواد.

سوال احساسی: مریم از اینکه نمیتوانه سوار دوچرخه اش بشه، چه احساسی دارد؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

. ۱۱ نمونه د

واقعیت: مادربزرگ احمد می خواهد برخونشون.

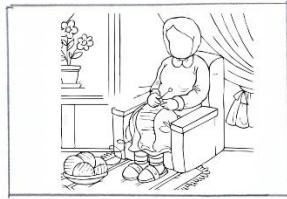
این احمد. این تصویر بهمون نشون میده که احمد چی می خواهد.

تمایل: احمد دوست داره مادربزرگش پیشش بمونه.

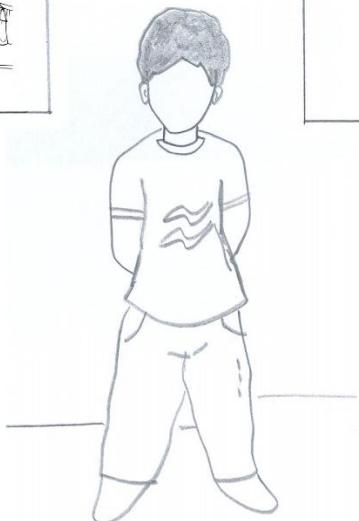
این تصویر نشون میده که احمد چه فکری داره.

باور: احمد نمیدونه مادربزرگش می خواهد تنهاش بذاره. احمد فکر میکنه مادربزرگش پیشش میمونه.

می خواهد

فکر می کند

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که احمد چی میخواد.

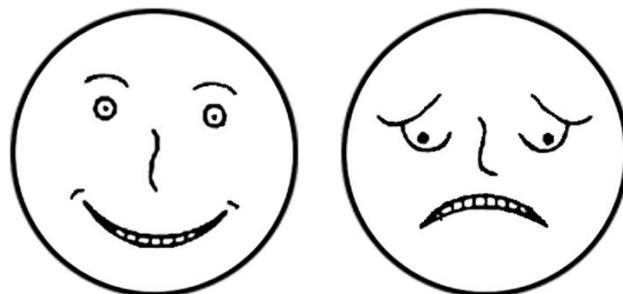
سوال راجع به باور: احمد چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که احمد چه فکری دارد.

سوال احساسی: احمد دوست داره مادربزرگش پیشش بمونه. احمد نمیدونه مادربزرگش می خود تنهاش بذاره.
احمد فکر میکنه مادربزرگش پیشش میمونه. حالا بگو احمد چه احساسی دارد؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: مادربزرگ احمد از او خدا حافظی میکنه تا بره خونه خودش.

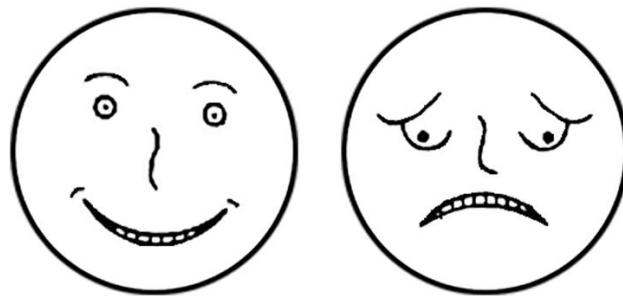
سوال راجع به تمایل: احمد چی میخواد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که احمد چی میخواد.

سوال احساسی: احمد از اینکه مادر بزرگش تنهاش میداره چه احساسی داره؟

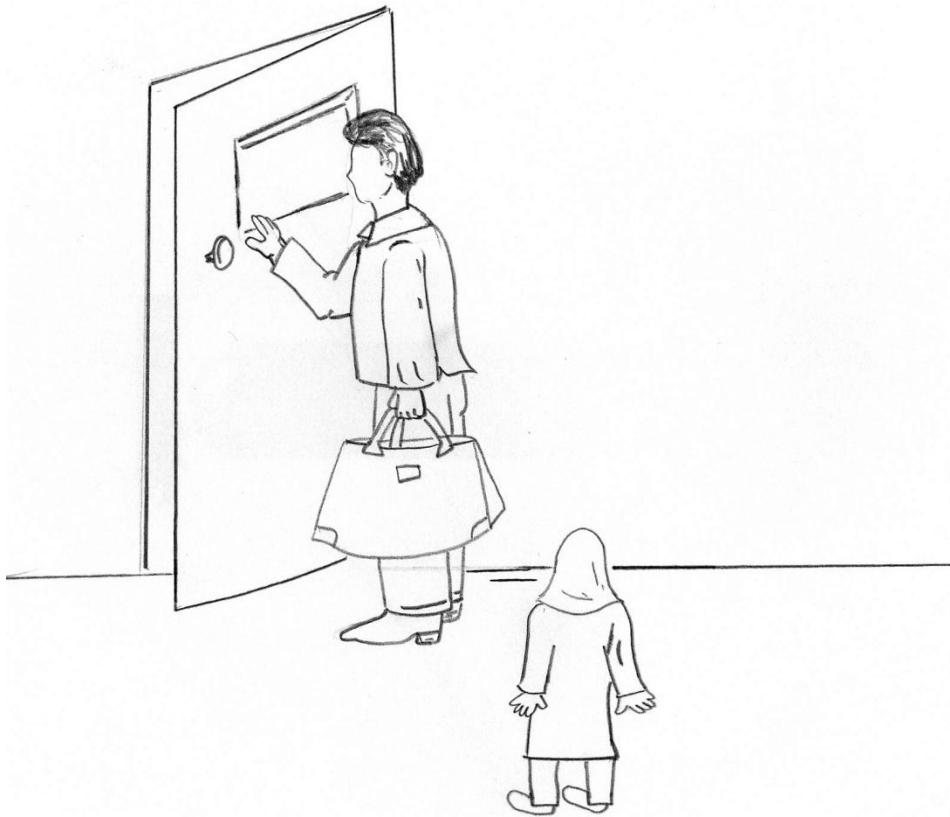
با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

.۱۲ نمونه ۵

پدر اکرم می خود به یک مسافت خیلی طولانی بره.

این اکرم. این تصویر بهمون نشون میده که اکرم چی می خود.

تمایل: اکرم دوست داره با باباش بره به مسافرت.

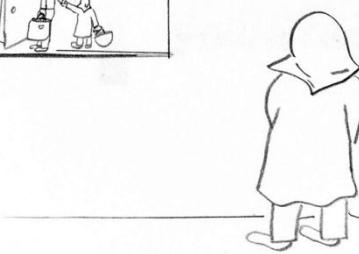
این تصویر نشون میده که اکرم چه فکری داره.

باور: اکرم نمیدونه که بباباش می خود تنهاش بذاره. اکرم فکر میکنه بباباش او را با خودش میبره مسافرت.

می خواهد

فکر می کند

سوال راجع به تمایل: اکرم چی میخود؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که اکرم چی میخود.

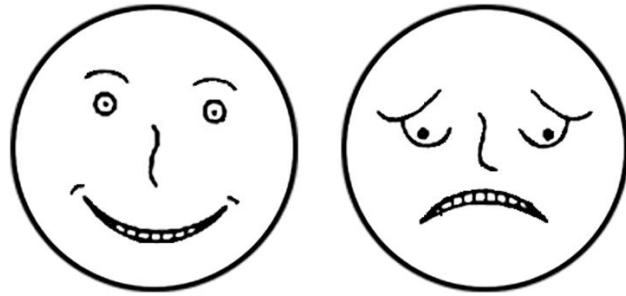
سوال راجع به باور: اکرم چه فکری میکنه؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که اکرم چه فکری داره.

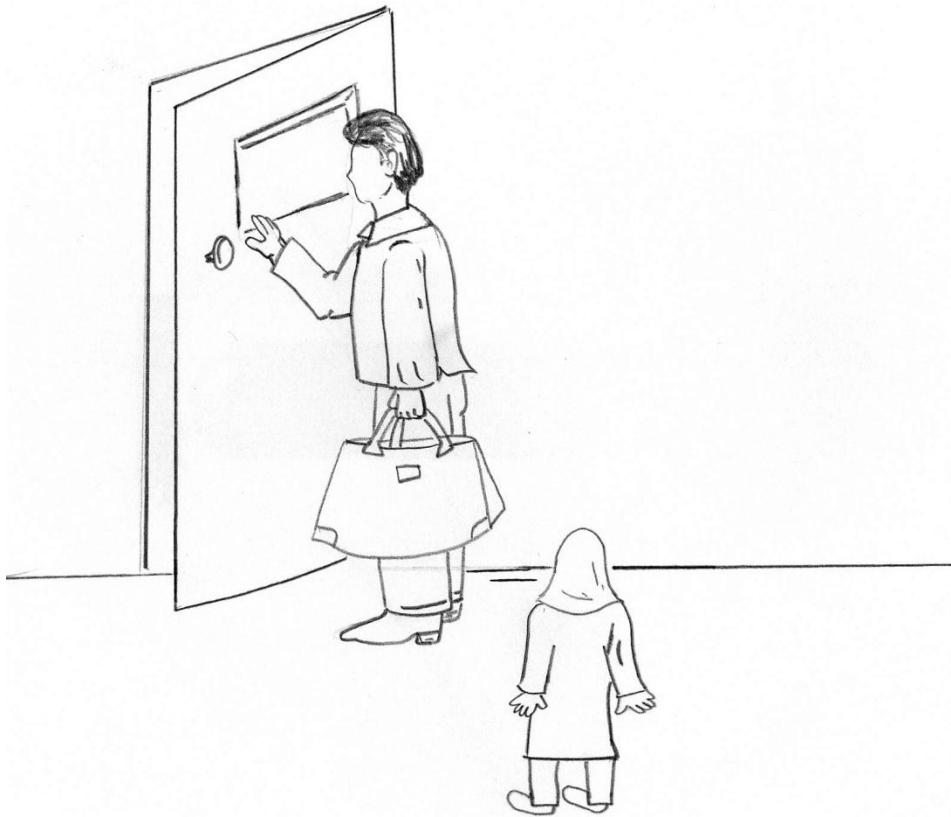
سوال احساسی: اکرم دوست داره با باباش بره به مسافرت. اکرم نمیدونه که باباش می خود تنهاش بداره. اکرم فکر میکنه بباباش او را با خودش میبره مسافرت. حالا بگو اکرم چه احساسی داره؟

راهنمایی: او ناراحت یا خوشحال میشه؟

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او خوشحال یا ناراحت میشه؟

نتیجه: بابای اکرم به تنها ی میره مسافرت و او راتنهها میداره

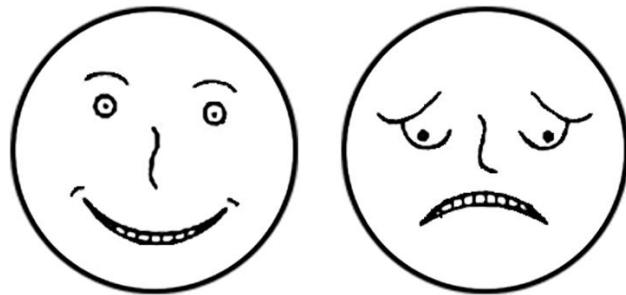
سوال راجع به تمایل: اکرم چی میخواهد؟

راهنمایی: این تصویر بہت نشون میده که اکرم چی میخواهد.

سوال احساسی: اکرم از اینکه باباش میره به مسافرت، چه احساسی داره؟

با گفتن چنین جمله ای به کودک کمک کنید: او احساس ترس/خشم/شادی/ناراحتی می کنه.

پرسش راجع به دلیل تجربه این احساس: چرا او احساس خوشحالی/ناراحتی می کنه؟

فصل سوھ: آموزش منابع اطلاعات

در این فصل شیوه های آموزشی لازم جهت آموزش منابع اطلاعات^۱ شرح داده می شود. منابع اطلاعات عبارتست از ادراک، دانش و باور.

پنج سطح یادگیری منابع اصلاحات

مرحله اول: تفکر ادراکی بینایی ساده^۲

در این مرحله کودک می آموزد که افراد مختلف چیزهای متفاوتی را می بینند. در این مرحله کودک باید قضاوت کند که شما (مربی) چه چیزهایی را می توانید ببینید و چه چیزهایی را نمی توانید ببینید.

مرحله دوم: تفکر ادراکی بینایی پیچیده^۳

در این مرحله کودک نه تنها باید تشخیص دهد که هر فرد چه چیزهایی را می بیند، بلکه باید بداند که هر شی از زاویه دید دیگران، چگونه به نظر می رسد. در این مرحله کودک باید در مورد چیستی و چگونگی اشیاء در معرض دید سایرین قضاوت کند.

مرحله سوم: فهمیدن این اصل که «دیدن به دانستن منجر می شود»

در این مرحله کودک فرا می گیرد که افراد تنها چیزهایی را می آموزند که آن ها را تجربه کرده اند (تجربه مستقیم یا غیر مستقیم). در این برنامه آموزشی، برای ساده تر شدن کار، تنها به رابطه دیدن و یادگرفتن تاکید می شود. هرچند، شنیدن یا لمس کردن نیز به یادگیری منجر می شود.

مرحله چهارم: پیش بینی رفتار یک فرد با درنظر گرفتن دانش وی

در این مرحله درک کودکان از باور صحیح^۴ شکل می گیرد و کودک برای پیش بینی رفتار یک فرد نسبت به یک شی، باید باور وی نسبت به آن شی را در نظر بگیرد.

مرحله پنجم: فهمیدن باور کاذب^۵

در این مرحله، کودک باور کاذب را درک می کند و برای پیش بینی رفتار یک فرد نسبت به یک شی، باید باور اشتباه وی نسبت به آن شی را نیز در نظر بگیرد.

مرحله اول: تفکر ادراکی بینایی ساده

در این مرحله کودک می آموزد که افراد مختلف چیزهای متفاوتی را می بینند. در این مرحله کودک باید قضاوت کند که شما (مربی) چه چیزهایی را می بینید و چه چیزهایی را نمی بینید.

¹ . Informational States

² . Simple Visual Perspective Taking

³ . Complex Visual Perspective Taking

⁴ . True Belief

⁵ . False Belief

مواد آموزشی

تعداد زیادی تصویر که توسط مربی آماده می شوند (در هر طرف یک کارت یک تصویر متفاوت وجود دارد). کارت های تصاویری مانند:

۱. یک خودکار/یک کلید
۲. یک سگ/یک درخت
۳. یک تلفن/یک گل
۴. یک ماشین/یک مار

ارزیابی کودک

یکی از کارت هایی که تهیه کرده اید (کارتی که هر طرف آن یک تصویر متفاوت است)، را بین خود و کودک، در دست نگه دارید. سپس، از کودک بپرسید:

سوال خودادرآکی^۱ : «تو چی می بینی؟»

سوال دیگر ادرآکی^۲ : «من چی می بینم؟»

کودک برای پاسخ دادن به سوال خودادرآکی، بطور خیلی ساده می تواند عکس مقابلش را نام ببرد. برای پاسخ دادن به سوال دیگر ادرآکی نیز باید به تصویر پشت کارت (تصویر سمت مربی) اشاره کند.

توجه: ترتیب پرسیدن دو سال «تو چی می بینی؟» و «من چی می بینم؟» را تغییر دهید و این دو سوال را بطور ثابت یا تکراری نپرسید. اگر کودک از هر سه سوال شما، یک سوال را نتواند جواب دهد، آموزش را از همین مرحله شروع کنید.

برای نمونه به مورد زیر توجه نمایید.

کارت را بنحوی بین خود و کودک قرار دهید که شما تصویر سمت خود و کودک نیز تصویر سمت خودش را ببینند.

¹ . Self-perception Question

² . Other-perception Question

تصویر سمت کودک

سوال خود ادراکی: تو چی می بینی؟

تصویر سمت مربی

سوال دیگر ادراکی: من چی میبینم؟

روش آموزش

مربی کارتی را در دست می گیرد و از کودک می پرسد که هر کس (مربی یا کودک) چه چیزی را می بیند.

نمونه:

کارتی را بین خود و کودک در دست بگیرید (مانند کارت فوق یعنی کارت موتور/مبل). فرض کنید این کارت را به نحوی در دست گرفته اید که تصویر موتور سمت کودک و تصویر مبل سمت شما قرار گرفته است.

سوال خود ادراکی: تو چی می بینی؟

سوال دیگر ادراکی: من چی میبینم؟

(توالی پرسیدن دو سوال فوق را بصورت نامنظم تغییر دهید.)

سوال دیگر ادراکی: درصورتی که کودک پاسخ اشتباه ارائه کند:

می تونی موتور رو ببینی، مگه نه؟ تصویر موتور این طرفه کارتنه، یعنی سمت خودت.

به تصویری که سمت کودک است اشاره کنید.

کدوم تصویر سمت منه؟ من چی می بینم؟

سمت دیگر تصویر را به کودک نشان دهید.

درسته، من میتونم مبل رو ببینم.

کارت را به سمت کودک بچرخانید تا دوباره بتواند تصویر مبل را ببیند.

در تمام مراحل آموزش منابع اطلاعات، درصورتی که پاسخ کودک صحیح باشد، مربی با تکرار اینکه هر کدام از آن ها (کودک یا مربی) چه چیزی را می بینند، پاسخ صحیح کودک را تشویق می کند. اگر پاسخ کودک نادرست باشد، مربی پاسخ صحیح را به وی ارائه می کند.

اصول کلی آموزش

صرف نظر از درست یا نادرست بودن پاسخ کودک، اصول زیربنایی این مرحله به وی آموزش داده می شود. «آدم ها همیشه یک شی ثابت رو نمی بینن و بسته به زاویه دید و محل قرار گرفتنشون، چیزهای متفاوتی رو می بینن.»

مرحله دوم: تفکر ادراکی بینایی پیچیده

در این مرحله کودک نه تنها باید تشخیص دهد که هر فرد چه چیزهایی را می بیند، بلکه باید بداند که هر شی از دید دیگران چگونه به نظر می رسد. در این مرحله کودک باید در مورد چیستی¹ و چگونگی² اشیاء در معرض دید سایرین قضاوت کند.

مواد آموزشی

مجموعه ای از تصاویر مورد علاقه کودک که توسط مربی گردآوری می شوند.

¹. what

². how

تصاویر حیوانات، ماشین‌ها، انیمیشن و افراد کارتونی مورد علاقه کودک.

روش ارزیابی

کارت بزرگ حاوی یک تصویر را به نحوی بین خود و کودک قرار دهید که یک سمت تصویر، بطرف کودک و سمت دیگر آن، به طرف شما باشد. به عنوان مثال، اگر تصویر یک فیل را استفاده می‌کنید، می‌توانید آنرا به نحوی روی زمین یا میز بگذارید که پاهای فیل به سمت شما (نمای پایین تصویر فیل) و سر و کمرش (نمای فوقانی تصویر فیل) به سمت کودک باشد.

سپس از کودک بپرسید:

سوال دیگر ادراکی: من چی میبینم؟

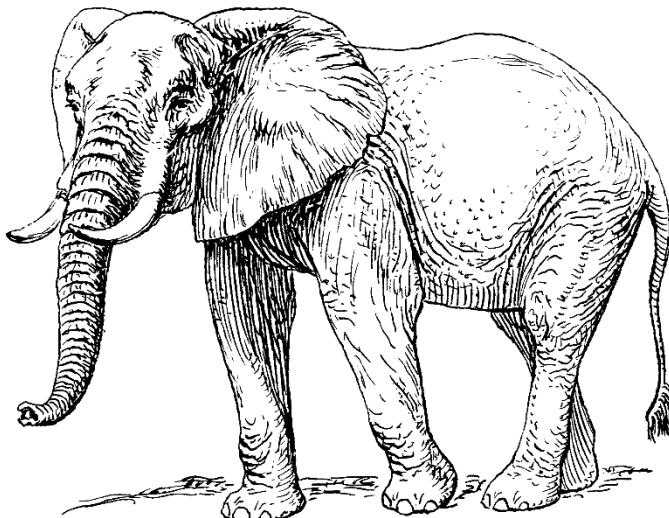
وقتی من به فیل نگاه می‌کنم، پاهای یا شکمش سمت من است یا سر و کمرش؟

نحوه قرار دادن عکس بین خود و کودک را تغییر دهید، به نحوی که یک بار نمای بالای عکس سمت شما و بار دیگر همین نما سمت کودک باشد. در غیر این صورت، کودک بدون نیاز تفکر می‌تواند پاسخ صحیح را به صورت مکرر ارائه کند. اگر کودک نتواند از سه سوالی که در این مرحله پرسیده می‌شود، به یک مورد یا بیشتر بصورت صحیح پاسخ دهد، آموزش را باید از همین مرحله شروع نمود.

نمونه:

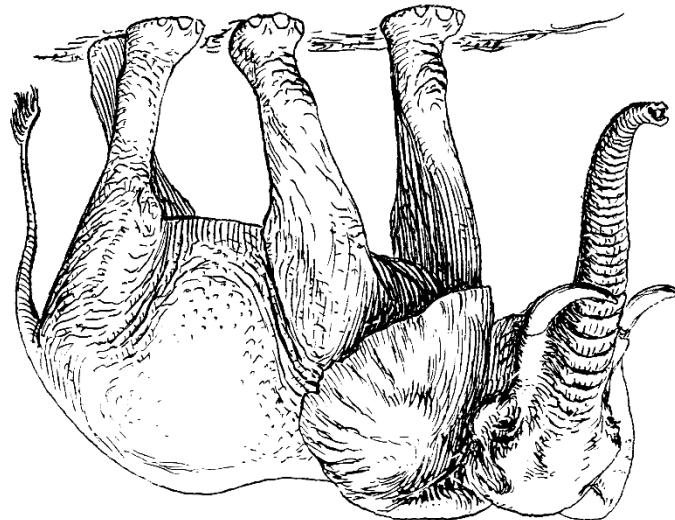
کارت بزرگ حاوی تصویر فیل را به نحوی بین خود و کودک قرار دهید که یک نمای فوقانی این تصویر به سمت کودک و نمای تحتانی آن سمت شما باشد.

نمای اول: زاویه دید مریبی از تصویر فیل

سوال دیگر ادراکی: وقتی من به تصویر فیل نگاه می‌کنم، سر یا کمرش به سمت منه، یا پاهای یا شکمش؟

نمای دوم: زاویه دید کودک از تصویر فیل

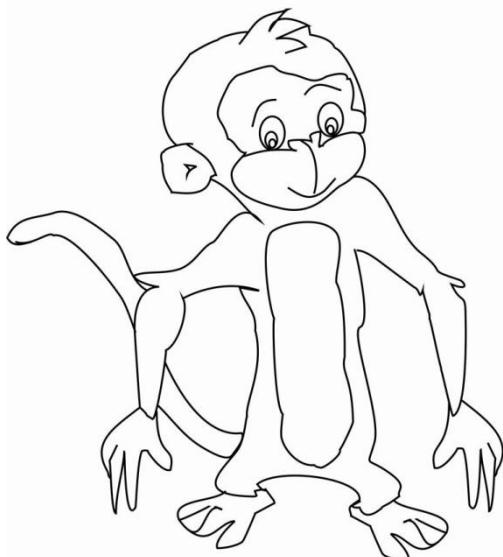
سوال خود ادراکی: وقتی تو به تصویر فیل نگاه می کنی، سر یا کمرش به سمت توست، یا پاها و شکمش؟

روش آموزش

مربی در مورد زاویه دید خود و کودک از یک تصویرسوال می پرسد.

نمونه: تصویر (مثلًا عکس یک شخصیت انیمیشنی مثل رنگو یا یک حیوان مثل یک میمون) را بگوئه ای بین خود و کودک روی میز قرار دهید که سر این شخصیت به سمت کودک و پاهایش سمت شما باشد. سپس از کودک بپرسید:

« محل قرار گرفتن کودک»

« محل قرار گرفتن مربی»

سوال دیگر ادراکی: وقتی من به تصویر میمون نگاه می کنم، سرش به سمت منه، یا پاهاش؟ در صورتی که پاسخ کودک نادرست باشد: (هنگام پرسیدن سوال فوق) بین الان سر میمون سمت توئه. پس پاهاش سمت منه. می توانید یک بار کارت بچرخانید تا پاهایش به سمت کودک و سرش سمت شما قرار بگیرد و به کودک بگویید که شما این میمون را به این شکل می دیدید. راهکار دیگر این است که بدون تغییر دادن زاویه قرار گرفتن کارت، جای خود و کودک را عوض کنید و به او اجازه دهید تا از محل نشستن شما به کارت نگاه کند.

در این مرحله نیز، در صورتی که پاسخ کودک صحیح باشد، مربی از کودک می پرسد چرا؟ در این حالت کودک وادار می شود راجع به پاسخش توضیح دهد و مربی پاسخ صحیح کودک را تشویق می کند. اگر پاسخ کودک نادرست باشد، مربی پاسخ صحیح را به وی ارائه می کند.

اصول کلی آموزش

صرف نظر از درست یا نادرست بودن پاسخ کودک، اصول زیربنایی این مرحله به وی آموزش داده می شود.
«آدم ها میتوانند یک شی رو از زوایای مختلفی ببینن.»

مرحله سوم: فهمیدن این اصل که «دیدن به دانستن منجر می شود»

در این مرحله کودک فرا می گیرد که افراد تنها چیزهایی را می آموزند که آن ها را تجربه کرده اند (تجربه مستقیم یا غیر مستقیم). همانطور که قبل اگفته شد، در این برنامه آموزشی، تنها به رابطه دیدن و یادگرفتن تاکید می شود. هرچند، شنیدن یا لمس کردن نیز به یادگیری منجر می شود.

وسایل آموزشی

۱. محفظه های متفاوت
۲. یک عروسک یا یک پاپت
۳. اشیائی که تنها از نظر اندازه با هم متفاوتند:
 - سکه نقره ای بزرگ / سکه نقره ای کوچک
 - ماژیک سبز بزرگ / ماژیک سبز کوچک
 - لیوان شیشه ای بزرگ / لیوان شیشه ای کوچک
 - توپ آبی بزرگ / توپ آبی کوچک
۴. اشیائی که فقط از لحاظ رنگ با یکدیگر متفاوتند
 - یک مداد زرد / یک مداد آبی
 - یک دکمه سبز / یک دکمه آبی

یک رویان قرمز/ یک رویان آبی
تا جایی که ممکن است از وسایل مورد علاقه کودک یا اشیایی استفاده کنید که در فعالیت های روزمره از آن ها استفاده می کند.

برخی از اشیاء قابل استفاده در مرحله سوم

جعبه هایی که می توان برای مخفی کردن اشیاء استفاده کرد.
اشیائی که می توان مخفی نمود: اشیائی که تنها از نظر رنگ بایکدگر متفاوتند.
اشیائی که می توان مخفی نمود: اشیائی که تنها از لحاظ اندازه بایکدگر متفاوتند.

ارزیابی کودک

در مرحله سوم، کودک به دو صورت ارزیابی می شود: یکی قضاوت راجع به خود^۱ (بخش الف) و دیگری قضاوت راجع به دیگران^۲ (بخش ب). در این ارزیابی ها در حالیکه از کودک خواسته می شود تا چشمانش را بینده را باز نگه دارد، باید از هر جفت شی یکی را داخل جعبه قرار دهید.

بخش الف: قضاوت راجع به خود

وسایل مورد نیاز: یک جعبه/ یک ماژیک سبز بزرگ/ یک ماژیک سبز کوچک
بیا با این جعبه یک بازی قایم کردن انجام بدیم.
به این دو تا ماژیک نگاه کن. این ماژیک بزرگ و این ماژیک کوچیکه.
می خوام یکی از این ماژیک ها را بذارم تا جعبه. میشه چشمهاتو بیندی که نبینی من کدوم یکی رو قایم می کنم؟

در حالیکه چشمان کودک بسته است، ماژیک بزرگ را در جعبه قرار دهید.
از کودک بخواهید تا چشمانش را باز کند.

ارزیابی دانش: می دونی کدوم ماژیک توی جعبه اس؟
پرسیدن راجع به علت: چرا نمیدونی کدوم ماژیک توی جعبه اس?
[چون ندیدم و ...]

بخش ب: قضاوت راجع به دیگران

مواد آموزشی: یک جعبه/ یک عروسک/ یک توب زرد/ یک توب آبی
حالا بیا یک بازی قایم کردن دیگه انجام بدیم. تازه این خرسی هم می خود بهمون کمک کنه (خرس عروسکی رو به کودک نشان دهید).

¹ . self-judgement

² . other-judgement

بیا به خرسی توپ ها رو نشون بدیم.

خرسی ببین، این توپ آبیه و این توپ زرد.

حالا باید خرس برگرده تا نتونه تشخیص بده که ما میخواهیم کدوم توپ را توی جعبه پنهان کنیم.

حالا یکی از این توپ ها رو توی جعبه قایم می کنیم. کدوم توپ رو بذاریم توی جعبه؟ میشه یکی رو برام انتخاب کنی؟

کودک را تشویق کینید که یکی از توپ ها را انتخاب کند و در جعبه قایم کند. اگر کودک این کار را انجام ندهد، معلم باید توپ زرد را توی جعبه قایم کند.

حالا خرسی بر می گردد. حالا بیا توپ داخل جعبه رو به خرسی نشون بدیم.

خرسی را طوری حرکت دهید که داخل جعبه را ببیند (چشم هایش به داخل جعبه باشد).

ارزیابی دانش: خرسی میدونه کدوم توپ توی جعبه اس؟

پرسش راجع به علت: خرسی از کجا میدونه کدوم توپ توی جعبه اس؟

[چون توی جعبه رو دیده]

اگر کودک نتواند یکی از این دو تکلیف را شروع کند، آموزش را از همین مرحله آغاز کنید.

روش آموزش

در حالیکه چشم های کودک بسته است، مربی یک شی را پنهان می کند و سپس از کودک می پرسد که کدام شی پنهان شده است.

دونوع تکلیف وجود دارد: قضاوت راجع به خود و راجع به دیگران

نمونه ای از تکلیف قضاوت درمورد خود:

بیا با این جعبه یک بازی قایم کردن انجام بدیم. به این ماژیک ها نگاه کن. این ماژیک بزرگه و این ماژیک کوچیکه. حالا تو چشمهات رو ببند تا من یکی از این ماژیک ها رو داخل جعبه قایم کنم.

وقتی یکی از ماژیک ها رو داخل جعبه پنهان کردید، از کودک بخواهید تا چشم هایش را باز کند.

ارزیابی دانش: می دونی کدوم ماژیک توی جعبه اس؟

پرسش راجع به علت: اگر کودک بگوید می داند، از او پرسیده می شود که از کجا می داند کدام ماژیک توی جعبه است. اگر بگوید نمی داند، باید از او پرسیده شود که چرا نمی داند.

آموزش به کودک

ارزیابی دانش: در صورت نادرست بودن پاسخ کودک

تو ندیدی که من کدام ماژیک را داخل جعبه گذاشته ام. پس تو نمی دونی که ماژیک بزرگ داخل جعبه اس.

وقتی که ندیدی، پس نمی دونی.

در هر مرحله، اگر پاسخ کودک صحیح باشد. مربی باید پاسخ صحیح کودک را تشویق کند و راجع به علت آگاهی یا عدم آگاهی کودک به وی توضیح دهد.
آدم‌ها فقط از اشیایی که دیدن اطلاع دارن. اگه او نهایا یک شی رو ندیده باشن، راجع به اون چیزی نمیدونن.

مرحله چهارم: پیش‌بینی رفتار یک فرد با در نظر گرفتن دانش وی
در این مرحله درک کودکان از باور صحیح^۱ شکل می‌گیرد و کودک برای پیش‌بینی رفتار یک فرد نسبت به یک شی، باید باور وی نسبت به آن شی را در نظر بگیرد.

وسایل آموزشی

یک خانه روباز

اتاق‌ها و محل‌هایی برای قرار دادن اشیاء

مبلمان‌های اسباب بازی متفاوت

اشیاء مختلف (برای قرار دادن در محل‌های از پیش تعیین شده) مثل دو تا توب قرمز

دو چتر

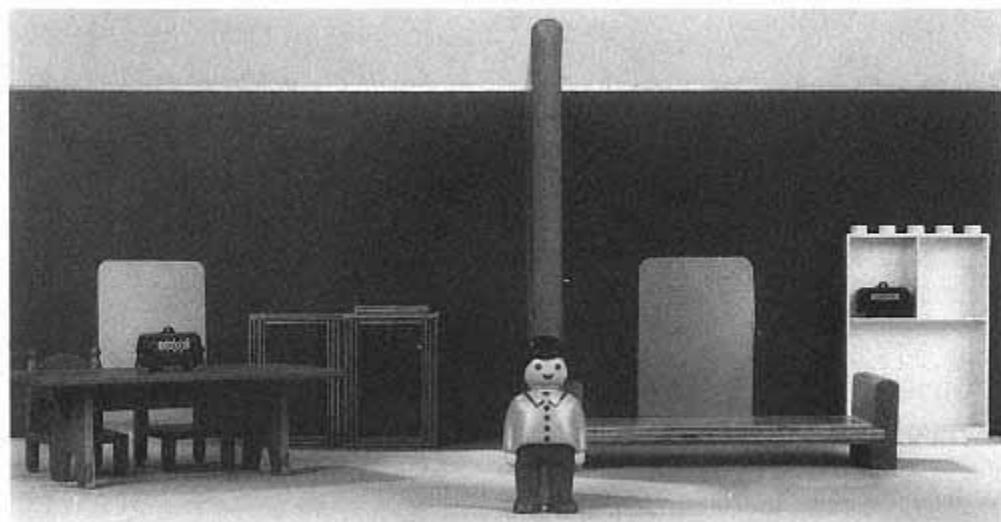
دو ماژیک

دو کتاب و

دوباره خاطر نشان می‌کنیم که تا حد امکان از اشیای مورد علاقه کودک استفاده شود.

وسایل آموزشی و شیوه ارزیابی و آموزش «درک باور صحیح»

در اینجا نمونه‌ای از داستان یک باور صحیح ارائه می‌شود. برای تعریف این داستان به یک عروسک (سامان) و یک خانه روباز با دو اتاق نیازمندیم.

^۱. True Belief

بیا با این خونه و سامان بازی کنیم، ببین یک اتوبوس روی میزه و یک اتوبوس توی قفسه، این هم سامانه.
امروز صبح، سامان اتوبوسی که روی میزه رو دید اما اتوبوسی که توی قفسه رو ندید.

سوال راجع به باور: از نظر سامان، اتوبوس کجاست؟

پرسش راجع به علت: چرا سامان فکر میکنه که اتوبوس روی میزه؟

سوال راجع به عمل^۱: سامان برای اینکه اتوبوس رو برداره کجا میره؟ کنار میز یا کنار قفسه؟

پرسش راجع به علت: چرا سامان میره کناره میز/قفسه؟

ارزیابی سطح فعلی توانایی کودک

در ادامه نمونه ای از ارزیابی یک باور صحیح ارائه می شود. به جز این مورد باید با استفاده از وسائل آموزشی پیشنهادی، دو نمونه دیگر نیز اجرا شود.

وسائل مورد نیاز: یک خانه روباز با دو اتاق، عروسک یا پاپت (سامان)، دو مکان، تختخواب (در اتاق خواب)، و میز (در آشپزخانه).

بیا با این خونه و سامان بازی کنیم.

ببین یک توب روی تختخوابه و یک دیگه هم روی میزه. هر دو مکان را به کودک نشان دهید.
اینم سامانه. سامان رو به سمت کودک و مربی قرار گرفته و از خانه فاصله دارد.

امروز صبح سامان توبی که روی تختخوابه رو دید اما توبی که روی میزه رو ندید (به هر دو مکان اشاره کنید).
سوال راجع باور: از نظر سامان، توب کجاست؟ [روی میز].

سوال راجع به علت: چرا سامان فکر میکنه که توب روی میزه؟

اگر کودک نتواند به سوالات یکی از این سه داستان را پاسخ گوید، آموزش وی را از همین مرحله آغاز کنید.

روش آموزش

مربی کودک را وارد بازی می کند که با یک شخصیت عروسکی و چند شی دیگر انجام می شود. سپس راجع به باور شخصیت عروسکی در مورد موقعیت یک شی سوال پرسیده می شود.
نمونه: بیا با این خونه و سامان بازی کنیم.

ببین یک توب روی تختخوابه و یکی دیگه هم روی میزه. هر دو مکان را به کودک نشان دهید.
امروز صبح سامان توبی که روی تختخوابه را دید اما توبی که روی میزه رو ندید (به هر دو مکان اشاره کنید).

سوال راجع به عمل: سامان برای اینکه اتوبوس رو برداره کجا میره؟ کنار میز یا کنار قفسه؟

پرسش راجع به علت: چرا سامان میره کناره میز/قفسه؟

سوال برای بررسی^۲: سامان توب رو کجا دید؟

¹ . action question

² . check question

آموزش

سوال آموزشی: برای یک پاسخ نادرست.

یادت باشه که سامان توب رو روی تختخواب دیده. به همین دلیل، سامان داره روی تختخواب دنبال توب می گردد. چون سامان توب روی میز رو ندیده، اونجا رو نمی گردد.

در هر مرحله اگر پاسخ کودک صحیح باشد، مربی وی را تشویق می کند و می پرسد: «سامان کجا رو نگاه می کنه؟» «چرا این کارو انجام میده؟» در صورتیکه پاسخ کودک اشتباه باشد، مربی پاسخ صحیح را به وی ارائه می کند.

اصول کلی آموزش:

صرف نظر از صحیح یا اشتباه بودن پاسخ کودک، اصول شکل دهنده یک باور به کودک آموزش داده می شود. آدم‌ها فکر می کنند اشیاء همون جایی هستند که دیده شدن. اگه چیزی رو نبینند، جاش رو بلد نیستند.

مرحله پنجم: درک باور اشتباه

در این مرحله دو تکلیف به کودک ارائه می شود.

الف: تکلیف انتقال غیر منظره^۱

ب: تکلیف محتواهای غیر منظره^۲

در این بخش اسباب بازی‌های گوناگونی معرفی می شوند که برای آموزش باور اشتباه کاربرد دارند. در ادامه دو نمونه از راهکار ارزیابی باور اشتباه ارائه می شود. شما با الگوگیری از این دو نمونه، یک تکلیف مشابه طراحی کنید و کودک را ارزیابی کنید.

وسایل آموزشی

الف: تکلیف انتقال غیر منظره

۱. یک خانه روباز دارای چند اتاق متفاوت (مثل اتاق خواب و آشپزخانه)، وسایل خانگی اسباب بازی

۲. عروسک یا پاپت‌های انگشتی

۳. محفظه‌ها و اشیاء:

• دو کیسه (آبی و زرد)

• دو جام پلاستیکی (آبی و زرد)

• دو جعبه مقوایی (آبی و زرد)

• دو ظرف غذا

• سکه

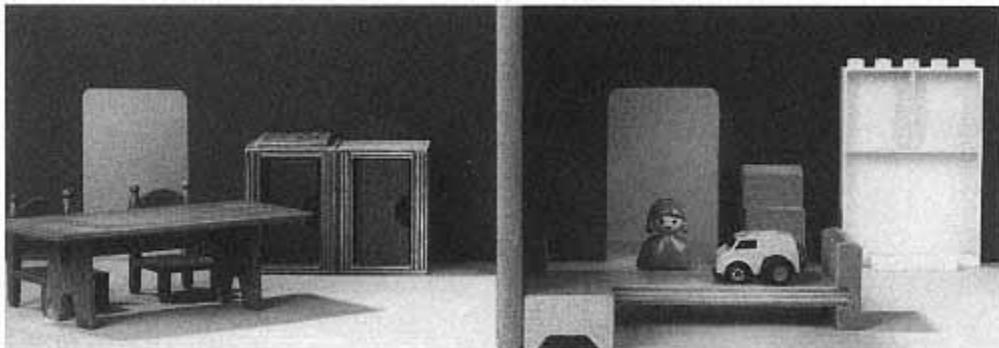
¹. Unexpected transfer task

². unexpected contents task

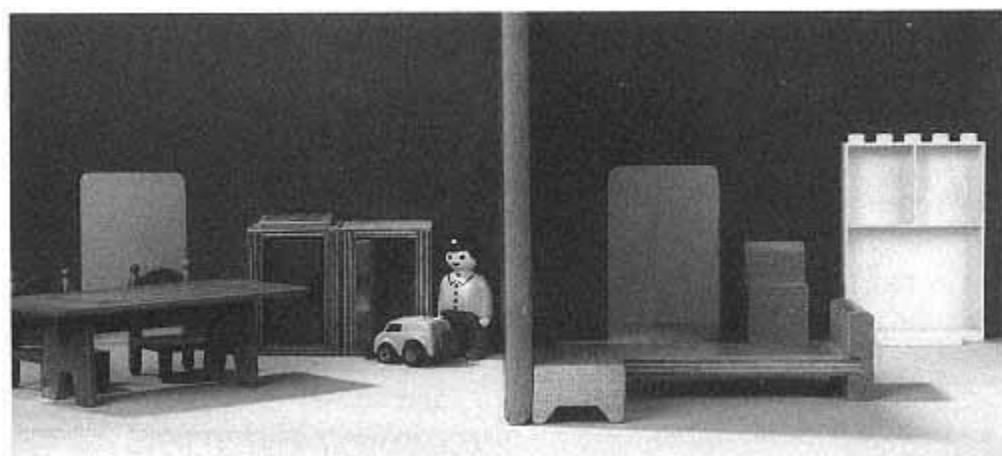
- توب
- چتر
- آب پاش
- یا هر شی مورد علاقه کودک.

شكل ۳. وسایل و راهکارهای مورد استفاده برای ارزیابی و آموزش درک «باور اشتباه» (تکلیف انتقال غیرمنتظره)

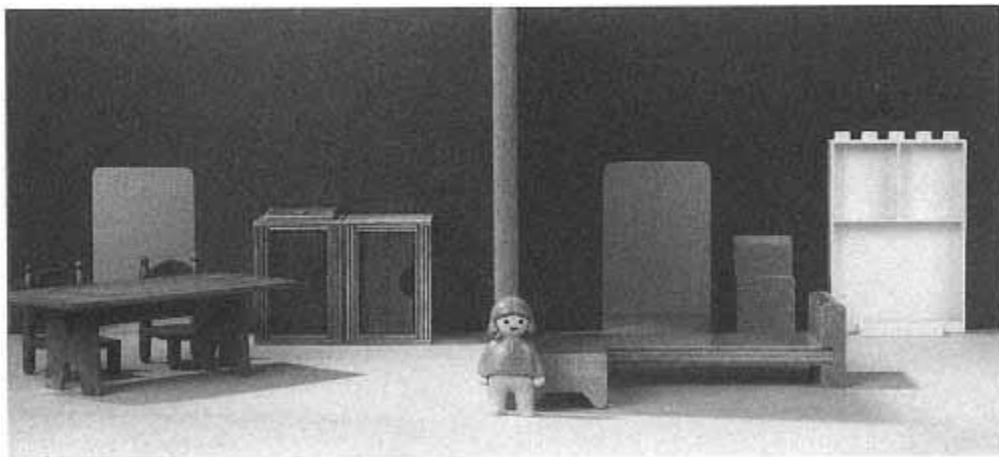
در اینجا به عنوان نمونه، داستان باور اشتباه از انتقال غیرمنتظره با استفاده از دو شخصیت سحر و بابک، یک ماشین اسباب بازی و یک خانه رو باز ارائه می‌شود. بیا با این خانه، بابک و سحر یک بازی انجام بدیم. ببین سحر ماشین اسباب بازیش رو میداره روی تختخواب.

سحر میره بیرون از خونه تا بازی کنه. سحر الان بیرون از خونه است و نمی‌بینه که بابک داره توی خونه چه کار می‌کنه.
بابک به سحر کلک میزنه و ماشین رو میداره توی قفسه.

اینجا سحر از میدون بازی بر میگردد خونه.

سوال راجع به باور: از نظر سحر ماشین اسباب بازی کجاست؟ [توى قفسه]

سوال راجع به علت: چرا سحر فکر میکنه که ماشین روی تختخواب / توى قفسه است؟

سوال راجع به عمل: سحر کجا دنبال ماشینش می گردد؟

سوال راجع به علت: چرا برای پیدا کردن ماشین میره سمت تختخواب/قفسه؟

ب: محتواهای غیرمنتظره

وسایل آموزشی: بسته اسماارتیز و چند دکمه

نگاه کن اینجا یک بسته اسماارتیز داریم.

سوال راجع به باور اولیه: بنظرت توی این بسته چیه؟ [اسماارتیز]

بیا یک نگاه به داخل بسته اسماارتیز بیندازیم تا ببینیم توش چیه. میتوانی این بسته رو باز کنی؟

ببین چندتا دکمه داخلشه. بیا دوباره بسته رو ببندیم.

سوال راجع به باور اشتباه: قبل از اینکه بسته رو باز کنیم فکر می کردی چی داخل باشه؟

سوال راجع به حقیقت: حالا دیدی چی داخل جعبه است؟

سوال راجع به باور دیگران: اگه رضا بیاد داخل اتاق و جعبه رو ببینه، فکر میکنه توی جعبه چی هست؟

[اسمارتیز]

اگر کودک نتوانست به یکی از این سوالات پاسخ دهد، آموزش وی را از همین مرحله آغاز کنید.

شیوه آموزش

مربی ابتدا با جابجا کردن وسایل شخصیت عروسکی (در این بازی، یاسر) به او کلک می زند و سپس از کودک می پرسد که شخصیت عروسکی در مورد واقعی که رخ داده است، چه باوری دارد؟

نمونه ۱: انتقال غیرمنتظره

بیا با یاسر یک بازی انجام بدیم. ببین یاسر یک سکه داره.

اینجا هم دو تا کیف پول هست. کیف پول قهوه ای و آبی. یاسر سکه اش رو میزاره توی کیف پول قهوه ای.

حالا یاسر میره بیرون تا بازی کنه. یاسر از اتاق خارج میشه.
یاسر الان بیرون از اتاقه و ما رو نمی بینه.

میای به یاسر کلک بزنیم؟ بیا سکه رو از کیف قهوه ای بیاریم بیرون و بداریم توی کیف آبی
یاسر از زمین بازی برミگرده اتاق

سوال راجع به باور: از نظر یاسر، الان سکه کجاست؟

سوال راجع به علت: چرا یاسر فکر میکنه که سکه توی کیف قهوه ای است؟

سوال برای بررسی: یاسر سکه رو کجا گذاشت؟

آموزش

سوال راجع به باور در مورد پاسخ نادرست

یادت باشه، یاسر ندیده که ما سکه رو گذاشتیم توی کیف آبی. به همین دلیل، یاسر نمیدونه که الان سکه توی کیف آبیه. یاسر فکر می کنه که سکه هنوز توی کیف قهوه ایه. چون خودش سکه رو گذاشته بود توی کیف قهوه ای.

ب: محتواهای غیرمنتظره
وسایل آموزشی: جعبه کلوچه و چند مداد پاک کن
نگاه کن اینجا یک جعبه کلوچه داریم.

سوال راجع به باور اولیه: بنظرت توی این جعبه چیه؟ [کلوچه]
بیا یک نگاه به داخل جعبه کلوچه بیندازیم تا ببینیم تو شو چیه. میتونی این جعبه رو باز کنی؟

ببین چندتا جوراب داخلشه، بیا دوباره جعبه رو بیندیم.

سوال راجع به باور اشتباه: قبل از اینکه بسته رو باز کنیم فکر می کردی چی داخلش باشه؟

سوال راجع به حقیقت: حالا دیدی چی داخل جعبه است؟

سوال راجع به باور دیگران: اگه رضا بیاد داخل اتاق و جعبه رو ببینه، فکر میکنه توی جعبه چی هست؟ [کلوچه]

اگر کودک نتوانست به یکی از این سوالات پاسخ دهد، آموزش وی را از همین مرحله آغاز کنید.

منابع

- .۱ Baron CS. The development of a theory of mind: Where would we be without the Internal Stance? In: Rutter M, Hay D, editors. Developmental Principles and Clinical Issues in Psychology and Child Psychiatry. Oxford: Blackwell; 1994.
- .۲ Wellman HM. The Child's Theory of Mind: Mit Press; 1990.
- .۳ Bretherton I, Beeghly M. Talking about internal states: The acquisition of an explicit theory of mind. *Developmental Psychology*. 1982;18(6):906-21.
- .۴ Dennett DC. Beliefs about beliefs [P&W, SR&B]. *Behavioral and Brain Sciences*. 1978;1(04):568-70.
- .۵ Wimmer H, Perner J. Beliefs about beliefs: representation and constraining function of wrong beliefs in young children's understanding of deception. *Cognition*. 1983 Jan;13(1):103-28. PubMed PMID: 6681741. Epub 1983/01 .۰۱/eng.
- .۶ Baron-Cohen S, Leslie AM, Frith U. Does the autistic child have a "theory of mind"? *Cognition*. 1985 Oct;21(1):37-46. PubMed PMID: 2934210. Epub 1985/10/01. eng.
- .۷ Flavell JH, Shipstead SG, Croft K. Young children's knowledge about visual perception: hiding objects from others. *Child development*. 1978 Dec;49(4):1208-11. PubMed PMID: 738154. Epub 1978/12/01. eng.
- .۸ Pratt C, Bryant P. Young children understanding that looking leads to knowing (so long as they are looking into a single barrel). *Child development*. 1990 Aug;61(4):973-82. PubMed PMID: 2209200. Epub 1990/08/01. eng.
- .۹ Bates E, Benigni L, Bretherton I, Camaioni L, Volterra V. Cognition and communication from 913 months: correlational findings. In: Bates E, editor. *The Emergence of Symbols: Cognition and Communication in Infancy*. New York: Academic Press; 1979.
- .۱۰ Dennett D. Brainstorms: Philosophical Essays on Mind and Psychology. Brighton: Harvester Press; 1978.

- .^{۱۱} Grice HP. Logic and Conversation. In: Cole R, Morgan J, editors .Syntax and Semantics: Speech Acts. New York: Academic Press; 1975.
- .^{۱۲} Sodian B, Taylor C, Harris PL, Perner J. Early deception and the child's theory of mind: false trails and genuine markers. *Child development*.62:468-83.
- .^{۱۳} Harris PL. Children and Emotion. Oxford: Basil Blackwell; 1989.
- .^{۱۴} Flavell JH, Flavell ER, Green FL. Young children's knowledge about the apparent-real and pretend-real distinctions. *Development Psychology*. 1987;23:816-22.
- .^{۱۵} Baron-Cohen S, Tager-Flusberg H, Cohen DJ. Understanding Other Minds. . Oxford: Oxford University Press; 1993.
- .^{۱۶} Baron-Cohen S. Mindblindness. Cambridge: MIT Press; 1995.
- .^{۱۷} Sodian B, Frith U. Deception and sabotage in autistic, retarded and normal children. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*. 1992;^{۳۰}:۵-۲۳;۵۹۱;
- .^{۱۸} Gratch G. Response alteration in children: a developmental study of orientations to uncertainty. *Vita Humana*. 1964;7:49-60.
- .^{۱۹} Baron-Cohen S. Out of sight or out of mind? Another look at deception in autism. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*. 1992;33:1141-55.
- .^{۲۰} Hobson PR. The autistic child's appraisal of expressions of emotion. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*. 1986;27:321-42.
- .^{۲۱} Fein GG. Pretend play in childhood: an integrative review. *Child development*. 1981;52:^{۱۱۸-۱۰۹۵};
- .^{۲۲} Baron-Cohen S. Autism and symbolic play. *British Journal of Developmental Psychology*. 1987;5:139-48.
- .^{۲۳} Ungerer JA, Sigman M. Symbolic play and language comprehension in autistic children. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*. 1981;20:318-37.
- .^{۲۴} Baron-Cohen S, Howlin P. The theory of mind deficit in autism: Some questions for teaching and diagnosis. In: Baron-Cohen S, Tager-Flusberg H, Cohen DJ, editors. *Understanding Other Minds*. Oxford: Oxford University Press; 1993.
- .^{۲۵} Starr E. Teaching the appearance-reality distinction to children with autism. Paper presented at the British Psychological Society Developmental Psychology Section Annual Conference; Birmingham1993.

- .၁၇ Bowler DM, Stromm E, Urquhart L. Elicitation of first-order "theory of mind" in children with autism. Unpublished manuscript. London: City University; 1993.
- .၁၈ Hadwin J, Baron-Cohen S, Howlin P, Hill K. Can we teach children with autism to understand emotions, belief, or pretence? *Development and Psychopathology*. 1996;8(02):345-65.
- .၁၉ Perry M. Learning and transfer: Instructional conditions and conceptual change. *Cognitive Development*. 1991;6:449-68.
- .၂၀ Perner J. Understanding the Representational Mind. Cambridge: MIT Press; 1991.